

KANDUNGAN

Pendahuluan

vi

Bab 1

Kedaulatan Negara

2

1.1 Konsep Kedaulatan

4

1.2 Ciri Negara yang Berdaulat

8

1.3 Kepentingan Mewujudkan Negara Berdaulat

10

1.4 Langkah Mempertahankan Kedaulatan

12

Bab 2

Perlembagaan Persekutuan

20

2.1 Latar Belakang Sejarah

Perlembagaan Persekutuan

22

2.2 Sejarah Penggubalan Perlembagaan Persekutuan

25

2.3 Ciri Utama Perlembagaan Persekutuan

28

2.4 Pindaan Perlembagaan Persekutuan 1963 dan 1965

30

Bab 3

Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen

36

3.1 Latar Belakang Pemerintahan Beraja dan Demokrasi Berparlimen

38

3.2 Sejarah dan Kedudukan Institusi Majlis Raja-Raja

42

3.3 Yang di-Pertuan Agong dan Raja dalam Perlembagaan Persekutuan

46

3.4 Amalan Demokrasi dan Pengasingan Kuasa

50

3.5 Keunikan Amalan Demokrasi Berparlimen di Negara Kita

56

Bab 4 Sistem Persekutuan**64**

- 4.1 Latar Belakang Sistem Persekutuan di Negara Kita 66
- 4.2 Kuasa Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri 68
- 4.3 Kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri 72
- 4.4 Faktor yang Mengukuhkan Sistem Persekutuan 80

Bab 5 Pembentukan Malaysia**88**

- 5.1 Konsep Gagasan Malaysia 90
- 5.2 Perkembangan Idea dan Usaha Pembentukan Malaysia 91
- 5.3 Reaksi Tempatan dan Negara Jiran terhadap Pembentukan Malaysia 94
- 5.4 Langkah Pembentukan Malaysia 98
- 5.5 Perjanjian Julai 1963 dan Peristiwa Pengisytiharan Malaysia 103
- 5.6 Konfrontasi dan Usaha Menangani 106

Bab 6 Cabaran Selepas Pembentukan Malaysia**114**

- 6.1 Cabaran Dalam Malaysia 116
- 6.2 Pemisahan Singapura 119
- 6.3 Menangani Ancaman Komunis 121
- 6.4 Isu Pembangunan dan Ekonomi 126
- 6.5 Tragedi Hubungan antara Kaum 129

Bab 7 Membina Kesejahteraan Negara**138**

- 7.1 Perpaduan dan Integrasi Nasional 140
- 7.2 Dasar Pendidikan Kebangsaan 144
- 7.3 Bahasa Melayu sebagai Bahasa Ilmu dan Bahasa Perpaduan 148
- 7.4 Dasar Kebudayaan Kebangsaan 150
- 7.5 Sukan sebagai Alat Perpaduan 152
- 7.6 Rukun Negara sebagai Tonggak Kesejahteraan Negara 157

Bab 8	Membina Kemakmuran Negara	164
8.1	Pembentukan Dasar Ekonomi Baru (DEB)	166
8.2	Pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru (DEB)	168
8.3	Pembentukan Dasar Pembangunan Nasional (DPN)	174
8.4	Pelaksanaan Dasar Pembangunan Nasional (DPN)	176
8.5	Pencapaian Dasar Ekonomi Baru (DEB) dan Dasar Pembangunan Nasional (DPN)	180

Bab 9	Dasar Luar Malaysia	192
9.1	Latar Belakang Dasar Luar	194
9.2	Asas Penggubalan Dasar Luar	196
9.3	Malaysia dalam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB)	198
9.4	Malaysia dalam Komanwel	206
9.5	Cabaran Mengukuhkan Dasar Luar	208
9.6	Malaysia dalam Persatuan Negara-negara Asia Tenggara (ASEAN)	210
9.7	Malaysia dalam Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak (NAM)	212
9.8	Malaysia dalam Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC)	214

Bab 10	Kecemerlangan Malaysia di Persada Dunia	224
10.1	Malaysia dalam Isu Global Kontemporari	226
10.2	Peranan Malaysia dalam Hubungan Ekonomi Antarabangsa	230
10.3	Pelibatan Rakyat dalam Isu Kemanusiaan dan Keamanan	234
10.4	Usaha Mengekalkan Kelestarian Global	238
10.5	Wawasan Malaysia Menuju Masa Hadapan	242
	<i>Bibliografi</i>	252
	<i>Indeks</i>	256

PENDAHULUAN

Buku teks *Sejarah Tingkatan 5* Sekolah Menengah ini dihasilkan berdasarkan Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM) yang disediakan oleh Kementerian Pendidikan Malaysia. Buku ini mengandungi 10 bab berdasarkan tema Malaysia dan Masa Hadapan. Tema ini terbahagi kepada empat tajuk utama.

Tajuk pertama, Pengukuhan Kedaulatan Negara dibahagikan kepada empat bahagian, iaitu Konsep Kedaulatan Negara, Perlembagaan Persekutuan, Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen serta Sistem Persekutuan. Tajuk kedua, Pembentukan Malaysia yang mengandungi dua bahagian, iaitu Gagasan Pembentukan Malaysia dan Cabaran Selepas Pembentukan Malaysia. Tajuk ketiga ialah Kemakmuran Negara yang dibahagikan kepada dua bahagian, iaitu Membina Kesejahteraan Negara dan Membina Kemakmuran Negara. Seterusnya tajuk keempat, Malaysia di Persada Dunia yang merangkumi tiga bahagian, iaitu Asas Pembinaan Dasar Luar Malaysia, Pemantapan Dasar Luar Malaysia dan Kecemerlangan Malaysia di Persada Dunia.

Kandungan yang disediakan dalam buku teks ini juga menekankan kepelbagaian kaedah pembelajaran dan pengajaran seperti kemahiran teknologi maklumat dan komunikasi, kajian masa hadapan, kontekstual serta mengaplikasikan Kaedah Pembelajaran Abad Ke-21. Terdapat juga aktiviti Kemahiran Pemikiran Sejarah dan program Inspirasi Pelajar Inovasi Muzium (IPIM) agar murid dapat memahami sesuatu peristiwa bersejarah dengan lebih mendalam. Akhirnya, murid diharap dapat menghayati sejarah secara empati bagi membentuk jiwa patriotik dan pemikiran yang kritis. Elemen Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) turut dijemakan menerusi latihan, aktiviti dan penilaian agar murid berupaya mengaplikasikan ilmu dan berfikir secara kritis, kreatif dan inovatif.

PANDUAN PENGGUNAAN BUKU

Inti Pati Pembelajaran

Mendedahkan topik pembelajaran yang perlu dikuasai oleh murid.

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

Membentuk murid menjadi warganegara yang berkeperibadian tinggi dan patriotik.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

Membolehkan murid memahami kronologi, meneroka bukti, membuat interpretasi, imaginasi dan rasionalisasi terhadap setiap maklumat serta peristiwa sejarah.

Pembelajaran Abad Ke-21

Merangkumi pelbagai kemahiran untuk dikuasai oleh murid seperti literasi digital, komunikasi interaktif, kolaboratif, fleksibiliti, produktiviti dan akauntabiliti.

Imbas Kembali

Membolehkan murid mengimbas kembali tajuk yang dipelajari bagi setiap bab.

Cakna dan Cerminan Sejarah

Melahirkan perasaan cinta akan negara dan patriotisme murid agar mereka bangga menjadi warganegara Malaysia.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

Mengukur kefahaman murid terhadap kandungan bab dengan soalan yang pelbagai aras pemikiran.

PANDUAN PENGGUNAAN BUKU

Informasi

Meningkatkan pengetahuan murid tentang maklumat tambahan yang disediakan mengikut topik.

Glosari

Menjelaskan maksud sesuatu perkataan untuk meningkatkan kefahaman murid.

Kod QR

Mendedahkan maklumat tambahan bagi sesuatu topik yang boleh diimbas melalui alatan elektronik semasa yang memiliki aplikasi *QR Reader*.

IPIM

Memupuk minat dan mencintai sejarah khazanah negara melalui pembelajaran di institusi muzium.

I-Think

Merupakan gerak kerja berdasarkan peta pemikiran yang sesuai untuk memupuk semangat kerja berkumpulan, kerjasama dan kolaboratif antara murid.

Aktiviti

Menggalakkan murid melakukan aktiviti yang berkaitan dengan topik pembelajaran.

Cerna Minda

Menguji pengetahuan sedia ada murid menerusi soalan aras rendah dan sederhana yang berkaitan dengan teks.

KBAT

Menguji murid dengan soalan yang menjurus pada pemikiran aplikasi, analisis, menilai dan mencipta.

Kajian Kes

Melatih murid menjalankan kajian yang berkaitan dengan sesuatu perkara atau peristiwa sejarah dengan menggunakan pelbagai sumber.

Imbas Animasi 3D

Memaparkan objek visual janaan komputer dengan pemandangan sebenar pada skrin paparan. Imbas kod Google Play Store atau App Store menggunakan alat peranti untuk mendapatkan maklumat penggunaan *Augmented Reality* (AR) pada halaman berkenaan.

JEJAK PEMBELAJARAN

1

Kedaulatan
Negara

2

Perlembagaan
Persekutuan

3

Raja
Berperlembagaan
dan Demokrasi
Berparlimen

4

Sistem
Persekutuan

5

Pembentukan
Malaysia

6

Cabaran
Selepas
Pembentukan
Malaysia

7

Membina
Kesejahteraan
Negara

8

Membina
Kemakmuran
Negara

9

Dasar Luar
Malaysia

10

Kecemerlangan
Malaysia
di Persada Dunia

BAB 1 KEDAULATAN NEGARA

SINOPSIS

Kedaulatan merupakan satu konsep berkaitan dengan kenegaraan yang diasaskan dan diamalkan sejak zaman tamadun Yunani. Pelbagai tafsiran oleh tokoh tentang konsep kedaulatan muncul seiring dengan perubahan zaman. Negara berdaulat mempunyai ciri tertentu yang menjamin hak dan kebebasannya. Kedaulatan juga penting untuk mengekalkan dan mengukuhkan kestabilan sistem politik, ekonomi dan sosial. Pemerintah dan rakyat negara ini mempunyai tanggungjawab untuk mempertahankan kedaulatan serta mengekalkan keunikan identiti negara bangsa Malaysia.

Inti Pati Pembelajaran

1. Konsep kedaulatan.
2. Ciri negara yang berdaulat.
3. Kepentingan mewujudkan negara berdaulat.
4. Langkah mempertahankan kedaulatan.

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Kebijaksanaan menghadapi cabaran bagi mengekalkan kedaulatan negara.
2. Kepentingan mengekalkan kedaulatan negara.
3. Kepentingan menghormati kepelbagaian budaya dan agama bagi mengukuhkan perpaduan bangsa Malaysia.
4. Kepentingan menjiwai identiti negara.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi perkembangan pemikiran berkaitan dengan konsep kedaulatan.
2. Meneroka bukti berkaitan dengan kepentingan mewujudkan negara berdaulat dalam aspek politik, ekonomi dan sosial.
3. Membuat interpretasi ciri yang membentuk identiti negara berdaulat.
4. Membuat imaginasi hubung kait langkah pemerintah dan rakyat mempertahankan kedaulatan negara.
5. Membuat rasionalisasi kepentingan mengekalkan kedaulatan negara.

Istana Negara di Kuala Lumpur.

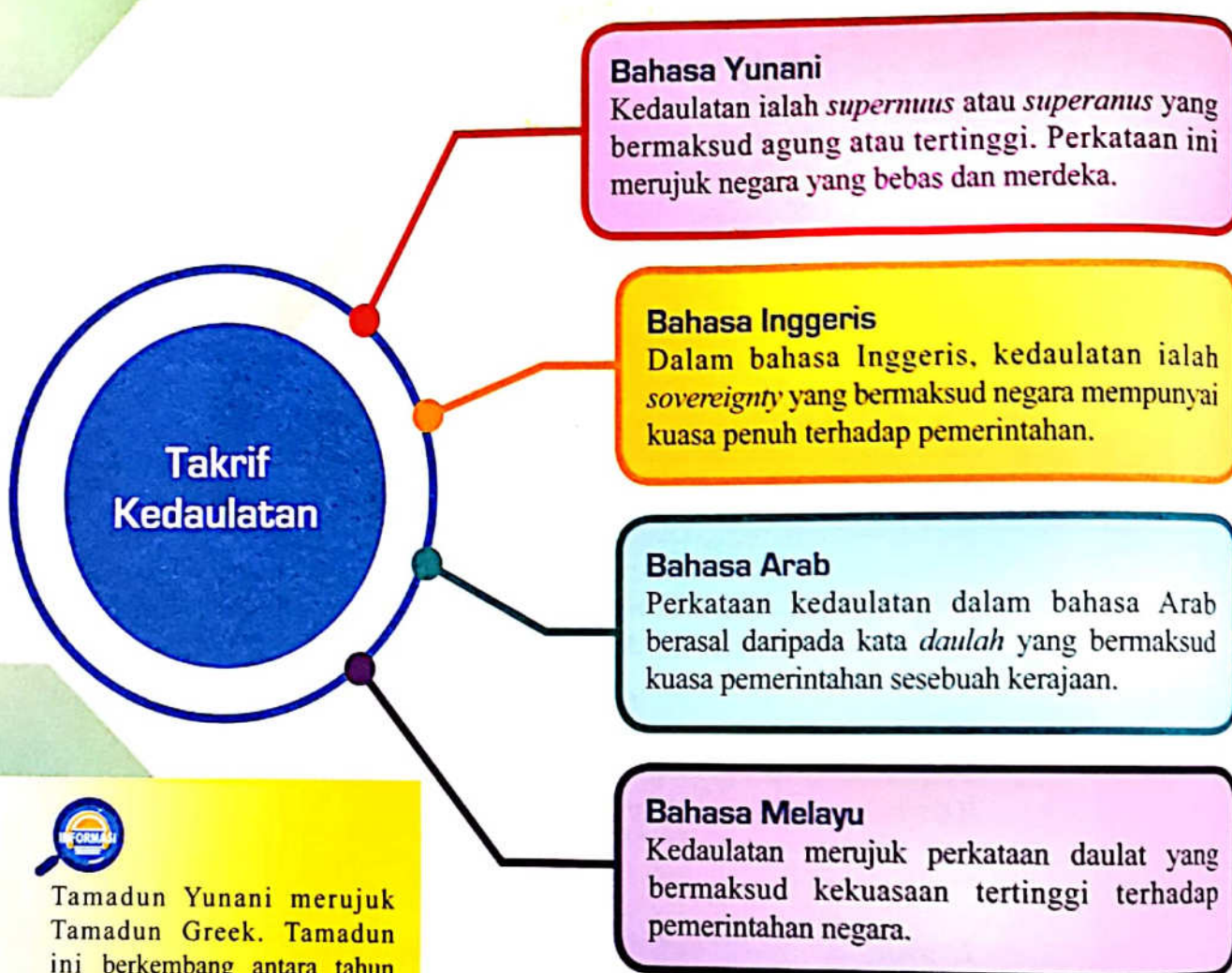
Sumber: Istana Negara.

1.1 Konsep Kedaulatan

Kedaulatan ditakrifkan sebagai kekuasaan tertinggi dan kewibawaan sesebuah negara yang bebas serta mempunyai hak untuk melaksanakan pemerintahan dan pentadbiran negara. Kedaulatan negara kita dapat dilihat dengan lebih jelas sejak zaman Kesultanan Melayu Melaka. Kemerdekaan Tanah Melayu pada 31 Ogos 1957 dan pembentukan Malaysia pada 16 September 1963 pula mengukuhkan serta memantapkan negara bangsa kita yang bebas dan berdaulat.

Takrif Kedaulatan

Takrif kedaulatan mengikut bahasa adalah seperti yang berikut:

Tamadun Yunani merujuk Tamadun Greek. Tamadun ini berkembang antara tahun 1000 Sebelum Masihi hingga 800 Sebelum Masihi. Greek merupakan salah satu wilayah Greece pada masa ini.

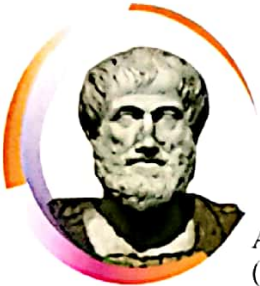

Apakah takrif kedaulatan dalam bahasa Arab dan bahasa Yunani?

Kesimpulannya, kedaulatan merujuk kuasa tertinggi sesebuah kerajaan bagi menjalankan pemerintahan negara yang bebas dan merdeka.

Pandangan Tokoh

Beberapa orang tokoh memberikan tafsiran mereka tentang kedaulatan yang sesuai dengan zamannya.

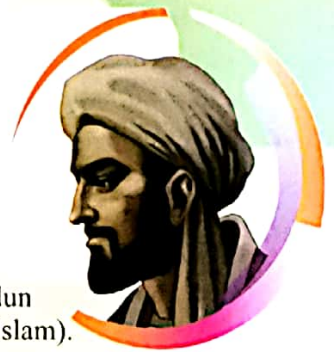
Kedaulatan merupakan kuasa tertinggi dalam sistem pemerintahan sesebuah negara. Kedaulatan merujuk kerajaan yang terikat oleh undang-undang.

Jonathan Barnes, 2015. *Aristotle: Pengenalan Ringkas*. Kuala Lumpur: Institut Terjemahan dan Buku Malaysia.

Aristotle
(Ahli Falsafah Yunani).

Kedaulatan merupakan kekuatan dan kekuasaan sesebuah negara berasaskan semangat kekitaan bangsanya. Kekuatan semangat kekitaan yang diiringi dengan kekuatan semangat beragama menyebabkan sesuatu bangsa rela untuk berkorban demi mencapai cita-cita yang sama.

Mohammad Abdullah Enan, 2014. *Ibnu Khaldun: Riwayat Hidup dan Karyanya*. Kuala Lumpur: Institut Terjemahan dan Buku Malaysia.

Ibnu Khaldun
(Ilmuwan Islam).

Kedaulatan merupakan kuasa tertinggi dalam sesebuah negara. Kedaulatan mempunyai sifat kekal dan mempunyai kuasa tidak terbatas untuk membuat undang-undang, mentafsir dan melaksanakannya.

Julian H. Franklin (ed.), 1992. *Jean Bodin: On Sovereignty*. Cambridge: Cambridge University Press.

Jean Bodin
(Ahli Falsafah Politik Perancis).

Kedaulatan dibina berdasarkan prinsip kebebasan dan keadilan yang sentiasa memperjuangkan kebajikan dan kesejahteraan rakyat.

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj, 1987. *Political Awakening*. Petaling Jaya: Pelanduk Publications Sdn. Bhd.

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj
(Perdana Menteri Malaysia Pertama).

Kedaulatan merupakan asas negara yang merdeka, memiliki kebebasan pada peringkat antarabangsa bersama dengan hak dan kuasa untuk mengatur urusan dalam negeri tanpa telunjuk asing.

Tun Mohd Salleh Abas, 2015. *Prinsip Perlembagaan dan Pemerintahan di Malaysia*. Edisi Baharu. Dikemas kini oleh Haji Salleh Buang. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Tun Dr. Mohamed Salleh Abas
(Mantan Ketua Hakim Negara).

Kedaulatan merupakan kekuasaan tertinggi dan kewibawaan sesebuah negara merdeka untuk menjalankan pemerintahan serta melaksanakan undang-undang. Kedaulatan penting demi kesejahteraan rakyat dan kemakmuran negara. Kedaulatan ini diterima dan diiktiraf oleh negara lain.

Jenis Kedaulatan

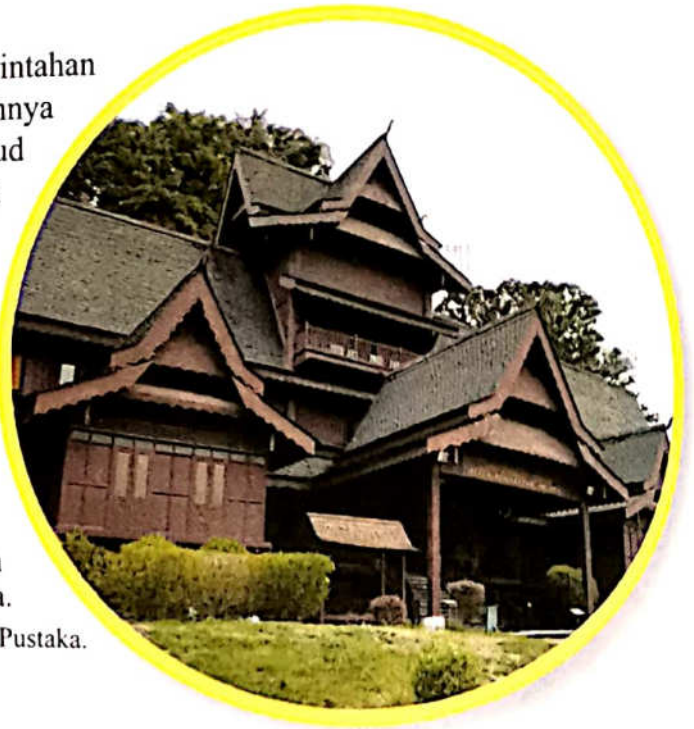
Kedaulatan berbeza mengikut bentuk pemerintahan yang diamalkan oleh sesebuah negara. Setiap negara mempunyai hak untuk menentukan bentuk dan jenis kedaulatan yang diamalkannya. Terdapat beberapa jenis kedaulatan seperti kedaulatan tradisional, kedaulatan moden, kedaulatan undang-undang dan kedaulatan antarabangsa.

Kedaulatan Tradisional

Kedaulatan tradisional merujuk sistem pemerintahan berkuasa mutlak yang menguasai sepenuhnya segala urusan negara. Kedaulatan ini wujud sejak tamadun awal manusia. Kedaulatan negara kita pula berpaksi pada kedaulatan Raja-raja Melayu. Kedaulatan terletak pada kekuasaan dan kewibawaan raja. Raja merupakan pemerintah yang mempunyai kuasa tertinggi. Kedudukan dan kedaulatan raja diperkukuh oleh taat setia rakyat.

Replika Istana Kesultanan Melayu Melaka di Melaka.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Kedaulatan Moden

Kedaulatan moden dikaitkan dengan idea kemunculan negara bangsa selepas Revolusi Keagungan di England dan Revolusi Perancis. Kedaulatan juga dikaitkan dengan hak rakyat dan kerajaan berperlembagaan. Selepas Perang Dunia Pertama, kedaulatan dikaitkan dengan nasionalisme yang menggunakan unsur persamaan rumpun bangsa dan bahasa untuk membentuk negara bangsa masing-masing. Kedaulatan negara kita sebagai sebuah negara bangsa pula lahir hasil gabungan negeri yang dikenali sebagai Persekutuan Tanah Melayu 1957 dan Persekutuan Malaysia 1963.

Istana Negara di Kuala Lumpur.
Sumber: Istana Negara.

Kedaulatan Undang-undang

Kedaulatan undang-undang bermaksud kerajaan dan rakyat terikat oleh undang-undang yang perlu dipatuhi. Kedaulatan undang-undang menjamin keadilan dalam kehidupan bermasyarakat serta menjadikan negara aman, stabil dan makmur. Badan kehakiman yang bebas dan berwibawa diwujudkan untuk memelihara dan melaksanakan kedaulatan undang-undang. Kedaulatan undang-undang menjadi prinsip keempat dalam Rukun Negara.

Istana Kehakiman di Putrajaya.

Kedaulatan Antarabangsa

Kedaulatan antarabangsa merujuk pengiktirafan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) terhadap sesebuah negara yang tidak boleh dicabuli oleh negara lain.

Deklarasi Hubungan Persahabatan PBB 1970, mengesahkan prinsip persamaan kedaulatan dari segi undang-undang antarabangsa. Keanggotaan negara kita dalam PBB membuktikan bahawa dunia mengiktiraf negara kita sebagai negara yang bebas, merdeka dan berdaulat.

Dr. Ismail Abdul Rahman (kiri), Ismail Ali dan Tunku Ja'afar sedang mendengar ucapan pembukaan di Perhimpunan Agung PBB ke-12, sewaktu Persekutuan Tanah Melayu diterima sebagai anggota ke-82 badan dunia itu pada 17 September 1957.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Pada hakikatnya, setiap negara yang berdaulat mempunyai kekuasaan penuh untuk mengatur segala hal yang ada dalam wilayah tanpa campur tangan kuasa asing. Pemahaman terhadap konsep kedaulatan ini memberikan kesedaran tentang cabaran bagi mempertahankan negara. Oleh hal yang demikian, rakyat perlu menggunakan kebijaksanaan bagi menghadapi cabaran demi mengekalkan kedaulatan negara kita.

Nyatakan jenis kedaulatan yang berkaitan dengan sesebuah negara.

1.2 Ciri Negara yang Berdaulat

Setiap negara yang bebas dan merdeka mempunyai ciri tertentu bagi menentukan kedaulatannya. Negara kita turut mempunyai ciri yang menjadi identitinya. Ciri negara yang berdaulat ialah mempunyai pemerintahan, mempunyai sempadan, mempunyai perundangan dan mempunyai rakyat yang menjadikan negara kita sebagai sebuah negara bebas dan berdaulat.

Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong XVI dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Raja Permaisuri Agong bersemayam di atas singgahsana.

Sumber: Jabatan Penerangan Malaysia.

Mempunyai Pemerintahan

Pemerintahan negara berdaulat diwujudkan untuk menjaga kestabilan politik, keamanan, pertahanan dan ekonomi. Pemerintahan ini dijalankan secara teratur. Malaysia sebagai sebuah negara persekutuan mengamalkan sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen. Ketua Utama Negara ialah Yang di-Pertuan Agong. Ketua Kerajaan ialah Perdana Menteri yang dibantu oleh Jemaah Menteri.

Mempunyai Sempadan

Sempadan merupakan garis pemisah antara negeri atau negara. Malaysia merupakan negara yang berkongsi sempadan darat, air dan udara dengan negara jiran, iaitu Singapura, Thailand, Indonesia, Brunei dan Filipina. Sempadan Malaysia diakui oleh masyarakat antarabangsa, khasnya PBB. Penetapan sempadan memudahkan urusan pemerintahan, pentadbiran, pertahanan dan pembangunan ekonomi negara kita.

Raja Berperlembagaan

Raja Berperlembagaan bermaksud pemerintahan beraja mengikut peruntukan Perlembagaan Persekutuan. Terdapat tiga Institusi Beraja yang disebut dalam Perlembagaan Persekutuan, iaitu Yang di-Pertuan Agong pada peringkat Persekutuan, Institusi Beraja pada peringkat negeri dan Majlis Raja-Raja.

Demokrasi Berparlimen

Demokrasi Berparlimen bermaksud demokrasi yang dijalankan secara perwakilan melalui proses pilihan raya.

Peta menunjukkan sempadan Malaysia dengan negara jiran di Asia Tenggara.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

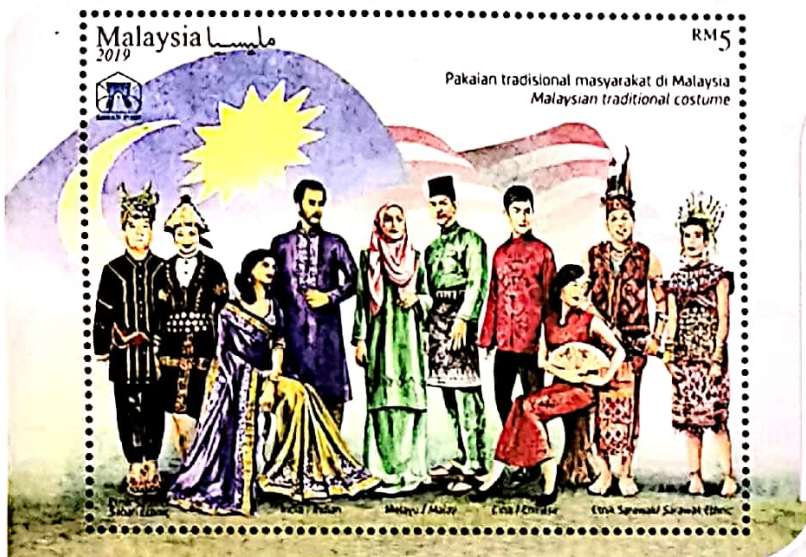
Mempunyai Perundangan

Sistem perundangan menjadi asas kepada peraturan negara. Sistem perundangan penting untuk memelihara kesejahteraan, menjamin keadilan dan melindungi rakyat. Asas kepada sistem perundangan negara kita berpandukan Perlembagaan Persekutuan. Parlimen bertanggungjawab menggubal dan menentukan sistem perundangan negara kita.

Istiadat Pembukaan Mesyuarat Pertama, Penggal Ketiga, Parlimen ke-14 pada 18 Mei 2020.

Sumber: Portal rasmi Parlimen Malaysia.

Setem kenangan berkaitan dengan keunikan rakyat Malaysia yang terdiri daripada pelbagai kaum.

Sumber: Pos Malaysia Berhad.

Mempunyai Rakyat

Rakyat merupakan penduduk di sesebuah negara. Rakyat terikat kepada undang-undang dan peraturan yang dikuatkuasakan oleh pemerintah. Rakyat negara ini terdiri daripada pelbagai kaum, agama dan adat resam. Mereka disatukan melalui satu bahasa dan kebudayaan, Rukun Negara serta identiti nasional yang sama.

Ciri negara berdaulat menjadikan Malaysia sebuah negara yang mempunyai identiti yang unik. Kita perlu memahami betapa pentingnya menjiwai dan mempertahankan identiti negara agar negara luar menghormati kedaulatan Malaysia.

AKTIVITI

Kerusi Panas (Hot Seat)

Kedaulatan sesebuah negara berkait rapat dengan ciri yang diamalkan dan perlu dipertahankan.

1. Secara berkumpulan atau individu, buat kajian atau bacaan tentang topik ini.
2. Seorang murid dipilih tampil ke hadapan kelas.
3. Murid ini akan duduk di kerusi yang disediakan dan menjadi pakar yang bertindak menyatakan pandangannya.
4. Murid lain boleh bertanyakan soalan dan pakar akan menjawab semua soalan yang dilontarkan.

1.3 Kepentingan Mewujudkan Negara Berdaulat

Kedaulatan negara penting bagi mewujudkan keberkesanan pentadbiran, kemakmuran ekonomi, kesejahteraan sosial dan kecemerlangan hubungan luar negara. Selain itu, negara diiktiraf setaraf dengan negara lain.

Keberkesanan Pentadbiran

Kedaulatan memberikan kebebasan kepada negara untuk menjalankan urusan pentadbiran tanpa campur tangan pihak luar. Dasar pentadbiran negara dilaksanakan dengan berkesan melalui Jemaah Menteri dan kementerian yang berkaitan. Kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri yang dilakukan melalui pengagihan kuasa mewujudkan keberkesanan pentadbiran. Sistem pentadbiran juga diperkukuh melalui peruntukan undang-undang dalam Perlembagaan Persekutuan.

Mesyuarat Jemaah Menteri diadakan pada tahun 1990 dipengerusikan oleh Tun Dr. Mahathir Mohamad (lima dari kiri). Keberkesanan pentadbiran melalui Sistem Jemaah Menteri masih kekal diamalkan hingga hari ini.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Kemakmuran Ekonomi

Kedaulatan penting untuk negara melaksanakan dasar kemakmuran ekonomi. Selepas negara mencapai kemerdekaan, pelbagai usaha dilakukan untuk memajukan dan meningkatkan taraf hidup rakyat berbilang kaum di Malaysia. Pembangunan ekonomi meliputi bidang pertanian, perindustrian dan perdagangan yang diperkenalkan melalui dasar pembangunan ekonomi negara.

Tun Abdul Razak Hussein (depan), Perdana Menteri Malaysia kedua melawat kawasan luar bandar bagi memantau pelaksanaan program pertanian.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Kesejahteraan Sosial

Kedaulatan penting untuk negara melaksanakan dasar sosial bagi kesejahteraan rakyat. Negara dapat melahirkan generasi yang berilmu dan berkemahiran melalui pendidikan. Oleh itu, mereka dapat memberikan sumbangan untuk pembangunan negara. Beberapa perkara berkaitan dengan bahasa kebangsaan, kebudayaan, sukan dan Rukun Negara diperkenalkan untuk memupuk perasaan muhibah dan semangat perpaduan dalam kalangan rakyat berbilang kaum di Malaysia.

Pasukan bola sepak kebangsaan yang berjaya melayakkan diri ke Sukan Olimpik 1972. Pasukan ini diwakili oleh pemain berbilang kaum.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Kecemerlangan Hubungan Luar Negara

Kedaulatan penting bagi memberikan hak kepada negara untuk menjalinkan hubungan dengan negara lain. Hubungan ini dibentuk melalui penggubalan dasar luar negara kita. Selain dapat menjalinkan hubungan diplomatik dan persahabatan dengan negara lain, negara juga dapat mengadakan perjanjian dan kerjasama dalam pelbagai bidang. Kesannya, Malaysia menikmati pelbagai faedah dan kelebihan dalam usaha mempertahankan kedaulatan. Keanggotaan Malaysia dalam pertubuhan serantau dan antarabangsa pula meningkatkan imej negara. Masyarakat antarabangsa mengakui peranan dan kebolehan negara kita setaraf dengan negara lain di dunia.

Tun Hussein Onn, Perdana Menteri Malaysia ketiga (kanan) bertemu dengan Anwar Sadat, Presiden Mesir (kiri) di Mesir pada tahun 1977 untuk mengukuhkan hubungan diplomatik antara Malaysia dengan Mesir.

Sumber: Universiti Tun Hussein Onn, 2009. *Tun Hussein Onn: Permata Menara Gading*. Batu Pahat: Penerbit UTHM.

Kedaulatan dapat mewujudkan kesejahteraan dan kemakmuran kepada rakyat. Sebagai rakyat Malaysia, kita perlu memahami pentingnya mengekalkan kedaulatan negara yang diperoleh pada masa ini.

Jelaskan kepentingan mewujudkan negara berdaulat.

I-Think

Hasilkan peta pemikiran yang sesuai berkaitan dengan kepentingan mewujudkan negara berdaulat.

Membuat Rasionalisasi

Rasionalkan kepentingan kedaulatan dalam menentukan bentuk sistem pentadbiran negara pada masa ini.

1.4 Langkah Mempertahankan Kedaulatan

Pemerintah dan rakyat memainkan peranan penting bagi mempertahankan kedaulatan negara. Oleh itu, pemerintah dan rakyat perlu bekerjasama untuk mewujudkan kestabilan politik serta kemakmuran ekonomi, mengekalkan perpaduan kaum, memupuk patriotisme dan mengukuhkan pertahanan negara. Kerjasama ini penting bagi memastikan kedaulatan dapat dipertahankan demi kemajuan dan kesejahteraan negara.

Mewujudkan Kestabilan Politik dan Kemakmuran Ekonomi

Pemerintah dan rakyat mempunyai peranan yang sama untuk menjamin kestabilan politik dan kemakmuran ekonomi. Pemerintah melaksanakan pentadbiran dengan cekap dan menjalankan pelbagai usaha serta program bagi memajukan ekonomi. Rakyat pula memberikan kerjasama sepenuhnya untuk menjayakan semua usaha dan program yang dilaksanakan oleh pemerintah.

Pemerintah

- Mewujudkan pentadbiran yang cekap.
- Mengelakkan amalan rasuah dalam pentadbiran.
- Memastikan agihan sumber kekayaan negara secara adil kepada semua kaum melalui dasar pembangunan ekonomi.
- Melaksanakan undang-undang negara menurut perlembagaan secara berkesan.

Membuat Interpretasi

Menurut Dr. Tan Chee Khoo, "Kami kenal pasti bahawa perhatian utama harus diberikan terhadap kelemahan ekonomi kaum bumiputera. Masalah mereka memerlukan pendekatan khas untuk diselesaikan. Mereka perlu dilindungi daripada eksploitasi dan dibantu secara asas untuk bersaing dengan kaum lain dalam perniagaan, perdagangan dan pekerjaan".

Sumber: Raj Vasil, 1987. *Tan Chee Khoo: An Elder Statesman*. Petaling Jaya: Pelanduk Publications (M) Sdn. Bhd.

1. Mengapakah beliau menyarankan agar kaum bumiputera dibantu dari segi kemakmuran ekonomi?
2. Huraikan langkah yang diambil untuk meningkatkan ekonomi setiap kaum.

Rakyat

- Memberikan kesetiaan kepada raja dan negara.
- Menyokong segala usaha dan dasar kerajaan bagi mewujudkan kestabilan politik.
- Memupuk kerjasama dengan semua kaum supaya agihan kekayaan negara dinikmati oleh semua.
- Mematuhi undang-undang negara.

Mengekalkan Perpaduan Kaum

Sejak awal kemerdekaan, pemerintah dan rakyat berusaha untuk mengekalkan perpaduan kaum. Perpaduan penting dalam usaha kita mengekalkan kedaulatan negara. Beberapa langkah dilaksanakan untuk memupuk perpaduan dalam kalangan rakyat.

Pemerintah

- Menggubal dasar dan undang-undang berkaitan dengan perpaduan kaum serta integrasi nasional.
- Memastikan keberkesanan pelaksanaan dasar berkaitan dengan bahasa, pendidikan dan kebudayaan oleh kementerian serta agensi berkaitan.
- Merangka program serta kempen ke arah memupuk perpaduan kaum dan integrasi nasional.
- Memperuntukkan perbelanjaan yang mencukupi untuk program memupuk perpaduan kaum.

Sampul surat hari pertama Pos Malaysia berkaitan dengan kepelbagaian budaya dan adat resam kaum di Malaysia.

Sumber: Pos Malaysia Berhad.

Rakyat

- Menggunakan bahasa kebangsaan dan menghayati prinsip Rukun Negara yang dapat menjamin perpaduan kaum.
- Memahami dan menghormati agama serta budaya pelbagai kaum.
- Mengamalkan semangat perkongsian, bertoleransi dan saling menghormati sesama rakyat Malaysia.
- Melibatkan diri dalam program kemasyarakatan yang dapat memupuk kerjasama antara kaum.

Meneroka Bukti

Fahami titah di bawah:

“Kedaulatan negara bergantung pada warganya yang bersatu”.

Titah Duli Yang Maha Mulia Paduka Seri Sultan Perak Darul Ridzuan, Sultan Nazrin Muizzuddin Shah ibni Almarhum Sultan Azlan Muhibbuddin Shah Al-Maghfur-Lah.

Sumber: Berita Harian, 10 November 2018.

Kedaulatan negara bergantung pada warganya yang bersatu. Buktikan.

Memupuk Patriotisme

Patriotisme ialah perasaan cinta yang mendalam terhadap negara serta sanggup mempertahankan sejarah, bahasa, undang-undang, warisan dan budaya. Patriotisme merupakan nadi kepada kebebasan, kestabilan dan kemajuan sesebuah negara. Semangat ini juga penting untuk melahirkan pemimpin dan rakyat yang taat setia serta sanggup berkorban demi negara.

Meja Bulat Serentak (Simultaneous Round Table)

Dalam kumpulan, murid menulis pendapat di atas kertas tentang soalan yang dikemukakan di bawah. Catatan diedarkan kepada rakan lain dalam kumpulan mengikut pusingan jam. Setiap ahli diberi peluang untuk menuliskan pendapat. Soalan yang diberikan berkaitan dengan lagu patriotik *Keranamu Malaysia*.

1. Apakah maksud yang terkandung dalam lirik lagu ini?
2. Nyatakan keistimewaan rakyat berbilang kaum yang dinyatakan dalam lagu ini.
3. Bagaimanakah anda memainkan peranan untuk mempertahankan negara?

Lirik Lagu *Keranamu Malaysia*

Buruh, nelayan dan juga petani
Gaya hidup kini dah berubah
Anak-anak terasuh mindanya
Lahir generasi bijak pandai
Pakar IT, pakar ekonomi
Jaguh sukan dan juga jutawan
Berkereta jenama negara
Megah menyusur di jalan raya
Alam siber teknologi terkini
Kejayaan semakin hampiri
Biar di kota ataupun desa
Kita semua pasti merasa bangga
Keranamu kami mendakap tuah
Keranamu kami bangsa berjaya
Keranamu kami hidup selesa
Limpah budi kemakmuran negara
Keranamu kami bebas merdeka
Keranamu nyawa dipertaruhkan
Keranamu kami rela berjuang
Demi bangsa kedaulatan negara
(ulang dari mula)

Keranamu Negara Malaysia
Malaysia...

Terima kasih Malaysia!

Lagu: Dato' Suhaimi Mohd Zain.

Lirik: Siso Koprata.

Sumber: Kementerian Komunikasi dan Multimedia Malaysia.

Pemerintah

- Menganjurkan sambutan Hari Kebangsaan dan Hari Pahlawan untuk menimbulkan kecintaan terhadap negara.
- Mewajibkan mata pelajaran Sejarah sebagai mata pelajaran teras di sekolah bagi melahirkan generasi yang peka terhadap sejarah negara.
- Menganjurkan kempen dan menerbitkan filem atau rencana untuk memupuk patriotisme melalui pelbagai media.
- Memberikan pengiktirafan kepada rakyat Malaysia yang berjasa kepada negara dengan mengabadikan nama mereka pada bangunan dan jalan.

Rakyat

- Menghormati lambang negara seperti bendera Jalur Gemilang, Jata Negara dan lagu *Negaraku*.
- Menyanjungi dan menghargai adat dan warisan negara.
- Meningkatkan imej negara dengan melakar kejayaan dalam bidang pendidikan, sukan dan ekonomi.
- Menghargai tokoh pelbagai kaum yang berjuang untuk kemerdekaan dan kedaulatan negara.

Mengukuhkan Pertahanan Negara

Pemerintah dan rakyat mempunyai tanggungjawab untuk mempertahankan negara daripada ancaman musuh. Pertahanan negara penting untuk mengekalkan kedaulatan negara kita.

Pemerintah

- Menggubal dasar dan undang-undang untuk melindungi keselamatan negara.
- Mengadakan perjanjian pertahanan serta latihan ketenteraan bersama-sama negara serantau dan antarabangsa.
- Memodenkan aset ketenteraan untuk mengukuhkan pasukan pertahanan negara.
- Memastikan pasukan keselamatan sentiasa bersiap siaga menghadapi cabaran semasa.

Rakyat

- Peka terhadap isu keselamatan negara. Contohnya, memberikan maklumat tentang pencerobohan sempadan negara.
- Mengelakkan kolaborasi dengan pihak luar yang boleh mengancam keselamatan dan kedaulatan negara.
- Menganggotai pasukan keselamatan dan pasukan sukarelawan untuk mempertahankan negara.
- Sanggup berkorban demi mempertahankan kedaulatan negara.

Kerjasama antara pemerintah dengan rakyat dalam melaksanakan langkah mengekalkan kedaulatan telah berjaya menghasilkan keamanan dan kesejahteraan. Sebagai rakyat Malaysia, amat penting untuk kita menghormati kepelbagaian budaya dan agama dalam usaha mengukuhkan perpaduan bangsa Malaysia. Perpaduan dan kerjasama kaum menjadi teras kepada kemakmuran, kelangsungan serta kedaulatan negara.

Kedaulatan merupakan kekuasaan tertinggi dan kewibawaan sesebuah negara yang membolehkan kerajaan melaksanakan kawalan pemerintahan dan pentadbiran. Ciri negara berdaulat menjadikan negara kita sebuah negara yang stabil dan kukuh. Pelbagai langkah dilaksanakan untuk memastikan kedaulatan negara tetap terpelihara. Kedaulatan negara diperkukuh melalui pemerintahan dan pentadbiran yang berlandaskan perlembagaan.

Meneroka Bukti

Buktikan hubungan pemerintah dan rakyat mampu mengekalkan kedaulatan negara.

KEDAULATAN NEGARA

1

Konsep Kedaulatan

- Takrif Kedaulatan
- Pandangan Tokoh
- Jenis Kedaulatan

2

Ciri Negara yang Berdaulat

- Mempunyai Pemerintahan
- Mempunyai Sempadan
- Mempunyai Perundangan
- Mempunyai Rakyat

3

Kepentingan Mewujudkan Negara Berdaulat

- Keberkesanan Pentadbiran
- Kemakmuran Ekonomi
- Kesejahteraan Sosial
- Kecemerlangan Hubungan Luar Negara

4

Langkah Mempertahankan Kedaulatan

- Mewujudkan Kestabilan Politik dan Kemakmuran Ekonomi
- Mengekalkan Perpaduan Kaum
- Memupuk Patriotisme
- Mengukuhkan Pertahanan Negara

Aktiviti: Fikir-Pasang-Kongsi (Think-Pair-Share)

Arahan:

1. Murid dikehendaki membina ayat berpanduan isu yang diberikan secara individu.
2. Murid kemudiannya berbincang dengan rakan atau pasangan.
3. Murid berkongsi maklumat hasil perbincangan dengan pasangan/kumpulan/kelas lain.

Cabaran Mengekalkan Kedaulatan Negara

Isu	Cabaran	Kesan	Tindakan
Keselamatan			
Perpaduan Kaum			
Kestabilan Politik			
Ekonomi			
Pencerobohan			
Pelarian			
Dadah			
Rasuah			

Berdasarkan tajuk di atas, lakukan aktiviti yang berikut:

1. **Aktiviti individu:** Catat maklumat berkaitan dengan tajuk di atas berdasarkan aspek yang berikut:
 - (a) **Cabaran yang dihadapi:** Huraikan cabaran yang dihadapi berkaitan dengan aspek yang disenaraikan dengan terperinci.
 - (b) **Isu atau permasalahan:** Jelaskan kesan terhadap Malaysia akibat cabaran yang dihadapi.
 - (c) **Keberkesanan strategi:** Sejauh manakah Malaysia berjaya mengatasi masalah ini dengan mengambil tindakan yang sewajarnya?
2. **Aktiviti kumpulan:** Bentukkan kumpulan kecil dengan pasangan lain, kemudian kongsi maklumat yang diperoleh.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Apakah takrif kedaulatan dalam bahasa Arab?
 - A. Negara yang bebas dan merdeka
 - B. Kuasa pemerintahan sesebuah kerajaan
 - C. Kekuasaan tertinggi terhadap pemerintahan negara
 - D. Negara mempunyai kuasa yang penuh terhadap pemerintahan
2. Mengapakah kedaulatan penting bagi sesebuah negara?
 - A. Menjadi kuasa politik unggul di dunia
 - B. Menunjukkan kekuatan angkatan tentera
 - C. Mewujudkan keberkesanan sistem pentadbiran
 - D. Membuktikan dasar luar mengikut situasi semasa
3. Gambar di bawah berkaitan dengan ciri negara berdaulat.

Gambar 1

Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong XVI dan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Raja Permaisuri Agong.

Gambar 2

Bangunan Parlimen Malaysia.

- (a) Jelaskan ciri negara berdaulat.
 - (b) Huraikan langkah yang dilaksanakan untuk mempertahankan kedaulatan negara.
4. Peta menunjukkan kedudukan Malaysia yang bersempadan dengan negara jiran di Asia Tenggara.
 - (a) Mengapakah hubungan baik dengan negara jiran perlu dipertahankan?
 - (b) Setiap warganegara Malaysia mempunyai tanggungjawab untuk mempertahankan kedaulatan perairan negara. Bincangkan.

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

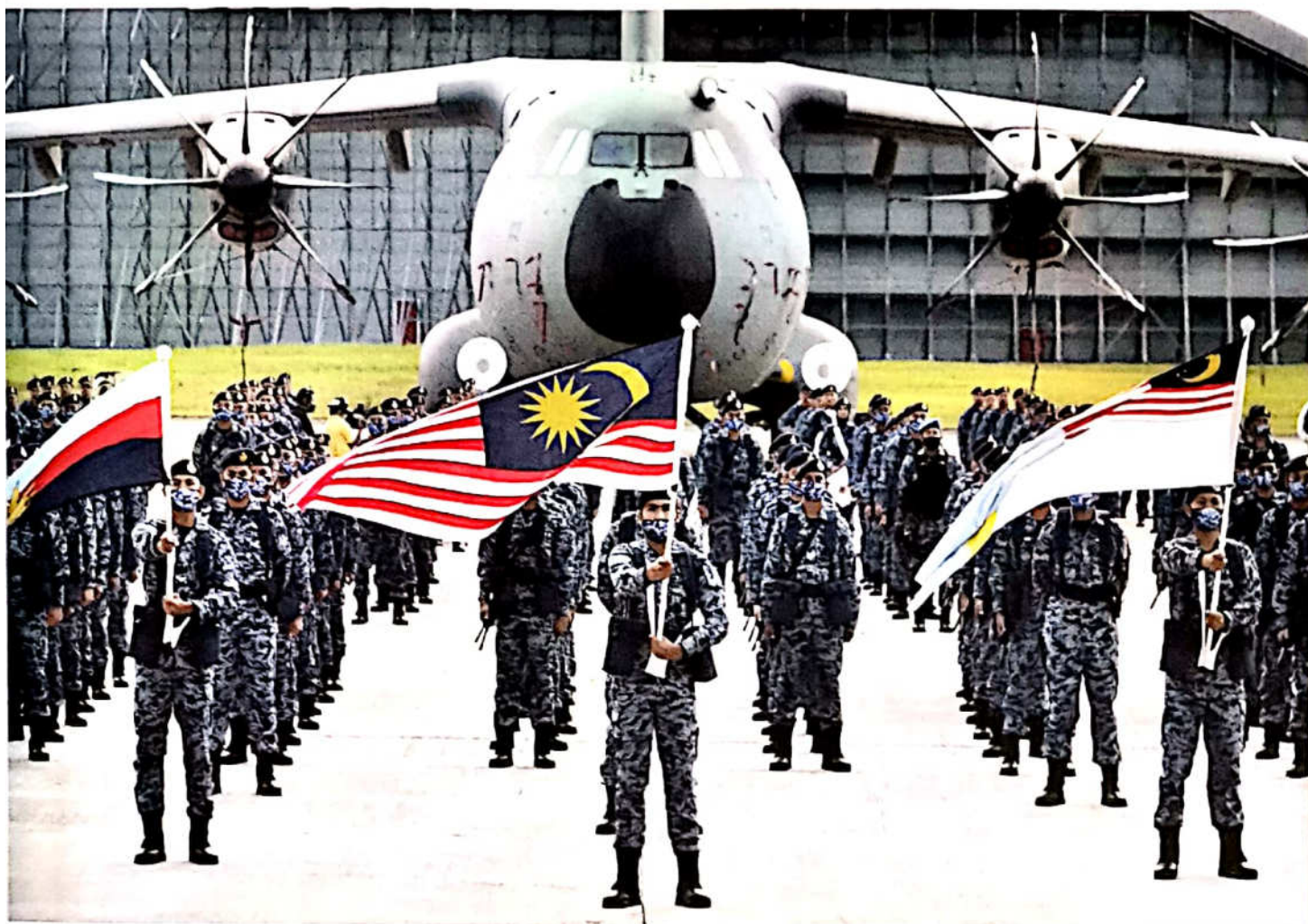
- Pemahaman terhadap ciri negara yang berdaulat wajar dipertingkatkan untuk melahirkan rakyat Malaysia yang berbangga dengan identiti negara.
- Kepentingan mempertahankan kedaulatan negara bagi melahirkan masyarakat yang berganding bahu untuk membangunkan negara dan menjamin kesejahteraan rakyat.
- Pemerintah dan rakyat saling bekerjasama, bersefahaman serta bermuafakat bagi mempertahankan kedaulatan negara.

Diri dan Keluarga

Menyokong dan melibatkan diri dalam proses pembangunan negara dan berusaha gigih untuk memajukan diri.

Negara

Perpaduan rakyat berbilang kaum dan semangat rela berkorban merupakan keunikan negara kita untuk mempertahankan kedaulatannya.

Angkatan Tentera Malaysia menjaga kedaulatan negara kita.

Sumber: Kementerian Pertahanan Malaysia.

BAB 2 PERLEMBAGAAN PERSEKUTUAN

SINOPSIS

Perlembagaan Persekutuan merupakan dokumen undang-undang bertulis yang menjadi teras pada sistem pemerintahan negara. Perlembagaan digubal berasaskan undang-undang negeri Melayu yang sedia ada dan juga tambahan unsur baharu. Perlembagaan Persekutuan Malaysia mempunyai ciri tradisional dan moden yang menjadikan perlembagaan di negara kita unik. Perlembagaan Persekutuan berkuat kuasa seiring dengan kemerdekaan pada 31 Ogos 1957. Selepas itu, perlembagaan dipinda bagi menyesuaikan dengan keperluan semasa negara.

Inti Pati Pembelajaran

1. Latar belakang sejarah Perlembagaan Persekutuan.
2. Sejarah pengubalan Perlembagaan Persekutuan.
3. Ciri utama Perlembagaan Persekutuan.
4. Pindaan Perlembagaan Persekutuan 1963 dan 1965.

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Kepentingan mendaulatkan Perlembagaan Persekutuan.
2. Kepentingan mematuhi undang-undang dalam kehidupan.
3. Kepentingan tanggungjawab rakyat bagi memelihara Perlembagaan Persekutuan.
4. Kepentingan menjiwai semangat Perlembagaan Persekutuan.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi pengubalan Perlembagaan Persekutuan.
2. Meneroka bukti kewujudan undang-undang adat sebelum kedatangan British.
3. Membuat interpretasi ciri utama Perlembagaan Persekutuan.
4. Membuat imaginasi struktur Mahkamah Atasan di negara kita.
5. Membuat rasionalisasi pindaan Perlembagaan Persekutuan.

Istana Kehakiman, Putrajaya.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

2.1 Latar Belakang Sejarah Perlembagaan Persekutuan

Perlembagaan merupakan undang-undang tertinggi sebagai teras pemerintahan sesebuah negara. Sebelum kedatangan British, negara kita diperintah berdasarkan pemerintahan beraja. Raja memerintah berdasarkan undang-undang dan peraturan yang digubal. Pada zaman British, raja terus diterima sebagai pemerintah berdaulat. Apabila merdeka, negara kita mempunyai perlembagaan yang merupakan unsur penting dalam sesebuah negara.

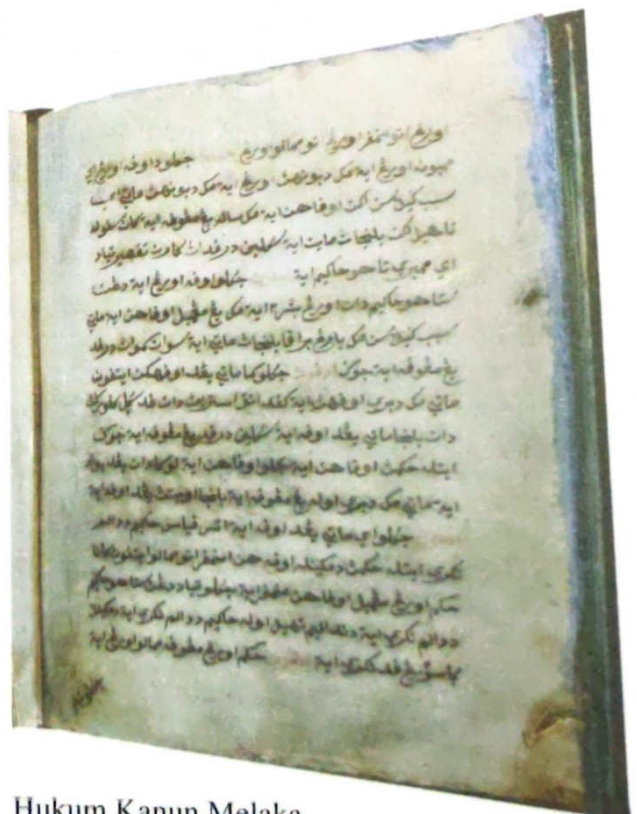
Asas Pembentukan Perlembagaan

Perlembagaan Persekutuan berasaskan nilai tradisi Kesultanan Melayu dan kemudiannya beberapa prinsip undang-undang Inggeris disesuaikan dengan nilai tempatan.

Undang-undang Negeri Melayu

- Raja sebagai pemerintah.
- Rakyat memberikan ketaatsetiaan.
- Undang-undang dan sistem pemerintahan ditentukan oleh raja.
- Undang-undang yang wujud pada zaman Kesultanan Melayu Melaka seperti Hukum Kanun Melaka dan Undang-Undang Laut Melaka mempengaruhi kandungan undang-undang bertulis di negeri Melayu yang lain. Antara undang-undang bertulis di negeri-negeri Melayu termasuklah Hukum Kanun Pahang, Undang-Undang Kedah, Undang-Undang Johor dan Undang-Undang 99 Perak.

Sebelum kedatangan kuasa barat, negara kita sudah mempunyai undang-undang dan adat Melayu yang digunakan sebagai asas perlembagaan. Undang-undang ini menjadi panduan serta kawalan kepada raja dan pembesar dalam proses pemerintahan negara.

Hukum Kanun Melaka.

Sumber: Perpustakaan Negara Malaysia.

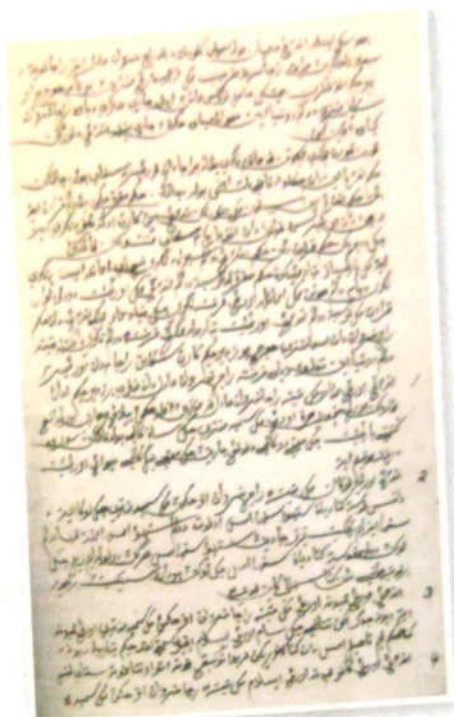
Senaraikan undang-undang bertulis yang terdapat di negara kita sebelum kedatangan British.

Undang-undang di negeri-negeri Melayu mengalami perubahan demi perubahan selaras dengan perkembangan masyarakat sehingga kemunculan dan pengenalan undang-undang dari barat sekitar awal abad ke-19.

Hukum Kanun Pahang.

Sumber: Yaakub Isa (Penyl.), 2003. *Hukum Kanun Pahang Manuskrif Agung Negeri Pahang*. Pahang: Lembaga Muzium Negeri Pahang.

Undang-Undang 99 Perak.

Sumber: Perpustakaan Negara Malaysia.

Undang-undang Inggeris

- British memperkenalkan undang-undang di Negeri-negeri Selat (NNS) yang dikenali sebagai Charter of Justice.
- Diambil daripada undang-undang yang digubal di England.
- Piagam terpilih yang bersesuaian dengan kegunaan NNS sahaja diguna pakai. Contohnya, Charter of Justice 1807.
- Di Sarawak pula terdapat The Sarawak Application of Laws Ordinance 1949 yang menggunakan The Common Law of England.
- Di Sabah terdapat undang-undang yang sama disebut Sabah Application of Laws Ordinance 1951.

Proclamation.

WHEREAS it is Our Will and Pleasure to Commemorate this Centenary Year of Brooke Rule in Sarawak by the Inauguration of Constitutional Reforms which will replace Our Absolute Rule by a Form of Government on a Broader Basis and Facilitate the Gradual Development of Representative Government on Democratic Principles:

We hereby Declare that We have Charged and Directed Our Committee of Administration to draw up the Required Legislative Measures and to submit them for Our Consideration together with Every Necessary Step to give Effect thereto.

Given under Our Hand and Seal
at Kuching, Sarawak,
this 31st day of March, 1941.

C. V. BROOKE,
Rajah of Sarawak.

Proclamation of Sarawak Constitution.

Sumber: Muzium Sarawak.

Pada bulan Ogos 1956, Perlembagaan Sarawak memberikan kuasa kepada badan membuat undang-undang, iaitu Council Negri (Majlis Negeri) yang mengandungi 45 orang ahli dan dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha. Majlis Tertinggi pula dipengerusikan oleh Gabenor yang turut dianggotai oleh Ketua Setiausaha, Setiausaha Kewangan dan Peguam Negara. Perlembagaan Sarawak pada tahun 1959 memberikan kuasa pentadbiran negeri kepada Majlis Tertinggi dan Council Negri.

Di Sabah pula ditubuhkan Majlis Undangan dan Majlis Kerja pada tahun 1950. Majlis Undangan memberikan kuasa kepada Gabenor untuk menggubal undang-undang dalam pemerintahannya.

Institusi pemerintahan beraja diteruskan apabila Tanah Melayu mencapai kemerdekaan. Walaupun begitu, beberapa pindaan disesuaikan dengan konsep Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen. Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957 diperkenalkan dan menjadi asas kepada perlembagaan negara kita pada hari ini. Perlembagaan inilah menjadi asas kepada sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen.

2.2 Sejarah Penggubalan Perlembagaan Persekutuan

Sejarah penggubalan Perlembagaan Persekutuan bermula pada tahun 1877 hingga tahun 1957. Pembentukan undang-undang dalam sesebuah negara dilakukan oleh badan yang sah dalam perundangan. Di Malaysia, badan perundangan dinamakan Parlimen yang berkuasa penuh membentuk undang-undang negara. Sejak negara mencapai kemerdekaan, ahli Parlimen memainkan peranan meminda perlembagaan bagi menegakkan kedaulatan negara. Sebagai rakyat, kita perlu menghargai jasa pemimpin yang berusaha untuk mengekalkan kedaulatan negara.

Di NNS terdapat Charter of Justice untuk melindungi penduduk. Sementara itu, pembentukan undang-undang di negeri Melayu pula dimulai oleh Majlis Negeri Perak.

1 1877

Mesyuarat pertama Majlis Negeri Perak pada tahun 1877 yang dipengerusikan oleh Raja Muda Yusuf menjadi titik tolak kepada pembentukan undang-undang negara. Majlis Negeri Perak berperanan untuk menggubal undang-undang bagi negeri Perak. Kemudiannya, peranan yang sama ini dimainkan oleh semua Majlis Negeri di negeri Melayu yang lain.

Raja Muda Yusuf (duduk di tengah) bersama-sama Sir Hugh Low (berdiri di depan) di Kuala Kangsar, Perak, pada tahun 1880.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Membuat Interpretasi

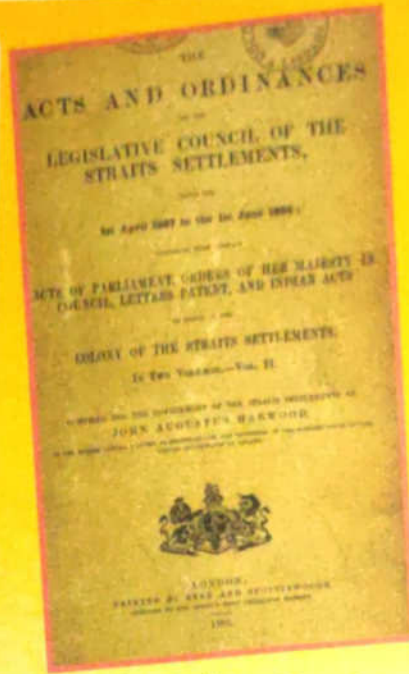
“Setiap rakyat memiliki hak yang sama dari segi undang-undang”.

Interpretasikan maksud petikan tersebut.

2

1946

Undang-undang di NNS digubal oleh Majlis Undangan Negeri manakala undang-undang di Negeri-negeri Melayu Bersekutu (NNMB) digubal oleh Majlis Persekutuan. Sementara itu, undang-undang di Negeri-negeri Melayu Tidak Bersekutu (NNMTB) pula digubal oleh Majlis Negeri.

Akta dan Ordinan Negeri-negeri Selat 1886.

Buku *The Laws of the Federated Malay States*.

Sumber: Cornell University Library.

3

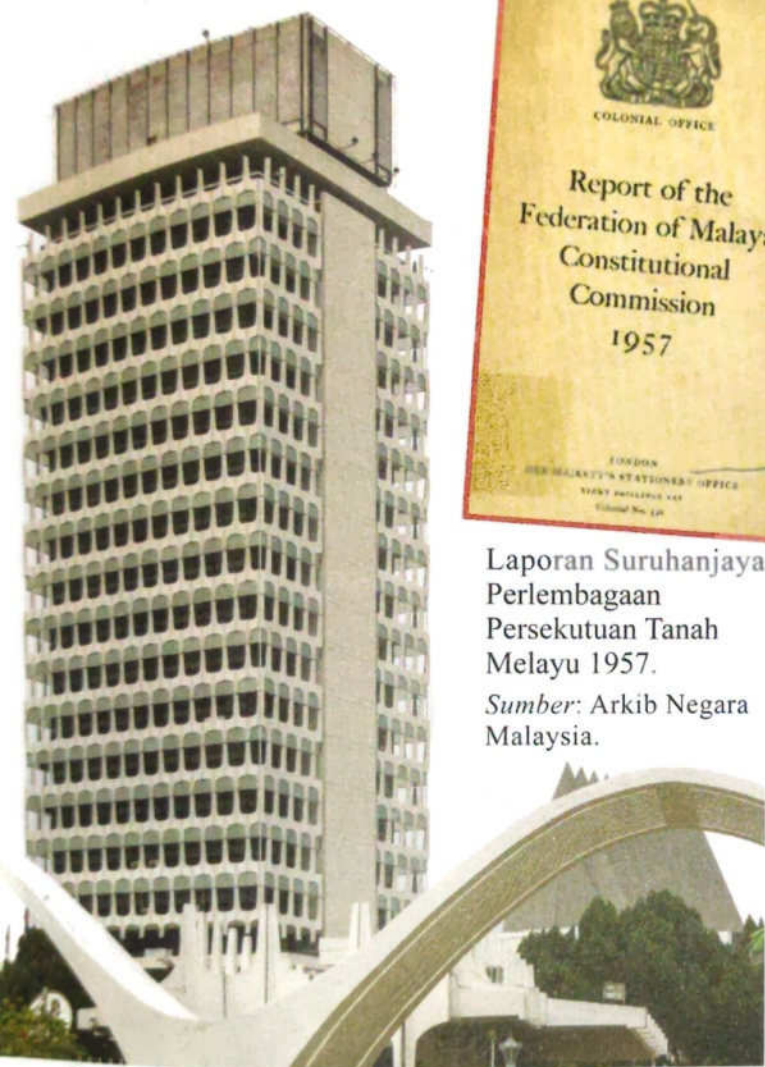
1948

Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948 merupakan titik penting pembentukan sebuah Persekutuan yang terdiri daripada negeri-negeri Melayu, Melaka dan Pulau Pinang. Antara kandungan yang terdapat dalam Persekutuan Tanah Melayu termasuklah pentadbiran, kuasa raja Melayu, perundangan dan kewarganegaraan.

Raja-raja Melayu bersama-sama Jeneral Sir Gerald Walter Robert Templer, Pesuruhjaya Tinggi British di Persekutuan Tanah Melayu semasa Mesyuarat Majlis Raja-Raja ke-25.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Suruhanjaya perlembagaan ini dikenali sebagai Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu atau Suruhanjaya Reid. Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957 disesuaikan dengan model Westminster yang diambil dari Britain. Perlembagaan ini berkuat kuasa sejurus selepas kemerdekaan pada 31 Ogos 1957. Perlembagaan ini juga menjadi asas kepada perlembagaan negara kita pada hari ini.

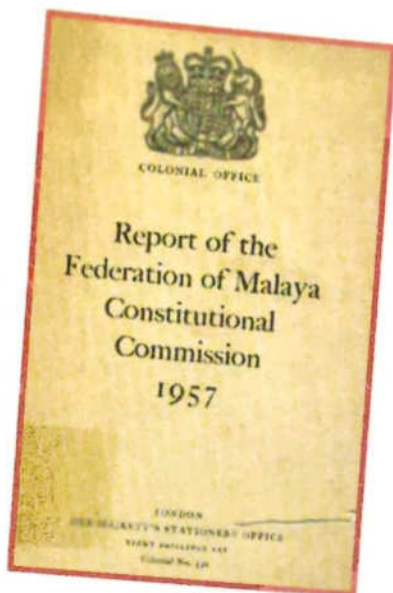
Bangunan Parlimen Malaysia.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957 bermodelkan Westminster. Memandangkan negara kita mempunyai asas sistem perundangan bertulis, maka hal ini banyak membantu Malaysia menggubal sebuah perlembagaan bertulis.

Laporan Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957.

Laporan Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Lima perkara terma rujukan utama dalam Perjanjian Persekutuan 1957:

- Kerajaan Persekutuan yang kukuh.
- Menjamin kedudukan Raja-raja Melayu.
- Menjamin kedudukan istimewa orang Melayu dan kepentingan sah kaum lain.
- Parlimen hendaklah mengandungi dua Dewan, iaitu Dewan Rakyat dan Dewan Negara.
- Kewarganegaraan yang sama.

Memahami Kronologi

Galurkan sejarah penggubalan Perlembagaan Persekutuan.

Meja Bulat (Round Table)

Perlembagaan negara merupakan elemen penting dalam sesebuah negara dan perlu dipertahankan.

1. Secara berkumpulan, bincangkan topik ini.
2. Ahli bergilir-gilir mencatatkan idea tentang kepentingan Perlembagaan Persekutuan.
3. Hasil perbincangan dibentangkan di hadapan kelas.
4. Seorang wakil kumpulan akan tampil di hadapan kelas dan membentangkan dapatan kajian.
5. Murid lain boleh bertanyakan soalan kepada wakil kumpulan ini.

2.3 Ciri Utama Perlembagaan Persekutuan

Perlembagaan merupakan peraturan tertinggi dan panduan dalam sistem pemerintahan negara. Perlembagaan mempunyai dua ciri utama, iaitu tradisional dan moden yang diperlukan bagi kestabilan serta kemajuan negara.

Ciri Tradisional

1. Kesultanan atau Pemerintahan Beraja

Sejak berabad-abad, negeri Melayu diperintah berdasarkan pemerintahan beraja. Sultan merupakan pemerintah berdaulat dan memiliki kuasa penuh di negeri masing-masing.

Setelah negara kita mencapai kemerdekaan, pemerintahan beraja diteruskan dan disesuaikan dengan konsep Demokrasi Berparlimen. Yang di-Pertuan Agong diperuntukkan melalui perlembagaan kuasa pemerintahan sebagai pemerintah tertinggi negara. Kuasa Yang di-Pertuan Agong termasuklah kuasa mengampun dan menangguhkan hukuman orang yang disabitkan kesalahan oleh mahkamah. Baginda juga mempunyai kuasa membuat pelantikan bagi jawatan utama negara.

Pada peringkat negeri, raja merupakan ketua negeri. Pada baginda, terletak kuasa eksekutif yang dilaksanakan melalui nasihat Majlis Mesyuarat Negeri. Raja mempunyai kuasa mengampun dan menangguhkan hukuman kepada mereka yang disabitkan kesalahan oleh mahkamah serta pelantikan jawatan utama negeri. Raja dikenali sebagai tonggak kehormatan dan keadilan yang membolehkan baginda mengurniakan anugerah, penghormatan dan bintang kehormat kepada individu yang terpilih.

Ciri moden

1. Kerajaan Persekutuan

Antara perkara utama yang disebut dalam Perlembagaan Persekutuan termasuklah mewujudkan satu sistem kerajaan Persekutuan. Laporan Suruhanjaya Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu menyarankan Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri diberi kuasa dalam bidang tertentu. Apabila Malaysia dibentuk, Sarawak dan Sabah diberi beberapa autonomi.

Ciri
Moden

1. Jelaskan kuasa Yang di-Pertuan Agong dalam Perlembagaan Persekutuan.
2. Nyatakan ciri moden dalam Perlembagaan Persekutuan.

3. Kewarganegaraan

Kewarganegaraan Persekutuan mula diperkenalkan pada tahun 1948 melalui Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu. Sebelum itu, tidak terdapat satu kewarganegaraan yang sama bagi seluruh negara. Rakyat dikategorikan sebagai rakyat raja dan terdapat juga penduduk yang mendapat kerakyatan British sekiranya dilahirkan di Melaka atau Pulau Pinang. Kemerdekaan Tanah Melayu dan pembentukan Malaysia melahirkan taraf kewarganegaraan yang sama kepada rakyatnya.

2. Agama Islam

Peruntukan perlembagaan berkaitan dengan agama Islam merupakan antara ciri tradisional. Pada zaman British, raja di negeri Melayu tidak perlu menerima nasihat daripada penasihat British berkaitan dengan hak dan kedaulatan raja, adat istiadat orang Melayu dan agama Islam.

Selepas merdeka, agama Islam bagi negeri Melayu terletak di bawah kuasa raja di negeri masing-masing. Bagi Wilayah Persekutuan dan negeri tidak beraja, perkara ini terletak di bawah kuasa Yang di-Pertuan Agong.

Ciri Tradisional

3. Bahasa Melayu

Sejak zaman Kesultanan Melayu Melaka, bahasa Melayu digunakan dalam pemerintahan. Bahasa Melayu menjadi *lingua franca* dan memainkan peranan sebagai bahasa ilmu. Kini, bahasa Melayu menjadi bahasa kebangsaan dan bahasa rasmi di negara kita.

4. Kedudukan Orang Melayu dan Bumiputera

Sebelum merdeka, kedudukan orang Melayu dan bumiputera adalah di bawah kuasa raja dan ketua peribumi. Apabila negara kita merdeka, Yang di-Pertuan Agong diberi tanggungjawab memelihara kedudukan istimewa orang Melayu dan bumiputera Sarawak dan Sabah serta kepentingan sah kaum lain.

2. Sistem Demokrasi Berparlimen

Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan sistem demokrasi di Malaysia. Asas kepada demokrasi ialah pilihan raya umum pada tahun 1955. Tujuan utama pilihan raya adalah untuk memberikan kebebasan kepada rakyat memilih wakil pemimpin dan menubuhkan kerajaan. Bagi menentukan pilihan raya dapat dijalankan dengan adil, maka ditubuhkan Suruhanjaya Pilihan Raya. Badan ini bertanggungjawab sepenuhnya untuk menjalankan pilihan raya.

- Pilihan raya persekutuan memilih wakil bagi membentuk Kerajaan Persekutuan.
- Pilihan raya negeri pula memilih wakil untuk membentuk Kerajaan Negeri.

Sebelum pembentukan Malaysia, Sarawak dan Sabah mempunyai sistem pemilihan secara tidak langsung. Sistem pemilihan melalui pilihan raya di Sarawak diadakan mulai tahun 1969. Sabah menggantikan sistem ini pada tahun 1967. Sistem ini membolehkan pembubaran Dewan Undangan Negeri pada tahun 1967 dan diadakan pemilihan secara pilihan raya.

Perlembagaan Persekutuan mempunyai keunikan kerana mengandungi ciri tradisional dan moden. Di samping itu, undang-undang yang terkandung dalam perlembagaan negara kita pula bertujuan agar rakyat mematuhi peraturan yang telah ditetapkan. Oleh itu, rakyat perlu mematuhi undang-undang bagi menjamin keamanan negara dan kesejahteraan hidup.

Perlembagaan Tanah Melayu 1957 menjadi asas kepada Perlembagaan Persekutuan Malaysia 1963. Hal ini berlaku apabila terjadi penggabungan Persekutuan Tanah Melayu, Sarawak, Sabah dan Singapura. Pindaan perlembagaan yang dilakukan bertujuan menyesuaikan peruntukan negeri baharu ke dalam perlembagaan tanpa mengubah kedudukan negeri yang sedia ada. Terdapat beberapa pindaan perlembagaan yang utama dilakukan pada tahun 1963 dan 1965 melibatkan struktur Mahkamah Atasan dan pemisahan Singapura.

Pindaan Perlembagaan 1963

Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957 dipinda selepas pembentukan Malaysia. Pindaan yang dibuat adalah dengan cara memasukkan klausa baharu pada bahagian tertentu bagi menyeseuikannya dengan keperluan semasa. Terdapat tiga perkara utama yang berlaku dalam pindaan Perlembagaan 1963, iaitu struktur Mahkamah Atasan, pembentukan Mahkamah Tinggi Borneo dan jawatan Yang di-Pertua Negeri.

1

Struktur Mahkamah Atasan

Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957 menetapkan struktur Mahkamah Atasan mengikut model Mahkamah Tertinggi England yang membahagikannya kepada Mahkamah Atasan dan Mahkamah Rayuan. Apabila Malaysia dibentuk, Mahkamah Atasan diwujudkan, iaitu Mahkamah Persekutuan. Tiga buah Mahkamah Atasan diwujudkan, iaitu di Persekutuan Tanah Melayu, di Sarawak dan Sabah serta di Singapura. Mahkamah Persekutuan boleh mendengar mana-mana persoalan perlembagaan dan pertikaian antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri.

Apabila Malaysia dibentuk, Sarawak dan Sabah diketuai oleh Yang di-Pertua Negeri yang dilantik oleh Yang di-Pertuan Agong. Dalam menjalankan tugasnya, Yang di-Pertua Negeri perlu mengikut nasihat Majlis Tertinggi bagi Sarawak dan Kabinet Negeri bagi Sabah.

Pindaan Perlembagaan 1965

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj selaku Perdana Menteri Malaysia pertama, membawa usul pindaan perlembagaan yang dinamakan pindaan Singapura di Parlimen pada 7 Ogos 1965. Parlimen meluluskan usul ini yang membolehkan Singapura keluar daripada Malaysia. Oleh itu, semua perkara berkaitan dengan Singapura dimansuhkan dalam Perlembagaan Malaysia (pindaan 1965). Contohnya, dari segi imigresen, kewangan, hubungan luar negara dan pertahanan.

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj (tiga dari kiri) menghadiri persidangan akhbar bagi menerangkan kepada wartawan tentang perkara yang menyebabkan pemisahan Singapura daripada Malaysia di bangunan Parlimen, Kuala Lumpur pada 9 Ogos 1965.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Perlembagaan merupakan undang-undang tertinggi dalam sesebuah negara. Perlembagaan menjadi panduan penting bagi negara yang menjelaskan kuasa dalam setiap perkara. Negara kita juga mengalami pindaan perlembagaan pada tahun 1963 dan 1965.

Sikap tidak peka akan sejarah menjadi cabaran Malaysia bagi mengekalkan keluhuran perlembagaan negara. Ulaskan pernyataan ini.

Malaysia sebuah negara unik yang mempunyai perlembagaan berasaskan ciri tradisional dan moden. Kedua-dua ciri ini saling melengkapi antara satu sama lain. Apabila Malaysia dibentuk pada tahun 1963, pindaan perlembagaan dilakukan bagi menyesuaikan dengan Sarawak dan Sabah. Pindaan perlembagaan yang dilakukan pada tahun 1965 menyaksikan pemisahan Singapura daripada Malaysia. Sebagai rakyat Malaysia, kita bertanggungjawab mempertahankan perlembagaan demi kedaulatan negara.

PERLEMBAGAAN PERSEKUTUAN

BAB 2

1

Latar Belakang Sejarah Perlembagaan Persekutuan

- Asas Pembentukan Perlembagaan

2

Sejarah Penggubalan Perlembagaan Persekutuan

- Sejarah Penggubalan Perlembagaan Persekutuan 1877–1957

3

Ciri Utama Perlembagaan Persekutuan

- Ciri Tradisional
- Ciri Moden

4

Pindaan Perlembagaan Persekutuan 1963 dan 1965

- Pindaan Perlembagaan 1963
- Pindaan Perlembagaan 1965

Arahan:

1. Murid berada dalam kumpulan masing-masing dan mencatatkan idea pada kertas sebak. Kumpulan disusun mengikut kronologi sejarah daripada kumpulan 1 hingga kumpulan 4.
2. Hasil kerja ditampalkan.
3. Seorang ahli kumpulan akan berada di situ (stay) untuk memberikan penerangan kepada ahli kumpulan lain.
4. Tiga ahli lain boleh bergerak (stray) ke kumpulan lain untuk melihat dan menyoal hasil kumpulan lain.

Sejarah Perkembangan Perlembagaan Persekutuan

Cari dan catatkan maklumat berkaitan dengan perkara yang berikut:

Kumpulan 1:

1887

- Mesyuarat pertama Majlis Negeri Perak dan penggubalan undang-undang bagi negeri Perak.

Kumpulan 2:

1946

- Undang-undang bagi Negeri-negeri Selat, Negeri-negeri Melayu Bersekutu dan Negeri-negeri Melayu Tidak Bersekutu.

Kumpulan 3:

1948

- Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948.

Kumpulan 4:

1957

- Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1957.

Pada akhir sesi, guru atau murid merumuskan secara kronologi perkembangan Perlembagaan Persekutuan.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Pernyataan di bawah berkaitan dengan penubuhan Majlis di Sabah.

☒ memberikan kuasa kepada Gabenor untuk membuat undang-undang. Apakah ☒

- A. Majlis Kerja
 - B. Majlis Negeri
 - C. Majlis Tertinggi
 - D. Majlis Undangan
2. Ciri tradisional dalam perkembangan perlembagaan ialah
- A. bahasa Melayu
 - B. kewarganegaraan
 - C. Kerajaan Persekutuan
 - D. Sistem Demokrasi Berparlimen
3. Nyatakan usaha yang boleh dilakukan oleh kerajaan bagi membolehkan rakyat menghormati Perlembagaan Persekutuan.
4. Perlembagaan penting bagi menjamin kedaulatan negara kita. Bincangkan.
5. Apakah maksud Perlembagaan Persekutuan?

“Mungkin telah ada dalam fikiran pencipta perlembagaan itu bahawa unsur-unsur tradisional ini diperlukan untuk kestabilan serta kemajuan negara dan memainkan peranan penting dalam perjalanan Perlembagaan”.

Tun Mohd Salleh Abas, 1985. *Unsur-unsur Tradisi dalam Perlembagaan Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

6. Berdasarkan petikan di atas, jawab soalan yang berikut:

Soalan 1

Nyatakan ciri tradisional dalam Perlembagaan Persekutuan.

Soalan 2

Bagaimanakah pemerintahan beraja dapat memainkan peranan untuk kestabilan dan kemakmuran negara?

Soalan 3

Huraikan peranan rakyat untuk mempertahankan pemerintahan beraja.

7. Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan kedudukan bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan negara. Badan yang dipertanggungjawabkan menjaga kedudukan dan membuat kajian berkaitan dengan bahasa Melayu ialah Dewan Bahasa dan Pustaka.

Soalan 1 Berdasarkan pelbagai sumber, jelaskan peranan Dewan Bahasa dan Pustaka dalam menjaga kedudukan bahasa Melayu.

Soalan 2 Pada pendapat anda, apakah peranan rakyat untuk menjadikan bahasa Melayu sebagai bahasa perpaduan?

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Penerokaan bukti warisan tradisional dalam kerajaan Melayu wajar dihayati bagi memupuk semangat kesetiaan kepada raja dan negara.
- Keunggulan pemerintahan beraja sebelum kedatangan barat yang diwarisi dan diamalkan berperanan mengukuhkan keharmonian kaum dan kedaulatan negara.
- Hubungan antara raja dengan rakyat yang diwarisi sejak zaman Kesultanan Melayu Melaka penting untuk kesejahteraan penduduk dan negara.

Diri dan Keluarga

Sebagai ahli dalam keluarga, sikap menghormati golongan yang lebih tua dalam kalangan keluarga dapat mengukuhkan institusi keluarga dan menyumbang kepada kesejahteraan masyarakat.

Negara

Perpaduan dalam masyarakat pelbagai kaum, budaya dan agama menjadi asas penting untuk menjamin keluhuran perlembagaan negara kita.

Ahli Parlimen memainkan peranan penting bagi menjaga keluhuran perlembagaan dan kedaulatan negara.

BAB 3 RAJA BERPERLEMBAGAAN DAN DEMOKRASI BERPARLIMEN

SINOPSIS

Sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen berkait rapat dengan latar belakang sejarah pemerintahan beraja di negara kita. Majlis Raja-Raja yang wujud seiring dengan pemerintahan beraja menjadi sebahagian daripada institusi Raja Berperlembagaan dan mempunyai kedudukan dalam pemerintahan. Sebagai Raja Berperlembagaan, kedudukan Yang di-Pertuan Agong dan raja ditentukan oleh Perlembagaan Persekutuan dan Undang-Undang Tubuh Kerajaan Negeri. Ciri demokrasi dan pengasingan kuasa dilaksanakan pada peringkat Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri melalui sistem Demokrasi Berparlimen. Demokrasi Berparlimen di negara kita mempunyai keunikan kerana dilaksanakan berdasarkan keperluan tempatan.

Inti Pati Pembelajaran

1. Latar belakang pemerintahan beraja dan Demokrasi Berparlimen.
2. Sejarah dan kedudukan institusi Majlis Raja-Raja.
3. Yang di-Pertuan Agong dan raja dalam Perlembagaan Persekutuan.
4. Amalan demokrasi dan pengasingan kuasa.
5. Keunikan amalan Demokrasi Berparlimen di negara kita.

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Peranan raja bagi memakmurkan negara.
2. Kepentingan taat setia rakyat kepada pemerintah.
3. Kepentingan elemen utama demokrasi sebagai asas pemerintahan negara.
4. Kepentingan pengasingan kuasa dalam sistem demokrasi.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi perkembangan pemerintahan beraja di negara kita.
2. Meneroka bukti amalan demokrasi dalam pemerintahan negara.
3. Membuat imaginasi keunikan amalan Demokrasi Berparlimen di negara kita.
4. Membuat interpretasi kedudukan Yang di-Pertuan Agong sebagai tonggak pemerintahan negara.
5. Membuat rasionalisasi mempertahankan sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen.

Istiadat Pembukaan Mesyuarat Pertama, Penggal Ketiga, Parlimen ke-14 pada 18 Mei 2020.

Sumber: Portal rasmi Parlimen Malaysia.

3.1 Latar Belakang Pemerintahan Beraja dan Demokrasi Berparlimen

Pemerintahan beraja merupakan tradisi yang berakar umbi dan menjadi teras kewujudan kerajaan Melayu. Raja memerintah dengan kuasa yang penuh dan berdaulat.

Cabaran terhadap pemerintahan beraja berlaku selepas pentadbiran tempatan dikuasai oleh British dan Jepun. Walau bagaimanapun, pemerintahan beraja tidak terhapus. Pemerintahan beraja berkembang sejajar dengan peredaran masa sehingga diiktiraf sebagai Raja Berperlembagaan seiring dengan konsep Demokrasi Berparlimen dalam pemerintahan negara kita pada hari ini.

Pemerintahan Beraja Kesultanan Melayu Melaka

Kesultanan Melayu Melaka memperlihatkan pemerintahan beraja yang berwibawa. Raja ialah pemerintah yang berkuasa mutlak. Pada baginda terletak semua kuasa pemerintahan termasuk kuasa pentadbiran, perundangan dan kehakiman.

Pemerintahan pula berdasarkan undang-undang, iaitu Hukum Kanun Melaka dan Undang-Undang Laut Melaka. Keadaan ini membuktikan bahawa kehidupan bernegara dan ciri sistem berperlembagaan terserlah pada zaman Kesultanan Melayu Melaka.

Pemerintahan kesultanan ini diperkukuh dengan konsep Islam. Konsep ini sekali gus menjadikan raja sebagai ketua agama Islam.

Pemerintahan Kesultanan Melayu Melaka mempunyai pengaruh yang besar bagi membina tradisi dan adat istiadat yang diwarisi oleh kesultanan Melayu yang muncul kemudiannya. Kesultanan Melayu merujuk kerajaan yang mempunyai pertalian dengan Kesultanan Melayu Melaka sama ada dari segi keturunan mahupun pernah menjadi naungan atau jajahan takluk kesultanan ini.

Secara tradisinya, Raja-raja Melayu dianggap sebagai sumber undang-undang, ketua kerajaan dan ketua agama. Baginda bertanggungjawab mempertahankan adat dan struktur masyarakat dalam kerajaan Melayu. Keabsahan bagi semua tindakan terletak pada kedaulatan Raja-raja Melayu.

Kesultanan Melayu Selepas Kesultanan Melayu Melaka

- Legasi Kesultanan Melayu Melaka diteruskan secara langsung oleh Kesultanan Johor Riau, Pahang dan Perak.
- Kesultanan Terengganu dan Selangor merupakan kesinambungan daripada Kesultanan Johor Riau.
- Kesultanan Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis diasaskan setelah berakhirnya Kesultanan Melayu Melaka.
- Kesultanan Kedah merupakan kerajaan terawal yang diasaskan di negara kita. Kesultanan ini mengakui pertuanan Kesultanan Melayu Melaka.

Membuat Interpretasi

Tafsirkan ilustrasi pada muka hadapan Laporan Tahunan Badan Kehakiman Malaysia Tahun 2014.

Ilustrasi bertajuk “Kemegahan Diraja” menghiasi muka hadapan Laporan Tahunan Badan Kehakiman Malaysia Tahun 2014.

Sumber: Jabatan Kehakiman. *The Malaysian Judiciary Yearbook 2014*. Putrajaya: Jabatan Kehakiman.

Sebelum Perang Dunia Kedua

Semasa peluasan pengaruh British, pemerintahan beraja menjadi penghalang yang menyukarkan British melakukan penjajahan di negeri Melayu. British sekadar berupaya memperkenalkan Sistem Residen di NNMB dan Sistem Penasihat di NNMTB. Raja-raja Melayu memerintah dengan campur tangan British dalam pentadbiran tempatan yang dimeterai melalui perjanjian atau surat perisytiharan daripada Raja-raja Melayu.

Bagi NNMB, British hanya mengambil alih pentadbiran pada peringkat pembesar negeri. Raja-raja Melayu kekal sebagai pemerintah berdaulat, walaupun dikehendaki menerima nasihat daripada pegawai British yang dilantik sebagai Residen.

Bagi NNMTB, kedudukan raja yang memerintah adalah lebih kukuh. British menempatkan Penasihat British, namun pentadbiran negeri tetap dilaksanakan oleh pembesar yang dilantik oleh raja.

Penggubalan Undang-Undang Tubuh Kerajaan Johor 1895 dan Undang-Undang Bagi Diri Kerajaan Terengganu 1911 menyerlahkan ciri pemerintahan Raja Berperlembagaan dalam Kesultanan Johor dan Terengganu.

Penggubalan undang-undang tersebut berkait rapat dengan usaha raja, pembesar dan rakyat untuk menghalang peluasan pengaruh British dan mengekalkan kedaulatan negeri.

Kebijaksanaan diplomasi Raja-raja Melayu membolehkan pemerintahan beraja dipertahankan. Raja sebagai ketua negeri yang mengesahkan undang-undang membuktikan kedaulatan raja dalam struktur pentadbiran negeri Melayu.

Perjanjian antara Raja-raja Melayu dengan British sebelum Perang Dunia Kedua tidak memindahkan kedaulatan negeri Melayu kepada British. Negeri Melayu hanya menjadi negeri naungan British.

Sultan Selangor, Sultan Abdul Samad (duduk di bawah payung) pada tahun 1870.

Sultan Perak, Sultan Idris Murshidul Adzam Shah (duduk di bawah payung) pada tahun 1897.

BAB 3

Yang di-Pertuan Besar Negeri Sembilan, Tuanku Muhammad ibni Tuanku Antah (duduk di tengah) pada tahun 1897.

Sultan Pahang, Sultan Ahmad Al-Mu'adzam Shah (duduk di bawah payung) pada tahun 1897.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Kebijaksanaan diplomasi dan perjanjian antara Raja-raja Melayu.

Semasa Pendudukan Jepun

Semasa pendudukan Jepun, Raja-raja Melayu diiktiraf sebagai ketua dalam hal ehwal agama Islam. Raja-raja Melayu juga memperoleh pendapatan seperti sebelum Perang Dunia Kedua.

Pengiktirafan tersebut diisytiharkan semasa persidangan Raja-raja Tanah Melayu dan Sumatera dengan pemerintah tentera Jepun di Singapura pada bulan Januari 1943. Kedudukan Raja-raja Melayu di negeri masing-masing diletakkan di bawah pengawasan Gabenor Jepun di Tanah Melayu.

Raja-raja Melayu dan tentera Jepun di Singapura.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Sultan Pahang, Sultan Abu Bakar, sedang menandatangani Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948 di King's House, Kuala Lumpur pada tahun 1948.

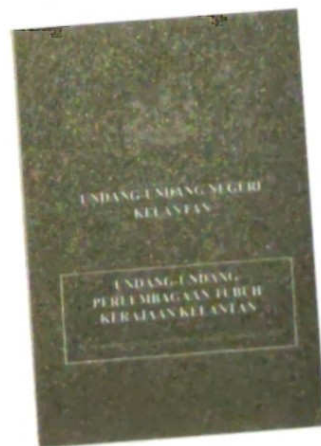
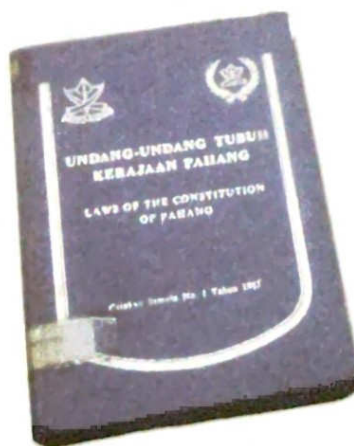
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Selepas Perang Dunia Kedua

Pemerintahan beraja menerima cabaran apabila Malayan Union diperkenalkan pada tahun 1946. Raja-raja Melayu kehilangan kuasa sebagai pemerintah negeri kerana kuasa pemerintahan diambil oleh Raja England. British memerintah Malayan Union secara langsung melalui Gabenor yang dilantik oleh kerajaan British. Kesepakatan Raja-raja Melayu menentang Malayan Union dengan sokongan orang Melayu menyebabkan British menggantikan Malayan Union dengan Persekutuan Tanah Melayu 1948.

Kedaulatan Raja-raja Melayu yang diwarisi daripada Kesultanan Melayu Melaka dikembalikan seperti sebelum Perang Dunia Kedua melalui Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948.

Undang-Undang Tubuh digubal oleh Raja-raja Melayu bagi negeri masing-masing dan diguna pakai sehingga hari ini mengangkat Raja-raja Melayu sebagai Raja Berperlembagaan.

Undang-Undang Tubuh Kerajaan Pahang dan Undang-Undang Perlembagaan Tubuh Kerajaan Kelantan.

Sumber: Portal Diraja Pahang dan Kerajaan Negeri Kelantan.

Mengapakah pentadbiran tentera Jepun mengekalkan pemerintahan beraja di Tanah Melayu?

Membuat Rasionalisasi

Rasionalkan kepentingan Undang-Undang Tubuh yang digubal untuk negeri Melayu.

Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen Selepas Merdeka

Kemerdekaan Tanah Melayu pada tahun 1957 diperoleh melalui perundingan dan persetujuan Raja-raja Melayu. Pemerintahan beraja diteruskan dalam Perlembagaan Persekutuan dan beberapa pindaan dibuat supaya sesuai dengan konsep demokrasi.

Jawatan Yang di-Pertuan Agong diwujudkan sebagai Ketua Utama Negara. Kedudukan, kuasa dan tugas Yang di-Pertuan Agong termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan.

Ciri Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen dalam Perlembagaan Persekutuan mengiktiraf raja sebagai pemerintah tertinggi negara. Sementara itu, rakyat diberi hak memilih wakil mereka melalui pilihan raya untuk membentuk kerajaan.

Istiadat Mengangkat Sumpah Yang di-Pertuan Agong Pertama, Tuanku Abdul Rahman ibni Almarhum Tuanku Muhammad.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj (berdiri berbaju hitam) mengangkat sumpah sebagai Perdana Menteri Persekutuan Tanah Melayu di hadapan Yang di-Pertuan Agong (duduk di sebelah kiri) dan disaksikan oleh Raja-raja Melayu pada 31 Ogos 1957.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Pemerintahan beraja merupakan kesinambungan sejarah dan warisan negara yang kekal peranannya sehingga hari ini. Pemerintahan beraja menjadi punca dan identiti kedaulatan negara. Pembinaan negara bangsa menuju Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen merupakan proses yang bersandarkan muafakat. Sistem tersebut mesti dipertahankan sebagai tonggak kestabilan dan teras perpaduan untuk kemakmuran negara.

Muzium Diraja

Muzium Diraja terletak di Jalan Istana, Kuala Lumpur. Muzium ini sebelumnya ialah Istana Negara tempat bersemayam Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Raja Permaisuri Agong yang pertama hingga ke-13 (1957–2011). Apabila Istana Negara baharu di Jalan Tuanku Abdul Halim beroperasi pada tahun 2011, bangunan Istana Negara lama dijadikan Muzium Diraja dan mula dibuka kepada orang ramai mulai tahun 2013.

Aktiviti

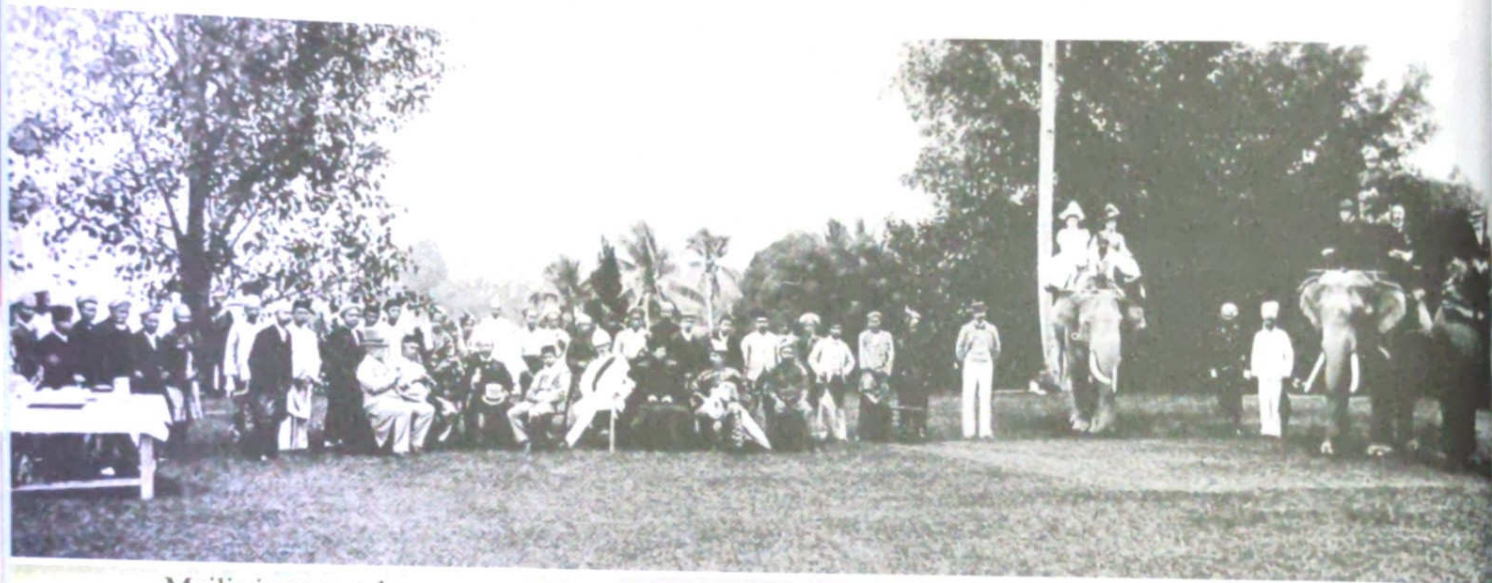
1. Lawat Galeri Istana Negara dan Balairung Seri.
2. Siapkan tugas yang berikut:
 - (a) Nyatakan objektif, visi dan misi Muzium Diraja.
 - (b) Senaraikan ruangan rasmi di Galeri Istana Negara sebagai mercu tanda Raja Berperlembagaan.
 - (c) Jelaskan upacara dan istiadat rasmi oleh Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Raja Permaisuri Agong yang dijalankan di Balairung Seri.
3. Bentangkan dapatan anda.

3.2 Sejarah dan Kedudukan Institusi Majlis Raja-Raja

Majlis Raja-Raja yang bermula dengan pembentukan Durbar merupakan sebahagian daripada institusi Raja Berperlembagaan di negara kita. Majlis Raja-Raja mempunyai kedudukan dan peranan dalam pemerintahan negara berdasarkan Perlembagaan Persekutuan.

Pembentukan Durbar Negeri-negeri Melayu Bersekutu (NNMB)

Durbar dibentuk pada tahun 1897 seiring dengan penubuhan NNMB. Durbar dalam negeri-negeri ini berperanan sebagai sebuah majlis persidangan bagi Raja-raja Melayu negeri Perak, Selangor, Pahang dan Negeri Sembilan untuk membincangkan hal ehwal pentadbiran Kerajaan Persekutuan dengan pihak British.

Majlis jamuan teh semasa persidangan Durbar pertama di Kuala Kangsar, Perak pada tahun 1897.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Durbar membawa maksud perjumpaan atau persidangan umum yang diadakan oleh Raja Melayu dengan British.

Keahlian Durbar NNMB

Durbar dipengerusikan oleh Pesuruhjaya Tinggi British.

Ahlinya terdiri daripada:

- Raja-raja Melayu (Perak, Selangor, Negeri Sembilan dan Pahang).
- Residen British di NNMB.
- Setiausaha NNMB.

Persidangan Durbar pertama di Kuala Kangsar, Perak pada tahun 1897.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Majlis Sultan-Sultan Semasa Malayan Union

Perlembagaan Malayan Union 1946 memperuntukkan penubuhan Majlis Sultan-Sultan (The Council of Sultans). Di bawah The Malayan Union Order in Council 1946, Majlis Sultan-Sultan dipengerusikan oleh Gabenor Malayan Union. Ahli majlis terdiri daripada sembilan orang Raja Melayu dan tiga pegawai kanan British.

Antara fungsi Majlis Sultan-Sultan termasuklah membincangkan undang-undang berkaitan dengan agama Islam dan menasihati Gabenor tentang perkara yang dibangkitkan oleh Raja-raja Melayu.

Walau bagaimanapun, majlis tersebut tidak pernah diwujudkan dalam tempoh Malayan Union kerana Raja-raja Melayu menentang pelaksanaan Malayan Union.

Majlis Raja-Raja Semasa Persekutuan Tanah Melayu 1948

Majlis Raja-Raja ditubuhkan secara rasmi pada tahun 1948 apabila Persekutuan Tanah Melayu dibentuk menggantikan Malayan Union. Berdasarkan Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948, Majlis Raja-Raja menjadi institusi yang dilengkapi dengan kuasa dan sekretariat, sesuai dengan kedudukan dan peranannya.

Majlis Raja-Raja diurus sepenuhnya oleh Raja-raja Melayu. Pengerusi mesyuarat ditentukan oleh Raja-raja Melayu dalam kalangan sembilan orang Raja Melayu. Persidangan Majlis Raja-Raja perlu disertai oleh Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja untuk memeterai keputusan persidangan. Raja-raja Melayu diberi hak dan kuasa untuk mendapat penerangan daripada Pesuruhjaya Tinggi British tentang pengubalan undang-undang dan dasar Kerajaan Persekutuan.

Raja-raja Melayu bergambar semasa majlis menandatangani Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Keanggotaan Majlis Sultan-Sultan Malayan Union

- Gabenor Malayan Union (Pengerusi).
- Sembilan orang Raja Melayu.
- Ketua Setiausaha Malayan Union, Penasihat Undang-undang dan Setiausaha Kewangan.

AKTIVITI

Dengan menggunakan pelbagai sumber, cari maklumat berkaitan dengan Durbar.

Membuat Interpretasi

Mengapakah Majlis Raja-Raja dalam Persekutuan Tanah Melayu 1948 menjadi institusi khas untuk Raja-raja Melayu?

Majlis Raja-Raja Selepas Merdeka

Selepas Persekutuan Tanah Melayu mencapai kemerdekaan pada 31 Ogos 1957, peranan Majlis Raja-Raja dikekalkan, namun keanggotaannya mengalami perubahan.

- Yang di-Pertua Negeri Melaka dan Pulau Pinang turut menjadi ahli Majlis Raja-Raja.
- Selepas Persekutuan Malaysia dibentuk pada tahun 1963, Yang di-Pertua Negeri Sarawak dan Sabah turut menjadi ahli Majlis Raja-Raja.
- Yang di-Pertua Negeri tidak turut serta dalam mesyuarat khas melibatkan institusi beraja seperti pemilihan Yang di-Pertuan Agong dan Timbalan Yang di-Pertuan Agong.

Mohor Besar Raja-Raja

- Mohor Besar Raja-Raja melambangkan kekuasaan dan kedaulatan Raja-raja Melayu.
- Mohor ini disimpan oleh Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja yang juga merupakan Setiausaha Majlis Raja-Raja.
- Dokumen rasmi yang dikeluarkan oleh Majlis Raja-Raja diturunkan dengan cap Mohor Besar diikuti dengan tandatangan Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja.

Permukaan Mohor Besar Raja-Raja mengandungi jata kerajaan sembilan Negeri Melayu serta tertulis perkataan "Mohor

Besar Raja-Raja Negeri Melayu" dalam tulisan Jawi. Mesyuarat Majlis Raja-Raja pada 31 Ogos 1948 bersetuju menerima corak pada Mohor Besar Raja-Raja yang digunakan sehingga hari ini.

Sumber: Laman web rasmi Pejabat Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja.

Kedudukan Majlis Raja-Raja dalam Perlembagaan Persekutuan

Berdasarkan peruntukan Perlembagaan Persekutuan, Majlis Raja-Raja mempunyai kuasa dan fungsi dalam sistem Raja Berperlembagaan. Majlis Raja-Raja boleh bertindak menggunakan budi bicara bagi melaksanakan fungsinya. Antara fungsi Majlis Raja-Raja termasuklah seperti yang berikut:

Mesyuarat Majlis Raja-Raja (Khas) Sempena Istiadat Melafaz Sumpah Jawatan dan Menandatangani Surat Sumpah Jawatan dan Surat Perisytiharan Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong XVI di Istana Negara Kuala Lumpur pada Januari 2019.

Sumber: Istana Negara.

2 Bersetuju atau tidak bersetuju sebarang undang-undang yang memerlukan persetujuan Majlis Raja-Raja.

3 Memberikan nasihat berkaitan dengan pelantikan jawatan tertentu.

4 Menjadi rujukan dalam perubahan dasar berhubung dengan kedudukan istimewa orang Melayu, bumiputera di Sarawak dan Sabah dan kepentingan sah kaum lain.

Antara pelantikan yang memerlukan rundingan dengan Majlis Raja-Raja termasuklah pelantikan Ketua Audit Negara, Ketua Hakim Negara, hakim Mahkamah Atasan, Pengerusi dan ahli Suruhanjaya Pilihan Raya.

Majlis Raja-Raja merupakan institusi beraja di Malaysia. Berdasarkan peruntukan Perlembagaan Persekutuan, Majlis Raja-Raja melaksanakan peranan sebagai pengimbang dalam sistem demokrasi melalui dua cara, iaitu hak untuk dirundingi dalam beberapa pelantikan penting dan hak untuk membincangkan hal berhubung dengan dasar negara.

Kita sewajarnya menghargai peranan Majlis Raja-Raja dalam memakmurkan negara. Sebagai rakyat Malaysia, kita perlu berbangga dengan institusi ini kerana tidak wujud institusi seperti ini di negara lain.

3.3 Yang di-Pertuan Agong dan Raja dalam Perlembagaan Persekutuan

Raja Berperlembagaan merupakan sebahagian daripada pentadbiran negara apabila Perlembagaan Persekutuan mengiktiraf kedudukan dan peranan institusi beraja. Institusi beraja ini terdiri daripada institusi Majlis Raja-Raja, institusi beraja di negeri-negeri dan institusi Yang di-Pertuan Agong pada peringkat Persekutuan.

Institusi Yang di-Pertuan Agong

Jawatan Yang di-Pertuan Agong diwujudkan selepas negara mencapai kemerdekaan pada tahun 1957. Yang di-Pertuan Agong dipilih dalam kalangan raja yang memerintah di sembilan buah negeri dalam Persekutuan, iaitu Perlis, Kedah, Perak, Selangor, Negeri Sembilan, Johor, Pahang, Terengganu dan Kelantan. Pemilihan Yang di-Pertuan Agong dilaksanakan oleh Majlis Raja-Raja menurut kaedah yang ditetapkan dalam Perlembagaan Persekutuan dan Peraturan-peraturan Majlis Raja-Raja.

Seiring dengan kewujudan jawatan Yang di-Pertuan Agong, turut diperkenalkan jawatan Timbalan Yang di-Pertuan Agong berdasarkan Perlembagaan Persekutuan.

Yang di-Pertuan Agong	Nama Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong	Yang di-Pertuan Agong	Nama Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong
Pertama Negeri Sembilan	Almarhum Tuanku Abdul Rahman ibni Almarhum Tuanku Muhammad (31 Ogos 1957 – 1 April 1960).	Kesepuluh Negeri Sembilan	Almarhum Tuanku Ja'afar ibni Almarhum Tuanku Abdul Rahman (26 April 1994 – 25 April 1999).
Kedua Selangor	Almarhum Sultan Hisamuddin Alam Shah ibni Almarhum Sultan Aladdin Sulaiman Shah (14 April 1960 – 1 September 1960).	Kesebelas Selangor	Almarhum Sultan Salahuddin Abdul Aziz Shah Alhaj ibni Almarhum Sultan Hisamuddin Alam Shah Alhaj (26 April 1999 – 21 November 2001).
Ketiga Perlis	Almarhum Tuanku Syed Putra Alhaj ibni Almarhum Syed Hassan Jamalullail (21 September 1960 – 20 September 1965).	Kedua belas Perlis	Tuanku Syed Sirajuddin ibni Al-Marhum Tuanku Syed Putra Jamalullail (13 Disember 2001 – 12 Disember 2006).
Keempat Terengganu	Almarhum Sultan Ismail Nasiruddin Shah ibni Almarhum Sultan Zainal Abidin (21 September 1965 – 20 September 1970).	Ketiga belas Terengganu	Al-Wathiqu Billah Sultan Mizan Zainal Abidin ibni Al-Marhum Sultan Mahmud Al-Muktafi Billah Shah (13 Disember 2006 – 12 Disember 2011).
Kelima Kedah	Almarhum Sultan Abdul Halim Mu'adzam Shah ibni Almarhum Sultan Badlishah (21 September 1970 – 20 September 1975).	Keempat belas Kedah	Almarhum Almu'tasimu Billahi Muhibbuddin Tuanku Alhaj Abdul Halim Mu'adzam Shah ibni Almarhum Sultan Badlishah (13 Disember 2011 – 12 Disember 2016).
Keenam Kelantan	Almarhum Sultan Yahya Petra ibni Almarhum Sultan Ibrahim (21 September 1975 – 29 Mac 1979).	Kelima belas Kelantan	Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong Sultan Muhammad V (13 Disember 2016 – 6 Januari 2019).
Ketujuh Pahang	Almarhum Sultan Haji Ahmad Shah Al-Musta'in Billah ibni Almarhum Sultan Abu Bakar Ri'ayatuddin Al-Mu'adzam Shah (26 April 1979 – 25 April 1984).	Keenam belas Pahang	Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah ibni Almarhum Sultan Haji Ahmad Shah Al-Musta'in Billah (mulai 31 Januari 2019).
Kelapan Johor	Almarhum Sultan Iskandar ibni Almarhum Sultan Ismail (26 April 1984 – 25 April 1989).		
Kesembilan Perak	Almarhum Sultan Azlan Muhibbuddin Shah ibni Almarhum Sultan Yussuf Izzuddin Shah Ghafarullahu-lah (26 April 1989 – 25 April 1994).		

Senarai Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong yang pertama hingga ke-16.

Sumber: Laman web rasmi Pejabat Penyimpan Mohor Besar Raja-Raja.

Senarai dan gambar Yang di-Pertuan Agong.

Kedudukan Yang di-Pertuan Agong

Kedudukan Yang di-Pertuan Agong sebagai Ketua Utama Negara termaktub dalam Perkara 32 Perlembagaan Persekutuan. Sebagai Ketua Utama Negara, Yang di-Pertuan Agong menjadi punca kedaulatan, ketaatan, perpaduan, kebesaran dan kemuliaan negara.

PERLEMBAGAAN PERSEKUTUAN

Bahagian IV

PERSEKUTUAN

Bab 1—Ketua Utama Negara

Perkara 32: Ketua Utama Negara bagi Persekutuan, dan Isterinya

- (1) Maka hendaklah ada seorang Ketua Utama Negara bagi Persekutuan, digelar Yang di-Pertuan Agong, yang hendaklah diberi keutamaan daripada segala orang di dalam Persekutuan dan yang tidak boleh dikenakan apa-apa jua pun prosiding di dalam mana-mana mahkamah kecuali di dalam Mahkamah Khas yang ditubuhkan di bawah Bahagian XV.
- (2) Isteri Yang di-Pertuan Agong (digelar Raja Permaisuri Agong) hendaklah diberi keutamaan daripada segala orang lain di dalam Persekutuan selepas Yang di-Pertuan Agong.
- (3) Yang di-Pertuan Agong hendaklah dipilih oleh Majlis Raja-Raja bagi tempoh lima tahun, tetapi boleh pada bila-bila masa meletakkan jawatannya melalui surat yang ditandatangani sendiri olehnya yang ditujukan kepada Majlis Raja-Raja atau boleh dipecat daripada jawatannya oleh Majlis Raja-Raja, dan hendaklah berhenti memegang jawatan apabila terhenti menjadi Raja.

Perkara 32 Perlembagaan Persekutuan yang memperuntukkan kedudukan Yang di-Pertuan Agong.

Sumber: Lembaga Penyelidikan Undang-Undang, 2019. *Perlembagaan Persekutuan*. Petaling Jaya: International Law Book Services.

Keutamaan Kedudukan dalam Persekutuan

1. Yang di-Pertuan Agong.
2. Raja Permaisuri Agong.
3. Raja-raja dan Pemangku Raja.
4. Yang di-Pertua bagi Negeri-negeri.
5. Bekas Raja Permaisuri Agong yang menerima saraan Diraja daripada Kerajaan Persekutuan.
6. Perdana Menteri.
7. Timbalan Perdana Menteri.

Institusi beraja merupakan penaung rakyat, melangkaui semua agama, bangsa, budaya dan fahaman politik. Sebagai rakyat Malaysia, menjadi tanggungjawab kita untuk memartabatkan institusi beraja kerana institusi ini menjadi lambang kedaulatan negara.

Negara melakar sejarah apabila Tuanku Abdul Halim Mu'adzam Shah ibni Almarhum Sultan Badlishah ditabal menjadi Yang di-Pertuan Agong V (1970–1975), dan Yang di-Pertuan Agong XIV (2011–2016).

Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong V (21 September 1970 – 20 September 1975).

Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong XIV (13 Disember 2011 – 12 Disember 2016).

Sumber: Istana Negara.

Bagaimanakah Yang di-Pertuan Agong dipilih?

Bincangkan cara menunjukkan kesetiaan kepada raja dan negara.

Kuasa Yang di-Pertuan Agong

Yang di-Pertuan Agong mempunyai kuasa atau peranan yang luas dalam pemerintahan negara meliputi kuasa eksekutif, perundangan dan kehakiman.

Kuasa Eksekutif

- Yang di-Pertuan Agong bertindak mengikut nasihat Jemaah Menteri.

Melantik Perdana Menteri dan Jemaah Menteri

- Yang di-Pertuan Agong melantik seorang Ahli Dewan Rakyat yang pada budi bicara baginda mendapat kepercayaan sebilangan besar ahli Dewan Rakyat sebagai Perdana Menteri.
- Baginda dengan nasihat Perdana Menteri melantik Menteri-menteri, Timbalan-timbalan Menteri daripada Ahli Dewan Rakyat atau Dewan Negara.

Pelantikan Jawatan Penting

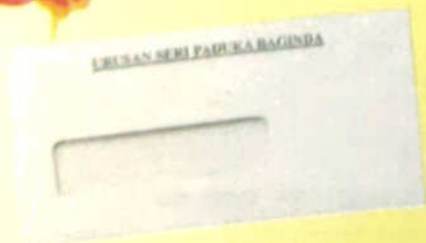
- Yang di-Pertuan Agong melantik Peguam Negara, Panglima Angkatan Tentera dan Ketua Audit Negara.
- Baginda juga melantik Ahli Suruhanjaya Pilihan Raya, Ahli Suruhanjaya Polis dan sejumlah ahli dalam Majlis Angkatan Tentera.

Ketenteraan

- Yang di-Pertuan Agong ialah pemerintah tertinggi seluruh Angkatan Tentera Malaysia.
- Baginda dibantu oleh Majlis Angkatan Tentera yang bertanggungjawab di bawah kuasa baginda bagi pemerintahan, tata tertib dan pentadbiran angkatan tentera serta perkara yang bersangkutan dengan gerakan tentera.

Diplomatik

- Yang di-Pertuan Agong melantik diplomat Malaysia ke luar negara.
- Baginda juga menerima menghadap diplomat asing sebelum mereka mula menjalankan tugas di Malaysia.

Mengapakah perkataan “Urusan Seri Paduka Baginda” tercatat pada sampul surat urusan kerajaan?

Perlembagaan
Persekutuan
berkaitan dengan
Bahagian V
Negeri-Negeri.

Kuasa dan Peranan Yang di-Pertuan Agong

Kuasa Perundangan

- Yang di-Pertuan Agong memperkenankan sesuatu Rang Undang-Undang yang melalui proses pembentangan di Dewan Rakyat dan Dewan Negara.

Persidangan Parlimen

- Yang di-Pertuan Agong mempunyai kuasa memanggil Parlimen bersidang.
- Baginda juga berkuasa memberhentikan dan membubarkan Parlimen.

Agama

- Yang di-Pertuan Agong merupakan Ketua Agama Islam di negeri baginda sendiri, Wilayah Persekutuan, Melaka, Pulau Pinang, Sarawak dan Sabah.
- Ketua agama Islam di negeri-negeri lain ialah sultan atau raja yang memerintah di negeri masing-masing.

Hak dan Keistimewaan

- Yang di-Pertuan Agong bertanggungjawab menjaga serta melindungi kedudukan istimewa orang Melayu dan bumiputera di Sarawak dan Sabah.
- Baginda juga bertanggungjawab melindungi kepentingan sah kaum lain di Malaysia.

Pengisytiharan Darurat

- Yang di-Pertuan Agong boleh membuat pengisytiharan darurat.
- Pengisytiharan darurat dibuat setelah baginda memastikan kebenaran wujudnya keadaan yang mengancam keselamatan awam dan ekonomi negara.

Kuasa Kehakiman

- Yang di-Pertuan Agong melantik hakim Mahkamah Atasan atas nasihat Perdana Menteri setelah dipertimbangkan oleh Suruhanjaya Pelantikan Kehakiman dan berunding dengan Majlis Raja-Raja.
- Hakim Mahkamah Atasan terdiri daripada Ketua Hakim Negara, Presiden Mahkamah Rayuan, Hakim Besar Mahkamah Tinggi Malaya, Hakim Besar Mahkamah Tinggi Sarawak dan Sabah, Hakim Mahkamah Persekutuan, Hakim Mahkamah Rayuan dan Hakim Mahkamah Tinggi.

Kuasa Pengampunan

- Dalam hal jenayah di Wilayah Persekutuan, seseorang yang sudah dihukum boleh memohon keampunan daripada Yang di-Pertuan Agong.
- Baginda akan bertindak atas nasihat Lembaga Pengampunan.
- Baginda berkuasa mengampunkan, menangguhkan dan meringankan hukuman yang dijatuhkan oleh Mahkamah Tentera, Mahkamah Syariah di Melaka, Pulau Pinang, Sabah, Sarawak dan Wilayah Persekutuan.

Kesetiaan kepada raja dan negara merupakan prinsip kedua Rukun Negara. Sebagai warganegara yang patriotik, kita mesti mengamalkan prinsip tersebut bagi menzahirkan taat setia kepada Yang di-Pertuan Agong, tonggak pemerintahan negara.

3.4 Amalan Demokrasi dan Pengasingan Kuasa

Demokrasi Berparlimen diterima sebagai sistem pentadbiran negara. Ciri demokrasi seperti amalan pilihan raya, jaminan kepada kebebasan asasi serta pembahagian kuasa pada peringkat Persekutuan dan negeri dinyatakan secara jelas dalam Perlembagaan Persekutuan.

Amalan Pilihan Raya

Pilihan raya ialah elemen penting yang menandakan wujudnya amalan demokrasi di negara kita. Pada asasnya, pilihan raya umum diadakan dalam tempoh lima tahun. Pilihan raya diadakan sejak negara kita mencapai kemerdekaan membuktikan amalan demokrasi dilaksanakan di Malaysia sehingga hari ini.

Antara parti politik yang terlibat dalam pilihan raya bagi memperoleh mandat daripada rakyat untuk memerintah.

Sumber: <https://www.spr.gov.my>.
Dicapai pada 27 November 2020.

Kempen pilihan raya membolehkan rakyat mengenali calon dan memahami manifesto parti yang bertanding.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Rakyat menyemak nama pada daftar pemilih sebelum mengundi.

Undi ialah rahsia dan merupakan bukti keabsahan kerajaan yang dipilih rakyat.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Undian dilakukan dengan menggunakan prosedur yang telus dan sistematik.

Parti politik yang berdaftar dengan Suruhanjaya Pilihan Raya sehingga 1 September 2020.

Sebagai rakyat dalam sebuah negara demokrasi, kita sewajarnya memahami kepentingan pilihan raya yang memberikan mandat untuk membentuk kerajaan. Warganegara yang layak mengundi perlu menunaikan hak dan tanggungjawab melalui pilihan raya untuk memilih pemimpin berwibawa bagi mencorakkan pemerintahan demi kemakmuran negara.

Poster "Jom Kita Mengundi" yang dikeluarkan oleh Jabatan Penerangan Malaysia untuk menggalakkan orang ramai menunaikan tanggungjawab mengundi.

Membuat Interpretasi

Tafsirkan "Undi anda penentu masa depan negara" dalam poster tersebut.

Kebebasan Asasi

Kebebasan asasi atau hak asasi merupakan hak yang dimiliki oleh seseorang individu di sisi undang-undang. Perlembagaan Persekutuan menggariskan peruntukan berkaitan dengan kebebasan asasi. Antaranya termasuklah kebebasan diri, kebebasan beragama, hak berkenaan dengan pendidikan serta kebebasan bersuara, berhimpun dan berpersatuan.

Kebebasan Diri

Tiada seorang pun boleh diambil nyawanya atau dilucutkan kebebasan dirinya kecuali mengikut undang-undang.

Kebebasan Beragama

Islam ialah agama Persekutuan. Penganut agama lain boleh mengamalkan agama masing-masing.

Hak Berkenaan dengan Pendidikan

Tidak boleh ada diskriminasi terhadap warganegara atas alasan agama, ras, keturunan atau tempat lahir.

Kebebasan Bersuara, Berhimpun dan Berpersatuan

Setiap warganegara berhak kepada kebebasan bersuara, berhimpun secara aman dan membentuk persatuan.

Kebebasan Asasi Berdasarkan Perlembagaan Persekutuan

Kebebasan asasi yang diperuntukkan dalam perlembagaan tidak bersifat mutlak, tetapi tertakluk pada sekatan yang ditentukan oleh undang-undang yang digubal oleh Parlimen Malaysia. Sekatan tersebut bertujuan memastikan ketenteraman dan kesejahteraan awam terjamin dalam masyarakat yang demokratik.

Kebebasan bersuara termasuklah kebebasan media yang dikawal oleh Akta Hasutan 1948 serta Akta Mesin Cetak dan Penerbitan 1984.

SUHAKAM

Suruhanjaya Hak Asasi Manusia Malaysia (SUHAKAM) merupakan institusi Hak Asasi Kebangsaan yang ditubuhkan di bawah Akta Suruhanjaya Hak Asasi Manusia Malaysia 1999, Akta 597. SUHAKAM berperanan bagi mempromosikan dan melindungi hak asasi semua orang di negara ini.

Perlembagaan Persekutuan berkaitan dengan Kebebasan Asasi.

Pengasingan Kuasa dalam Pemerintahan

Pengasingan kuasa diamalkan sejak negara mencapai kemerdekaan hingga hari ini. Kuasa pemerintahan di negara kita dibahagikan kepada tiga badan, iaitu badan perundangan (legislatif), eksekutif (pelaksana) dan kehakiman (judisiari). Kuasa badan tersebut ditentukan oleh Perlembagaan Persekutuan. Yang di-Pertuan Agong sebagai Ketua Utama Negara merupakan punca kuasa kepada ketiga-tiga badan ini.

Struktur Pentadbiran Persekutuan.

Persidangan Pertama Parlimen Persekutuan Tanah Melayu pada bulan September 1959.

Sumber: Portal rasmi Parlimen Malaysia.

Kabinet (Jemaah Menteri) selepas merdeka diketuai oleh Perdana Menteri, Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj (duduk di tengah).

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

The Lord High Chancellor Britain (berdiri di tengah) bersama-sama hakim Tanah Melayu selepas mesyuarat khas di Mahkamah Agung Kuala Lumpur sejurus kemerdekaan.

Badan Perundangan

Badan perundangan berfungsi menggubal undang-undang. Badan perundangan pada peringkat Kerajaan Persekutuan ialah Parlimen. Badan perundangan pada peringkat Kerajaan Negeri pula ialah Dewan Undangan Negeri (DUN).

Parlimen

Parlimen ialah badan perundangan tertinggi di Malaysia. Parlimen terdiri daripada tiga komponen, iaitu Yang di-Pertuan Agong, Dewan Rakyat dan Dewan Negara. Parlimen merupakan lambang demokrasi dan mencerminkan aspirasi rakyat melalui perwakilan yang dipilih.

Parlimen berkuasa menggubal undang-undang. Selain itu, Parlimen juga boleh membuat pindaan undang-undang Persekutuan sedia ada, menyemak dasar kerajaan, meluluskan perbelanjaan kerajaan dan sistem cukai yang baharu.

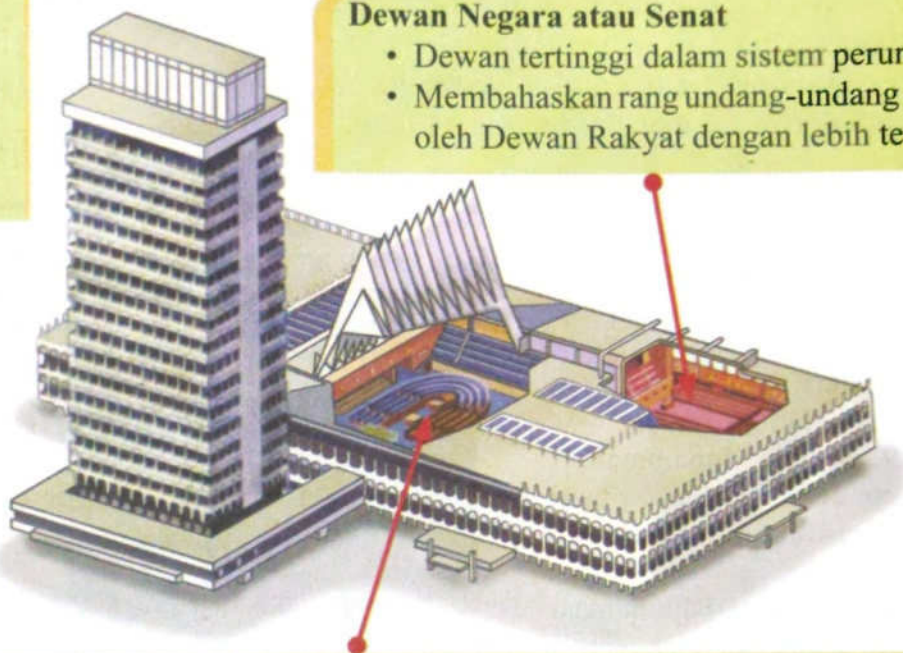
Yang di-Pertuan Agong

- Salah satu komponen dalam badan perundangan.

Ilustrasi bangunan Parlimen menunjukkan lokasi Dewan Negara dan Dewan Rakyat.

Dewan Negara atau Senat

- Dewan tertinggi dalam sistem perundangan negara.
- Membahaskan rang undang-undang yang diluluskan oleh Dewan Rakyat dengan lebih teliti.

Dewan Rakyat atau Perwakilan

- Dewan yang ahlinya dipilih oleh rakyat melalui pilihan raya.
- Menggubal dan meluluskan undang-undang pada peringkat Dewan Rakyat.

Dewan Undangan Negeri Sarawak.

Dewan Undangan Negeri (DUN)

Di Malaysia, terdapat DUN di setiap negeri kecuali bagi Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Labuan dan Putrajaya. Ketiga-tiga wilayah tersebut hanya mempunyai ahli Parlimen.

Dewan ini terdiri daripada Sultan atau Yang di-Pertua Negeri selaku ketua negeri, Speaker Dewan dan Ahli Dewan Undangan Negeri (ADUN) yang dipilih melalui pilihan raya peringkat negeri. DUN berfungsi untuk menggubal undang-undang bagi negeri masing-masing.

Mengapakah Parlimen mempunyai dua dewan?

Keahlian
Dewan Negara.
Keahlian
Dewan Rakyat.

Badan eksekutif ialah badan pemerintah yang melaksanakan kuasa eksekutif mengikut Perlembagaan Persekutuan. Badan eksekutif peringkat Kerajaan Persekutuan ialah Jemaah Menteri manakala badan eksekutif peringkat Kerajaan Negeri ialah Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri.

Jemaah Menteri (Kabinet)

- Jemaah Menteri terdiri daripada Perdana Menteri dan menteri seperti Menteri Kewangan, Menteri Pendidikan dan Menteri Kesihatan.
- Tugas utama Jemaah Menteri menggubal dasar negara dan melaksanakan pembangunan.
- Perdana Menteri mengetuai Jemaah Menteri, memimpin kerajaan dan menjalankan pentadbiran pada peringkat Kerajaan Persekutuan.
- Menteri mengetuai kementerian untuk melaksanakan dasar kerajaan yang diputuskan oleh Jemaah Menteri.
- Anggota Jemaah Menteri berpegang pada prinsip tanggungjawab bersama secara kolektif kepada Parlimen. Setiap menteri mesti mempertahankan keputusan yang dibuat oleh Jemaah Menteri.
- Sekiranya seseorang menteri tidak bersetuju dengan dasar kerajaan, beliau hendaklah meletakkan jawatan sebagai ahli Jemaah Menteri.

Sistem Jemaah Menteri Kesultanan Melayu Kelantan

Pada abad ke-19, Sultan Muhammad II membentuk Sistem Jemaah Menteri bagi melicinkan pemerintahan Kesultanan Melayu Kelantan.

Lapan badan Jemaah Menteri ditubuhkan dan setiap satunya dianggotai oleh empat orang pembesar. Jemaah Menteri tersebut terdiri daripada:

- Jemaah Penasihat Raja.
- Jemaah Menteri Istana.
- Jemaah Menteri Keadilan dan Kehakiman.
- Jemaah Menteri Dalam Negeri.
- Jemaah Menteri Luar.
- Jemaah Menteri Perbendaharaan.
- Jemaah Menteri Peperangan.
- Jemaah Menteri Pentadbiran dan Pengimarah Negeri.

Mengapakah Jemaah Menteri berpegang pada prinsip tanggungjawab bersama?

Istiadat Mengangkat Sumpah Jawatan dan Setia serta Sumpah Simpan Rahsia sebagai Perdana Menteri.

Sumber: Istana Negara.

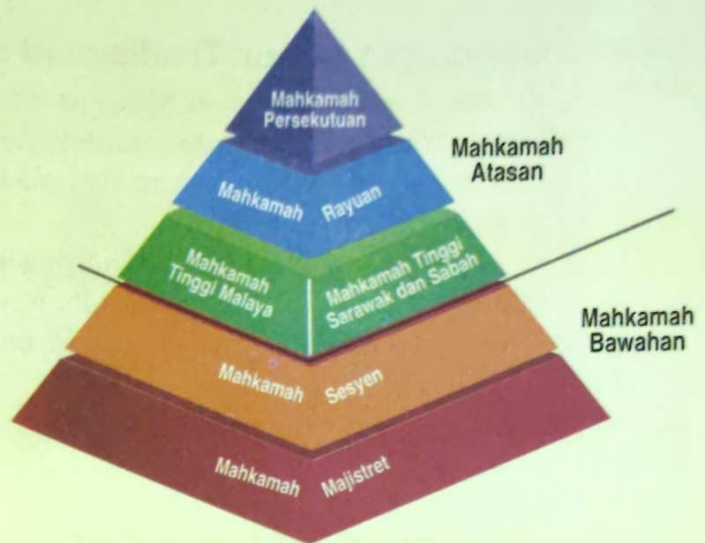
Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri

- Pada peringkat negeri, kuasa eksekutif terletak pada Sultan atau Raja atau Yang di-Pertua Negeri.
- Bagi negeri di Semenanjung Malaysia, kuasa eksekutif ini dilaksanakan oleh Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri atau EXCO (Executive Council). Di Sarawak dan Sabah, badan eksekutif negeri dikenali sebagai Kabinet Negeri.
- Pentadbiran Kerajaan Negeri diketuai oleh Menteri Besar atau Ketua Menteri.

Badan Kehakiman

Badan kehakiman ialah badan yang bertanggungjawab mentafsirkan dan melaksanakan undang-undang serta mempertahankan Perlembagaan Persekutuan.

- Badan kehakiman diketuai oleh Ketua Hakim Negara. Kuasa badan kehakiman dilaksanakan oleh mahkamah.
- Hakim dilantik untuk memastikan sistem kehakiman dan keadilan ditegakkan di negara kita.
- Peranan badan kehakiman adalah untuk mengadili pertikaian antara pemerintah dengan rakyat mahupun sesama rakyat.
- Badan kehakiman juga menyelesaikan konflik Kerajaan Negeri dan Kerajaan Persekutuan.
- Fungsi badan kehakiman bergantung pada status mahkamah yang terdiri daripada Mahkamah Atasan dan Mahkamah Bawahan serta Mahkamah Khas.
- Selain itu, terdapat mahkamah pada peringkat negeri, iaitu Mahkamah Syariah serta Mahkamah Anak Negeri di Sarawak dan Sabah.

Hierarki badan kehakiman di Malaysia.

Sumber: <http://www.kehakiman.gov.my/ms/mengenai-kami/mahkamah/mahkamah-tinggi/latar-belakang>. Dicapai pada 16 Julai 2020.

Hakim mestilah bebas daripada pengaruh politik bagi memastikan badan kehakiman sebagai institusi keadilan. Hal ini dapat menjamin integriti badan kehakiman sebagai badan yang bertanggungjawab menjamin keadilan sosial demi kesejahteraan rakyat. Sebagai individu yang mempunyai hak yang dijamin oleh perlembagaan, kita sewajarnya memahami kepentingan menjunjung prinsip keluhuran perlembagaan dan kedaulatan undang-undang seperti yang tersurat dalam Rukun Negara.

Pengasingan kuasa dalam pemerintahan negara penting untuk mewujudkan pemerintahan yang adil dan saksama. Pengasingan kuasa dapat membentuk konsep semak dan imbang dalam pemerintahan supaya kuasa pemerintahan tidak dikuasai oleh seseorang atau sesebuah institusi.

Mahkamah Khas

Tidak terletak dalam hierarki mahkamah biasa, antaranya:

- Mahkamah Khas Raja-Raja.
- Mahkamah Tentera.

AKTIVITI

Dengan merujuk pelbagai sumber, bandingkan bidang kuasa Mahkamah Tinggi dengan Mahkamah Sesyen dan Mahkamah Majistret.

Bentangkan dapatan anda di hadapan kelas.

3.5 Keunikan Amalan Demokrasi Berparlimen di Negara Kita

Keunikan amalan Demokrasi Berparlimen dapat dilihat dari aspek gabungan unsur tradisional dan moden, mekanisme semak dan imbang, kuasa budi bicara raja serta kerjasama politik.

BAB 3

Gabungan Unsur Tradisional dan Moden dalam Pentadbiran

Keunikan pemerintahan di Malaysia teradun antara unsur tradisional dengan moden. Unsur tradisional terletak pada kedudukan raja sebagai warisan sosiopolitik masyarakat Melayu. Unsur moden pula ialah Demokrasi Berparlimen berdasarkan model Westminster England.

Kombinasi Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen merupakan kaedah terbaik untuk mengimbangi amalan demokrasi dalam persekitaran sosiopolitik di negara kita yang mempunyai kepelbagaian bangsa, agama dan budaya.

Kajian Kes

Unsur tradisional dalam pentadbiran

Teliti gambar yang berikut dan jawab semua soalan di bawah.

URUSAN SERI PADUKA BAGINDA

Ribuan RM 1000
Seratus Seribu
Ratusan Tadbir
Kini di Laksanakan

1. Apakah unsur tradisional yang terdapat pada ketiga-tiga gambar di atas?
2. Senaraikan perkara lain yang mengandungi elemen unsur tradisional dalam urusan rasmi.
3. Jelaskan kepentingan unsur tradisional dalam pentadbiran.
4. Bagaimanakah unsur tradisional dapat memupuk persefahaman ke arah perpaduan?

Mekanisme Semak dan Imbang dalam Pentadbiran

Sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen mewujudkan mekanisme semak dan imbang dalam pemerintahan di negara kita.

Pemerintahan beraja berperanan bagi mengimbangi pemerintahan demokrasi kerana raja berkecuali dalam hal politik, ekonomi dan dasar negara.

Kuasa pengimbang yang ada pada raja mampu meredakan konflik yang berlaku dalam demokrasi seperti pertikaian parti politik yang pelbagai ideologi dan perselisihan antara kaum.

Mekanisme semak dan imbang juga berlaku melalui pengasingan kuasa, iaitu badan perundangan, eksekutif dan kehakiman. Badan perundangan diberi peranan menggubal undang-undang yang akan dilaksanakan oleh badan eksekutif. Sekiranya timbul konflik dan kekeliruan, penyelesaian dibuat melalui badan kehakiman.

Kuasa Budi Bicara Raja

Secara umumnya, kuasa budi bicara raja ialah kuasa yang boleh dilaksanakan oleh baginda tanpa mendengar atau menurut nasihat ketua kerajaan dalam perkara tertentu.

Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan kuasa budi bicara kepada Yang di-Pertuan Agong dalam soal pelantikan ketua Kerajaan Persekutuan, iaitu Perdana Menteri. Raja dan Yang di-Pertua Negeri mempunyai kuasa budi bicara melantik ketua Kerajaan Negeri, iaitu Menteri Besar dan Ketua Menteri.

Yang di-Pertuan Agong juga mempunyai kuasa budi bicara untuk tidak memperkenankan permintaan pembubaran Parlimen. Raja dan Yang di-Pertua Negeri pula mempunyai kuasa budi bicara tidak memperkenankan pembubaran DUN.

Kerjasama Politik

Kerjasama politik menekankan soal perkongsian kuasa antara kaum berdasarkan prinsip tolak ansur, perundingan dan pengorbanan bagi memastikan suara setiap kaum diwakili.

Permuafakatan pelbagai parti politik dalam satu gabungan membolehkan parti politik membentuk kerajaan dan berkongsi kuasa dalam pemerintahan di negara kita.

Sejak pilihan raya pada tahun 1955, gabungan parti berasaskan kaum dibentuk atas nama Parti Perikatan. Gabungan ini kemudiannya dikenali sebagai Barisan Nasional. Parti ini memenangi 13 kali pilihan raya umum untuk membentuk Kerajaan Persekutuan.

Pada Pilihan Raya Umum ke-14 tahun 2018, kerjasama politik telah membolehkan Pakatan Harapan memenangi pilihan raya untuk membentuk Kerajaan Persekutuan.

Kerjasama Politik di Malaysia

Tahun Pembentukan	Kerjasama politik
1954	Parti Perikatan
1962	Parti Perikatan Sarawak Parti Perikatan Sabah
1974	Parti Perikatan menukar nama kepada Barisan Nasional (BN)
1990	Angkatan Perpaduan Ummah (APU)
1999	Barisan Alternatif (BA)
2008	Pakatan Rakyat (PR)
2015	Pakatan Harapan (PH)
2018	Gabungan Parti Sarawak (GPS) Gabungan Bersatu Sabah (GBS)

Pada bulan Februari 2020, Perikatan Nasional menerajui negara kita menggantikan Pakatan Harapan.

Kita perlu memahami demokrasi sebagai salah satu asas pemerintahan negara. Malaysia mengamalkan prinsip demokrasi dengan mengambil kira kepentingan nilai tempatan dan warisan budaya bangsa. Demokrasi Berparlimen dilaksanakan di negara kita dengan cara tersendiri yang mengutamakan kestabilan politik dan kesejahteraan rakyat. Demokrasi Berparlimen pada asasnya memberikan hak sama rata kepada setiap warganegara, dikawal dan diseimbangkan dengan kedaulatan Raja Berperlembagaan.

Malaysia mempunyai bentuk pemerintahan yang unik dengan ciri tersendiri. Kombinasi Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen membentuk pentadbiran yang sistematik dan unggul. Sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen berjaya mewujudkan kestabilan. Hal ini membawa kemajuan dalam pelbagai bidang sejak merdeka hingga hari ini. Sebagai rakyat Malaysia yang cinta akan negara, kita sewajarnya menyedari kepentingan taat setia kepada pemerintah demi kemakmuran bangsa dan negara.

RAJA BERPERLEMBAGAAN DAN DEMOKRASI BERPARLIMEN

Latar Belakang Pemerintahan Beraja dan Demokrasi Berparlimen

- Pemerintahan Beraja Kesultanan Melayu Melaka
- Sebelum Perang Dunia Kedua
- Semasa Pendudukan Jepun
- Selepas Perang Dunia Kedua
- Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen Selepas Merdeka

Sejarah dan Kedudukan Institusi Majlis Raja-Raja

- Pembentukan Durbar Negeri-negeri Melayu Bersekutu (NNMB)
- Majlis Sultan-Sultan Semasa Malayan Union
- Majlis Raja-Raja Semasa Persekutuan Tanah Melayu 1948
- Majlis Raja-Raja Selepas Merdeka
- Kedudukan Majlis Raja-Raja dalam Perlembagaan Persekutuan

Yang di-Pertuan Agong dan Raja dalam Perlembagaan Persekutuan

- Institusi Yang di-Pertuan Agong
- Kedudukan Yang di-Pertuan Agong
- Kuasa Yang di-Pertuan Agong

Amalan Demokrasi dan Pengasingan Kuasa

- Amalan Pilihan Raya
- Kebebasan Asasi
- Pengasingan Kuasa dalam Pemerintahan

Keunikan Amalan Demokrasi Berparlimen di Negara Kita

- Gabungan Unsur Tradisional dan Moden dalam Pentadbiran
- Mekanisme Semak dan Imbang dalam Pentadbiran
- Kuasa Budi Bicara Raja
- Kerjasama Politik

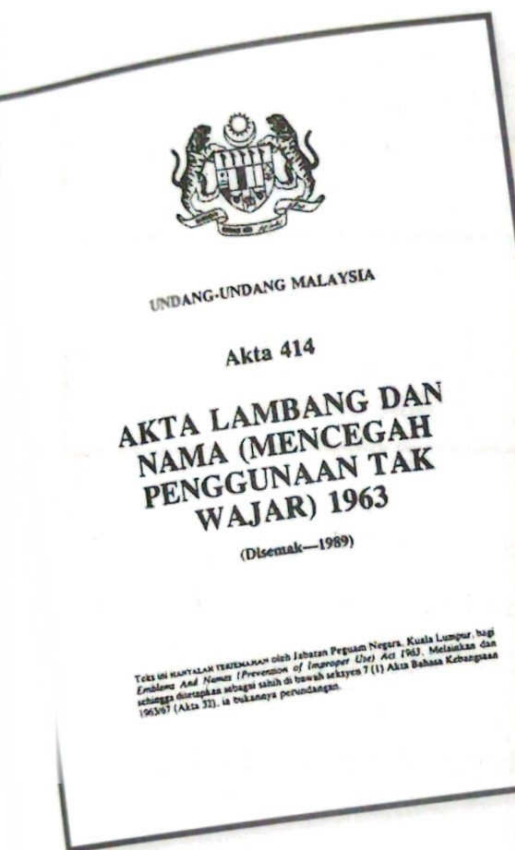

Aktiviti 1: Perbincangan Bebas (Free Discussion)

Arahan:

Perbincangan murid dalam kumpulan kecil dan seterusnya dalam kumpulan besar. Murid dibahagikan kepada beberapa kumpulan kecil dan membincangkan tugasan yang diberikan. Semasa sesi perbincangan, lantik seorang murid sebagai pemudah cara.

1. Maklumat yang berikut ialah petikan sebahagian daripada kandungan Akta Lambang dan Nama (Mencegah Penggunaan Tidak Wajar) 1963.

Larangan mengguna lambang, nama dan rupa gambar dengan tidak wajar

3. (1) Walau apa pun apa-apa jua yang terkandung dalam mana-mana undang-undang yang sedang berkuat kuasa, tiada seorang pun boleh, kecuali dengan kebenaran bertulis Menteri-
 - (a) mengguna apa-apa nama ternyata atau lambang ternyata atau apa-apa tiruan serupa mengenainya, bagi maksud apa-apa perdagangan, perniagaan, pekerjaan atau profesion;
 - (b) mengguna bagi maksud, atau memperagakan sebagai suatu iklan bagi, apa-apa perniagaan, perdagangan, pekerjaan atau profesion, atau menjual, apa-apa fotograf, lukisan atau rupa lain gambar Yang di-Pertuan Agong atau Raja Permaisuri Agong;

Berdasarkan maklumat di atas, lakukan aktiviti yang berikut:

- i. Perbincangan murid dalam kumpulan kecil.
 - (a) Apakah yang dimaksudkan “nama ternyata” atau “lambang ternyata” dalam perkara 3.1 (a) dalam akta tersebut?
 - (b) Mengapakah larangan 3.1 (b) dikuatkuasakan?
 - (c) Bagaimanakah cara menghormati lambang negara dan institusi Yang di-Pertuan Agong?
- ii. Perbincangan dalam kumpulan besar.

Dengan bimbingan guru sebagai pemudah cara, kongsikan maklumat hasil perbincangan dengan kumpulan lain dalam bentuk perbincangan bebas.

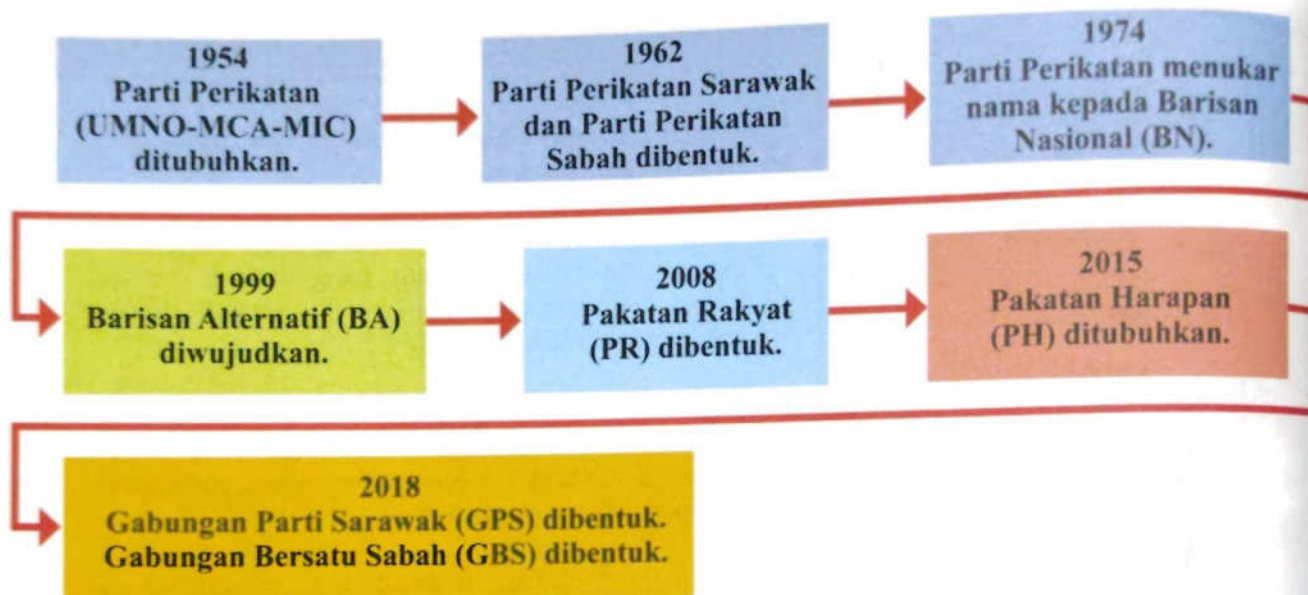
Aktiviti 2: Fikir-Pasang-Kongsi (Think-Pair-Share)

Arahan:

1. Murid dikehendaki memikirkan tajuk/soalan yang diberikan secara individu.
2. Murid kemudiannya berbincang dengan rakan/pasangan.
3. Murid seterusnya berkongsi maklumat/hasil perbincangan dengan pasangan lain/kumpulan/kelas.

Tajuk: Kerjasama Politik di Negara Kita

Carta alir yang berikut berkaitan dengan perkembangan kerjasama politik dalam amalan demokrasi di negara kita.

Berdasarkan maklumat di atas, lakukan aktiviti yang berikut:

1. Aktiviti individu: catat maklumat berkaitan dengan tajuk di atas berdasarkan aspek yang berikut:
 - (a) **Ciri kerjasama politik**
Jelaskan ciri kerjasama politik.
 - (b) **Faktor perkembangan**
Mengapakah kerjasama politik berkembang dalam amalan demokrasi di negara kita hingga hari ini?
 - (c) **Nilai dan Patriotisme**
Sebagai rakyat dalam negara yang masyarakatnya berbilang kaum, apakah sikap yang perlu kita amalkan untuk menjamin kestabilan politik?
2. Aktiviti berpasangan:
Secara berpasangan, kongsi maklumat yang diperolehi dan dibuat penambahbaikan serta pameran di sudut maklumat hasil perbincangan keseluruhan.
3. Aktiviti berkumpulan:
Bentuk kumpulan kecil dengan rakan pasangan lain, kongsi maklumat yang diperolehi.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Petikan yang berikut merupakan sebahagian titah Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong XVI, Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah ibni Almarhum Sultan Haji Ahmad Shah Al-Musta'in Billah, bersempena dengan Istiadat Pembukaan Mesyuarat Pertama, Penggal Ketiga, Parlimen Malaysia pada 18 Mei 2020.

Ahli-ahli Yang Berhormat,

Sesungguhnya, Beta telah menggalas amanah dengan telus dan adil selaras dengan konsep Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen yang menjadi tunjang amalan negara kita. Pada masa yang sama, Beta juga menghargai kematangan dan kerjasama semua Ahli-ahli Yang Berhormat dan rakyat jelata yang telah memainkan peranan dengan penuh berhemah dan beretika sehingga membolehkan Beta menggalas amanah ini.

Sumber: <http://www.kabinet.gov.my/bkpp/index.php/perkhidmatan/koleksi-titah-ydp-agong>. Dicapai pada 16 Julai 2020.

BAB 3

- (a) Apakah maksud Raja Berperlembagaan?
- (b) Siapakah Ahli-ahli Yang Berhormat?
- (c) Bagaimanakah Ahli-ahli Yang Berhormat berperanan dalam sistem pemerintahan di negara kita?
- (d) Mengapakah sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen perlu dipertahankan?

2. Maklumat yang berikut merupakan petikan berita daripada akhbar tempatan.

Dewan Negara lulus pindaan Perlembagaan turunkan umur mengundi kepada 18 tahun

KUALA LUMPUR: Selepas 10 hari Rang Undang-Undang (RUU) Perlembagaan (Pindaan) 2019 diluluskan di Dewan Rakyat, ia diluluskan di Dewan Negara hari ini dengan majoriti dua pertiga. Dengan kelulusan pindaan terhadap Perlembagaan Persekutuan ini, pilihan raya pada masa hadapan akan menyaksikan pengundi berumur 18 tahun dibenarkan mengundi dan menjadi calon berbanding umur 21 tahun sebelum ini, selain pendaftaran pengundi akan dilakukan secara automatik.

Sumber: Berita Harian, Khamis 25 Julai 2019.

Berdasarkan petikan berita di atas, Parlimen Malaysia meluluskan pindaan Perlembagaan Persekutuan berkaitan dengan had umur mengundi dan menjadi calon dalam pilihan raya di negara kita.

- (a) Bilakah had umur mengundi diturunkan kepada 18 tahun?
- (b) Apakah rasional umur kelayakan mengundi diturunkan daripada 21 tahun kepada 18 tahun?
- (c) Sejauh manakah golongan belia dapat memberikan sumbangan kepada demokrasi di negara ini melalui penurunan had umur mengundi kepada 18 tahun?

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Gambar yang berikut berkaitan dengan cap Mohor Besar Raja-Raja.

Apakah kepentingan cap mohor tersebut?

- A. Mengiktiraf kerajaan yang dipilih rakyat
- B. Mengesahkan pelantikan Jemaah Menteri
- C. Melambangkan kedaulatan Raja-raja Melayu
- D. Meluluskan undang-undang yang digubal Parlimen

2. Rajah yang berikut berkaitan dengan pembahagian kuasa dalam sistem pemerintahan negara kita.

Yang manakah antara berikut kuasa Badan X?

- A. Mentafsir perlembagaan
- B. Meluluskan undang-undang
- C. Menggubal dasar-dasar negara
- D. Membahaskan perbelanjaan kerajaan

3. Pernyataan yang berikut berkaitan dengan badan eksekutif pada peringkat Kerajaan Persekutuan.

Jemaah Menteri terdiri daripada Perdana Menteri dan Menteri-menteri yang memegang portfolio tertentu.

Apakah peranan badan tersebut?

- A. Meluluskan sistem cukai baharu
- B. Melaksanakan dasar-dasar negara
- C. Menggubal undang-undang negara
- D. Mengadili pertikaian antara pemerintah dengan rakyat

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Pemerintahan negara yang berakar umbi daripada tradisi budaya mesti dipelihara untuk mengekalkan jati diri bangsa.
- Sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen terbukti berjaya mewujudkan kestabilan politik, kemakmuran ekonomi dan kesejahteraan sosial.
- Sebagai rakyat berjiwa patriotik, prinsip Kesetiaan kepada Raja dan Negara dalam Rukun Negara mesti diterjemahkan dalam amalan kehidupan harian.

Diri dan Keluarga

Setiap ahli keluarga perlu mengamalkan sifat mentaati ketua keluarga untuk mewujudkan keluarga yang aman dan harmoni.

Negara

Keunggulan sistem pemerintahan mesti dipertahankan sebagai lambang kedaulatan dan jaminan demi kesejahteraan rakyat.

Raja dan rakyat berpisah tiada. Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong XVI, Al-Sultan Abdullah Ri'ayatuddin Al-Mustafa Billah Shah ibni Almarhum Sultan Haji Ahmad Shah Al-Musta'in Billah bersama-sama rakyat.

Sumber: Portal rasmi Istana Negara.

BAB 4 SISTEM PERSEKUTUAN

SINOPSIS

Malaysia merupakan sebuah negara Persekutuan. Sistem Persekutuan di negara kita mempunyai latar belakang sejarah yang tersendiri. Kuasa Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri telah ditetapkan dalam Perlembagaan Persekutuan. Kerjasama antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri terjalin dalam pelbagai bentuk memberikan manfaat kepada kesejahteraan rakyat dan pembangunan negara. Terdapat juga faktor tertentu yang mengukuhkan sistem Persekutuan di negara kita. Prinsip keluhuran perlembagaan dan penyelarasan antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri telah mengukuhkan sistem Persekutuan di negara kita.

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Kepentingan bermusyawarah dalam membuat keputusan.
2. Kepentingan mewujudkan pentadbiran yang sistematik.
3. Kepentingan sikap kerjasama antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri bagi membangunkan negara.
4. Kepentingan memahami tanggungjawab rakyat dan pemimpin bagi membangunkan negara.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi perkembangan sistem Persekutuan di negara kita.
2. Meneroka bukti keberkesanan kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri.
3. Membuat imaginasi kuasa yang dipegang setiap peringkat kerajaan dalam sistem Persekutuan.
4. Membuat interpretasi kekukuhan sistem Persekutuan melalui kuasa dan tanggungjawab bersama.
5. Membuat rasionalisasi pembahagian kuasa dalam sistem Persekutuan.

4.1 Latar Belakang Sistem Persekutuan di Negara Kita

Malaysia merupakan sebuah negara yang mengamalkan sistem Persekutuan. Persekutuan bermaksud penyatuan beberapa buah negeri dan membentuk sebuah negara bersekutu. Antara unsur penting dalam sebuah negara Persekutuan termasuklah wujudnya Kerajaan Persekutuan (Kerajaan Pusat) dan Kerajaan Negeri serta pembahagian kuasa dalam sistem pentadbiran.

BAB 4

Sejarah Pembentukan Konfederasi Negeri Sembilan 1895

- Pada tahun 1889, Luak Tampin, Rembau dan Seri Menanti disatukan sebagai Konfederasi Seri Menanti dan bersetuju menerima seorang Residen British.
- Pada tahun 1895, satu perjanjian ditandatangani antara Yamtuan Besar Seri Menanti dengan Undang Johol, Sungai Ujong, Jelebu, Rembau dan Tunku Besar Tampin untuk menubuhkan sebuah konfederasi yang lebih besar dikenali sebagai Negeri Sembilan.
- Mereka juga bersetuju menerima Residen British bagi membantu pentadbiran konfederasi tersebut.
- Yamtuan Besar Seri Menanti, Tuanku Muhammad ibni Tuanku Antah kemudiannya dilantik sebagai Yang di-Pertuan Besar Negeri Sembilan yang pertama pada tahun 1898. Martin Lister pula dilantik sebagai Residen yang pertama di Negeri Sembilan.

Konfederasi ialah gabungan antara negeri yang berdaulat dalam satu ikatan yang longgar. Kuasa negeri dikekalkan dan kedaulatan negeri terpelihara.

Pembentukan Sistem Persekutuan di Malaysia

Sistem persekutuan di negara kita mempunyai latar belakang sejarah tersendiri, iaitu bermula pada tahun 1896 hingga tahun 1963.

Persekutuan 1896

Berikutan peluasan pengaruh British, sebuah Persekutuan yang terdiri daripada empat buah negeri Melayu ditubuhkan berdasarkan Perjanjian Persekutuan 1895.

Persekutuan berkuat kuasa pada tahun 1896 dan dikenali sebagai NNMB.

Persekutuan tersebut tidak mempunyai agihan kuasa dan fungsi khusus antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri.

Banyak keputusan pentadbiran dibuat oleh Residen Jeneral di Kuala Lumpur sebagai pusat pentadbiran NNMB.

Sultan Idris Murshidul Adzam Shah.

Sultan Abdul Samad ibni Raja Abdullah.

Sultan Ahmad Al-Mu'azzam Shah.

Tuanku Muhammad ibni Tuanku Antah.

Raja-raja Melayu yang menandatangani Perjanjian Persekutuan 1895.

Sumber: Disesuaikan daripada Cheah Boon Kheng (ed), 2006. *Early Modern History 1800 – 1940*. Kuala Lumpur: Archipelago Press dan Didier Millet.

Majlis Mesyuarat Persekutuan 1927

- Majlis ini distruktur semula pada tahun 1927 untuk memperkemas tadbir urus Persekutuan dan mengukuhkan kedudukan British di negeri Melayu.

Raja-raja Melayu dan pembesar bergambar selepas menandatangani perjanjian penstrukturan semula Majlis Mesyuarat Persekutuan pada tahun 1927.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Kesatuan Malay 1946 (Malayan Union)

- Pada tahun 1946, British berusaha untuk menyatukan pentadbiran semua negeri Melayu serta Pulau Pinang dan Melaka untuk membentuk sebuah kerajaan berbentuk kesatuan yang dinamakan Kesatuan Malay 1946 atau Malayan Union.
- Konsep kesatuan yang diperkenalkan di bawah Malayan Union ini turut membayangkan pembentukan sebuah kerajaan pusat yang kuat di bawah kuasa Gabenor British.
- Malayan Union dilaksanakan dalam tempoh masa yang terhad dan gagal diteruskan setelah mendapat bantahan daripada Raja-raja Melayu dan orang Melayu.

Persekutuan Tanah Melayu 1948

- Satu gabungan sembilan buah negeri Melayu dan dua buah NNS yang dikenali sebagai Persekutuan Tanah Melayu terbentuk melalui Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948.
- Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948 menetapkan kuasa Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri.
- Pengagihan kuasa peringkat persekutuan dan negeri menandakan bermula era moden amalan Persekutuan di negara kita. Pesuruhjaya Tinggi British dilantik sebagai ketua Persekutuan. Raja-raja Melayu memerintah negeri mengikut perlembagaan negeri masing-masing.

Persekutuan Malaysia 1963

- Pada 16 September 1963, berdasarkan Perjanjian Malaysia, maka lahir sebuah Persekutuan yang terdiri daripada 11 buah negeri Tanah Melayu, Singapura dan dua buah negeri Borneo, iaitu Sarawak dan Sabah.
- Persekutuan ini dinamakan Malaysia.

Persekutuan Tanah Melayu 1957

- Pada 31 Ogos 1957, muncul Persekutuan Tanah Melayu yang merdeka.
- Persekutuan yang berasaskan Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1957 mewujudkan sebuah Kerajaan Persekutuan yang kuat bagi melicinkan pentadbiran negara yang berdaulat.
- Jawatan Yang di-Pertuan Agong diwujudkan sebagai Ketua Persekutuan. Konsep Persekutuan diperkukuh dengan sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen melalui peruntukan Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957.

Poskad Hari Merdeka 1957.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Pembentukan sistem Persekutuan di negara kita merupakan penerusan tradisi sejarah. Sistem tersebut berakar umbi daripada pemerintahan beraja dan berkait rapat dengan peluasan pengaruh British dalam pentadbiran negeri Melayu.

4.2 Kuasa Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri

Pentadbiran Kerajaan Malaysia dibahagikan kepada tiga peringkat, iaitu Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri dan Kerajaan Tempatan.

Pembahagian Kuasa

Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan kuasa yang khusus antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri yang meliputi kuasa perundangan dan kuasa pemerintahan.

Pembahagian kuasa antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri bertujuan melicinkan perjalanan sistem Persekutuan serta mengelakkan permasalahan antara kedua-dua peringkat kerajaan.

Peruntukan kuasa lebih besar diberikan pada peringkat Persekutuan untuk mewujudkan Kerajaan Persekutuan yang kuat bagi menjamin kestabilan dan kemajuan negara.

Tiada peruntukan kuasa khusus kepada Kerajaan Tempatan, sebaliknya Kerajaan Tempatan diletakkan di bawah kuasa Kerajaan Negeri.

Kompleks Perdana Putra.

Masjid Putra.

Istana Kehakiman.

Kementerian Kewangan.

Kementerian Luar Negeri.

Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan

Kerajaan Persekutuan memindahkan pusat pentadbirannya dari Kuala Lumpur ke Putrajaya pada tahun 1999.

Putrajaya diisytiharkan oleh Tun Dr. Mahathir Mohamad, Perdana Menteri Malaysia keempat (1981–2003). Penubuhan ini untuk mewujudkan sebuah pusat pentadbiran kerajaan Persekutuan yang lebih sistematik berikutan keadaan Kuala Lumpur yang semakin sesak dengan pembangunan dan pertambahan penduduk.

Pada tahun 2000, Kerajaan Negeri Selangor dan Kerajaan Persekutuan menandatangani perjanjian untuk menjadikan Putrajaya sebuah Wilayah Persekutuan.

Nama Putrajaya diambil bersempena dengan nama Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj, Perdana Menteri Malaysia pertama.

Kuasa Kerajaan Persekutuan

Pada peringkat Persekutuan, institusi yang mempunyai kuasa untuk membuat undang-undang bagi seluruh Malaysia ialah Parlimen. Kuasa pemerintahan Kerajaan Persekutuan meliputi perkara yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan sebagai Senarai Persekutuan. Senarai Persekutuan menjelaskan kuasa Kerajaan Persekutuan yang luas meliputi skop kepentingan nasional dan merangkumi semua aspek perkhidmatan berhubung dengan pentadbiran negara.

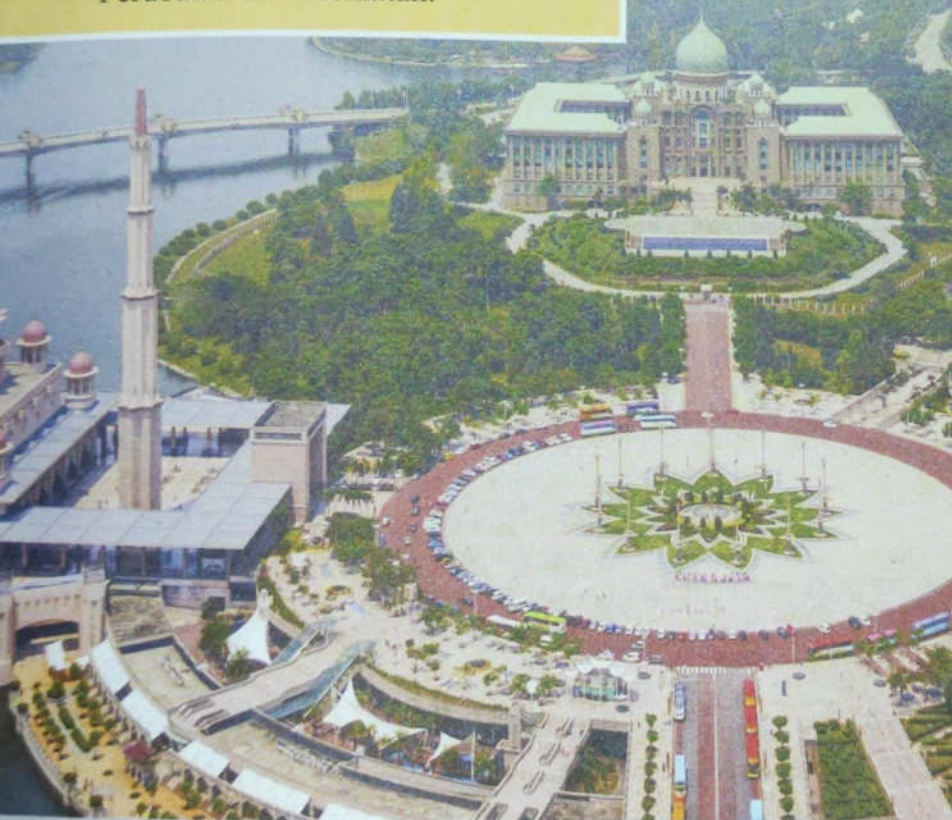
Antara yang terkandung dalam Senarai Persekutuan termasuklah:

- Hal ehwal luar negeri.
- Pertahanan.
- Keselamatan dalam negeri.
- Pentadbiran keadilan.
- Kewarganegaraan.
- Kewangan.
- Perhubungan dan pengangkutan.
- Pelajaran.
- Perubatan dan kesihatan.

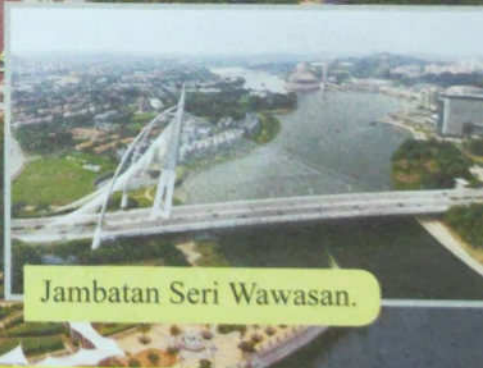

Kompleks Seri Perdana, kediaman rasmi Perdana Menteri.

BAB 4

Istana Melawati, Istana Yang di-Pertuan Agong.

Jambatan Seri Wawasan.

Kompleks Setia Perdana.

Pusat Konvensyen Antarabangsa Putrajaya.

Mengapakah Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan kuasa yang lebih banyak kepada Kerajaan Persekutuan?

Kuasa Kerajaan Negeri

Setiap negeri di Malaysia mempunyai Dewan Undangan Negeri (DUN) yang mempunyai kuasa untuk menggubal undang-undang bagi negerinya.

Kuasa pemerintahan Kerajaan Negeri meliputi perkara yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan sebagai Senarai Negeri.

Antara perkara yang terkandung dalam Senarai Negeri termasuklah:

- Undang-undang Islam.
- Tanah.
- Pertanian dan perhutanan.
- Kerajaan tempatan.
- Hari kelepasan negeri.

Senarai Bersama

Senarai Bersama ialah perkara yang membolehkan Parlimen dan DUN menggubal undang-undang untuk perkara yang sama.

Sekiranya ada percanggahan bagi perkara di bawah Senarai Bersama, undang-undang yang diluluskan oleh Parlimen harus dipatuhi.

Antara perkara yang terkandung dalam Senarai Bersama termasuklah:

- Kebajikan awam.
- Biasiswa.
- Perlindungan haiwan liar dan taman negara.
- Perancangan bandar dan luar bandar.
- Kesihatan awam, kebersihan dan pencegahan penyakit.
- Kebudayaan dan sukan.
- Perumahan.

Peruntukan Tambahan bagi Sarawak dan Sabah

Kerajaan Negeri Sarawak dan Sabah diberi kuasa tambahan bagi menyesuaikan kemasukan negeri berkenaan ke dalam Persekutuan Malaysia.

Antara tambahan kepada Senarai Negeri bagi Sarawak dan Sabah termasuklah:

- Undang-undang dan adat anak negeri.
- Mahkamah Anak Negeri.
- Kereta api di Sabah.

Antara tambahan kepada Senarai Bersama bagi Sarawak dan Sabah termasuklah:

- Undang-undang diri berhubung dengan perkahwinan, penceraian, penjagaan anak, nafkah dan sebagainya berkaitan dengan undang-undang keluarga.
- Penyelidikan pertanian dan perhutanan, pengawalan makhluk perosak dan pencegahan penyakit tumbuhan.
- Pilihan raya bagi Dewan Negeri.

Di bawah Akta Imigresen 1963, Kerajaan Negeri Sarawak dan Sabah diberi kuasa untuk mengekalkan kuasa kawalan, kemasukan dan kediaman di negeri-negeri berkenaan.

Mengapakah peruntukan tambahan diberikan dalam Senarai Negeri dan Senarai Bersama bagi Sarawak dan Sabah?

- Senarai Persekutuan.
- Senarai Negeri.
- Senarai Bersama.

Peranan Kerajaan Tempatan

Kerajaan Tempatan merupakan kerajaan peringkat ketiga yang diberi kuasa untuk mentadbir dan melaksanakan tanggungjawab dalam sesebuah kawasan tempatan atau daerah kecil yang diwartakan. Kerajaan Tempatan lebih dikenali sebagai Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dan berada di bawah bidang kuasa Kerajaan Negeri.

Kerajaan Tempatan merupakan perantara antara Kerajaan Negeri dengan rakyat serta berperanan memberikan perkhidmatan kepada penduduk setempat. Fungsi Kerajaan Tempatan digariskan oleh Akta Kerajaan Tempatan 1976 [Akta 171], merangkumi semua jenis Kerajaan Tempatan seperti Majlis Bandaraya, Majlis Perbandaran dan Majlis Daerah.

Pembahagian kuasa dalam sistem Persekutuan menggambarkan kepentingan mewujudkan pentadbiran yang sistematik bagi melicinkan tadbir urus negara. Setiap peringkat kerajaan dalam Persekutuan mempunyai peranan untuk membentuk pentadbiran

4.3 Kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri

Kerjasama antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri penting untuk memastikan segala usaha pembangunan dapat memberikan manfaat demi kesejahteraan rakyat di seluruh negara. Kerjasama ini antaranya meliputi aspek pembangunan sosioekonomi, pemeliharaan khazanah negara, perumahan dan keselamatan.

Kerjasama Pembangunan Sosioekonomi

Bagi menjayakan pembangunan sosioekonomi, Kerajaan Persekutuan menubuhkan **agensi** yang dapat memberikan bantuan kewangan dan kepakaran kepada Kerajaan Negeri. Kerajaan Negeri pula menyediakan tanah untuk tujuan pembangunan kerana tanah di bawah bidang kuasa Kerajaan Negeri.

Pembangunan Tanah

Pada peringkat awal kemerdekaan, kerjasama sosioekonomi tertumpu pada pembukaan tanah baharu dan pembangunan *In-Situ*.

Pada tahun 1956, Kerajaan Persekutuan menubuhkan Federal Land Development Authority (FELDA) atau Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan untuk mengurus dan menyalurkan bantuan kewangan kepada Kerajaan Negeri dalam usaha melaksanakan rancangan pembangunan tanah baharu.

Kejayaan FELDA mendorong Kerajaan Persekutuan menubuhkan Federal Land Consolidation and Rehabilitation Authority (FELCRA) atau Lembaga Penyatuan dan Pemulihan Tanah Persekutuan pada tahun 1966 untuk menyatukan, memulihkan dan membangunkan tanah Kerajaan Negeri yang terbiar di seluruh negara.

Pembukaan Felda Endau, Mersing pada tahun 1959.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Tun Abdul Razak Hussein, Perdana Menteri Malaysia kedua, melawat Segitiga Jengka, Pahang.

Sumber: Rokiah Talib, 2010. *Raja Muhammad Alias Arkitek Felda*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.

Segitiga Jengka ialah ilham Tun Abdul Razak Hussein. Segitiga Jengka merupakan Rancangan Pembangunan Wilayah pertama diusahakan oleh FELDA pada tahun 1966 yang merangkumi tiga daerah, iaitu Temerloh, Jerantut dan Maran, Pahang.

Pembangunan *In-Situ*

Menekankan pembangunan fizikal desa seperti penyediaan kemudahan asas, rumah rakyat dan pusat pertumbuhan ekonomi desa.

Membuat Interpretasi

Setem pos mencatatkan Tun Abdul Razak Hussein sebagai Bapa Pembangunan. Berikan justifikasi anda, mengapakah Tun Abdul Razak Hussein diberi gelaran sedemikian?

Pembangunan Wilayah

Selepas tahun 1970, kerjasama sosioekonomi diperluas kepada pembangunan wilayah berdasarkan pembangunan kawasan. Kerajaan Persekutuan membuka kawasan lebih luas di beberapa buah negeri untuk membangunkan wilayah baharu.

Agensi pembangunan di Sarawak:

- Lembaga Kemajuan Tanah Sarawak (LKTS).
- Lembaga Penyatuan Pemuliharaan Tanah Sarawak (SALCRA).

Agensi pembangunan di Sabah:

- Lembaga Kemajuan Tanah Sabah (SLDB).

Pembangunan Koridor Wilayah

Selepas tahun 2005, kerjasama sosioekonomi dilaksanakan melalui Pembangunan Koridor Wilayah berlandaskan projek pembangunan.

Pembangunan Koridor Wilayah merupakan perancangan strategik jangka panjang yang memberikan tumpuan kepada pembangunan di negeri dan wilayah yang kurang pesat untuk mewujudkan keseimbangan pembangunan negeri dan wilayah.

Pelan projek Wilayah Pembangunan Iskandar yang dikenali sebagai Iskandar Malaysia (Rancangan Pembangunan Iskandar).

Sumber: Malaysia, 2007. 50 Tahun Pendakian ke Puncak Emas. Kuala Lumpur: Jabatan Penerangan Malaysia.

Jadual 4.1 Rancangan Pembangunan Koridor Wilayah.

Rancangan Pembangunan Koridor Wilayah	Wilayah Liputan
2006 Rancangan Pembangunan Iskandar atau South Johor Economic Region (SJER).	Selatan Johor.
2007 Wilayah Ekonomi Koridor Utara atau Northern Corridor Economic Region (NCER).	Perlis, Kedah, Pulau Pinang, Utara Perak.
2007 Wilayah Ekonomi Pantai Timur atau East Coast Economic Region (ECER).	Pahang, Terengganu, Kelantan, Daerah Mersing, Johor.
2008 Koridor Tenaga Diperbaharui Sarawak atau Sarawak Corridor of Renewable Energy (SCORE).	Wilayah Tengah Sarawak.
2008 Koridor Pembangunan Sabah atau Sabah Development Corridor (SDC).	Seluruh Sabah.

Mengapakah negeri di pantai barat Semenanjung Malaysia tidak termasuk dalam Rancangan Pembangunan Koridor Wilayah?

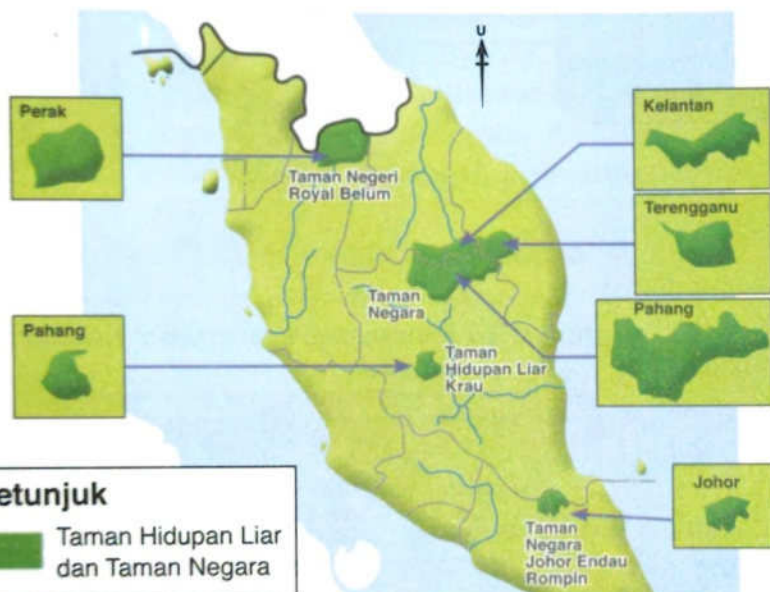
Kerjasama Pemuliharaan Khazanah Negara

Malaysia merupakan negara yang terkenal dengan kekayaan flora dan fauna. Bagi mengekalkan warisan biodiversiti untuk kepentingan generasi kini dan akan datang, kerajaan pada setiap peringkat bekerjasama mewujudkan rangkaian kawasan perlindungan seperti taman negara dan taman laut.

Pengurusan Taman Negara

Berdasarkan Perlembagaan Persekutuan, pengurusan hidupan liar dan taman negara merupakan tanggungjawab bersama antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri. Bagi mengukuhkan kerjasama ini, Akta Perlindungan Hidupan Liar 1972 [Akta 76] diwujudkan pada tahun 1972. Pada tahun 2010, akta ini digantikan dengan Akta Pemuliharaan Hidupan Liar 2010 yang dikenali sebagai Akta 716. Antara tahun 1972 hingga tahun 1978, Kerajaan Persekutuan mengambil alih pentadbiran semua Jabatan Mergastua Negeri di Semenanjung Malaysia. Jabatan Mergastua kemudiannya dinamakan sebagai Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara (PERHILITAN) Semenanjung Malaysia.

Pengurusan taman negara di Sarawak terletak di bawah pengurusan Perbadanan Perhutanan Sarawak manakala taman negara di Sabah terletak di bawah Jabatan Hidupan Liar Sabah.

Petunjuk

■ Taman Hidupan Liar dan Taman Negara

Peta menunjukkan antara kawasan perlindungan hidupan liar dan taman negara di Semenanjung Malaysia.

Sumber: Malaysia, 2018. Laporan Tahunan 2018 Annual Report. Kuala Lumpur: Jabatan PERHILITAN Semenanjung Malaysia.

Taman Negara Kinabalu, Sabah diisytiharkan sebagai Tapak Warisan Dunia UNESCO pertama di Malaysia pada tahun 2000.

Taman Negara Mulu, Sarawak diiktiraf sebagai Tapak Warisan Dunia UNESCO pada tahun 2000.

Sumber: <https://unesco.org.my/v2/unesco-world-heritage-site/>. Dicapai pada 19 Julai 2020.

Rafflesia azlanii

Spesies *Rafflesia azlanii* merupakan spesies asli Semenanjung Malaysia dan mula ditemukan di Hutan Simpan Royal Belum di negeri Perak pada tahun 2003. Bagi memperingati penemuan ini, *Rafflesia* tersebut dinamakan bersempena dengan nama Sultan Perak, Sultan Azlan Muhibbuddin Shah ibni Almarhum Sultan Yusuff Izzuddin Shah Ghafarullahu-lah.

Litupan karang hidup yang sihat di perairan Taman Laut Malaysia.
 Sumber: Jabatan Perikanan Malaysia.

Program restorasi karang di Taman Laut Malaysia oleh Jabatan Perikanan Malaysia.
 Sumber: Jabatan Perikanan Malaysia.

Aktiviti pembersihan dasar laut di Taman Laut Malaysia oleh Jabatan Perikanan Malaysia.
 Sumber: Jabatan Perikanan Malaysia.

Pengurusan Taman Laut

Bagi memulihara khazanah laut di negara kita, 42 buah pulau di perairan Kedah, Terengganu, Pahang, Johor, Sabah dan Labuan diwartakan sebagai taman laut sejak tahun 1994.

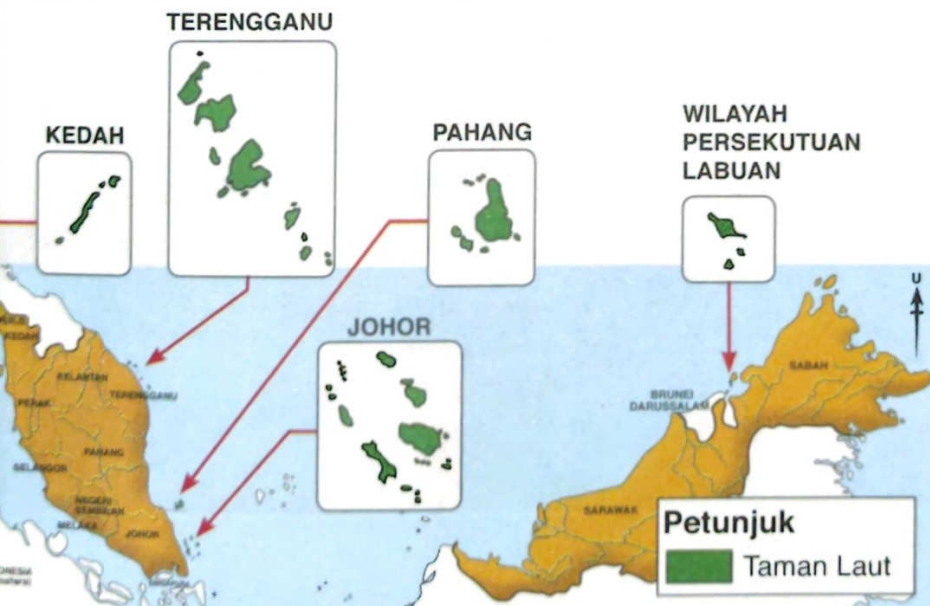
Kerajaan Persekutuan membentuk dasar berkaitan dengan taman laut. Kerajaan Negeri berkuasa terhadap pembangunan pulau.

Penyelarasan pentadbiran taman laut dibuat melalui Mesyuarat Majlis Penasihat Kebangsaan Taman Laut dan Rizab Laut yang dianggotai oleh Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri.

Jabatan Taman Laut Malaysia ditubuhkan pada tahun 2007 sebagai agensi Kerajaan Persekutuan yang bertanggungjawab secara keseluruhan dalam dasar pengurusan taman laut di Malaysia. Pada tahun 2018, pengurusan taman laut dipindahkan ke Jabatan Perikanan Malaysia. Kawasan perlindungan marin di perairan Sabah pula di bawah tanggungjawab Kerajaan Negeri melalui agensinya, iaitu Taman-Taman Sabah.

Jabatan Taman Laut Malaysia menjalankan rondaan dan pengawalseliaan di perairan Taman Laut.
 Sumber: Jabatan Perikanan Malaysia.

Peta lokasi pulau-pulau Taman Laut Malaysia.
 Sumber: Jabatan Perikanan Malaysia.

Peta lokasi pulau-pulau Taman Laut Malaysia.

Taman Laut di Bawah Pengurusan Taman-Taman Sabah

1. Taman Tunku Abdul Rahman, Kota Kinabalu.
2. Taman Pulau Tiga, Kuala Penyu.
3. Taman Pulau-Pulau Penyu, Sandakan.
4. Taman Marin Tun Sakaran, Semporna.
5. Taman Pulau Sipadan, Semporna.
6. Taman Tun Mustapha, Kudat.

Hidupan Laut

Empat daripada spesies penyu dunia boleh dijumpai di perairan Malaysia. Dua daripadanya ialah Penyu Karah (*Eretmochelys imbricata*) dan Penyu Hijau (*Chelonia mydas*).

Kerjasama Penyediaan Perumahan Rakyat

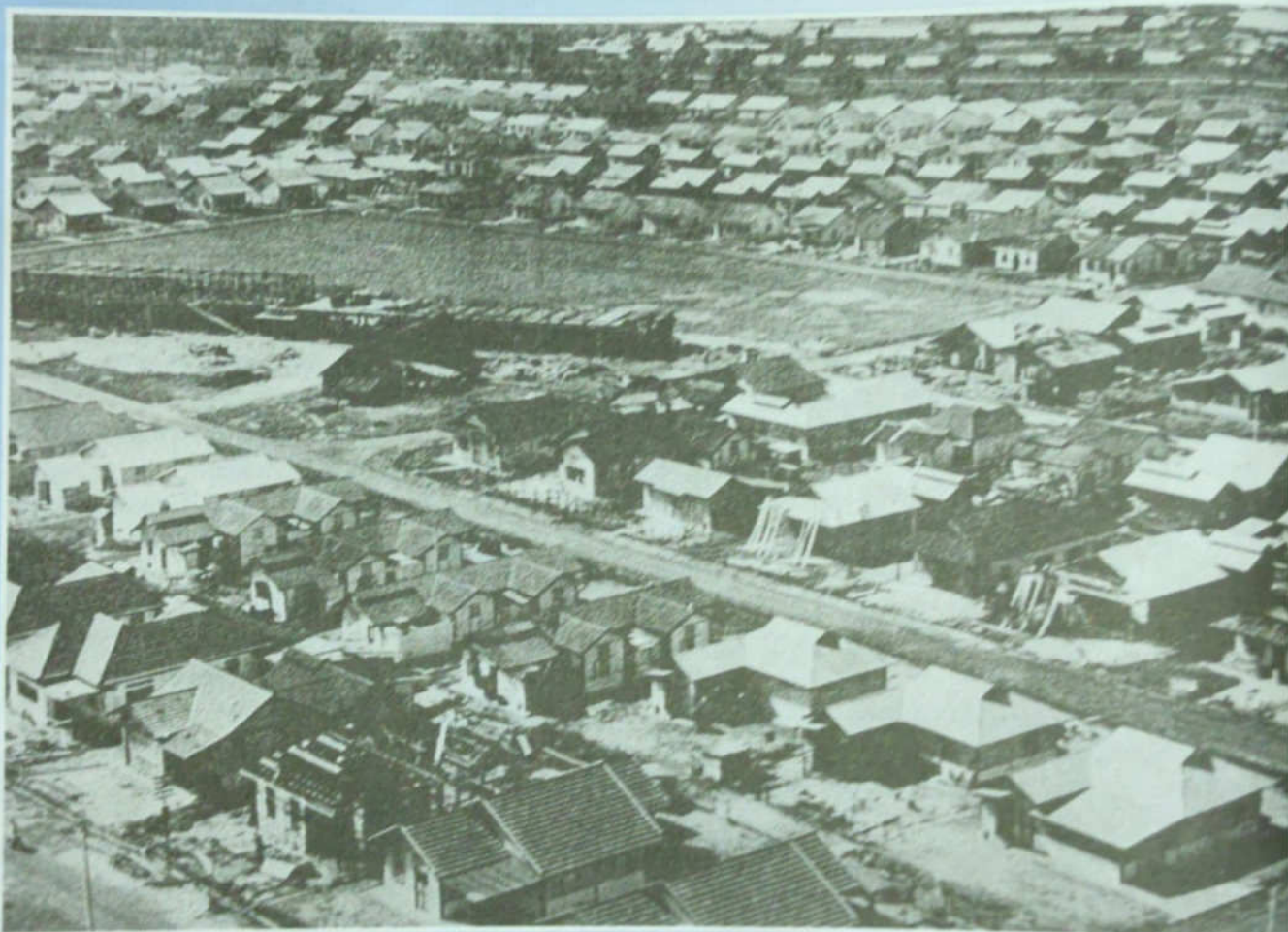
Perumahan terletak di bawah kuasa bersama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri. Pelbagai strategi dan langkah kerjasama diambil oleh kerajaan untuk memastikan rakyat dapat memiliki rumah sendiri.

Perumahan Awal Kemerdekaan

Pada awal kemerdekaan, Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri bekerjasama menyediakan perumahan kos rendah terutamanya di kawasan bandar.

Kerajaan Persekutuan menubuhkan Kementerian Kerajaan Tempatan dan Perumahan pada tahun 1964 untuk menggiatkan usaha menyediakan perumahan kos rendah.

Kerajaan Negeri menyediakan tanah yang dijual pada harga rendah kepada Kerajaan Persekutuan untuk membina rumah.

Pembinaan perumahan di Petaling Jaya, Selangor pada tahun 1950-an.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Perumahan untuk Mengatasi Masalah Kemiskinan

Selepas tahun 1970, Kerajaan Persekutuan bekerjasama dengan Kerajaan Negeri bagi membina rumah untuk rakyat berpendapatan rendah. Kerajaan mengenal pasti penyediaan perumahan bukan sahaja untuk menyelesaikan masalah kekurangan rumah tetapi juga sebagai langkah menghapuskan kemiskinan.

Flat Jalan Pekeliling di Jalan Tun Razak, Kuala Lumpur dibina untuk golongan berpendapatan rendah.

Sumber: Dasar Perumahan Negara (2018–2025), Jabatan Perumahan Negara, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Kerajaan Persekutuan melaksanakan Program Perumahan Rakyat (PPR) pada tahun 1997 untuk membina perumahan awam di seluruh negara.

Kerajaan Negeri menubuhkan agensi pembangunan negeri seperti Perbadanan Kemajuan Negeri Selangor (PKNS) dan Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perak untuk membina rumah bagi rakyat berpendapatan rendah. Kerajaan Negeri juga memperkenalkan program Perumahan Awam Kos Rendah (PAKR) melalui peruntukan kewangan yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan.

Perumahan Mampu Milik

Pada tahun 2014, Majlis Perumahan Negara ditubuhkan untuk merangka strategi menyediakan perumahan mampu milik.

Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri menubuhkan pelbagai agensi serta memperkenalkan program khusus untuk membolehkan golongan pertengahan memiliki rumah.

Antara program peringkat Persekutuan termasuklah:

- Perbadanan Perumahan Malaysia (PRIMA).
- Rumah Mesra Rakyat di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Antara program peringkat negeri termasuklah:

- Rumah Selangorku (Selangor).
- Rumah Mampu Milik Johor (Johor).

Rumah PRIMA merupakan projek rumah mampu milik.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Kerjasama Menjamin Keselamatan dan Kedaulatan Negara

Keselamatan dan pertahanan negara adalah di bawah kuasa Kerajaan Persekutuan. Pada umumnya, keselamatan dalam negeri dan ketenteraman awam di bawah tanggungjawab Kementerian Dalam Negeri (KDN) manakala pertahanan negara di bawah Kementerian Pertahanan (KEMENTERAH). Kedua-dua aspek tersebut diselaraskan oleh Majlis Keselamatan Negara (MKN). Namun begitu, Kerajaan Persekutuan mengadakan kerjasama erat dengan Kerajaan Negeri untuk memastikan keselamatan rakyat dan kedaulatan negara terpelihara seperti mewujudkan kawasan keselamatan khas di Sarawak dan Sabah.

Pemerintahan Keselamatan Daerah Rajang di Sarawak

Berikutan dengan ancaman komunis yang semakin meningkat di Sarawak, Tun Abdul Razak Hussein, Perdana Menteri Malaysia kedua yang juga merupakan Pengerusi Majlis Keselamatan Negara mengisytiharkan Bahagian Ketiga Sarawak sebagai Rajang Area Security Command (RASCOM) atau Pemerintahan Keselamatan Kawasan Rajang pada 26 Mac 1972.

Ketua Menteri Sarawak dilantik sebagai Pengarah Operasi Negeri dalam RASCOM. Beliau bertanggungjawab menyelaraskan fungsi dan aktiviti pasukan keselamatan dengan pejabat awam dalam kawasan RASCOM.

Sidang akhbar oleh Datuk Patinggi Abdul Rahman Ya'kub, Ketua Menteri Sarawak berkaitan dengan komunis di Sarawak pada bulan Mac 1974.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Jawatankuasa Utama dalam RASCOM.

Jawatankuasa	Pengerusi	Bidang Tugas
Jawatankuasa RASCOM.	Ketua Pegawai Eksekutif (Pegawai Tadbir Kanan Negeri Sarawak).	Menggubal dasar berkaitan dengan aktiviti harian organisasi RASCOM.
Jawatankuasa Perancang Gerakan.	Panglima Pasukan Keselamatan RASCOM.	Merancang gerakan di kawasan RASCOM.
Jawatankuasa Perang Saraf.	Ketua Pegawai Turus (Awam).	Merancang dan melaksanakan segala kegiatan gerak saraf.

Membuat Interpretasi

RASCOM merupakan sebuah organisasi pentadbiran yang unik. Berikan ulasan anda.

Kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri melalui RASCOM merupakan strategi yang berjaya memulihkan serta mengekalkan keselamatan dan keamanan di bahagian tengah Sarawak. Pada tahun 1995, RASCOM dibubarkan dan semua operasi keselamatan di Sarawak diselaraskan di bawah MKN.

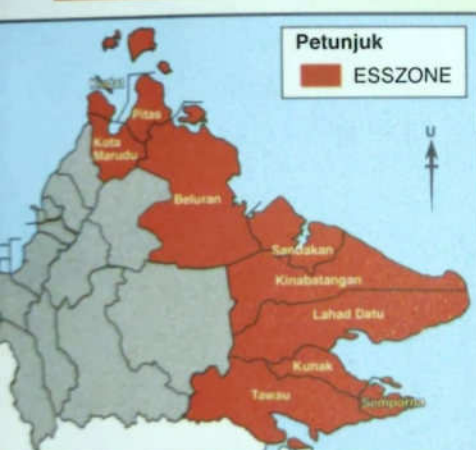
Kawasan Keselamatan Khas Pantai Timur Sabah

Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri menubuhkan Eastern Sabah Security Command (ESSCOM) atau Kawasan Keselamatan Khas Pantai Timur Sabah ekoran pencerobohan pengganas dari Kepulauan Sulu di Kampung Tanduo, Lahad Datu, Sabah pada 12 Februari 2013. Misi ESSCOM untuk meningkatkan keselamatan Kawasan Timur Sabah daripada sebarang ancaman melalui kerjasama strategik antara agensi kerajaan.

ESSCOM bertanggungjawab mengawasi keselamatan 10 daerah di Pantai Timur Sabah yang dikenali sebagai Eastern Sabah Security Zone (ESSZONE) atau Zon Keselamatan Timur Sabah.

Latar Belakang Penubuhan ESSCOM.

12 Februari 2013	Pencerobohan pengganas Kepulauan Sulu di Lahad Datu.
5 Mac 2013	Ops Daulat dilancarkan.
7 Mac 2013	Perdana Menteri Malaysia mengumumkan pembentukan kawasan keselamatan khas di Pantai Timur Sabah.
27 Mac 2013	Pengisytiharan Zon Keselamatan Timur Sabah (ESSZONE).
1 April 2013	Kawasan Keselamatan Khas Pantai Timur Sabah (ESSCOM) ditubuhkan.

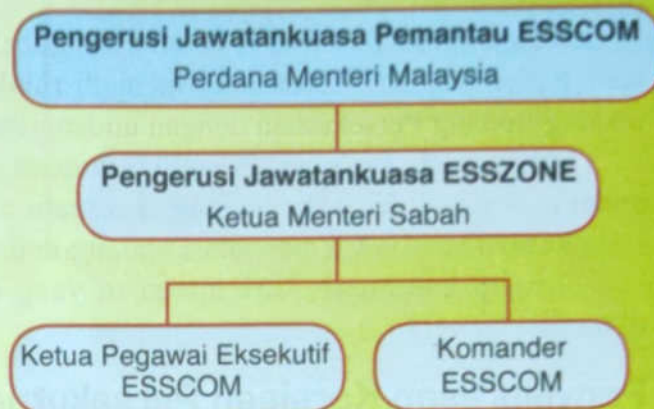

Peta menunjukkan 10 daerah di Pantai Timur Sabah yang terlibat dalam pengawalan ESSCOM.

Sumber: <https://esscom.gov.my/>. Dicapai pada 22 Mac 2020.

Kewujudan ESSCOM untuk menambah baik aspek keselamatan membuktikan komitmen kerajaan pada setiap peringkat dalam usaha mengembalikan semula ketenteraman demi kesejahteraan rakyat Sabah.

Kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri dalam pelbagai bentuk memperlihatkan usaha ke arah kesejahteraan rakyat. Kerjasama ini memberikan iktibar kepada kita tentang kepentingan menggembelng fikiran, tenaga dan usaha untuk membangunkan negara.

Pengurusan tertinggi dalam struktur organisasi ESSCOM.

Sumber: <https://esscom.gov.my/>. Dicapai pada 22 Mac 2020.

ESSCOM mengintegrasikan kerjasama agensi keselamatan seperti Angkatan Tentera Malaysia (ATM), Polis Diraja Malaysia (PDRM) dan Agensi Penguatkuasaan Maritim Malaysia (APMM).

Sumber: Malaysia, 2018. *Bagus Bah ESSCOM*. Kementerian Komunikasi dan Multimedia Malaysia.

Bandingkan cabaran RASCOM dengan ESSCOM dalam usaha memelihara keselamatan dan kedaulatan negara.

4.4 Faktor yang Mengukuhkan Sistem Persekutuan

Kekukuhan sistem Persekutuan di negara kita berkait rapat dengan konsep keluhuran Perlembagaan Persekutuan serta penyelarasan yang baik antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri.

Keluhuran Perlembagaan Mengukuhkan Persekutuan

Sejak negara mencapai kemerdekaan, Perlembagaan Persekutuan diangkat sebagai undang-undang tertinggi bagi mentakrifkan prinsip Persekutuan dan pentadbiran negara. Undang-undang yang digubal oleh Parlimen dan DUN tidak boleh bertentangan dengan peruntukan Perlembagaan Persekutuan.

Parlimen dan DUN tidak boleh menggubal undang-undang yang bercanggah antara satu sama lain. Perlembagaan Persekutuan menjadi rujukan utama apabila berlaku ketidakselarasan antara undang-undang Persekutuan dengan undang-undang Negeri.

Perkara 75 Perlembagaan Persekutuan menyebutkan bahawa jika mana-mana undang-undang Negeri tidak selaras dengan sesuatu undang-undang Persekutuan, maka undang-undang Persekutuan hendaklah mengatasi undang-undang Negeri.

Prinsip keluhuran Perlembagaan yang dijunjung ini mengukuhkan sistem Persekutuan di negara kita.

Penyelarasan Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri

Penyelarasan pentadbiran dibuat antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri melalui Mesyuarat Menteri Besar dan Ketua Menteri serta majlis khas.

Mesyuarat Menteri Besar dan Ketua Menteri

Mesyuarat dipengerusikan oleh Perdana Menteri serta dihadiri oleh Menteri Besar dan Ketua Menteri. Mesyuarat membincangkan pelaksanaan sesuatu dasar yang diputuskan oleh kerajaan.

Tan Sri Dato' Haji Muhyiddin Mohd. Yassin, Perdana Menteri Malaysia kelapan (tiga dari kiri), mempengerusikan Mesyuarat Khas Menteri Besar dan Ketua Menteri pada 17 Mac 2020 untuk menyelaraskan Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) di seluruh negara bagi mengawal wabak *Coronavirus* atau COVID-19.

Majlis yang Termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan

Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan penubuhan Majlis Negara untuk menyelaraskan pentadbiran Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri, iaitu:

- Majlis Kewangan Negara.
- Majlis Tanah Negara.
- Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan.

Majlis yang Ditubuhkan oleh Kerajaan

Perhubungan antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri juga dibuat melalui majlis yang ditubuhkan oleh kerajaan seperti yang berikut:

- Majlis Keselamatan Negara.
- Majlis Air Negara.
- Majlis Perumahan Negara.

Majlis Kewangan Negara

Mentadbir hal ehwal berkaitan dengan kewangan seperti pemberian wang, bayaran cukai dan pinjaman Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri.

Majlis Tanah Negara

Membentuk dasar dan mengawal penggunaan tanah untuk kegiatan pertanian, perlombongan, perhutanan dan sebagainya.

Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan

Perundingan Kerajaan Persekutuan dan juga Kerajaan Negeri untuk membangunkan Kerajaan Tempatan.

Keberkesanan penyelarasan dan hubungan antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri dapat menjamin sistem Persekutuan beroperasi dengan berkesan. Hal ini membuktikan kepentingan bermusyawarah dalam membuat keputusan untuk kemajuan negara.

Sistem Persekutuan di negara kita terbentuk berdasarkan landasan sejarah tersendiri. Sejak merdeka, prinsip Persekutuan menyumbang kepada kestabilan hubungan antara negeri dan memberikan manfaat kepada kesejahteraan negara.

Pembahagian kuasa pemerintahan antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri mewujudkan kerjasama untuk mencapai kemajuan dalam pelbagai bidang. Pembahagian kuasa merupakan pendekatan terbaik untuk menjamin kekuatan, kekuasaan dan kestabilan negara.

Rakyat dan pemimpin pada semua peringkat perlu menunaikan tanggungjawab masing-masing untuk memastikan sistem Persekutuan membawa kemakmuran kepada negara.

Setiausaha Persekutuan bagi Sarawak dan Sabah

- Jawatan Setiausaha Persekutuan bagi Sarawak dan Sabah diwujudkan pada tahun 1963.
- Tanggungjawab utama adalah untuk mengeratkan hubungan antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri.
- Jawatan tersebut dihapuskan pada tahun 1982 dan diwujudkan semula pada tahun 1990 berikutan dengan keputusan Jemaah Menteri pada tahun 1989.

Kajian Kes

1. Dengan merujuk pelbagai sumber, kenal pasti majlis yang ditubuhkan untuk mengukuhkan sistem Persekutuan.
2. Sediakan laporan berdasarkan aspek yang berikut:
 - (a) Nama majlis.
 - (b) Tarikh ditubuhkan.
 - (c) Peranan majlis.
3. Bentangkan dapatan anda di dalam kelas.

1

Latar Belakang Sistem Persekutuan di Negara Kita

- Pembentukan Sistem Persekutuan di Malaysia

2

Kuasa Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri

- Pembahagian Kuasa
- Kuasa Kerajaan Persekutuan
- Kuasa Kerajaan Negeri
- Peranan Kerajaan Tempatan

3

Kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri

- Kerjasama Pembangunan Sosioekonomi
- Kerjasama Pemuliharaan Khazanah Negara
- Kerjasama Penyediaan Perumahan Rakyat
- Kerjasama Menjamin Keselamatan dan Kedaulatan Negara

4

Faktor yang Mengukuhkan Sistem Persekutuan

- Keluhuran Perlembagaan Mengukuhkan Persekutuan
- Penyelarasan Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri

Aktiviti 1: Saya Lihat, Saya Fikir, Saya Tanya (I See, I Think, I Wonder)

Arahan:

1. Senaraikan perkara yang anda lihat.
2. Fikirkan perkara yang dilihat.
3. Bertanyakan soalan yang relevan.

Gambar yang berikut berkaitan dengan wang kertas Malaysia siri keempat yang dikeluarkan oleh Bank Negara Malaysia dengan tema “Keunikan Malaysia”. Wang kertas tersebut memaparkan kekayaan warisan di negara kita.

Mata wang Malaysia memaparkan keunikan warisan Malaysia.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Secara berkumpulan, bincangkan dan lakukan aktiviti yang berikut:

1. Ceritakan keunikan yang anda lihat dalam gambar di atas.
2. Mengapakah keunikan tersebut dipaparkan pada mata wang Malaysia?
3. Jelaskan keunikan lain yang ada di negara kita.
4. Bincangkan langkah yang boleh diambil oleh Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri untuk memelihara keunikan tersebut sebagai warisan khazanah negara.
5. Bentangkan hasil perbincangan anda di hadapan kelas.

Pembelajaran Abad Ke-21

Aktiviti 2: Jalan Galeri (Gallery Walk)

Arahan:

Murid bergerak dan berjalan di dalam kelas untuk melakukan aktiviti yang berikut:

1. Melihat dan membaca hasil yang dipaparkan.
2. Berfikir tentang hasil tugas tersebut.
3. Berbincang dengan rakan kumpulan.

Tajuk: Pembentukan Jata Negara Kita

Maklumat yang berikut berkaitan dengan pembentukan dan perubahan jata di negara kita.

1895	1948	1963	1965
• Persekutuan terdiri daripada empat buah negeri Melayu, iaitu Perak, Selangor, Negeri Sembilan dan Pahang. • Moto: "Dipelihara Allah".	• Persekutuan terdiri daripada sembilan buah negeri Melayu dan dua Negeri Selat, iaitu Pulau Pinang dan Melaka. • Moto: "Bersekutu Bertambah Mutu".	• Persekutuan menggabungkan negeri di Tanah Melayu dengan Singapura, Sarawak dan Sabah. • Moto: "Bersekutu Bertambah Mutu".	• Persekutuan terdiri daripada gabungan negeri di Semenanjung Malaysia dengan Sarawak dan Sabah. • Simbol Singapura digantikan dengan lambang Bunga Raya. • Moto: "Bersekutu Bertambah Mutu".

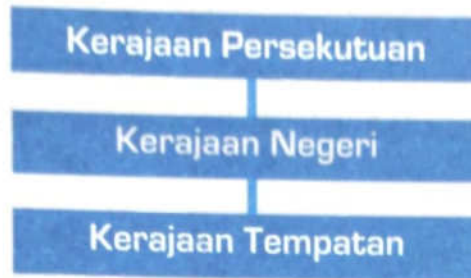
Berdasarkan maklumat di atas, lakukan aktiviti yang berikut:

1. Murid dibahagikan kepada empat kumpulan.
Kumpulan 1895, Kumpulan 1948, Kumpulan 1963 dan Kumpulan 1965.
Setiap kumpulan berbincang dan mencatatkan maklumat berkaitan dengan perkara yang berikut:
 - (a) Mentafsir jata di negara kita dari aspek simbol, warna dan moto.
 - (b) Menghubungkaitkan jata tersebut dengan pembentukan Persekutuan di negara kita.
2. Tampilkan maklumat hasil perbincangan di dalam kelas.
3. Setiap kumpulan bergerak dan meneliti maklumat hasil perbincangan kumpulan.
4. Guru sebagai pemudah cara meminta murid membuat rumusan tentang pembentukan jata hubung kait dengan pembentukan sistem Persekutuan di negara kita sehingga hari ini.

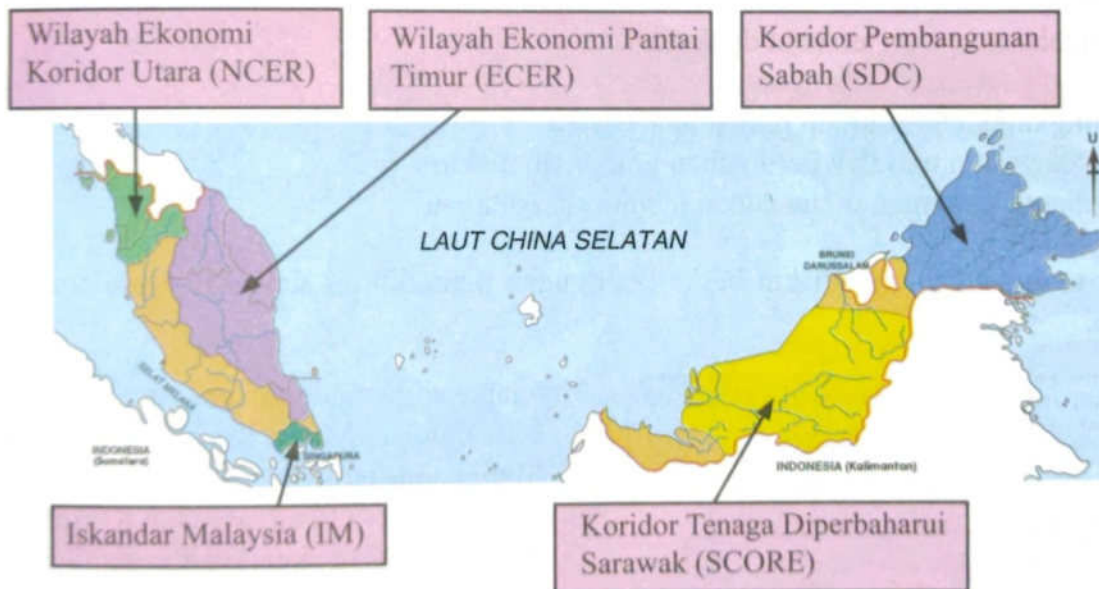

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Rajah yang berikut menunjukkan pembahagian pentadbiran dalam sistem Persekutuan di negara kita.

- (a) Senaraikan empat kuasa Kerajaan Persekutuan.
- (b) Nyatakan tiga perkara di bawah kuasa Kerajaan Negeri.
- (c) Kerajaan manakah yang paling hampir dengan rakyat? Berikan ulasan anda.
- (d) Sistem Persekutuan berjaya mewujudkan pentadbiran yang kukuh dan stabil di negara kita. Buktikan.
2. Peta yang berikut menunjukkan rancangan Pembangunan Koridor Wilayah yang melibatkan kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri.

- (a) Namakan negeri dan wilayah yang terlibat dalam rancangan pembangunan Wilayah Ekonomi Koridor Utara (NCER).
- (b) Mengapakah rancangan Pembangunan Koridor Wilayah diwujudkan di seluruh Malaysia?
- (c) Berdasarkan pengetahuan sejarah anda, mengapakah negeri-negeri di Pantai Barat Semenanjung Malaysia tidak terlibat dalam rancangan Pembangunan Koridor Wilayah?

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Maklumat yang berikut berkaitan dengan pembahagian kuasa dalam Perlembagaan Persekutuan.

Senarai Persekutuan

Senarai Negeri

Senarai Bersama

Antara yang berikut, perkara manakah terletak di bawah Senarai Persekutuan?

- I. Pertahanan
- II. Pendidikan
- III. Hal ehwal tanah
- IV. Undang-undang Islam

- A. I dan II
- B. I dan IV
- C. II dan III
- D. III dan IV

2. Jadual yang berikut berkaitan dengan kerjasama Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri untuk kesejahteraan rakyat.

Program Kerajaan Persekutuan

- Perbadanan Perumahan 1Malaysia (PRIMA)
- Rumah Mesra Rakyat

Program Kerajaan Negeri

- Rumah Selangorku (Selangor)
- Rumah Mampu Milik Johor (Johor)

Mengapakah kerjasama tersebut dilakukan?

- A. Mengatasi masalah setingan di bandar
- B. Meningkatkan taraf hidup rakyat luar bandar
- C. Menyelesaikan masalah perumahan golongan miskin
- D. Membantu golongan pertengahan memiliki kediaman

3. Struktur organisasi yang berikut berkaitan dengan pentadbiran Kawasan Keselamatan Khas di Sabah.

Mengapakah pentadbiran tersebut diperkenalkan?

- A. Mewujudkan Majlis Keselamatan Negara
- B. Menghapuskan ancaman pengganas komunis
- C. Melaksanakan Pembangunan Koridor Wilayah
- D. Meningkatkan kerjasama bagi menjamin keselamatan

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Sistem Persekutuan yang diamalkan sejak merdeka berjaya mewujudkan kestabilan politik, kemakmuran ekonomi dan kesejahteraan sosial.
- Sistem Persekutuan merupakan sistem terbaik untuk mentadbir negara yang terdiri daripada gabungan negeri yang berdaulat.
- Usaha kerajaan pada setiap peringkat untuk mewujudkan kesejahteraan rakyat dan kemakmuran negara wajar dihargai.
- Kita hendaklah sentiasa menyokong dan melibatkan diri dalam usaha Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri bagi memakmurkan negara.

Diri dan Keluarga

Setiap ahli keluarga daripada semua peringkat mempunyai tanggungjawab dan peranan untuk membina kejayaan institusi keluarga yang boleh menjadi contoh kepada masyarakat sekeliling.

Negara

Kepimpinan berwibawa berupaya untuk mewujudkan pemerintahan dan pentadbiran yang adil serta berintegriti untuk kemajuan bangsa dan negara.

Perdana Menteri Malaysia pertama hingga kelapan. Kerjasama pemimpin menjamin keutuhan sistem Persekutuan.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

BAB 5 PEMBENTUKAN MALAYSIA

SINOPSIS

Pembentukan Malaysia pada peringkat awalnya terdiri daripada Persekutuan Tanah Melayu, Sarawak, Sabah dan Singapura. Pembentukan ini merupakan peristiwa penting dalam sejarah negara. Pembentukan Malaysia menimbulkan pelbagai reaksi daripada penduduk tempatan dan negara jiran. Oleh itu, beberapa langkah dibuat untuk menjayakan usaha pembentukan Malaysia termasuklah menangani konfrontasi.

Inti Pati Pembelajaran

1. Konsep gagasan Malaysia.
2. Perkembangan idea dan usaha pembentukan Malaysia.
3. Reaksi tempatan dan negara jiran terhadap pembentukan Malaysia.
4. Langkah pembentukan Malaysia.
5. Perjanjian Julai 1963 dan peristiwa Pengisytiharan Malaysia.
6. Konfrontasi dan usaha menangani.

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Kepentingan berfikir strategik untuk berjaya dalam kehidupan.
2. Kepentingan kesepakatan untuk kestabilan negara.
3. Sikap menerima dan meraikan idea serta pandangan yang berbeza.
4. Kepentingan sikap berwaspada terhadap anasir luar.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi tentang idea pembentukan Malaysia.
2. Meneroka bukti reaksi tempatan dan negara jiran terhadap pembentukan Malaysia.
3. Membuat interpretasi kandungan Perjanjian Malaysia 1963 dan Pengisytiharan Malaysia 1963.
4. Membuat imaginasi langkah pembentukan Malaysia.
5. Membuat rasionalisasi tentang usaha menangani konfrontasi.

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj melaungkan “merdeka” sebanyak tujuh kali pada Pemasyhuran Malaysia.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

5.1 Konsep Gagasan Malaysia

Kemerdekaan Persekutuan Tanah Melayu kemudiannya disusuli oleh pembentukan Malaysia melahirkan negara ini sebagai sebuah negara yang berdaulat. Pembentukan Malaysia memperlihatkan kerjasama tokoh dari Persekutuan Tanah Melayu, Sarawak, Sabah dan Singapura dalam rundingan dengan kerajaan British. Kesepakatan antara semua pihak ini menzahirkan pembentukan Malaysia dan kemudiannya terbentuklah Perlembagaan Persekutuan Malaysia 1963.

Idea Gagasan Malaysia

Idea gagasan Malaysia ialah konsep yang menggabungkan beberapa bekas tanah jajahan British di Asia Tenggara. Antara idea lain yang pernah dilahirkan termasuklah Melayu Raya oleh gerakan nasionalis sebelum Perang Dunia Kedua yang mahu mendapatkan kemerdekaan wilayah Alam Melayu daripada kuasa penjajah British, Belanda dan Amerika Syarikat. Walau bagaimanapun, idea ini tidak berjaya dilaksanakan.

Bagi pihak pegawai British, mereka mengemukakan idea penyatuan wilayah penguasaan British di Asia Tenggara dalam satu sistem pentadbiran dan ekonomi. Langkah ini bertujuan memudahkan pentadbiran pihak British.

Idea gagasan Malaysia yang dicadangkan oleh Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj ialah penggabungan Persekutuan Tanah Melayu dengan Sarawak, Sabah, Singapura dan Brunei untuk merdeka dalam satu sistem Kerajaan Persekutuan.

Peta negeri yang menyertai Malaysia 1963.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Peta negara dalam Gugusan Malaysia 1961.

5.2 Perkembangan Idea dan Usaha Pembentukan Malaysia

Idea pembentukan Malaysia dikemukakan pada akhir abad ke-19 yang melibatkan pihak British dan penduduk tempatan.

Idea Pegawai British

1887 Cadangan terawal dikemukakan oleh Lord Brassey, Pengarah Syarikat Berpiagam Borneo Utara di Dewan Parlimen Britain pada tahun 1887. Beliau mencadangkan penggabungan Sarawak, Sabah, negeri Melayu dan NNS supaya menjadi tanah jajahan yang besar. Cadangan ini dikemukakan kerana pegawai British melihat potensi ekonomi melalui penggabungan wilayah ini.

1951 Setelah tamat Perang Dunia Kedua, Sir Malcolm MacDonald, Gabenor Jeneral British di Asia Tenggara mencadangkan penggabungan tanah jajahan British di Asia Tenggara bagi membentuk satu entiti politik dan ekonomi. Langkah ini bertujuan menyesuaikan dengan rancangan dekolonisasi. Pada tahun 1951, Sir Malcolm MacDonald mengadakan perbincangan dengan Dato' Onn Jaafar, pemimpin United Malays National Organisation (UMNO) dan ahli Majlis Perundangan Persekutuan berkaitan dengan usaha menggabungkan Tanah Melayu, Singapura dan wilayah Borneo.

Sir Malcolm MacDonald.

Sumber: <http://thekenyaonline.com>. Dicapai pada 23 November 2020.

1952 Sir Gerald Templer, Pesuruhjaya Tinggi British di Tanah Melayu meminta penggabungan wilayah ini disegerakan bagi tujuan keselamatan. Pada Januari 1960, mesyuarat pegawai tinggi British di Borneo bersetuju dengan cadangan pertahanan dan keselamatan.

1960 Sir Geofroy Tory, Pesuruhjaya Tinggi British di Persekutuan Tanah Melayu mencadangkan penyatuan Singapura dan Persekutuan Tanah Melayu atas kepentingan ekonomi. Cadangan ini mendapat sokongan Pejabat Kolonial.

Sir Geofroy Tory.

Sumber: <http://oldedwardians.org.uk/>. Dicapai pada 23 November 2020.

Dekolonisasi

Proses ke arah berkerajaan sendiri.

Pesuruhjaya Tinggi ialah nama gelaran jawatan yang disandang oleh ketua perwakilan negara dalam kalangan negara Komanwel. Jawatan ini setara dengan duta.

Mengapakah pegawai British mahu menggabungkan tanah jajahan di Asia Tenggara?

Idea Penduduk Tempatan

1906

Majalah *Al-Imam* menggesa penyatuan raja dan orang Melayu dalam pendidikan dan pembangunan ekonomi di Alam Melayu.

Majalah *Al-Imam*.

Dr. Burhanuddin al-Helmi.

1938

Konsep Melayu Raya diperjuangkan oleh nasionalis Tanah Melayu. Antaranya termasuklah Ibrahim Haji Yaakob, Harun Aminurrashid, Ahmad Boestamam, Ishak Haji Muhammad (Pak Sako) dan Dr. Burhanuddin al-Helmi sejak sebelum Perang Dunia Kedua. Idea mereka untuk menggabungkan Tanah Melayu dengan Indonesia. Idea ini tidak berhasil apabila Presiden Soekarno mengisytiharkan kemerdekaan Indonesia pada tahun 1945 tanpa melibatkan Tanah Melayu.

1955

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj dalam ucapan di Persidangan Agung UMNO pada bulan Oktober 1955 mencadangkan Singapura, Sarawak, Sabah dan Brunei menyertai Persekutuan Tanah Melayu.

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj.

Datu Mustapha Datu Harun.

1958

Datu Mustapha Datu Harun, pemimpin Sabah dalam satu pertemuan dengan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj di Kuala Lumpur pada tahun 1958 menyatakan minat untuk membawa Sabah bergabung dengan Persekutuan Tanah Melayu.

1960

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj memaklumi Lord Perth pada 10 Jun 1960 bahawa beliau berminat untuk bergabung dengan Sarawak, Sabah, Brunei dan Singapura.

Rasional Idea Pembentukan Malaysia

Rancangan pembentukan Malaysia mula berjalan apabila Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj memberikan komitmen terhadap rancangan penggabungan semua wilayah yang terlibat dan mendapat sokongan kerajaan British. Terdapat beberapa faktor pembentukan Malaysia, iaitu keselamatan, keseimbangan komposisi penduduk, mempercepat kemerdekaan dan pembangunan wilayah.

Keselamatan

Ancaman Komunis di Singapura

Ancaman komunis di negeri ini telah menggugat keselamatan Persekutuan Tanah Melayu. Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj menganggap Singapura akan menjadi pusat kegiatan komunis. Oleh itu, langkah penyatuan dengan Singapura ini dapat memberikan kuasa kepada Kerajaan Persekutuan dalam bidang keselamatan dan pertahanan bagi membendung ancaman komunis di Singapura.

Perkembangan di Sarawak

Sarawak berhadapan dengan ancaman komunis melalui gerakan Clandestine Communist Organization (CCO). Dengan penyertaan Sarawak, kerajaan British berharap dapat membendung ancaman komunis.

Keseimbangan Komposisi Penduduk

Keputusan untuk menerima Singapura dalam Persekutuan akan mewujudkan ketidakseimbangan komposisi penduduk antara orang Melayu dengan orang Cina. Perkara ini dibimbangi oleh Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj dan pemimpin UMNO. Penggabungan Sarawak, Sabah dan Brunei akan menyeimbangkan komposisi antara kaum.

Mempercepat Kemerdekaan

Bagi pihak British, pembentukan Malaysia dapat merealisasikan rancangan dekolonisasi serta mempercepat kemerdekaan wilayah Borneo, terutamanya Sarawak dan Sabah. Walau bagaimanapun, kerajaan British perlu memastikan usaha ini mendapat sokongan penduduk di wilayah ini.

Pembangunan Wilayah

Cadangan penyertaan Persekutuan Tanah Melayu, Sarawak, Sabah, Singapura dan Brunei membentuk sebuah negara bertujuan agar wilayah ini dapat bersatu dalam usaha mempercepat pelbagai bidang pembangunan. Pembentukan Malaysia boleh meningkatkan taraf hidup peribumi dalam pelbagai aspek seperti infrastruktur, sosial dan ekonomi yang lebih seimbang.

Penduduk tempatan turut memainkan peranan dalam usaha menyatupadukan negara. Pembentukan Malaysia membuktikan pemimpin dan rakyat mempunyai fikiran yang jauh untuk merancang masa hadapan yang baik. Pembentukan Malaysia juga sekali gus dapat mengekang anasir komunis yang boleh mengancam keamanan negara untuk mewujudkan keamanan serantau.

I-Think

Hasilkan satu peta pemikiran yang sesuai bagi menggambarkan rasional idea pembentukan Malaysia.

Memahami Kronologi

Galurkan idea pembentukan Malaysia.

5.3 Reaksi Tempatan dan Negara Jiran terhadap Pembentukan Malaysia

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj mengumumkan pembentukan Malaysia pada 27 Mei 1961. Pembentukan Malaysia mendapat reaksi daripada pelbagai pihak. Terdapat pihak yang menerima baik cadangan pembentukan dan ada juga pihak yang menentang. Reaksi tempatan terdiri daripada penduduk dan pemimpin Persekutuan Tanah Melayu, Sarawak, Sabah, Singapura dan Brunei. Reaksi negara jiran pula daripada Indonesia, Filipina dan Thailand.

Reaksi Awal terhadap Gagasan Malaysia

TEMPATAN

Persekutuan Tanah Melayu
Sarawak
Sabah
Singapura
Brunei

NEGARA JIRAN

Indonesia
Filipina
Thailand

Brunei dan Singapura dikategorikan dalam reaksi tempatan kerana membincangkan konsep Malaysia yang sama.

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj berucap kepada wartawan asing di Hotel Adelphi, Singapura pada 27 Mei 1961, mengumumkan cadangan pembentukan Malaysia.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Reaksi Tempatan

Pembentukan Malaysia mendapat reaksi daripada pemimpin dan penduduk di Persekutuan Tanah Melayu, Sarawak, Sabah, Singapura dan Brunei.

Persekutuan Tanah Melayu

Pada umumnya, rancangan pembentukan Malaysia mendapat sambutan baik daripada penduduk dan parti politik di Persekutuan Tanah Melayu. Parti politik secara prinsipnya bersetuju dan menerima cadangan pembentukan Malaysia, walaupun wujud perbezaan pendapat dalam melaksanakannya. Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj mendapat sokongan UMNO berkaitan dengan rancangan pembentukan Malaysia.

Sarawak

Di Sarawak pula terdapat pelbagai reaksi daripada pemimpin dan penduduk terhadap rancangan pembentukan Malaysia.

Menyokong

BARJASA yang dipimpin oleh Datuk Patinggi Abdul Rahman Ya'kub dan Datu Tuanku Haji Bujang Tuanku Othman menyokong pembentukan Malaysia. Sementara itu, PANAS yang dipimpin oleh Datu Bandar Abang Haji Mustapha, PESAKA pimpinan Temenggung Jugah anak Barieng dan SCA turut menyokong Malaysia.

Menentang

Pada peringkat awal, SUPP yang dipimpin oleh Ong Kee Hui dan SNAP yang diketuai oleh Stephen Kalong Ningkan menentang cadangan pembentukan Malaysia.

Menentang Kemudian Menyokong

Pada peringkat awal, SNAP turut menentang rancangan pembentukan Malaysia. Walau bagaimanapun, SNAP kemudiannya menyokong berdasarkan cadangan Jawatankuasa Setia Kawan Malaysia (JSKM).

Pada bulan Oktober 1962, PANAS, SNAP, BARJASA, SCA dan PESAKA bergabung membentuk Parti Perikatan Sarawak untuk menyokong Malaysia. Parti politik Sarawak menubuhkan gabungan menyokong Malaysia yang dinamakan Sarawak Alliance pada bulan Januari 1963.

Parti politik yang ditubuhkan di Sarawak.

Parti Politik	Tahun Penubuhan
Sarawak United People's Party (SUPP)	1959
Parti Negara Sarawak (PANAS)	1960
Sarawak National Party (SNAP)	1961
Barisan Rakyat Jati Sarawak (BARJASA)	1961
Sarawak Chinese Association (SCA)	1962
Parti Pesaka Anak Sarawak (PESAKA)	1962

Senaraikan tokoh di Sarawak dan Sabah yang menyokong pembentukan Malaysia.

Sabah

Penduduk di Sabah turut memberikan pelbagai reaksi terhadap rancangan pembentukan Malaysia. Pada peringkat awal, penduduk Sabah berasa curiga dan bimbang. Ketika itu, Sabah sedang berkembang dalam kegiatan perdagangan manakala sistem perkhidmatan awam semakin baik. Penduduk pula bebas menjalankan kegiatan harian mereka. Sementara itu, kehadiran pasukan tentera British menjamin keselamatan mereka. Oleh itu, penduduk berpendapat bahawa tiada keperluan untuk bergabung.

Menyokong

- Menjelang pembentukan Malaysia, terdapat parti politik utama ditubuhkan. Antaranya termasuklah UNKO, USNO, Pasok Momogun dan Sabah Chinese Association (SCA). USNO yang dipimpin oleh Datu Mustapha Datu Harun menyokong idea pembentukan Malaysia sejak awal lagi.
- Parti politik di Sabah menubuhkan gabungan menyokong Malaysia yang dinamakan Sabah Alliance pada bulan Oktober 1962. Parti gabungan ini terdiri daripada UNKO, USNO, United Pasok Momogun (UPKO), Democratic Party dan Sabah Indian Congress.

Menentang

- Cadangan pembentukan Malaysia mengejutkan pemimpin dan penduduk di Sabah. Mereka melahirkan keinginan untuk mendapatkan kemerdekaan secara berasingan atau membentuk sebuah Kesatuan Negeri-negeri Borneo yang merdeka.
- Kebanyakan penduduk di Sabah menganggap Tanah Melayu terasing seperti Indonesia dan Filipina. Mereka mempersoalkan keadaan pemimpin tempatan yang perlu menyesuaikan diri dengan kegiatan politik, pilihan raya dan berkerajaan sendiri yang sudah diamalkan di Singapura dan Persekutuan Tanah Melayu. Pada masa yang sama, jarak antara Sarawak, Sabah dengan Kuala Lumpur yang jauh juga menimbulkan masalah.
- Disebabkan oleh kebimbangan tersebut, para pemimpin di Borneo membentuk Barisan Bersatu (United Front) pada 9 Ogos 1961 untuk mencabar rancangan pembentukan Malaysia. Barisan Bersatu ini dianggotai oleh Ong Kee Hui (Pengerusi SUPP), A.M. Azahari (Parti Rakyat Brunei) dan Donald Stephens (Fuad Stephens) daripada UNKO. Walau bagaimanapun, UNKO kemudiannya menyokong pembentukan Malaysia.

Parti politik di Sabah menjelang pembentukan Malaysia.

Parti Politik	Tahun Penubuhan
The United National Kadazan Organization (UNKO)	1961
Democratic Party	1961
United Sabah National Organization (USNO)	1961
United National Pasok Momogun	1962
United Party	1962
Borneo Utara National Party (BUNAP). Gabungan Democratic Party dan United Party	1962

Namakan parti politik yang menubuhkan Sabah Alliance.

Meneroka Bukti

Pada awalnya, penduduk Sabah berasa curiga dengan pembentukan Malaysia. Buktikan.

Singapura

Pemimpin dan penduduk Singapura turut memberikan reaksi terhadap pembentukan Malaysia.

Menyokong

- People's Action Party (PAP) yang dipimpin oleh Lee Kuan Yew menyambut baik rancangan ini.
- Bagi golongan pedagang dan pengusaha industri pula, mereka menyokong pembentukan Malaysia kerana membuka peluang pasaran yang lebih besar kepada industri mereka.
- Parti lain seperti Parti Buruh Singapura pada hakikatnya bersetuju tetapi menganggap gabungan ini sebagai suatu usaha yang sukar untuk dilaksanakan.

Menentang

- Parti Rakyat Singapura menentang gagasan Malaysia.
- Barisan Sosialis juga menentang penggabungan kerana menganggap pembentukan Malaysia sebagai penjajahan baharu. Mereka mencadangkan agar pandangan rakyat diperoleh sebelum Singapura menyertai Malaysia.

Brunei

Terdapat pelbagai reaksi daripada penduduk Brunei terhadap pembentukan Malaysia.

Menyokong

- Sultan Brunei, iaitu Sultan Omar Ali Saifuddin mengalu-alukan cadangan pembentukan Malaysia.
- Rakyat Brunei juga pada peringkat awalnya berminat untuk menyertai gabungan ini. Namun begitu, mereka ingin mencapai kemerdekaan terlebih dahulu.

Menentang

- Parti Rakyat Brunei yang dipimpin oleh A.M. Azahari menentang cadangan tersebut kerana beliau lebih berminat untuk menggabungkan Brunei, Sarawak, Sabah dan Kalimantan Utara dalam satu kesatuan. A.M. Azahari berpendapat bahawa pembentukan Malaysia merupakan satu cara kerajaan British untuk mengekalkan pengaruh agar dapat menguasai ekonomi dan menjamin keselamatan. Selain itu, mereka juga khuatir Brunei akan kehilangan sebahagian besar kekayaan sekiranya menyertai gabungan ini.

Reaksi Negara Jiran

Negara jiran seperti Indonesia, Filipina dan Thailand turut memberikan pelbagai reaksi terhadap rancangan pembentukan Malaysia.

Indonesia

Pada peringkat awal rancangan pembentukan Malaysia, kerajaan Indonesia tidak menentang. Dr. Mohammad Hatta, iaitu Naib Presiden Indonesia dan Dr. Subandrio, Menteri Luar Indonesia mengalu-alukan idea pembentukan Malaysia.

Filipina

Presiden Diosdado Pangan Macapagal (Macapagal) dari Filipina menentang pembentukan Malaysia kerana menuntut wilayah Sabah. Walau bagaimanapun, bagi kerajaan Persekutuan Tanah Melayu tuntutan ini adalah di bawah urusan kerajaan British.

Thailand

Kerajaan Thailand memberikan reaksi positif dan menerima idea pembentukan Malaysia. Pembentukan Malaysia dianggap memperkuat usaha ke arah keamanan di rantau Asia Tenggara.

Pembentukan Malaysia mendapat reaksi daripada penduduk tempatan dan juga negara jiran. Walaupun terdapat penentangan, pembentukan ini tetap diteruskan demi kebaikan rakyat.

Mengapakah A.M. Azahari menentang cadangan pembentukan Malaysia?

Pada pendapat anda, mengapakah pedagang dan pengusaha industri di Singapura menyokong pembentukan Malaysia?

5.4 Langkah Pembentukan Malaysia

Usul pembentukan Malaysia dibentangkan di Dewan Rakyat pada 16 Oktober 1961 dan mendapat sokongan majoriti ahli dewan. Sokongan ini membolehkan kerajaan Persekutuan Tanah Melayu menggerakkan usaha membentuk Malaysia. Pelbagai cara dilakukan untuk merealisasikan pembentukan Malaysia. Antaranya termasuklah mengadakan lawatan ke negeri yang terlibat, penubuhan Jawatankuasa Setia Kawan Malaysia (JSKM), referendum Singapura, rundingan London, Suruhanjaya Cobbold dan Jawatankuasa Antara Kerajaan (JAK).

Siri Lawatan

Julai 1961 – Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj mengadakan lawatan ke Sarawak dan Brunei. Lawatan ini untuk meninjau dan bertemu dengan pemimpin tempatan bagi menerangkan rancangan pembentukan Malaysia.

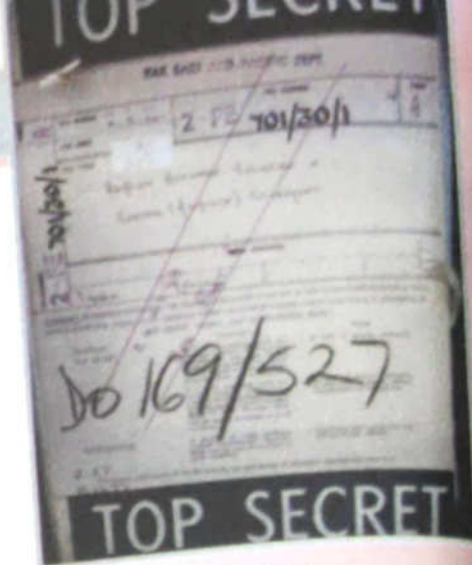
Kerajaan Persekutuan Tanah Melayu mengatur lawatan pemimpin Sarawak dan Sabah ke Persekutuan Tanah Melayu. Pada bulan Ogos 1962, Datu Bandar Abang Haji Mustapha, Temenggung Jugah anak Barieng, Donald Stephens dan Datu Mustapha Datu Harun mengadakan lawatan untuk meninjau kemajuan di Persekutuan Tanah Melayu.

November 1962 – Lawatan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj ke Sarawak dan Sabah.

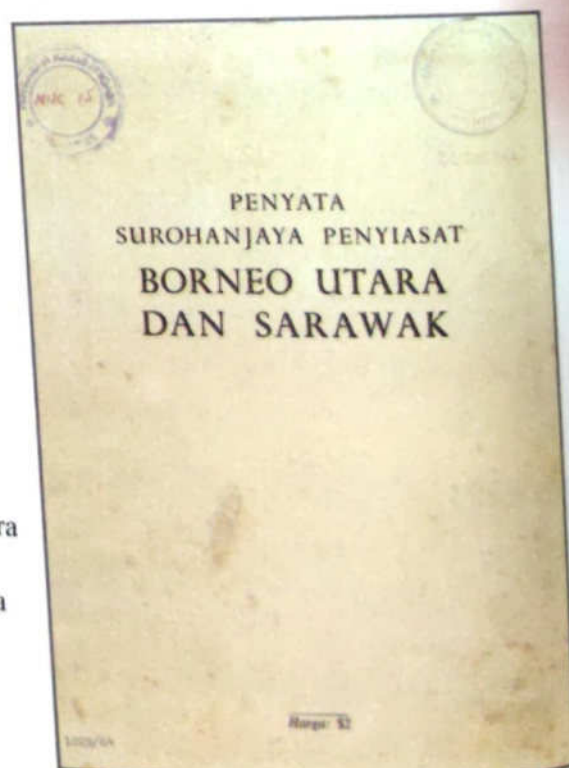
Lawatan rombongan Dr. Burhanuddin al-Helmi dan Ghafar Baba ke Sarawak dan Sabah. Lawatan ini menunjukkan terdapat kesepakatan dalam kalangan ahli politik di Tanah Melayu untuk menjelaskan gambaran sebenar tentang rancangan Malaysia kepada penduduk Sarawak dan Sabah.

Apakah kepentingan siri lawatan para pemimpin negara dalam proses pembentukan Malaysia?

Penyata Suruhanjaya Penyiasat Borneo Utara dan Sarawak.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Fail kerajaan British berkaitan dengan pembentukan Malaysia.
Sumber: National Archive United Kingdom.

Jawatankuasa Setia Kawan Malaysia (JSKM)

Malaysia Solidarity Consultative Committee (MSCC) atau dikenali sebagai Jawatankuasa Setia Kawan Malaysia (JSKM) ditubuhkan ketika Persidangan Ahli-ahli Parlimen Komanwel di Singapura pada 23 Julai 1961. Mesyuarat JSKM diadakan sebanyak empat kali, iaitu di Jesselton, Kuching, Kuala Lumpur dan Singapura.

Tujuan Penubuhan

1. Meyakinkan penduduk Sarawak dan Sabah tentang pembentukan Malaysia.
2. Menyediakan ruang perbincangan bagi mendapatkan kata sepakat terhadap pembentukan Malaysia.
3. Mengumpulkan pandangan tentang pembentukan Malaysia.
4. Menyebarkan maklumat berkaitan dengan Malaysia.
5. Memupuk aktiviti penghebahan dan mempercepat pembentukan Malaysia. Aktiviti penghebahan seperti mendedahkan perkembangan kemajuan dalam bidang pentadbiran serta projek pembangunan di Persekutuan Tanah Melayu.

Jawatankuasa ini terdiri daripada wakil pemimpin dari Persekutuan Tanah Melayu, Singapura, Sarawak dan Sabah. Donald Stephens dilantik menjadi pengerusi JSKM. Dalam mesyuarat kedua, JSKM membuat keputusan menyokong rancangan Malaysia. Jawatankuasa ini memainkan peranan penting dalam memberikan kefahaman kepada pemimpin tempatan dan mendapatkan sokongan terhadap pembentukan Malaysia.

Sebahagian ahli JSKM.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Ahli JSKM bermesyuarat di Kuala Lumpur pada 6–7 Januari 1962.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Sebahagian teks dalam dokumen
Parliamentary Debates.

Sumber: Parliamentary Debates,
Dewan Rakyat 14 Ogos 1962.

JSKM turut dikenali sebagai
Jawatankuasa Perundingan
Perpaduan Malaysia (JPPM).

Referendum Singapura

Rundingan antara kerajaan Persekutuan Tanah Melayu dengan Singapura yang diadakan pada bulan Ogos 1962 hingga bulan September 1962 menghasilkan persetujuan penyertaan Singapura ke dalam Malaysia.

- Satu referendum diadakan di Singapura pada awal bulan September 1962 menyatakan bentuk pilihan Singapura menyertai Malaysia.
- Keputusan referendum mendapati rakyat Singapura bersetuju untuk bergabung membentuk Malaysia seperti syarat yang ditetapkan oleh kerajaan Singapura dan Persekutuan Tanah Melayu. Keputusan ini membolehkan Singapura menyertai Malaysia.

Rundingan London

Pada bulan November 1961, rundingan berhubung dengan pembentukan Malaysia diadakan di London antara kerajaan Persekutuan Tanah Melayu dengan kerajaan British.

Kedua-dua kerajaan bersetuju agar ditubuhkan sebuah suruhanjaya bagi meninjau reaksi penduduk di Sarawak dan Sabah.

Suruhanjaya Cobbold

Suruhanjaya ini dibentuk secara rasmi pada bulan Januari 1962. Suruhanjaya Cobbold mengandungi wakil yang dilantik oleh kerajaan British dan Persekutuan Tanah Melayu.

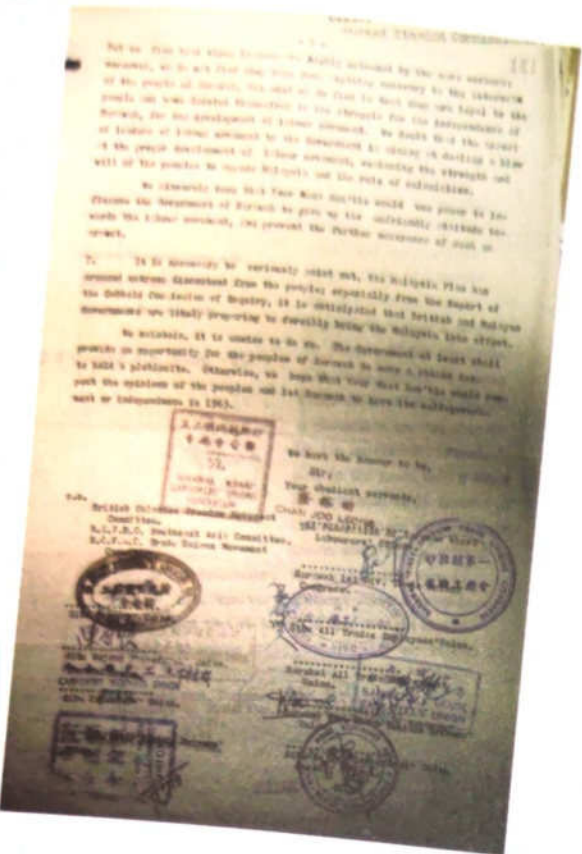
- Lord Cobbold dilantik menjadi Pengerusi.
- Ahli-ahli terdiri daripada Sir Anthony Abell, Sir David Watherston, Muhammad Ghazali Shafie dan Wong Pow Nee.
- Suruhanjaya ini melawat 35 pusat lawatan (20 pusat lawatan di Sarawak dan 15 pusat lawatan di Sabah).
- Menjelang bulan Jun 1962, Suruhanjaya Cobbold menyerahkan laporan kepada kerajaan British dan Persekutuan Tanah Melayu. Antara laporan tersebut termasuklah:

- Menyatakan dua pertiga penduduk menyokong pembentukan Malaysia.
- Mengesyorkan agar Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957 dijadikan asas Perlembagaan Persekutuan yang baharu.
- Mencadangkan kuasa autonomi dan jaminan khas diberi kepada Sarawak dan Sabah yang tidak boleh dipinda atau dibatalkan oleh Kerajaan Persekutuan tanpa mendapat persetujuan daripada Kerajaan Negeri berkenaan.

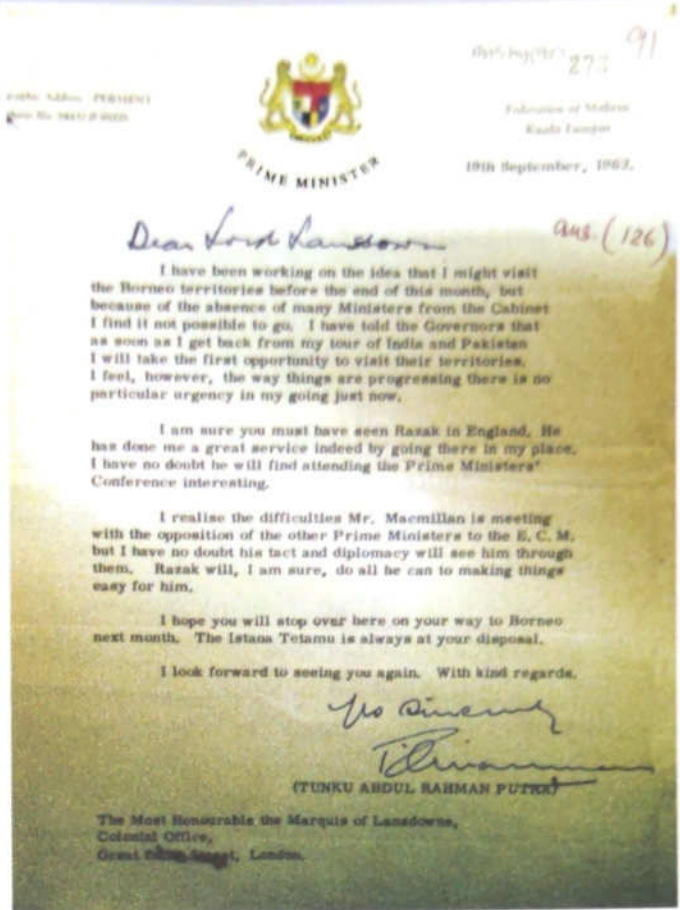

Referendum

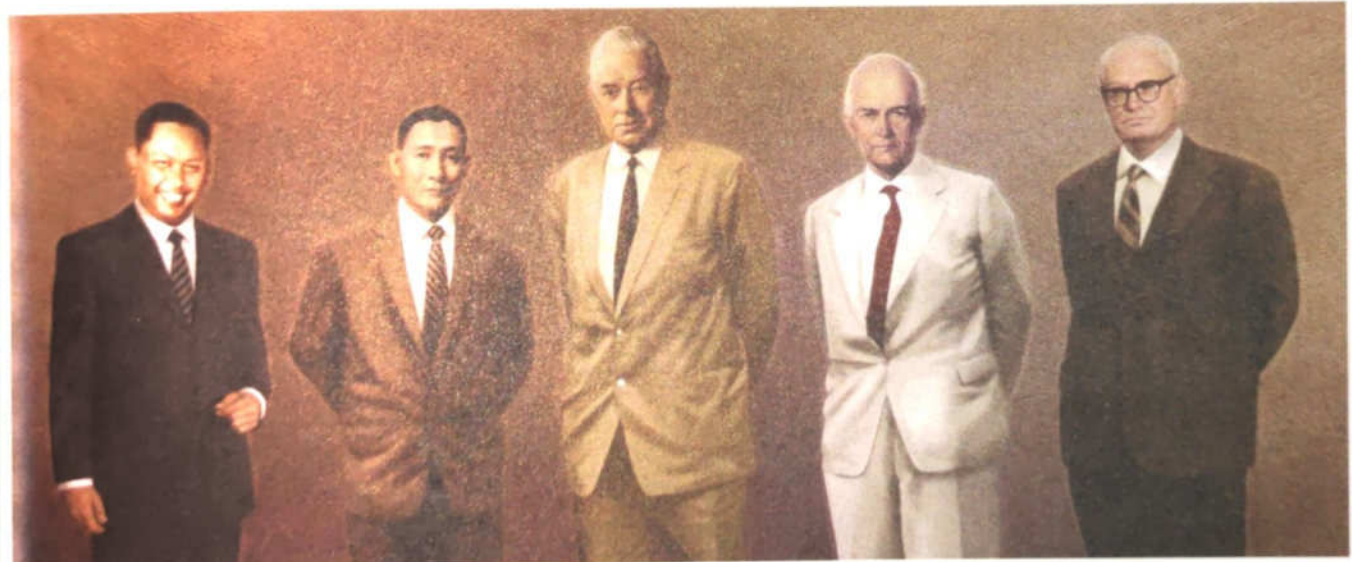
Pungutan suara rakyat berhubung dengan sesuatu dasar politik dan sebagainya.

Antara persatuan dari Sarawak yang memberikan maklum balas kepada Suruhanjaya Cobbold.
Sumber: National Archive United Kingdom.

Surat Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj kepada Lord Lansdowne pada September 1962.
Sumber: National Archive United Kingdom.

Ahli Suruhanjaya Cobbold. Dari kiri Muhammad Ghazali Shafie, Wong Pow Nee, Lord Cobbold (Pengerusi), Sir David Watherston dan Sir Anthony Abell.
Sumber: Arkib Negara Malaysia, 2015. Memorial Negarawan. Kuala Lumpur: Arkib Negara Malaysia.

Tandatangan maklum balas persatuan dari Sarawak dan Surat Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj.

AKTIVITI

Dengan menggunakan pelbagai sumber, kaji Laporan Suruhanjaya Cobbold. Nyatakan kepentingan suruhanjaya ini dalam menjayakan usaha pembentukan Malaysia.

Pembentukan Jawatankuasa Antara Kerajaan (JAK)

Kerajaan British dan Persekutuan Tanah Melayu mengumumkan penubuhan Inter-Governmental Committee atau dikenali sebagai Jawatankuasa Antara Kerajaan (JAK) pada bulan Ogos 1962. Jawatankuasa ini diwakili oleh kerajaan British, Persekutuan Tanah Melayu, Sarawak dan Sabah. Penubuhan JAK bertujuan menyediakan rangka perlembagaan dan membentuk keperluan melindungi kepentingan Sarawak dan Sabah.

- Jawatankuasa ini dipengerusikan oleh Lord Lansdowne, Menteri Tanah Jajahan.
- Timbalan pengerusi ialah Tun Abdul Razak Hussein.
- Wakil Sarawak ialah Ketua Setiausaha, Peguam Negeri, Setiausaha Kewangan, Datu Bandar Abang Haji Mustapha, Temenggong Jugah anak Barieng, Pengarah Montegrai, Ling Beng Siew dan Chia Chin Sin.
- Wakil Sabah terdiri daripada Ketua Setiausaha, Peguam Negeri, Setiausaha Kewangan, Datu Mustapha Datu Harun, Donald Stephens dan Koo Siak Chiew.

JAK mempunyai lima jawatankuasa kecil:

1. Perlembagaan.
2. Kewangan.
3. Perkhidmatan Awam.
4. Perundangan dan Kehakiman.
5. Organisasi Jabatan.

Jawatankuasa ini telah mengadakan mesyuarat pertama di Jesselton (Kota Kinabalu), Sabah pada 30 Ogos 1962. Mesyuarat terakhir diadakan di Kuala Lumpur pada 18–20 September 1962.

Jawatankuasa ini mengusulkan 18 perkara bagi Sarawak dan 20 perkara bagi Sabah yang perlu dimasukkan ke dalam Perlembagaan Persekutuan untuk menjamin hak serta kepentingan rakyat Sarawak dan Sabah. Antara perkara yang menjadi teras utama dalam perlembagaan termasuklah:

- Islam ialah agama Persekutuan Malaysia tetapi dikecualikan kepada Sarawak dan Sabah.
- Bahasa Melayu ialah bahasa rasmi Persekutuan Malaysia tetapi bahasa Inggeris juga digunakan sebagai bahasa rasmi di Sarawak dan Sabah.
- Sistem pendidikan dikekalkan di bawah kawalan Kerajaan Persekutuan kecuali di Sarawak dan Sabah. Sistem pendidikan di Sarawak dan Sabah kekal di bawah kawalan Kerajaan Negeri sehingga Majlis Negeri membuat pindaan.
- Dalam Parlimen Malaysia, sebanyak 24 kerusi hendaklah diperuntukkan kepada Sarawak, 16 kerusi kepada Sabah dan 15 kerusi kepada Singapura.
- Kuasa imigresen terletak di bawah Kerajaan Persekutuan tetapi Sarawak dan Sabah diberi kuasa tersendiri untuk mengendalikan hal ehwal imigresen.

Jawatankuasa Antara Kerajaan berkaitan dengan Malaysia.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Nyatakan jawatankuasa kecil yang ditubuhkan di bawah Jawatankuasa Antara Kerajaan (JAK).

23 perkara
Laporan JAK.

Pelbagai langkah diambil bagi merealisasikan pembentukan Malaysia. Langkah ini melibatkan semua pihak sama ada pemimpin mahupun rakyat. Sikap toleransi yang ditunjukkan perlu diamalkan oleh generasi muda bagi menjamin kesejahteraan negara.

Perjanjian Julai 1963 yang turut dikenali sebagai Perjanjian Malaysia atau Malaysia Agreement (MA63) ialah sebuah dokumen yang ditandatangani oleh kerajaan British, Persekutuan Tanah Melayu, Sarawak, Sabah dan Singapura. Perjanjian ini ditandatangani pada 9 Julai 1963 di London. Kandungan perjanjian ini adalah seperti yang dikemukakan oleh JAK. Prinsip utama perjanjian ini mengiktiraf hak yang sama kepada semua negeri dalam Malaysia.

Inti Pati Perjanjian Malaysia

Antara inti pati Perjanjian Malaysia termasuklah:

1. Tarikh pembentukan Malaysia adalah pada 31 Ogos 1963.
2. Sarawak, Sabah dan Singapura akan menjadi ahli dalam Persekutuan Malaysia bersama-sama Persekutuan Tanah Melayu.
3. Kerajaan British akan mengiktiraf kedaulatan Sarawak, Sabah dan Singapura dalam Malaysia.
4. Memberikan kelebihan kepada Sarawak dan Sabah menubuhkan kabinet negeri.
5. Memperuntukkan tempoh masa peralihan, contohnya dalam bidang pentadbiran awam serta pendidikan kepada Sarawak dan Sabah.
6. Kerusi Parlimen diberikan kepada Singapura sebanyak 15 kerusi; Sarawak 24 kerusi; dan Sabah 16 kerusi.
7. Penduduk bumiputera di Sarawak dan Sabah mendapat pengiktirafan sama seperti orang Melayu dalam Perlembagaan Persekutuan.

Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj mengadakan sidang akhbar pada 6 Julai 1963 di Kuala Lumpur mengumumkan akan ke London bagi menghadiri majlis menandatangani Perjanjian Pembentukan Malaysia.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Inti pati
Memorandum
20 Perkara.

Sabah bersetuju mengiktiraf bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan dan sebagai balasan dibenarkan menggunakan bahasa Inggeris dalam tempoh 10 tahun selepas tahun 1963. Pada tahun 1970, Datu Mustapha Datu Harun menjadikan bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar pendidikan sebagaimana mengikut Dasar Pendidikan Kebangsaan. Pada tahun 1971, Dewan Undangan Sabah meluluskan untuk menjadikan bahasa Melayu sebagai bahasa dalam urusan rasmi negeri Sabah.

Huraikan kepentingan Perjanjian Malaysia 1963.

Meneroka Bukti

Pembentukan Malaysia berasaskan rundingan dan keputusan bersama penduduk yang terlibat. Buktikan.

Misi Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB)

Indonesia membuat bantahan rasmi pembentukan Malaysia di Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB). Oleh itu, U Thant, Setiausaha Agung PBB mengumumkan penubuhan sebuah jawatankuasa, iaitu United Nations Malaysia Mission (UNMM) pada 12 Ogos 1963 untuk menilai dan membuat laporan. Laurence Michelmores, Duta Amerika Syarikat di PBB mengetuai rombongan melakukan tinjauan di Sarawak dan Sabah. Pembentukan Malaysia yang sepatutnya diisytiharkan pada 31 Ogos 1963 ditangguhkan kerana laporan Setiausaha Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu hanya dapat disiapkan pada 14 September 1963. Pada 14 September 1963, misi ini menerbitkan laporan penduduk Sarawak dan Sabah yang menerima pembentukan Malaysia.

Peristiwa Pengisytiharan Malaysia

Malaysia diisytiharkan pada 16 September 1963. Istiadat pengisytiharan diadakan serentak di Kuala Lumpur, Sarawak dan Sabah.

Kuala Lumpur

Yang di-Pertuan Agong membacakan Pengisytiharan Malaysia di Stadium Merdeka dan disaksikan oleh Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj.

Sarawak

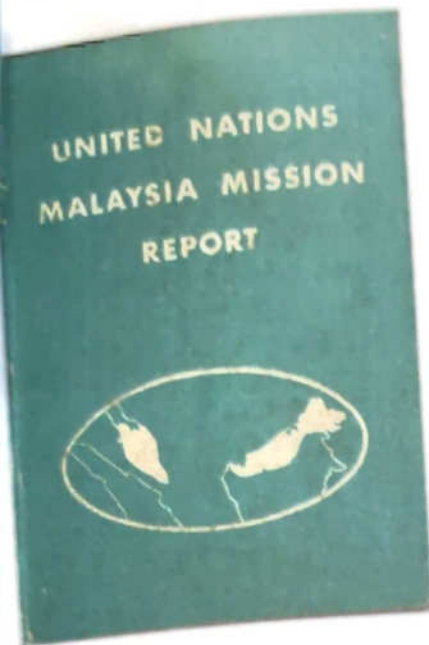
Datu Abang Haji Openg Abang Sapiee mengangkat sumpah jawatan Yang di-Pertua Negeri Sarawak. Pengisytiharan Malaysia dibaca oleh Khir Johari wakil Kerajaan Persekutuan di Kuching, Sarawak. Turut hadir ialah anggota kabinet negeri.

Peristiwa Pengisytiharan Malaysia di Kuala Lumpur, Sarawak dan Sabah.
Sumber: Arkib Negara Malaysia

Stephen Kalong Ningkan dilantik menjadi Ketua Menteri Sarawak pada 22 Julai 1963. Tarikh 22 Julai diisytiharkan sebagai Hari Sarawak dan cuti umum negeri ini.

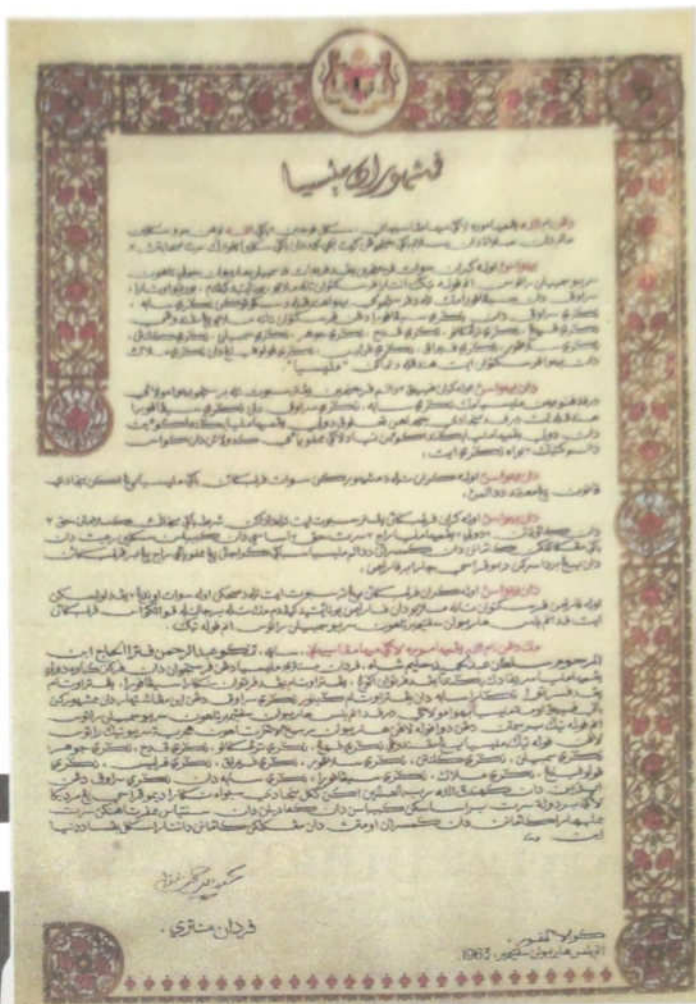
Laporan Suruhanjaya PBB tentang Malaysia.

Sumber: Koleksi penulis.

Sabah
Datu Mustapha Datu Harun mengumumkan Pengisytiharan Malaysia di Kota Kinabalu, Sabah serta menandatangani surat sumpah jawatan sebagai Yang di-Pertua Negeri Sabah yang pertama. Tun Abdul Razak Hussein mewakili Kerajaan Persekutuan.

Pembentukan Malaysia dilakukan dengan cara yang teratur melibatkan semua pihak. Penduduk yang terlibat diberi peluang untuk menyuarakan pandangan mereka bagi menjaga kepentingan bersama. Oleh itu, kita perlu menjaga kepentingan kesepakatan untuk memastikan kestabilan negara terpelihara.

Dokumen Pemasyhuran Malaysia.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Aktiviti Drama (Drama Activity)

Arahan:

- Secara berkumpulan, murid membuat perbincangan untuk mempersembahkan drama bertajuk "Rundingan ke Arah Pembentukan Malaysia".
- Murid perlu mencari maklumat tentang perkara yang berikut untuk menulis skrip:
 - Tokoh-tokoh yang terlibat dalam rundingan.
 - Bandar diadakan mesyuarat.
 - Hasil cadangan JSKM.
- Berdasarkan maklumat yang diperoleh, tulis skrip dan buat latihan sebelum dipersembahkan dalam bentuk drama.
- Rakamkan drama tersebut untuk tujuan dokumentasi.

5.6 Konfrontasi dan Usaha Menangani

Kerajaan Indonesia tidak menentang pada peringkat awal rancangan pembentukan Malaysia. Penentangan mula muncul selepas Pemberontakan Brunei 7 Disember 1962, apabila Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj membuat kenyataan bahawa Indonesia terlibat membantu pemberontakan. Partai Komunis Indonesia menggunakan kesempatan ini menyelar rancangan Malaysia sebagai penerusan dasar neokolonialisme yang dirancang oleh kerajaan British.

Konfrontasi

Pada 20 Januari 1963, Dr. Subandrio, Menteri Luar Indonesia mengumumkan dasar konfrontasi terhadap Malaysia dengan alasan mengancam kedudukan Indonesia.

Keratan akhbar berkaitan dengan konfrontasi.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Poster mengingatkan rakyat agar tidak terpengaruh dengan khabar angin.

Sumber:
Arkib Negara Malaysia.

Neokolonialisme ialah peluasan pengaruh politik oleh sesebuah kuasa besar terhadap negara lain.

Peristiwa Penentangan

INDONESIA

20 Januari 1963

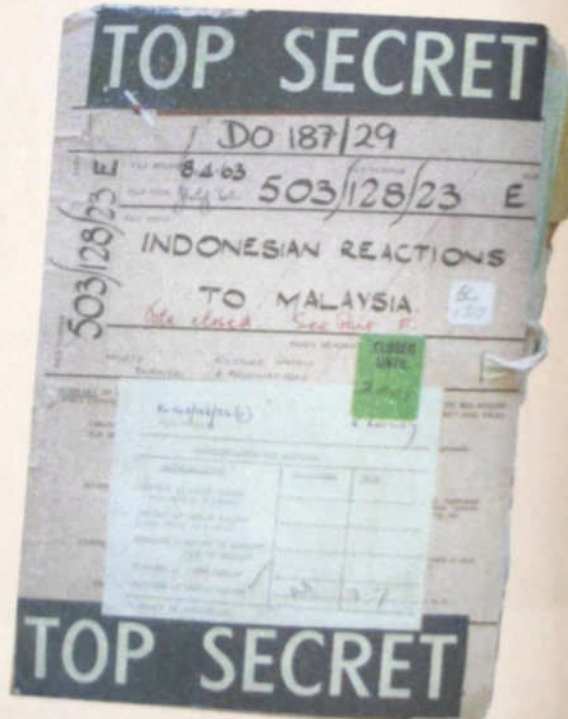
- Melancarkan dasar konfrontasi terhadap Tanah Melayu "Ganyang Malaysia".

16 Januari 1963 – 27 Mac 1963

- Tentera Indonesia melancarkan serangan gerila di Sarawak.

Ogos – Disember 1964

- Pendaratan gerila di Johor.

Fail kerajaan British tentang sikap kerajaan Indonesia terhadap Malaysia.

Sumber: National Archive United Kingdom.

Anggota keselamatan Malaysia bersama-sama Komando Marin British meronda di sepanjang sungai di Serudong, Sabah semasa konfrontasi.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Tun Abdul Razak Hussein sedang memberikan taklimat kepada penduduk di Sabak Bernam, Selangor tentang konfrontasi.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

- Tindakan ketenteraan terawal berlaku apabila pendaratan tentera dan separa tentera Indonesia di Tebedu, Sarawak pada 12 April 1963.

- Pada 29 Disember 1963, berlaku peristiwa berbalas tembakan antara tentera Malaysia dengan Indonesia di Kalabakan, Sabah.

- Pada 2 September 1964, berlaku peristiwa pendaratan seramai 30 orang gerila Indonesia di Labis, Johor. Gerila Indonesia yang masuk ke Johor ditahan oleh pasukan tentera Malaysia.

- Dr. Ismail Abdul Rahman membawa isu serangan ini ke dalam Majlis Keselamatan PBB. Kaedah provokasi tidak mengubah pendirian Malaysia untuk bertindak selain cara diplomatik.

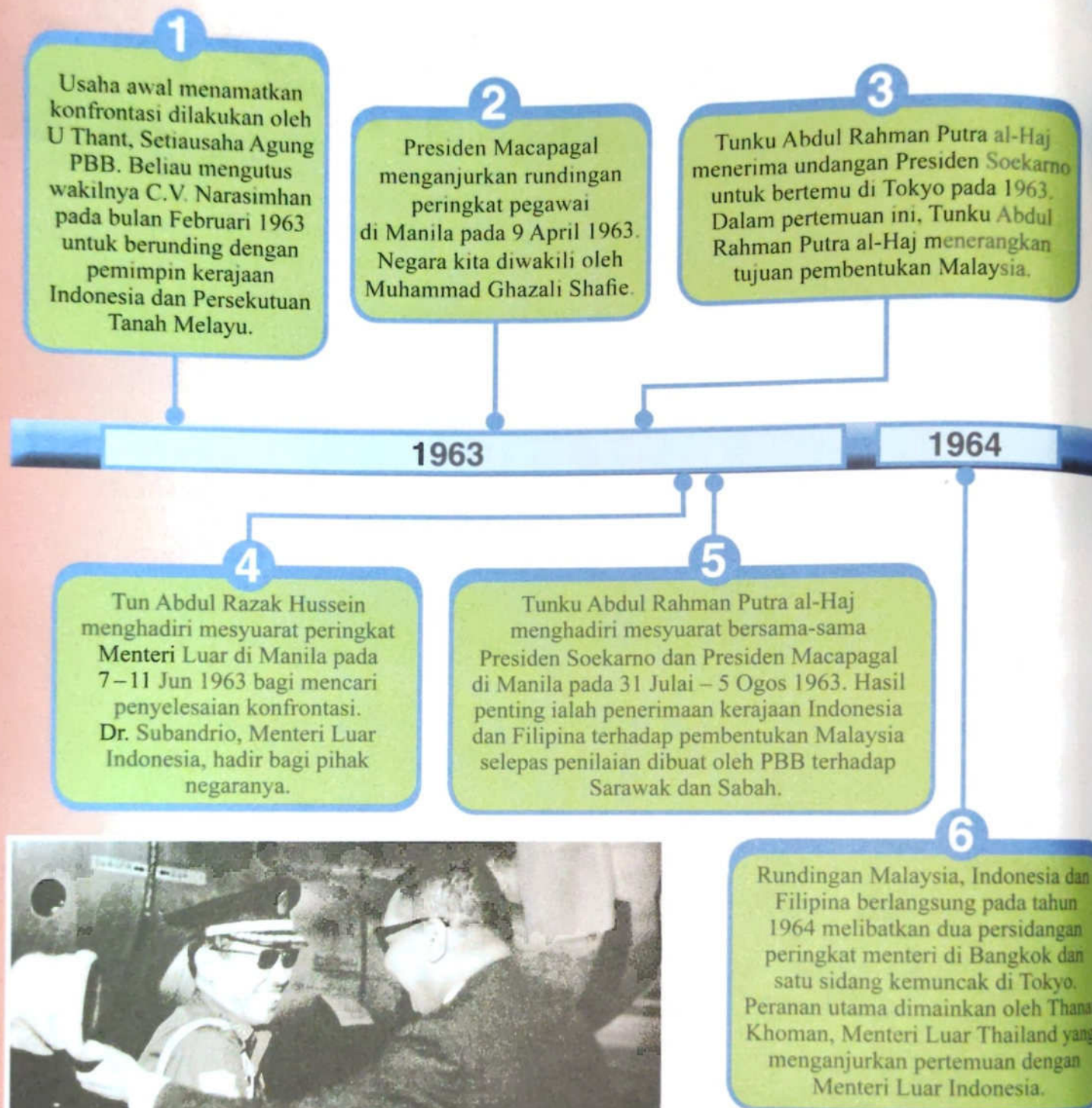

Dr. Ismail Abdul Rahman (duduk di depan) dan Omar Ong Yoke Lin (di belakang) dalam Majlis Keselamatan PBB untuk membentangkan aduan tentang konfrontasi.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Langkah Menamatkan Konfrontasi

Malaysia menggunakan pendekatan diplomatik dalam usaha menangani konfrontasi. Tanggungjawab menyusun strategi diserahkan kepada Kementerian Luar Negeri yang diketuai oleh Muhammad Ghazali Shafie. Tugas utama kementerian ini adalah untuk mematahkan kempen propaganda dan mendapatkan sokongan negara luar.

Muhammad Ghazali Shafie menyambut kedatangan Jeneral Ali Moertopo (kiri) di Lapangan Terbang Antarabangsa Subang.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

7

Peralihan kepimpinan di Indonesia pada 30 September 1965 menamatkan konfrontasi. Jeneral Suharto melantik Jeneral Ali Moertopo dan Adam Malik untuk berunding menamatkan konfrontasi.

1965

8

Kerajaan Indonesia mengumumkan penamatan konfrontasi pada 4 Ogos 1966.

1966

9

Tun Abdul Razak Hussein menandatangani perjanjian Persetujuan Normalisasi Hubungan Indonesia – Malaysia di Jakarta pada 11 Ogos 1966.

Majlis menandatangani perjanjian Persetujuan Normalisasi Hubungan Indonesia – Malaysia oleh Tun Abdul Razak Hussein (duduk di kiri) dan Adam Malik (duduk di kanan) disaksikan oleh Jeneral Suharto yang diadakan di Jakarta, Indonesia.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Konfrontasi memberikan pengalaman kepada negara kita untuk mengurus krisis pada peringkat serantau dan antarabangsa. Komitmen tinggi yang diberikan oleh pemimpin dan pegawai kerajaan berjaya mengelakkan masalah ini menjadi konflik yang lebih besar. Oleh itu, penting bagi rakyat Malaysia bersatu padu untuk memastikan kestabilan negara dan mengelakkan ancaman luar.

Pembentukan Malaysia merupakan usaha menggabungkan Persekutuan Tanah Melayu, Sarawak, Sabah dan Singapura dalam Persekutuan Malaysia. Usaha pembentukan Malaysia menghadapi cabaran terbesar untuk mendapatkan sokongan dan kerjasama daripada semua rakyat. Pembentukan Malaysia turut menghadapi cabaran pada peringkat antarabangsa apabila negara jiran, iaitu Indonesia dan Filipina menentang pembentukan ini. Sokongan yang diberikan oleh rakyat membolehkan pembentukan Malaysia diisytiharkan dengan jayanya. Keterlibatan pemimpin, pegawai kerajaan dan masyarakat tempatan menghasilkan satu persetujuan melalui Perjanjian Malaysia 1963. Malaysia berjaya diisytiharkan pada 16 September 1963. Pengajaran utama yang boleh diambil daripada pembentukan Malaysia ialah kepentingan kesepakatan untuk kestabilan negara.

Perjanjian Bangkok dan Persetujuan Normalisasi Hubungan Indonesia – Malaysia.

1-Think

1. Nyatakan faktor yang menyebabkan Indonesia menentang pembentukan Malaysia.
2. Huraikan usaha yang dilakukan oleh Malaysia bagi menghadapi konfrontasi Indonesia.

PEMBENTUKAN MALAYSIA

Konsep Gagasan Malaysia

- Idea Gagasan Malaysia

Perkembangan Idea dan Usaha Pembentukan Malaysia

- Idea Pegawai British
- Idea Penduduk Tempatan
- Rasional Idea Pembentukan Malaysia

Reaksi Tempatan dan Negara Jiran terhadap Pembentukan Malaysia

- Reaksi Awal terhadap Gagasan Malaysia
- Reaksi Tempatan
- Reaksi Negara Jiran

Langkah Pembentukan Malaysia

- Siri Lawatan
- Jawatankuasa Setia Kawan Malaysia (JSKM)
- Referendum Singapura
- Rundingan London
- Suruhanjaya Cobbold
- Pembentukan Jawatankuasa Antara Kerajaan (JAK)

Perjanjian Julai 1963 dan Peristiwa Pengisytiharan Malaysia

- Inti Pati Perjanjian Malaysia
- Misi Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB)
- Peristiwa Pengisytiharan Malaysia

Konfrontasi dan Usaha Menangani

- Konfrontasi
- Peristiwa Penentangan
- Langkah Menamatkan Konfrontasi

Aktiviti: Fail Edar (Travelling File)

Arahan:

1. Murid dikehendaki berada dalam kumpulan. Setiap kumpulan diberi satu fail yang mengandungi soalan untuk dibincangkan dan dicatatkan.
2. Setelah 15–20 minit, soalan dan catatan jawapan dimasukkan semula ke dalam fail lalu diedarkan kepada kumpulan lain.
3. Setiap kumpulan yang mendapat fail baharu daripada kumpulan lain akan membaca jawapan yang diberikan. Mereka boleh menambah, membaiki atau menyatakan pandangan pada jawapan dalam fail.
4. Setiap kumpulan akan memberikan maklum balas pada jawapan dan guru akan mengadakan perbincangan serta membuat rumusan.

Gambar 1 Jawatankuasa Setia Kawan Malaysia (JSKM).

Gambar 2 Suruhanjaya Cobbold.

Soalan

1. Nyatakan peranan kedua-dua jawatankuasa ini.
2. Mengapakah Jawatankuasa Setia Kawan Malaysia dan Suruhanjaya Cobbold penting dalam menjayakan pembentukan Malaysia?
3. Mengapakah amalan muafakat penting dalam menjayakan sesuatu misi?

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Apakah matlamat Malcolm MacDonald mencadangkan penggabungan semua tanah jajahan British di Asia Tenggara?
 - A. Memajukan ekonomi
 - B. Memudahkan pentadbiran
 - C. Melaksanakan dekolonisasi
 - D. Mengelakkan ancaman komunis
2. Mengapakah Indonesia melancarkan konfrontasi?
 - A. Menuntut wilayah Sabah
 - B. Mengancam kedudukan Indonesia
 - C. Mengurangkan kuasa politik Melayu
 - D. Menggagalkan gagasan Melayu Raya
3. Faktor yang menamatkan konfrontasi Indonesia dan Malaysia ialah:
 - A. penubuhan ASEAN
 - B. resolusi Majlis Keselamatan PBB
 - C. peralihan kepimpinan di Indonesia
 - D. amaran Amerika Syarikat kepada Indonesia
4. Gambar menunjukkan ahli rombongan mewakili Sarawak yang menandatangani Perjanjian Malaysia. Berdasarkan gambar ini, jawab soalan yang berikut:

Sumber: *The Borneo Post*.

- (a) Apakah peranan penting yang dimainkan oleh wakil dari Sarawak?
- (b) Nyatakan inti pati utama Perjanjian Malaysia 1963.
- (c) Jelaskan kepentingan Perjanjian Malaysia 1963.

Cakna dan Cerminan Sejarah

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Kepentingan untuk berfikiran strategik bagi mencapai kejayaan dalam kehidupan.
- Kesepakatan adalah penting bagi mewujudkan kestabilan negara.
- Sikap menerima dan meraikan idea serta pandangan yang berbeza penting bagi kesejahteraan negara.
- Sikap sentiasa berwaspada kepada anasir luar penting bagi menjaga keselamatan dan kedaulatan negara.

Diri dan Keluarga

Kita hendaklah sentiasa berfikiran positif dan menerima pandangan yang membina bagi membolehkan kita mencapai cita-cita.

Negara

Kemerdekaan dan bebas daripada kuasa luar membolehkan proses pembangunan dan pemodenan dilakukan dengan jayanya.

Bangunan pencakar langit yang menghiasi bandar raya Kota Kinabalu, Sabah.

BAB 6 CABARAN SELEPAS PEMBENTUKAN MALAYSIA

SINOPSIS

Pembentukan Malaysia memberikan kesan besar terhadap proses pembinaan negara bangsa. Selepas pembentukan Malaysia, negara menghadapi pelbagai cabaran. Antara cabaran utama termasuklah pemisahan Singapura, ancaman komunis, isu pembangunan dan ekonomi serta tragedi hubungan antara kaum.

SINGAPORE BREAKAWAY

Full text of Speech by
the Hon'ble the Prime Minister,
Tunku Abdul Rahman,
in the House of Representatives
on 9th August, 1965.

So, I believe the second course of action that is the breakaway, is the best and the most to be. We had pledged to form Malaysia with giving given it a trial we found that if we gave it, in the long run there will be more trouble than what Singapore is worth to us. The separation is the understanding that we shall co-operate in the field of defence, trade and commerce.

This matter was discussed with the Government of Singapore, as a result of which we have drawn up a document which sets out the terms agreed upon and contained in the Agreement I mentioned just now. This Agreement has been signed by the elected members of the Central Government and the State Government of Singapore.

Agreement

The Agreement is to grant Singapore the right to establish it as a sovereign State. For the purpose of the Agreement, I would like to refer to some of the provisions of the Agreement.

Article V reads:-

The parties hereto will enter into a treaty of friendship and mutual assistance providing

- (1) the parties hereto will establish a joint defence force for purposes of external defence
- (2) the Government of Malaysia will

Inti Pati Pembelajaran

1. Cabaran dalaman Malaysia.
2. Pemisahan Singapura.
3. Menangani ancaman komunis.
4. Isu pembangunan dan ekonomi.
5. Tragedi hubungan antara kaum.

ment of Singapore such assistance as may be

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Kepentingan menyelesaikan konflik secara rundingan.
2. Kewibawaan pemimpin dalam memperjuangkan maruah bangsa.
3. Kepentingan kestabilan politik dalam mengekalkan keamanan negara.
4. Kepentingan menjaga keharmonian kaum.

bases and other facilities used by its military for

Singapore and will permit the Government of

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi pemisahan Singapura daripada Malaysia.
2. Meneroka bukti cabaran pembentukan Malaysia.
3. Membuat interpretasi keberkesanan perang saraf.
4. Membuat imaginasi langkah mengatasi isu pembangunan dan ekonomi.
5. Membuat rasionalisasi usaha memulihkan hubungan antara kaum.

Article VI provides for the economic arrangements

the two countries. The two territories will have to

one another, more so for Singapore. Talks will be

vide facilities for trade and commerce between the two

It is not possible for me to say any more than this, at

The businessmen of these two territories will have

us to do what we can to give them all the help and fa

will help to maintain commercial and trade relations

the two territories. Article VI reads as follows

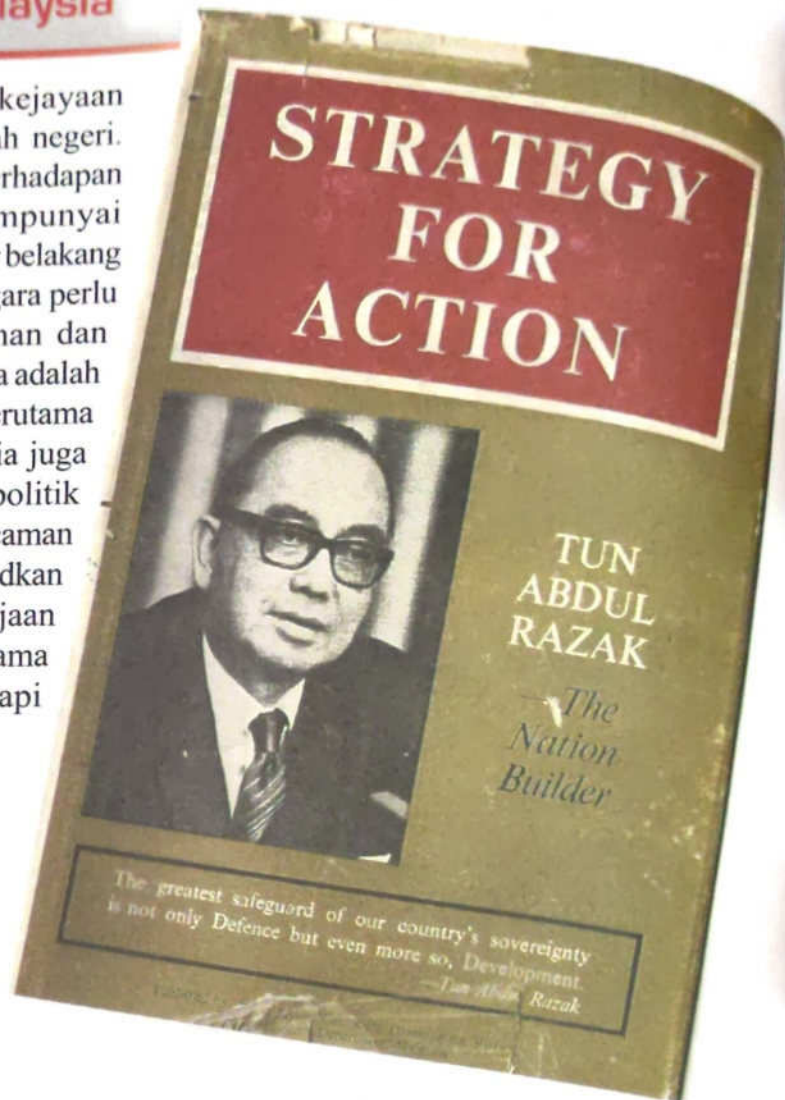
Dokumen Singapura keluar daripada Malaysia.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

6.1 Cabaran Dalam Malaysia

Pembentukan Malaysia membuktikan kejayaan Persekutuan yang terdiri daripada 13 buah negeri. Walau bagaimanapun, negara terpaksa berhadapan dengan cabaran dalaman kerana mempunyai penduduk yang terdiri daripada pelbagai latar belakang kaum dan etnik. Pada masa yang sama, negara perlu mewujudkan keseimbangan pembangunan dan sosioekonomi. Cabaran utama bagi Malaysia adalah dalam bidang pembangunan dan ekonomi terutama di Sarawak dan Sabah. Selain itu, Malaysia juga menghadapi cabaran dalam persaingan politik yang boleh menggugat perpaduan kaum. Ancaman komunis turut menjadi cabaran bagi mewujudkan keamanan dan keselamatan negara. Kerajaan Persekutuan telah memainkan peranan utama dan bertanggungjawab dalam menghadapi cabaran berkenaan.

Buku *Strategy for Action* merupakan koleksi ucapan Tun Abdul Razak Hussein.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Halaman 119 buku
Strategy for Action.

Cabaran yang Dihadapi oleh Malaysia

Negara kita menghadapi pelbagai cabaran selepas pembentukan Malaysia. Antara cabaran yang dihadapi termasuklah pembangunan dan sosioekonomi di Sarawak dan Sabah, krisis politik di Sarawak dan perpaduan kaum.

Dalam buku *Strategy for Action*, Tun Abdul Razak Hussein meminta semua rakyat Malaysia agar lebih berdedikasi dalam usaha membangunkan negara menjadi tanah air yang gembira dan makmur bagi diri sendiri dan anak-anak (masa depan).

Cabaran Pembangunan dan Sosioekonomi di Sarawak dan Sabah

Pembentukan Malaysia menawarkan peluang ekonomi yang lebih luas kepada semua negeri. Hasil bahan asli yang disumbangkan oleh Sarawak dan Sabah meningkatkan jumlah eksport negara. Pengeluaran ekonomi negara bertambah daripada getah dan bijih timah kepada lada hitam, petroleum, minyak kelapa sawit, kayu balak dan koko. Walau bagaimanapun, negara menghadapi cabaran bagi menyeimbangkan pembangunan dan ekonomi di kedua-dua negeri ini.

Mempelbagaikan Kegiatan Ekonomi

Sarawak dan Sabah mempunyai kekayaan hasil bumi yang banyak, namun rakyat masih mengamalkan pertanian sara diri. Bagi melibatkan rakyat dengan aktiviti ekonomi komersial, maka kerajaan perlu menyusun bidang pekerjaan. Dalam usaha menghadapi cabaran ini, kerajaan mempelbagaikan pertanian komersial seperti kelapa sawit, getah dan koko. Kerajaan juga membuka peluang kepada penduduk menyertai kegiatan ekonomi berkaitan dengan petroleum.

Memajukan Sistem Perhubungan dan Pengangkutan

Saiz negeri yang besar bagi Sarawak dan Sabah menjadi cabaran dalam bidang perhubungan dan pengangkutan. Kedua-dua negeri masih bergantung pada sistem pengangkutan air (sungai dan laut) bagi tujuan perhubungan. Oleh itu, tugas utama kerajaan adalah untuk membina sistem perhubungan dan pengangkutan terutama kepada penduduk di kawasan pedalaman. Sejak pembentukan Malaysia, usaha menyeimbangkan pembangunan dilakukan melalui Rancangan Pembangunan Lima Tahun Malaysia. Sarawak dan Sabah dimasukkan dalam Rancangan Malaysia Pertama bermula pada tahun 1966.

Memajukan Sistem Pendidikan

Kebanyakan sekolah yang wujud pada zaman British ialah sekolah vernakular Inggeris dan Cina yang berada di kawasan bandar. Penduduk di kawasan pedalaman tidak mendapat peluang secukupnya untuk bersekolah. Oleh itu, usaha ditumpukan untuk membina sekolah dan melatih tenaga guru bagi memberikan pendidikan kepada penduduk, khususnya kaum bumiputera.

Gambar buah koko, lada hitam, kayu balak dan kelapa sawit.

Nyatakan cabaran pembangunan dan sosioekonomi yang dihadapi oleh negara selepas pembentukan Malaysia.

Kajian Kes

“Sebuah negara akan menikmati kemerdekaannya jika mempunyai kestabilan ekonomi dan kesejahteraan serta berkongsi kemakmuran dengan sebahagian besar rakyatnya.”

YB Abdul Taib Mahmud, Menteri Komunikasi dan Kerja Raya dlm. *The Sarawak Gazette*, 31 Ogos 1963.

Bincangkan usaha negara kita yang mempunyai latar belakang penduduk pelbagai kaum untuk berkongsi kemakmuran negara.

2 Cabaran Politik di Sarawak

Krisis perlembagaan berlaku di Sarawak pada bulan Jun 1966, apabila 21 orang ahli Council Negri tidak berpuas hati dengan kepimpinan Stephen Kalong Ningkan sebagai Ketua Menteri Sarawak. Beliau dipecat oleh Gabenor pada bulan Jun 1966. Stephen Kalong Ningkan memenangi kes ini di Mahkamah Tinggi Sarawak dan memenangi kes ini pada bulan September 1966. Beliau kembali menjadi Ketua Menteri, namun beliau mendapat undi tidak percaya daripada Council Negri. Krisis politik ini menyebabkan berlaku ketidakstabilan di Sarawak yang mengancam keselamatan dan keamanan. Pada bulan September 1966, darurat diisytiharkan di Sarawak. Stephen Kalong Ningkan digantikan dengan Tawi Sli.

Tawi Sli.

Sumber: *The Borneo Post*.

Stephen Kalong Ningkan.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

3 Cabaran Perpaduan Kaum

Usaha mewujudkan perpaduan kaum dan integrasi nasional merupakan cabaran besar yang dihadapi oleh Malaysia.

Penduduk negara kita mempunyai pelbagai kaum antaranya termasuklah Melayu, Cina, India, Melanau, Iban, Bidayuh, Kadazandusun, Murut dan Bajau. Dengan penduduk yang pelbagai budaya ini, perpaduan sentiasa menjadi agenda bagi pengurusan masyarakat dan pemerintahan negara ini.

Selain itu, jarak antara Semenanjung Malaysia dengan Sarawak dan Sabah yang jauh menjadi cabaran kepada integrasi nasional serta sukar memupuk semangat satu negara.

Kabinet Pertama Sarawak.

Dari kiri: Awang Hipni Pengiran Annu, Dunstan Endawie anak Enchana, Stephen Kalong Ningkan, Abdul Taib Mahmud, Teo Kui Seng dan James Wong Kim Min.

Sumber: Sanib Said, 2016. 22 Julai 1963 Dalam Sejarah Sarawak. Kuching: Sanib Said.

Negara kita menghadapi pelbagai cabaran dalam usaha mewujudkan keseimbangan pembangunan dan ekonomi. Sebagai rakyat Malaysia, perpaduan yang sedia terjalin antara kaum dan integrasi nasional di negara ini perlu diperkukuh dan dipertahankan bagi mewujudkan suasana negara yang lebih aman.

Mengapakah perpaduan menjadi agenda penting dalam sesebuah negara?

6.2 Pemisahan Singapura

Pemisahan Singapura menjadi cabaran utama selepas pembentukan Malaysia. Masalah hubungan antara pemimpin Persekutuan dengan Singapura disebabkan faktor politik, ekonomi dan sosial yang telah ada sebelum Singapura menyertai Malaysia.

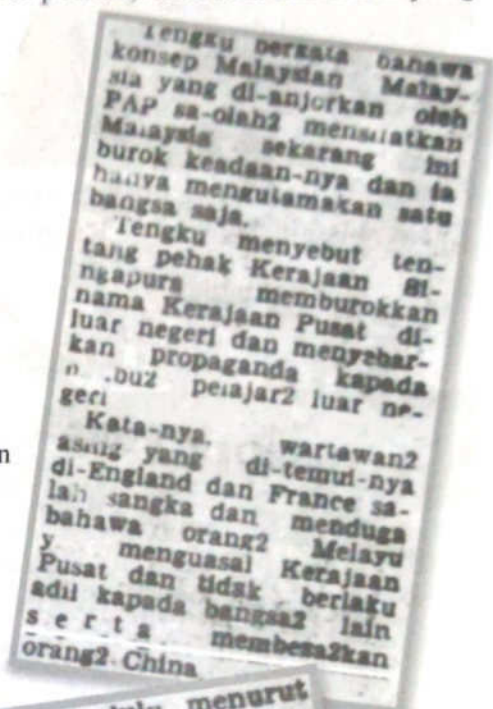
Faktor Pemisahan

Politik

- Lee Kuan Yew tidak berpuas hati dengan peranan kerajaan Singapura yang terhad.
- Konflik antara pemimpin PAP dengan Perikatan.
- Kempen Malaysian Malaysia oleh Lee Kuan Yew menuntut hak sama rata untuk semua kaum menimbulkan keresahan dalam kalangan penduduk.

Pernyataan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj tentang konsep Malaysian Malaysia.

Sumber: Berita Harian, 10 Ogos 1965.

Ekonomi

- Singapura menuntut pembukaan pasaran bersama (common market) disegerakan.
- Singapura tidak berpuas hati dengan cadangan tambahan cukai yang perlu diberikan kepada Kerajaan Persekutuan.
- Singapura juga mahu mengenakan kadar faedah terhadap sebahagian daripada pinjaman sebanyak RM150 juta kepada Kerajaan Persekutuan untuk pembangunan Sarawak dan Sabah.

Pernyataan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj terhadap sikap kerajaan Singapura memberikan pinjaman.

Sumber: Berita Harian, 10 Ogos 1965.

Masalah Perkauman

- Telah berlaku rusuhan kaum di Singapura pada 21 Julai 1964 yang menimbulkan ketegangan antara kaum.
- Rusuhan ini berlaku ekoran daripada usaha menuntut persamaan hak yang sama rata bagi semua kaum. Perkara ini menjadi isu antara kaum.

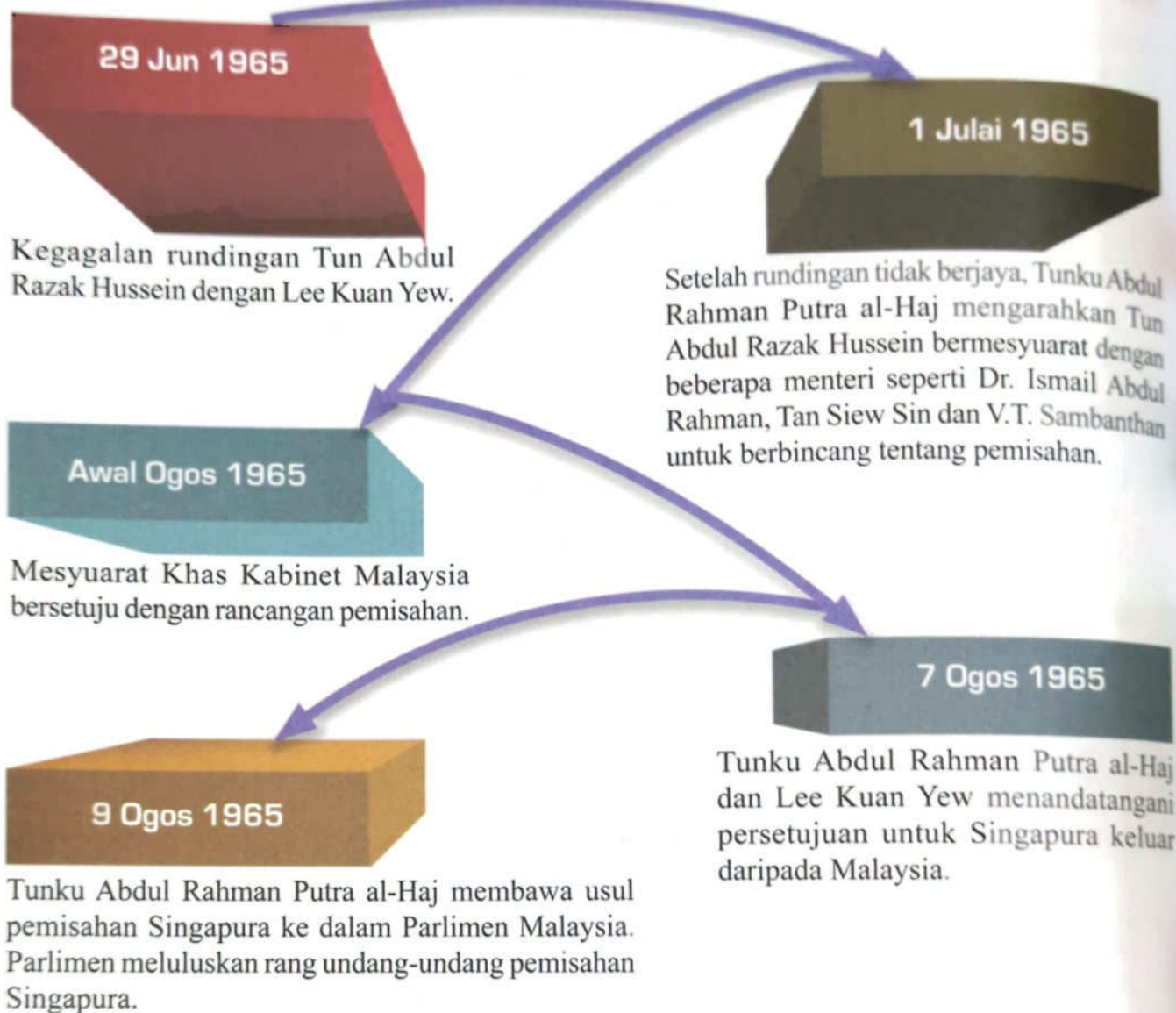

Nyatakan faktor ekonomi yang mendorong pemisahan Singapura daripada Malaysia.

Pasaran bersama ialah beberapa negara yang menghapuskan cukai antara mereka dan mengenakan cukai import yang sama terhadap negara lain.

Pemisahan Singapura daripada Malaysia

Menurut Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj, pemisahan Singapura merupakan perkara yang tidak dapat dielakkan.

... so it does seem completely impossible to arrive at a solution whereby we can hope to pull along together and to work together in the interest and for the common good of our beloved country.

Ucapan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj dalam Penyata Perbahasan di Dewan Rakyat, 9 Ogos 1965.

Membuat Rasionalisasi

Rasionalkan tindakan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj memisahkan Singapura daripada Malaysia.

Pemisahan Singapura daripada Malaysia tidak dapat dielakkan. Kerajaan mengambil langkah mengeluarkan Singapura daripada Malaysia bagi menjaga kepentingan kedua-dua negara dan kemakmuran rakyat. Kedua-dua negara menggunakan saluran rundingan untuk menyelesaikan isu ini. Sebagai warganegara yang merdeka, kita perlu mengelakkan unsur kekerasan dalam menyelesaikan sebarang konflik.

6.3 Menangani Ancaman Komunis

Kegiatan komunis menjadi ancaman kepada keselamatan negara sejak sebelum merdeka. Antara kegiatan yang dilakukan oleh komunis termasuklah melakukan serangan bersenjata terhadap anggota pasukan keselamatan, menyerap masuk ideologi komunis dan melakukan kegiatan sabotaj terhadap kemudahan awam. Kerajaan mengambil langkah yang serius untuk membanteras kegiatan komunis di negara kita.

1 Ancaman Keselamatan di Sarawak

Gerakan komunis di Sarawak bermula sejak pendudukan Jepun oleh CCO. Bahagian Pertama dan Ketiga di Sarawak menjadi sasaran utama komunis. Komunis melakukan kegiatan serangan dan subversif terhadap orang awam.

Bentuk Ancaman

Komunis melakukan ancaman melalui gerakan politik dan serangan bersenjata.

Gerakan Politik

Gerakan komunis juga terlibat dalam politik. Mereka menentang gagasan Malaysia. Pelibatan mereka menyebabkan kerajaan Sarawak memburu dan menangkap ahli yang terlibat. Mereka malarikan diri ke Kalimantan dan membentuk Parti Komunis Kalimantan Utara (PKKU). PKKU meneruskan penentangan melalui Pasukan Rakyat Kalimantan Utara (PARAKU) dan Pasukan Gerila Rakyat Sarawak (PGRS) untuk membentuk republik komunis di Sarawak.

Serangan Bersenjata

Pada 5 Ogos 1952, komunis menyerang kawasan Batu Kitang, Kuching, Sarawak yang menandakan permulaan serangan komunis terhadap orang awam.

Usaha Mengatasi

Kerajaan melaksanakan dua kaedah, iaitu gerakan perang saraf dan operasi ketenteraan bagi mengatasi ancaman komunis.

A

Perang Saraf

Pihak berkuasa mengambil langkah yang berikut:

- Mengadakan perhimpunan awam dengan memberikan kesedaran tentang bahayanya ancaman komunis.
- Menyebarkan risalah untuk menyampaikan maklumat tentang bahaya ancaman komunis dan menanamkan kebencian terhadap komunis.
- Mengisytiharkan kawasan putih yang bebas daripada ancaman komunis.
- Tawaran program pengampunan kepada anggota komunis.
- Pembangunan infrastruktur dengan menyediakan kemudahan perhubungan yang lebih baik kepada penduduk.

Meneroka Bukti

Buktikan usaha kerajaan dalam menangani ancaman komunis selepas pembentukan Malaysia.

Operasi Ketenteraan

Beberapa operasi ketenteraan dijalankan, iaitu Operasi Hammer 1965 di Bahagian Pertama. Operasi oleh RASCOM pula dilaksanakan di Bahagian Ketiga. Seterusnya, Operasi Sri Aman dilancarkan di Bahagian Kedua. Semua operasi ini berjaya melemahkan gerakan komunis di Sarawak.

Operasi Ketenteraan di Bahagian Pertama, Bahagian Kedua dan Bahagian Ketiga di Sarawak.

Sumber: Disesuaikan daripada Arkib Negara Malaysia.

Operasi Hammer Sarawak

Ancaman komunis di Sarawak membangkitkan semangat penentangan daripada penduduk tempatan. Penentangan berlaku kerana komunis membunuh orang awam. Kerajaan menggunakan kaedah sama yang diguna pakai dalam Rancangan Briggs untuk dilaksanakan di Sarawak. Rancangan berbentuk memenangi hati rakyat ini dinamakan Operasi Hammer.

Peraturan Operasi Hammer.

Bermula pada bulan Julai 1965, rancangan ini dilaksanakan dengan mendirikan petempatan baharu untuk seramai lebih kurang 7500 orang. Dalam tempoh tiga hari, seramai 1200 keluarga yang kebanyakannya berketurunan Hakka diarahkan berpindah ke tiga kawasan petempatan baharu sepanjang Jalan Kuching-Serian. Petempatan ini dikawal sepanjang masa dan dikenakan perintah berkurung dalam tempoh 24 jam sehari bagi melindungi penduduk daripada ancaman komunis.

1. Menurut Vernon L. Porritt, nama Operasi Hammer diambil bersempena dengan ucapan Ketua Polis Malaysia, Sir Claude Fenner, *We'll hammer them, let the operation be called Operation Hammer.*
2. Antara usaha penting menghalang komunis termasuklah Rancangan Penempatan Goodsir yang dijalankan pada 30 Jun 1965. Nama operasi ini diambil bersempena dengan nama David Goodsir, Pemangku Komisioner Polis Sarawak.
3. Menjelang akhir tahun 1965, kerajaan membuka kawasan petempatan semula penduduk Sarawak di Siburan, Beratok dan Tapah.
4. Kerajaan juga melancarkan Operasi Harapan. Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj menawarkan pengampunan kepada anggota komunis. Walau bagaimanapun, hanya 41 orang yang menyerah diri.

Operasi Hammer menyebabkan gerakan komunis di Sarawak mulai goyah. Langkah pembanterasan yang berterusan menyebabkan komunis ditangkap. Operasi Hammer tamat pada tahun 1970. Operasi Jala Raja pula dilancarkan di Nonok (Asajaya) di Bahagian Pertama pada awal tahun 1970.

Pada 13 Oktober 1973, Bong Kee Chok, pemimpin komunis menulis surat kepada Datuk Patinggi Abdul Rahman Ya'kub, Ketua Menteri Sarawak bagi menyatakan hasrat untuk berunding. Selepas beberapa hari, seramai lebih kurang 500 anggota komunis keluar dari hutan dan menyerah diri.

Langkah Membanteras Ancaman Komunis

6 Julai 1965	Operasi Hammer dilancarkan. Tiga kampung baru dibuka di Bahagian Pertama.
8 Ogos 1969	Operasi besar-besaran rampasan senjata di Bahagian Ketiga.
24 Februari 1970	Operasi Jala Raja di Nonok (Asajaya), Bahagian Pertama.
8 Ogos 1971	Operasi Ngayau dilancarkan di Bahagian Ketiga.
26 Mac 1972	Rajang Area Security Command (RASCOM) dibentuk di Bahagian Ketiga.
21 Oktober 1973	Operasi Sri Aman dilancarkan.
4 Julai 1974	Operasi Sri Aman ditamatkan. Anggota komunis menyerah diri.
17 Oktober 1990	Perjanjian damai menamatkan ancaman komunis yang diadakan antara pihak komunis dengan kerajaan Sarawak.

Langkah membanteras komunis melalui usaha memenangi hati rakyat menyebabkan komunis tidak mendapat sokongan penduduk. Pada 21 Oktober 1973, Datuk Patinggi Abdul Rahman Ya'kub selaku Ketua Menteri Sarawak menandatangani memorandum persefahaman di Rumah Sri Aman. Anggota komunis CCO menyerah diri. Peristiwa ini membawa kepada berakhirnya ancaman komunis di Sarawak. Kerajaan Malaysia bersetuju untuk membatalkan sekatan keselamatan di kawasan Operasi Hammer di Kuching-Serian pada 5 Mac 1980.

1. Selain Operasi Hammer, terdapat Operasi Letter Box yang dilancarkan pada 22 Julai 1965 untuk mendapatkan maklumat tentang pergerakan komunis. Pada 26 Mac 1972, Tun Abdul Razak Hussein mengisytiharkan Bahagian Ketiga sebagai RASCOM bagi mempercepat usaha membanteras ancaman komunis. Kawasan tumpuan ialah Sibul, Mukah, Kanowit, Sarikei, Bintangor (Bintangor) dan Julau.
2. Operasi Sri Aman pula diadakan pada bulan Oktober 1973 bertujuan membanteras ancaman komunis di Sri Aman, Sarawak. Operasi ini melibatkan pasukan keselamatan termasuk tentera dan polis. Pergerakan komunis telah disekat menyebabkan komunis mengalami kesukaran untuk bergerak.

Parti Komunis Malaya (PKM) meneruskan kegiatan mengancam keselamatan di Semenanjung Malaysia. PKM bertindak agresif dengan menyerang anggota keselamatan dan orang awam serta memusnahkan kemudahan awam.

A

Pembunuhan Anggota Keselamatan dan Orang Awam

Komunis melakukan serang hendap terhadap pasukan keselamatan. Kemuncak ancaman komunis ialah pembunuhan pegawai kanan polis.

- Pada 17 Jun 1968, PKM telah melakukan serang hendap terhadap pasukan keselamatan di Kroh, Perak yang mengorbankan seramai 16 anggota keselamatan.
- Pada 7 Jun 1974, menembak mati Ketua Polis Negara, Tan Sri Abdul Rahman Hashim di Kuala Lumpur.
- Pada 13 November 1975, menembak mati Ketua Polis Negeri Perak, Tan Sri Khoo Chong Kong dan pemandunya di Ipoh.

Selain itu, orang awam dan kemudahan awam turut menjadi sasaran komunis.

- Pada bulan Julai 1969, seorang wanita diseksa sehingga mati di Sintok, Kedah.
- Periuk api dipasang di sepanjang Jalan Changlun, Kedah.
- Jalan raya dan jambatan kereta api diletupkan.

Serangan komunis terhadap pekerja Jabatan Kerja Raya.

Muzium Tentera Darat

Muzium Tentera Darat terletak di Port Dickson, Negeri Sembilan. Muzium Tentera Darat merupakan muzium tentera yang terbesar di Malaysia. Muzium ini setanding dengan muzium tentera di luar negara berdasarkan kelengkapan infrastruktur dan bahan pengisian di dalam muzium ini. Cadangan mewujudkan Muzium Tentera Darat diilhamkan oleh Panglima Tentera Darat, Jeneral Tan Sri Md Hashim bin Hussein.

Arahan:

1. Murid diagihkan kepada beberapa kumpulan kecil untuk membuat kajian yang berikut di dua galeri utama.
 - (a) Penubuhan Askar Melayu.
 - (b) Sumbangan Tentera Darat.
2. Setiap kumpulan dikehendaki menyiapkan tugas yang diberikan.
3. Selepas lawatan, setiap kumpulan dikehendaki membentangkan dapatan masing-masing.

Perkebunan penuh penghormatan negara pagi ini

KPN DIBUNUH DENGAN KEJAM

DUA LELAKI LEPASKAN 11 DAS TERBARAN DARI JAKAK DEKAT

KUALA LUMPUR 7 Jun — Ketua Polis Negara Tan Sri Abdul Rahman Hashim ditembak mati dengan kejam oleh dua orang lelaki yang tidak dikenalinya di Kuala Lumpur.

Tan Sri Abdul Rahman Hashim.

Sumber: Utusan Malaysia, 8 Jun 1974.

Tan Sri Khoo Chong Kong.

Sumber: Muzium Polis Diraja Malaysia.

Pada pagi 26 Ogos 1975, PKM meletupkan Tugu Negara di Kuala Lumpur. Tindakan mengebom tempat awam menimbulkan kemarahan rakyat terhadap komunis dan menuntut kerajaan mengambil tindakan tegas termasuklah mengenakan Akta Keselamatan Dalam Negeri. Pihak keselamatan telah mengambil langkah memperkuat perkhidmatan perisikan untuk mengawasi kegiatan komunis.

Muhammad Ghazali Shafie bersama-sama Ketua Polis Kuala Lumpur, Mohd Amin Osman melihat kemusnahan tugu yang dibom oleh PKM.

Sumber: Utusan Malaysia, 1975.

Usaha Mengatasi

Terdapat pelbagai langkah yang diambil bagi melindungi rakyat dan orang awam daripada ancaman komunis. Antara langkah yang diambil termasuklah:

1. Strategi Counterinsurgency (COIN)

Langkah ini merupakan usaha keselamatan dan pembangunan untuk memenangi hati dan fikiran rakyat bagi menyokong agenda dan dasar kerajaan memerangi komunis. Strategi yang digunakan ialah kerjasama antara pasukan keselamatan, ahli politik dan agensi kerajaan untuk menjalankan strategi COIN yang berkesan.

2. Perjanjian Kerjasama Sempadan

Usaha membanteras komunis menghadapi masalah kerana mereka membina khemah di luar sempadan negara. Oleh itu, langkah utama yang diambil seperti mengadakan persefahaman antara kerajaan Malaysia dengan kerajaan Thailand melalui Perjanjian Kerjasama Sempadan Memerangi Komunis 1976 di Thailand. Antara langkah yang dijalankan termasuklah membina pagar sempadan dan operasi bersama.

Perjanjian Hat Yai pula diadakan pada 2 Disember 1989 di Hat Yai, Thailand antara PKM, Malaysia dan Thailand. PKM bersetuju membubarkan unit bersenjata serta memusnahkan segala senjata api, bahan letupan dan jerangkap samar.

Akta Keselamatan Dalam Negeri.

Kerajaan melaksanakan usaha yang serius bagi menjamin keselamatan negara. Usaha ini berjaya dilakukan melalui pengorbanan yang diberikan oleh anggota keselamatan. Rakyat juga memberikan kerjasama terhadap usaha yang dilakukan oleh kerajaan. Dengan termeterainya Perjanjian Hat Yai, maka tamatlah gerakan bersenjata PKM untuk merampas kuasa serta menubuhkan sebuah negara republik komunis. Sebagai rakyat Malaysia, kita perlu berbangga dan bersyukur kerana usaha menghapuskan ancaman komunis telah berjaya dan mengembalikan negara dalam keadaan aman dan makmur.

Membuat Rasionalisasi

Kerajaan Malaysia bersungguh-sungguh menangani ancaman komunis. Pada pendapat anda, wajarkah tindakan ini?

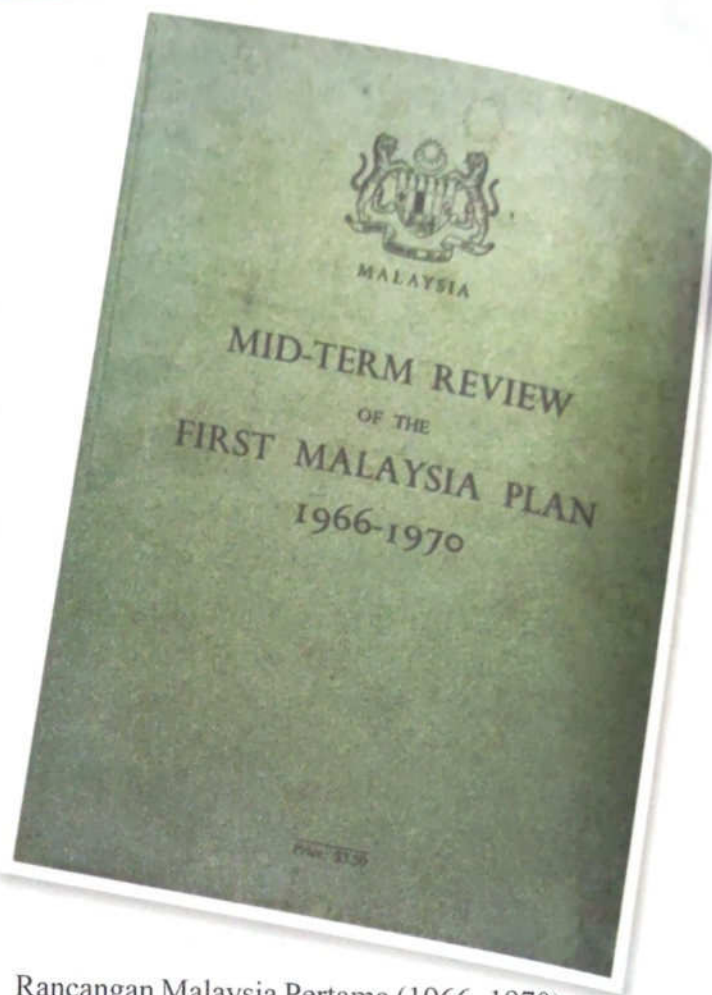
Tun Abdul Razak Hussein mengarahkan agar kutipan derma diadakan bagi menampung perbelanjaan memperbaiki Tugu Negara. Kerja membaik pulih Tugu Negara telah disiapkan pada 11 April 1977 oleh Christopher B. Carney, Pensyarah Fakulti Seni Lukis dan Seni Reka, Institut Teknologi Mara. Beberapa model rakyat tempatan digunakan sebagai wajah baharu pada Tugu Negara.

6.4 Isu Pembangunan dan Ekonomi

Kerajaan telah membentuk rancangan pembangunan lima tahun bagi memastikan usaha pembangunan dan ekonomi nasional dapat dilaksanakan di semua negeri. Kerajaan Persekutuan meneruskan usaha ini dengan melibatkan Sarawak dan Sabah dalam Rancangan Pembangunan Lima Tahun Malaysia sebaik-baik sahaja pembentukan Malaysia.

Di bawah rancangan FELDA, rumah peneroka turut dibina. Tun Abdul Razak Hussein (berdiri di kanan) di sebuah rumah di Lurah Bilut, Pahang. *Sumber: Arkib Negara Malaysia.*

Rancangan Malaysia Pertama (1966–1970). *Sumber: Arkib Negara Malaysia.*

Pengumuman Rancangan Malaysia Pertama oleh Tun Abdul Razak Hussein (duduk di tengah) dalam persidangan akhbar di bilik Gerakan Pembangunan Negara. *Sumber: Arkib Negara Malaysia.*

Mengapakah usaha pembangunan negara menjadi agenda utama kerajaan pada awal pembentukan Malaysia?

Rancangan Malaysia Pertama

Dalam usaha menangani isu pembangunan dan ekonomi negara, kerajaan memperkenalkan Rancangan Malaysia Pertama. Antara isu yang dihadapi termasuklah kedudukan sosioekonomi penduduk berpendapatan rendah serta taraf pendidikan yang masih rendah. Pelbagai usaha dilaksanakan oleh kerajaan bagi meningkatkan taraf hidup ekonomi rakyat melalui rancangan ini.

Isu Pembangunan Ekonomi

Terdapat pelbagai isu yang perlu ditangani oleh kerajaan dalam usaha meningkatkan taraf hidup penduduk. Antaranya termasuklah kurangnya penyediaan bantuan kewangan oleh institusi kewangan bagi pengusaha bumiputera dalam kegiatan mereka. Selain itu, kemudahan pengangkutan dan perhubungan terutama di kawasan luar bandar juga perlu ditambah baik.

ISU

- Terlalu bergantung pada eksport getah dan bijih timah.
- Kejatuhan harga bahan mentah.
- Penduduk yang terlibat dalam bidang pertanian masih ketinggalan terutama penggunaan teknologi dan peralatan.
- Petani masih merupakan golongan berpendapatan rendah.
- Pertanian komersial lain masih kurang diusahakan oleh petani.

Usaha Mengatasi

- Mempelbagaikan kegiatan ekonomi pertanian dan industri pemprosesan.
- Mencari pasaran baharu bagi getah dan bijih timah.
- Mempelbagaikan bidang pertanian terutama kelapa sawit dan koko.
- Mempelbagaikan pengeluaran komoditi negara.

Tun Abdul Razak Hussein, Timbalan Perdana Menteri merangkap Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar sedang berucap dalam satu mesyuarat tentang usul Rancangan Malaysia Pertama yang diadakan di bilik Gerakan Pembangunan Negara, Kuala Lumpur.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Setem Kenangan Malaysia berkaitan dengan Rancangan Pembangunan 1966–1970.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

ISU

- Taraf hidup yang berbeza.

Usaha Mengatasi

- Melancarkan program pembangunan negara berasaskan satu rancangan bersepadu.
- Menggerakkan aktiviti perkilangan dan pembuatan negara dengan membuka kawasan baharu.
- Mempercepat integrasi dalam kalangan penduduk dan negeri di Malaysia.
- Mendapatkan bantuan Bank Dunia.

ISU

- Peluang pekerjaan yang terhad.
- Kadar pengangguran meningkat.

Usaha Mengatasi

- Menubuhkan pusat latihan vokasional dan teknikal.
- Meluaskan peluang pekerjaan kepada penduduk.

ISU

- Masalah kesihatan dan sosial.
- Keperluan asas dan hak wanita dari segi kehamilan yang terhad untuk memperoleh kesihatan terbaik.
- Kurangnya kemudahan perkhidmatan kesihatan profesional kepada ibu-ibu yang mengandung.
- Kadar kelahiran tidak normal dan kematian yang tinggi.

Usaha Mengatasi

- Mengurangkan kadar kelahiran.
- Memperkenalkan program Perancang Keluarga.
- Menambah baik perkhidmatan kesihatan di kawasan luar bandar.

Buku *Dasar Pembangunan Luar Bandar*.

Sumber: Kementerian Pembangunan Luar Bandar.

Kandungan buku *Dasar Pembangunan Luar Bandar*.

Kerajaan melaksanakan pelbagai program dalam usaha mengatasi isu pembangunan dan ekonomi. Kepimpinan dan kerjasama yang diberikan oleh ahli masyarakat telah membantu mencapai matlamat yang disusun oleh kerajaan. Bagi mencapai matlamat ini, negara perlu sentiasa berada dalam situasi aman dan makmur. Oleh itu, adalah penting bagi rakyat menjaga kestabilan politik dalam mengekalkan keamanan negara.

6.5 Tragedi Hubungan antara Kaum

Peristiwa rusuhan antara kaum berlaku pada 13 Mei 1969, bermula beberapa hari setelah diadakan Pilihan Raya Umum Ketiga. Keputusan pilihan raya menyebabkan berlakunya ketegangan antara penyokong parti politik yang memprovokasikan keadaan. Situasi ini mencetuskan rusuhan antara kaum di negara kita. Rusuhan yang berlaku lebih tertumpu di Kuala Lumpur, Selangor dan kawasan di sekitarnya.

1 Rusuhan Kaum

Terdapat beberapa faktor yang menyebabkan berlakunya rusuhan kaum di negara kita. Antaranya termasuklah:

- Kesan daripada ketidakseimbangan dalam ekonomi dan sosial di negara kita.
- Keadaan dan keputusan Pilihan Raya Umum Ketiga 1969 merupakan sebab utama tercetusnya peristiwa ini. Ketegangan bermula dengan kempen pilihan raya. Terdapat parti politik mengeksploitasi isu yang menyentuh sensitiviti sesuatu kaum semasa berkempen.
- PKM mengambil kesempatan semasa pilihan raya untuk mempengaruhi penduduk supaya bermusuhan antara kaum.
- Parti yang bertanding telah berkempen menggunakan sentimen perkauman dan keagamaan untuk mendapat sokongan daripada pengundi.
- Perarakan kemenangan pilihan raya tidak terkawal menimbulkan kekacauan dan perbuatan provokatif.

2 Langkah yang Diambil bagi Mengatasi Masalah Peristiwa 13 Mei 1969

Peristiwa 13 Mei 1969 menyebabkan berlaku ketegangan hubungan antara kaum. Langkah serta-merta telah diambil bagi mengelakkan kekacauan dan menghentikan rusuhan serta menghalang daripada merebak ke bandar-bandar lain. Antara langkah yang diambil termasuklah pengisytiharan darurat, pembentukan Majlis Gerakan Negara (MAGERAN) dan peranan yang dimainkan oleh Raja-raja Melayu.

A. Darurat

Laporan Peristiwa 13 Mei 1969.

Pengisytiharan perintah darurat dibuat oleh Yang di-Pertuan Agong pada 16 Mei 1969 ke seluruh negara. Antara perkara yang diputuskan termasuklah:

- Perlembagaan digantung manakala Parlimen ditangguh.
- Mewujudkan pusat perlindungan di beberapa tempat semasa darurat.
- Pihak polis menguatkuasakan perintah berkurung. Orang ramai tidak dibenarkan keluar dan dikehendaki tinggal di kediaman masing-masing.
- Penubuhan jawatankuasa bertugas untuk menyusun semula perkhidmatan penerangan kerajaan.
- Semua berita daripada pihak media ditapis bagi memastikan kesahihannya.
- Kerajaan juga memastikan bekalan makanan diperoleh penduduk terutama di pusat perlindungan.
- Mangsa rusuhan dipindahkan ke pusat perlindungan di Stadium Merdeka dan Tiong Nam Settlement. Semangat saling membantu ketika ketegangan dalam kalangan anggota masyarakat dapat dilihat di pusat perlindungan ini.
- Pihak berkuasa memagar kawasan Kampung Baru dan menjadikannya kawasan perintah berkurung yang besar. Sementara itu, tentera memberikan perlindungan kepada penduduk yang berlindung di beberapa kem tentera.

B. Majlis Gerakan Negara (MAGERAN)

Yang di-Pertuan Agong memperkenankan penubuhan Majlis Gerakan Negara (MAGERAN) yang dipengerusikan oleh Tun Abdul Razak Hussein. Ahlinya turut terdiri daripada pegawai perkhidmatan awam, pegawai tinggi polis dan tentera. MAGERAN diberi kuasa memerintah semasa darurat dari 16 Mei 1969 hingga 23 Februari 1971 dan bertanggungjawab mengawal ketenteraman negara. Dua fokus utama yang perlu diselesaikan oleh MAGERAN ialah masalah perpaduan kaum dan ketidakseimbangan ekonomi antara kaum.

Antara tanggungjawab MAGERAN termasuklah:

- Mengembalikan keamanan dan undang-undang.
- Menentukan pentadbiran yang licin dalam negara.
- Mengembalikan keharmonian dan kepercayaan antara kaum dalam negara.
- Menggantungkan sementara penerbitan semua akhbar sehingga keadaan negara kembali tenang.
- menguatkuasakan Akta Hasutan 1948.
- Jabatan Penerangan menapis berita palsu dan menerangkan usaha kerajaan.

Ahli MAGERAN bergambar di pekarangan Parlimen pada 7 Februari 1971.

Akta Hasutan 1948.

Duduk dari kiri: Azizan Zainal Abidin, Mohamad Salleh Ismail, Muhammad Ghazali Shafie, V.T. Sambanthan, Dr. Ismail Abdul Rahman, Tun Abdul Razak Hussein, Tan Siew Sin, Hamzah Abu Samah, Ibrahim Ismail, Abdul Kadir Shamsuddin, Abdul Rahman Hamidon.

Berdiri dari kiri: Tun Abdullah Ahmad Badawi, C.C. Too, Yahya Yeop Ishak, Haniff Omar, Amir Yaakob, Wan Ismail Wan Salleh, Ghazali Che Mat, Yusuf Rashid dan Sharif Buruk.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Nyatakan fungsi utama
MAGERAN.

C. Peranan Raja

Raja-raja Melayu turut memainkan peranan dalam usaha memulihkan keadaan negara. Semasa berlakunya rusuhan kaum, Sultan Perak, Sultan Idris Iskandar Shah II, menasihati rakyat agar menjaga keamanan.

Berikutan itu, pemimpin masyarakat dan politik negeri Perak menubuhkan Jawatankuasa Muhibah. Jawatankuasa ini menulis surat merayu penduduk agar bertenang dan membantu negara mengekalkan keamanan.

Di negeri-negeri lain pula, raja turut meminta rakyat agar bertenang dan mematuhi undang-undang.

Keratan akhbar *The Straits Times* menunjukkan seruan Sultan Perak dalam isu rusuhan.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

**'Don't let
this
happen
in Perak'
plea by
Sultan**

Rusuhan kaum dapat dihentikan melalui usaha yang dilaksanakan oleh pihak berkuasa dan kerjasama yang diberikan oleh rakyat. Keadaan negara mulai kembali normal. Walau bagaimanapun, masih banyak usaha yang perlu dilakukan bagi membina perpaduan dan keharmonian kaum.

Negara menghadapi pelbagai cabaran selepas pembentukan Malaysia. Antara cabaran yang dihadapi termasuklah cabaran dari segi pembangunan, sosioekonomi, politik, ancaman komunis dan keselamatan. Pelbagai usaha diambil bagi mengatasi cabaran berkenaan melalui dasar yang disusun oleh kerajaan. Cabaran ini berjaya ditangani melalui kesungguhan dan kerjasama yang ditunjukkan oleh pemimpin, pihak berkuasa dan masyarakat. Sebagai rakyat Malaysia, kita harus bekerjasama bagi mengekalkan keamanan yang dikecapi agar dapat hidup dalam suasana aman dan makmur.

AKTIVITI

1. Bincangkan kesan Peristiwa 13 Mei 1969 kepada keamanan negara kita.
2. Mengapakah perlu ada persefahaman antara kaum? Bentangkan dapatan anda di dalam kelas.

CABARAN SELEPAS PEMBENTUKAN MALAYSIA

Cabaran Dalaman Malaysia

- Cabaran yang Dihadapi oleh Malaysia

Pemisahan Singapura

- Faktor Pemisahan
- Pemisahan Singapura daripada Malaysia

Menangani Ancaman Komunis

- Ancaman Keselamatan di Sarawak
- Ancaman Keselamatan di Semenanjung Malaysia

Isu Pembangunan dan Ekonomi

- Rancangan Malaysia Pertama

Tragedi Hubungan antara Kaum

- Rusuhan Kaum
- Langkah yang Diambil bagi Mengatasi Masalah Peristiwa 13 Mei 1969

Aktiviti 1: Meja Bulat Serentak (Simultaneous Round Table)

Arahan:

1. Murid berada dalam kumpulan. Setiap murid menulis maklum balas pada soalan yang diberikan.
2. Kemudian, mereka mengedarkan catatan yang dibuat mengikut pusingan jam supaya setiap ahli pasukan dapat menambahkan atau membetulkan apa-apa yang dicatat.
3. Wakil kumpulan akan membentangkan jawapan masing-masing.

sejarah yang membawa kepada perasaan ra'ayat pada hari itu; ia menyatakan apa yang berlaku pada hari yang mengandong trajedi itu dan peranan Angkatan Tentera dan Polis dalam meredakan rusohan dan membawa negeri ini kembali kepada suasana yang dapat di-kawali sechcara tegas oleh Kerajaan; dan akhir-nya, ia menunjukkan jalan ka-arrah mana Negara kita harus bergerak.

Pengajaran yang kita dapati dari kekacauan itu sudah nyata. Negara ini tidak sanggup mengekalkan suatu sistem yang membiarkan sa-barang orang bertutor atau bertindak yang mungkin melagakan satu kaum dengan kaum yang lain. Kalau peristiwa 13-Mei ini hendak di-elakkan daripada berlaku lagi; kalau Negara ini hendak selamat; mesti-lah kita pastikan supaya hal² yang mungkin menimbulkan ketegangan kaum tidak di-pergunakan oleh golongan² opportunist yang tidak bertanggung-jawab. Kita hanya dapat menjamin hal ini dengan mensharatkan supaya hal² ini tidak dapat di-gunakan oleh penghasut² perkauman dan komunis dan sabversif² yang lain. Oleh itu, perlu-lah kita menyusun suatu peratoran politik yang realis-tik dan yang mempertimbangkan sa-dalam²-nya akan segala keadaan masharakat dan ekonomi ra'ayat kita dan yang berdasarkan pada suatu asas yang utuh dan bijaksana.

Petikan Laporan Kertas Putih Tragedi 13 Mei 1969.

1. Berdasarkan petikan teks di atas, jawab soalan yang berikut:
 - (a) Apakah usaha yang dilakukan oleh kerajaan bagi meredakan tragedi hubungan kaum?
 - (b) Mengapakah kita perlu mengekalkan keharmonian antara kaum?
 - (c) Huraikan pengajaran yang boleh dipelajari daripada peristiwa ini.
2. Perbincangan dalam kumpulan besar.
Dengan bimbingan guru sebagai pemudah cara, kongsikan hasil maklumat perbincangan dengan kumpulan lain dalam bentuk perbincangan bebas.

Pembelajaran Abad Ke-21

Aktiviti 2: Hentian Bas (Bus Stop)

Arahan:

1. Sebanyak lima buah hentian bas diwujudkan di dalam kelas. Setiap satu hentian disediakan satu soalan oleh guru.
2. Murid bergerak secara kumpulan dari satu hentian ke hentian lain sambil berbincang soalan yang berkenaan.
3. Murid berkongsi pendapat dan mencatatkan maklumat yang diperoleh.

Murid diberi petikan ucapan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj.

Menurut Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj, pemisahan Singapura merupakan perkara yang tidak dapat dielakkan.

... so it does seem completely impossible to arrive at a solution whereby we can hope to pull along together and to work together in the interest and for the common good of our beloved country.

Ucapan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj dalam Penyata Perbahasan di Dewan Rakyat, 9 Ogos 1965.

Hentian 1: Mengapakah Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj menyatakan sedemikian?

Hentian 2: Jelaskan isu yang mendorong pemisahan Singapura daripada Malaysia.

Hentian 3: Berdasarkan petikan akhbar di atas, apakah sikap kerajaan Singapura yang mendorong pemisahan Singapura daripada Malaysia?

Hentian 4: Secara kronologi, huraikan peristiwa pemisahan Singapura daripada Malaysia.

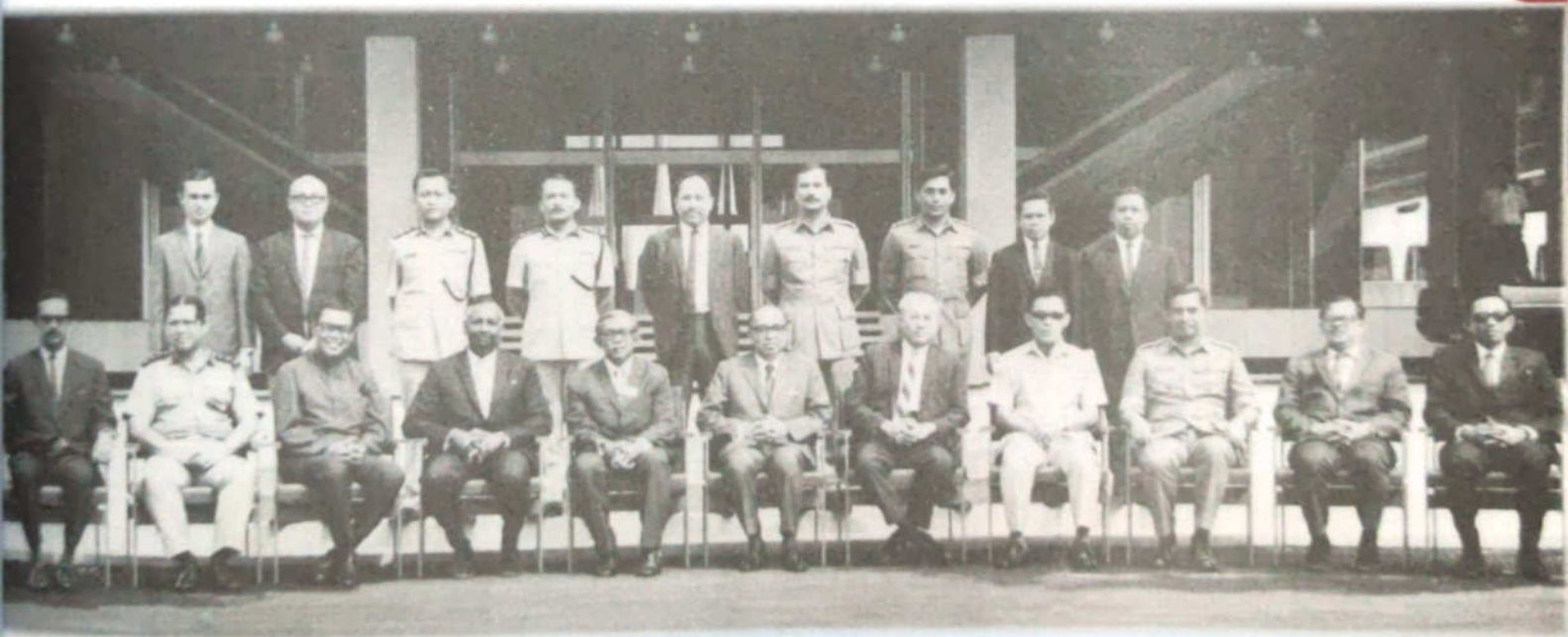
Hentian 5: Pada pendapat anda, mengapakah keharmonian hubungan antara sesebuah negara perlu dipelihara?

Kumpulan akan bergerak dari satu hentian ke satu hentian sambil berbincang dan berkongsi maklumat.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Usaha yang diambil bagi menyeimbangkan hubungan antara Persekutuan Malaysia dengan Singapura termasuklah:
 - A. memajukan sistem kewangan
 - B. menyusun semula masyarakat
 - C. mempelbagaikan kegiatan ekonomi
 - D. membuka pejabat pentadbiran kerajaan
2. Apakah langkah yang diambil oleh Malaysia untuk mengatasi masalah Peristiwa 13 Mei?
 - A. Menghentikan pilihan raya
 - B. Meminta bantuan Indonesia
 - C. Membentuk Majlis Gerakan Negara
 - D. Meminta bantuan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu
3. Perjanjian damai telah diadakan antara Parti Komunis Malaya, kerajaan Malaysia dan Thailand, iaitu Perjanjian Hat Yai pada 2 Disember 1989. Apakah kesepakatan yang diperoleh melalui perjanjian ini?
4. Krisis perlembagaan di Sarawak berlaku pada 16 Jun 1966.
 - (a) Jelaskan peristiwa krisis tersebut sehingga darurat terpaksa diisytiharkan di Sarawak pada bulan September 1966.
 - (b) Mengapakah kerajaan perlu memelihara kestabilan politik dalam sesebuah negara?
5. Gambar menunjukkan Ahli Majlis Gerakan Negara.

- (a) Nyatakan tugas Ahli Majlis Gerakan Negara.
- (b) Mengapakah usaha memulihkan hubungan antara kaum menjadi agenda penting kerajaan ketika itu?

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

6. Jawab soalan berdasarkan pernyataan yang berikut:

Dalam usaha mengatasi isu pembangunan dan ekonomi negara, kerajaan memperkenalkan Rancangan Malaysia Pertama. Antara matlamat rancangan ini termasuklah keharmonian kaum, perkembangan ekonomi, pekerjaan dan kepelbagaian ekonomi.

- (a) Huraikan fokus utama Rancangan Malaysia Pertama (1966–1970).
 - (b) Nyatakan objektif Rancangan Malaysia Pertama yang memberikan kesan positif kepada Sarawak dan Sabah.
7. Jawab soalan berdasarkan keratan akhbar yang berikut:

- (a) Apakah yang dapat anda tafsirkan apabila membaca berita yang dipaparkan dalam keratan akhbar ini?
 - (b) Apakah faktor yang menyebabkan rakyat menentang komunis?
 - (c) Sebagai rakyat Malaysia yang patriotik, apakah yang akan anda lakukan sekiranya negara kita diserang oleh komunis?
8. Jawab soalan di bawah berdasarkan pernyataan yang berikut:

Majlis Gerakan Negara bertanggungjawab mengawal ketenteraman negara. Dua permasalahan utama yang perlu diselesaikan oleh majlis ini ialah masalah perpaduan kaum dan ketidakseimbangan ekonomi antara kaum.

- (a) Apakah yang anda faham melalui pernyataan di atas?
- (b) Huraikan punca berlakunya rusuhan kaum pada tahun 1969.
- (c) Mengapakah persefahaman antara kaum menjadi unsur penting di Malaysia?

Cakna dan Cerminan Sejarah

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Kepentingan menghargai nikmat keamanan bagi memastikan kemakmuran negara.
- Mengamalkan sikap bertolak ansur bagi menyelesaikan masalah.
- Menjaga sensitiviti orang lain dalam tindakan, tutur kata dan penulisan demi kesejahteraan masyarakat dan negara.

Diri dan Keluarga

Membina kehidupan yang aman, makmur dan bahagia dengan menghormati setiap ahli keluarga.

Negara

Menyelesaikan sebarang permasalahan melalui perundingan dan bijak merancang bagi menghadapi cabaran negara.

Rakyat Malaysia berarak sambil membawa bendera Jalur Gemilang.

BAB 7 MEMBINA KESEJAHTERAAN NEGARA

SINOPSIS

Perpaduan kaum dan integrasi nasional merupakan unsur penting dalam membina kesejahteraan negara. Unsur ini dipupuk melalui beberapa dasar pembangunan sosial yang merangkumi aspek pendidikan, budaya, bahasa dan aktiviti sosial. Dasar ini termasuklah Dasar Pendidikan Kebangsaan, memperkasakan bahasa Melayu sebagai bahasa ilmu dan perpaduan, Dasar Kebudayaan Kebangsaan dan sukan untuk perpaduan. Dasar ini diperkukuh lagi dengan pembentukan Rukun Negara sebagai tonggak kesejahteraan negara.

Inti Pati Pembelajaran

1. Perpaduan dan integrasi nasional.
2. Dasar Pendidikan Kebangsaan.
3. Bahasa Melayu sebagai bahasa ilmu dan bahasa perpaduan.
4. Dasar Kebudayaan Kebangsaan.
5. Sukan sebagai alat perpaduan.
6. Rukun Negara sebagai tonggak kesejahteraan negara.

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Kepentingan menjaga perpaduan dan keharmonian.
2. Peranan pemimpin dan rakyat dalam memastikan kemakmuran negara.
3. Kepentingan pendidikan untuk mengukuhkan perpaduan.
4. Kepentingan menghayati Rukun Negara.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Membuat kronologi usaha yang dijalankan untuk mewujudkan perpaduan kaum dan integrasi nasional.
2. Meneroka bukti sejarah pelaksanaan dasar pendidikan yang telah dilaksanakan.
3. Membuat interpretasi tentang peranan bahasa Melayu dan Dasar Kebudayaan Kebangsaan dalam memperkukuh perpaduan.
4. Membuat imaginasi berkaitan dengan kejayaan sukan sebagai alat perpaduan.
5. Membuat rasionalisasi tentang prinsip Rukun Negara sebagai tonggak kesejahteraan negara.

Rakyat Malaysia terdiri daripada pelbagai kaum.

7.1 Perpaduan dan Integrasi Nasional

Pembinaan negara Malaysia berasaskan perpaduan kaum dan integrasi nasional. Elemen ini menjadi asas kekuatan negara kita yang terdiri daripada rakyat berbilang kaum. Sejarah hubungan kaum di negara kita telah wujud sebelum zaman penjajahan lagi. Hubungan kaum terus diperkukuh selepas negara mencapai kemerdekaan dan pembentukan Malaysia. Pelbagai langkah dilakukan oleh kerajaan untuk memperkasakan perpaduan kaum dan integrasi nasional dalam membentuk masyarakat yang bersatu padu, harmoni dan sejahtera.

Maksud Perpaduan dan Integrasi Nasional

Perpaduan dan integrasi merupakan dua konsep yang saling berkait rapat melalui dua proses yang berbeza. Kedua-dua konsep ini berteraskan Perlembagaan Persekutuan dan Prinsip Rukun Negara.

Perpaduan Kaum

Perpaduan kaum ialah keadaan rakyat daripada pelbagai etnik, agama dan wilayah hidup dengan aman dalam masyarakat yang bersatu. Mereka memberikan komitmen yang penuh kepada identiti kebangsaan berlandaskan Perlembagaan Persekutuan dan Rukun Negara.

Integrasi Nasional

Integrasi nasional merupakan satu proses dinamik yang merapatkan hubungan masyarakat antara negeri dengan wilayah bagi membentuk satu bangsa. Mereka ini mempunyai identiti sendiri berteraskan Perlembagaan Persekutuan dan Rukun Negara.

Perkhidmatan Feri Malaysia ditamatkan pada tahun 1989 disebabkan kebakaran ruang enjin dan kos penyenggaraan yang tinggi.

Membuat Rasionalisasi

Mengapakah perkhidmatan Feri Malaysia perlu diperkenalkan dan diperluas ke seluruh negara?

Bandingkan maksud perpaduan kaum dan integrasi nasional.

Perkhidmatan Feri Malaysia yang dikenali juga sebagai *Cruise Muhibah* telah diperkenalkan pada 31 Ogos 1986 bertujuan mengintegrasikan penduduk di Semenanjung Malaysia dengan Sarawak dan Sabah.

Sumber: Portal rasmi Perpustakaan Negara Malaysia.

Latar Belakang Hubungan Kaum

Pentadbiran British menyebabkan pemisahan kaum dari segi kegiatan ekonomi dan petempatan. Keadaan ini menyukarkan setiap kaum untuk memahami adat resam dan budaya kaum lain. Selepas Perang Dunia Kedua, usaha dilakukan oleh para pemimpin pelbagai kaum untuk bekerjasama bagi mewujudkan perpaduan. Beberapa faktor sejarah dikenal pasti menjadi punca kepada masalah perpaduan. Antaranya termasuklah kesan pentadbiran, kegiatan ekonomi dan petempatan, sistem pendidikan serta fahaman politik.

Pentadbiran

Pentadbiran British bermula pada tahun 1874 menerusi pengenalan Sistem Residen. Dasar British yang mengutamakan sektor ekonomi menyebabkan pekerja dibawa masuk dari luar untuk bekerja dalam sektor perlombongan, perladangan dan perniagaan. Kaum bumiputera pula bertumpu di kawasan luar bandar dan menjalankan kegiatan ekonomi tradisional. Keadaan ini menyebabkan mereka terpisah dan berlaku kerenggangan hubungan kaum. Kesannya, masalah hubungan kaum berterusan sehingga selepas kemerdekaan dan menyebabkan peristiwa 13 Mei 1969.

Kegiatan Ekonomi dan Petempatan

British memberikan tumpuan kepada perkembangan ekonomi yang berasaskan perlombongan bijih timah dan perladangan getah. Kegiatan ekonomi yang berbeza antara kaum menyebabkan pemisahan dari segi petempatan. Rakyat juga terpisah dengan petempatan yang wujud di kawasan perlombongan, bandar, estet dan perkampungan. Keadaan ini menyebabkan setiap kaum kurang berinteraksi antara satu sama lain dan mewujudkan jurang ekonomi yang tidak seimbang.

Kesan Dasar British

Sistem Pendidikan

Dasar pentadbiran British menyebabkan munculnya sistem pendidikan vernakular Melayu, Cina, India dan Inggeris di negara kita. Sekolah vernakular pula berkembang mengikut kaum masing-masing. Sistem pendidikan vernakular diteruskan selepas kemerdekaan pada tahun 1957. Pendidikan vernakular mewujudkan perbezaan pemikiran dalam kalangan rakyat berbilang kaum.

Fahaman Politik

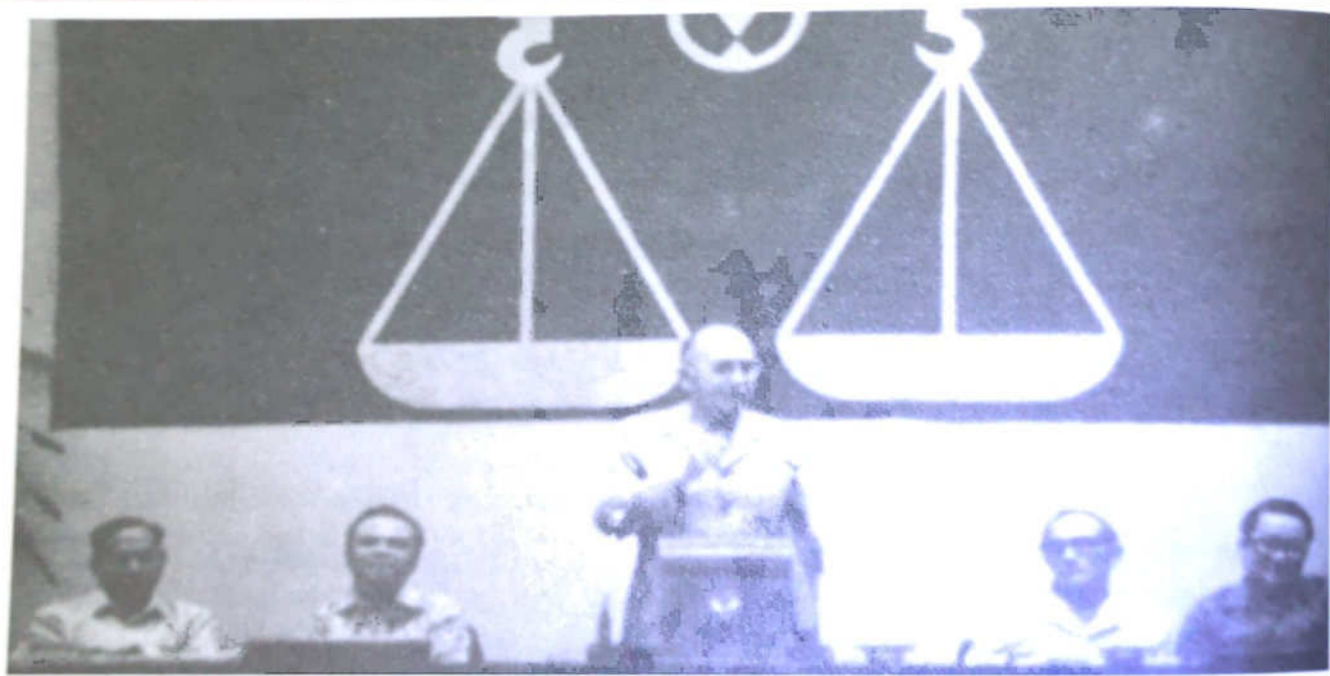
Fahaman politik berasaskan kaum bermula dengan penubuhan parti politik sebelum kemerdekaan hingga kini. Polarisasi kaum disebabkan perbezaan kegiatan ekonomi dan petempatan menyebabkan parti politik ini memperjuangkan kepentingan kaum masing-masing. Isu yang diperjuangkan berkaitan dengan bahasa, budaya, pendidikan dan ekonomi. Keadaan ini mempengaruhi hubungan antara kaum di negara ini.

Memperkasakan Perpaduan dan Integrasi Nasional

Sejak mencapai kemerdekaan, usaha memperkasakan perpaduan dan integrasi nasional telah dilaksanakan secara konsisten oleh kerajaan dan berterusan sehingga hari ini. Usaha ini merangkumi bidang politik, ekonomi dan sosial.

Politik

- Menubuhkan Jabatan Perpaduan Negara yang terletak di bawah bidang kuasa MAGERAN. Jabatan ini berperanan mendraf satu ideologi untuk negara yang dikenali sebagai Rukun Negara.
- Mewartakan pembentukan Majlis Muhibah Negara pada 18 Julai 1969. Majlis ini bertujuan menggalakkan perkembangan perasaan muhibah antara masyarakat berbilang kaum di Malaysia.
- Menubuhkan Majlis Perundingan Negara pada 29 Januari 1970. Majlis ini ditubuhkan untuk mengadakan garis panduan bagi kerjasama antara kaum dan integrasi nasional antara negeri dengan wilayah. Selain itu, majlis ini juga bertujuan memupuk identiti kebangsaan dalam kalangan rakyat.
- Membentuk gabungan parti politik pelbagai kaum untuk mewujudkan keharmonian dan kestabilan politik selepas peristiwa 13 Mei 1969.
- Menyelaraskan perkhidmatan awam antara semua negeri. Penyelarasan ini mewujudkan integrasi antara negeri.

Tun Abdul Razak Hussein berucap dalam perhimpunan Barisan Nasional dengan disertai oleh ketua parti gabungan.

Sumber: Tun Abdullah Mohd Salleh (pengurus), 2006. *Tun Abdul Razak: Potret dalam Kenangan*. Kuala Lumpur: Lembaga Pemegang Amanah Yayasan Tun Abdul Razak dan Utusan Publications & Distributors Sdn. Bhd.

Kerjasama politik parti pelbagai kaum sudah bermula sebelum merdeka. Pada bulan Oktober 1954, Parti Perikatan ditubuhkan untuk menyertai pilihan raya tahun 1955 dan menuntut kemerdekaan. Pada 1 Januari 1973 pula, Barisan Nasional ditubuhkan sebagai pengganti kepada Parti Perikatan.

Ekonomi

- Meneruskan Rancangan Pembangunan Lima Tahun Malaysia yang memberikan tumpuan kepada pertumbuhan ekonomi semua kaum.
- Memperkenalkan beberapa dasar pembangunan ekonomi seperti Dasar Ekonomi Baru (DEB) dan Dasar Pembangunan Nasional (DPN) untuk kemakmuran ekonomi rakyat dan negara.
- Memberikan tumpuan kepada pembangunan masyarakat luar bandar dan wilayah. Pembangunan dilakukan melalui rancangan pembangunan tanah yang mampu menambah pendapatan rakyat dan membasmi kemiskinan.
- Memajukan bidang perindustrian dan perdagangan dengan memperkenalkan Zon Perindustrian Bebas seperti di Bayan Lepas, Pasir Gudang dan Pelabuhan Klang.
- Penghijrahan penduduk luar bandar ke bandar berlaku disebabkan peluang pekerjaan yang terbuka luas kepada semua kaum. Hal ini mempercepat proses integrasi.
- Mengintegrasikan ekonomi melalui pembangunan ekonomi wilayah termasuk di Sarawak dan Sabah. Pembangunan ekonomi wilayah membuka peluang kepada semua kaum bersaing dalam ekonomi secara adil.

Sosial

- Menambah baik Dasar Pendidikan Kebangsaan yang sedia ada melalui Akta Pendidikan 1996 bertujuan mengukuhkan perpaduan kaum dan integrasi nasional.
- Mengukuhkan sistem pendidikan melalui pelaksanaan dasar pendidikan seperti Laporan Rahman Talib, Laporan Jawatankuasa Kabinet dan Falsafah Pendidikan Kebangsaan. Sistem pendidikan kebangsaan dapat melahirkan rakyat yang patriotik dan mempunyai semangat cinta akan negara.
- Memperkasakan bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan melalui pengenalan Akta Bahasa Kebangsaan. Penubuhan Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) sebagai pusat ilmu dan peranan Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP) bagi menyebarkan luas penggunaan bahasa kebangsaan. Langkah ini dapat melahirkan masyarakat yang mempunyai satu identiti bahasa yang sama.
- Menggalakkan pengamalan satu kebudayaan kebangsaan yang dapat membentuk identiti bangsa Malaysia yang bersatu padu.
- Menggalakkan pelibatan dalam sukan sebagai medium untuk mewujudkan semangat kekitaan dan perpaduan dalam kalangan rakyat pelbagai kaum.
- Memperkenalkan Rukun Negara sebagai tunjang kesetiaan rakyat berbilang kaum terhadap bangsa dan negara.

Pelbagai usaha yang dilakukan secara berterusan dapat memantapkan hubungan rakyat berbilang kaum di negara ini. Sebagai rakyat Malaysia, kita perlu menghargai kepentingan menjaga perpaduan serta keharmonian kaum demi kestabilan politik, pembangunan negara dan kesejahteraan sosial.

Membuat Kronologi

Susun secara kronologi setiap langkah yang dilaksanakan dari aspek politik, ekonomi dan sosial untuk memupuk perpaduan kaum.

7.2 Dasar Pendidikan Kebangsaan

Pendidikan merupakan saluran terbaik bagi merealisasikan matlamat membina perpaduan kaum dan integrasi nasional. Matlamat ini terkandung dalam Laporan Rahman Talib, Kajian Aminuddin Baki, Laporan Jawatankuasa Kabinet, Falsafah Pendidikan Kebangsaan dan Akta Pendidikan 1996.

Latar Belakang Dasar Pendidikan Kebangsaan

Buku *Dasar Pendidikan Kebangsaan*.
Sumber: Kementerian Pendidikan Malaysia.

Dasar Pendidikan Kebangsaan dibentuk untuk memupuk perpaduan kaum. Dasar ini dilaksanakan melalui Penyata Jawatankuasa Pelajaran 1956 atau dikenali sebagai Penyata Razak 1956 dan dimaktubkan dalam Ordinan Pelajaran 1957. Semua dasar pendidikan yang terdapat sebelum ini disemak semula pada tahun 1960 yang menghasilkan Laporan Rahman Talib dan Laporan Jawatankuasa Kabinet 1979.

Tuan-tuan dan puan-puan,
Matlamat Dasar Pendidikan Kebangsaan bertujuan menyatupadukan rakyat dan menyediakan tenaga kerja mahir yang terdiri daripada pelbagai kaum.

Matlamat dasar ini adalah untuk mengadakan sistem pendidikan yang dapat memenuhi keperluan negara dan menggalakkan perkembangan kebudayaan, ekonomi, sosial dan politik.

Dasar ini juga bermatlamat melahirkan rakyat yang berilmu, seimbang dan harmoni serta menyumbang kepada keharmonian dan kemakmuran negara.

Ilustrasi penerangan tentang matlamat Dasar Pendidikan Kebangsaan.

Laporan Rahman Talib

Jawatankuasa ini dipengerusikan oleh Abdul Rahman Talib pada tahun 1960 untuk menyemak semula dan mengukuhkan Penyata Jawatankuasa Pelajaran 1956. Laporan jawatankuasa ini menjadi asas penggubalan Akta Pelajaran 1961 dan penyemakan Dasar Pendidikan Kebangsaan seterusnya.

Laporan Rahman Talib masih mengekalkan teras sistem pendidikan kebangsaan untuk memupuk perpaduan dan integrasi.

- Menjadikan bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar pada semua peringkat pendidikan. Penggunaan bahasa yang seragam dapat mewujudkan perpaduan.
- Mengadakan kurikulum yang sama dan berorientasikan negara kita bagi semua jenis sekolah. Kurikulum yang berorientasikan negara mewujudkan perasaan cinta akan negara.

Laporan Rahman Talib mencadangkan beberapa cadangan tambahan kepada Penyata Jawatankuasa Pelajaran 1956. Cadangan tambahan ini bertujuan memperkukuh semangat kekitaan dan kebersamaan dalam kalangan murid pelbagai kaum ke arah perpaduan.

- Penekanan kepada mata pelajaran Sejarah untuk menanam perasaan cinta dan kesetiaan terhadap negara.
- Mewajibkan mata pelajaran Tatarakyat untuk membentuk sikap bertoleransi, bekerjasama dan persefahaman antara kaum.

Kajian Aminuddin Baki

Laporan Rahman Talib kemudian dibuat penambahbaikan dan dilaksanakan sepenuhnya melalui Kajian Aminuddin Baki, iaitu:

- Memperkenalkan sistem persekolahan aneka jurusan untuk menampung pelajar yang gagal memasuki sekolah menengah akademik.
- Memperkenalkan kursus kemahiran untuk melahirkan tenaga kerja mahir yang melibatkan pelbagai kaum serta persediaan memenuhi permintaan pasaran kerja.
- Mewujudkan sekolah kebangsaan yang menggabungkan semua kaum untuk memupuk perpaduan.

Abdul Rahman Talib.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Mesyuarat Jawatankuasa Perancangan Pendidikan yang dipengerusikan oleh Abdul Rahman Talib (duduk dua dari kiri).

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Membuat Interpretasi

Bagaimanakah sistem kurikulum yang sama dapat memupuk semangat perpaduan?

AMINUDDIN BAKI

Aminuddin Baki merupakan Ketua Penasihat Pendidikan Malaysia (kini dikenali sebagai Ketua Pengarah Pendidikan) yang paling muda, iaitu ketika berusia 36 tahun. Beliau memainkan peranan menyusun Dasar Pelajaran Kebangsaan melalui Penyata Jawatankuasa Pelajaran 1956 pada tahun 1956 dan Laporan Rahman Talib pada tahun 1960.

Laporan Jawatankuasa Kabinet

1

Jawatankuasa Kabinet ditubuhkan pada bulan September 1974. Fungsi jawatankuasa ini adalah untuk mengkaji semula pelaksanaan sistem pelajaran kebangsaan. Laporan Jawatankuasa Kabinet diumumkan oleh Menteri Pelajaran pada tahun 1979.

KURIKULUM BARU SEKOLAH RENDAH (KBSR)

Matlamat utama pembentukan KBSR yang perlu dicapai. Antaranya murid dapat:

- Menguasai dan menghargai bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan dan sebagai alat perpaduan.
- Menguasai tiga bidang asas, iaitu bidang komunikasi, bidang kemanusiaan dan alam sekitar serta bidang perkembangan diri individu.

Memastikan matlamat pendidikan relevan dengan keperluan semasa bagi menghadapi cabaran abad ke-21. Kemudiannya, Kurikulum Standard Sekolah Rendah (KSSR) diperkenalkan. KSSR dilaksanakan sepenuhnya kepada murid Tahun 1 di semua sekolah bermula pada tahun 2011.

KURIKULUM BARU SEKOLAH MENENGAH (KBSM)

Kurikulum Baru Sekolah Menengah (KBSM) mula dilaksanakan di sekolah mulai tahun 1989. KBSM digubal berdasarkan matlamat Falsafah Pendidikan Kebangsaan untuk melahirkan:

- Generasi yang berilmu.
- Generasi yang berkemahiran.
- Generasi yang bersatu padu.

KBSM digantikan dengan Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM) bermula dengan murid Tingkatan 1 mulai tahun 2017. Pembaharuan kurikulum yang dilaksanakan ini selaras dengan Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia (2013–2025) dengan memberikan fokus kepada penguasaan kemahiran abad ke-21.

Apakah matlamat KBSR diperkenalkan?

2

Antara kandungan Laporan Jawatankuasa Kabinet yang mempunyai matlamat bagi memperkukuh perpaduan termasuklah seperti yang berikut:

1. Bahasa Melayu sebagai bahasa perpaduan dijadikan sebagai mata pelajaran wajib dalam peperiksaan awam.
2. Penegasan kepada pendidikan kerohanian melalui mata pelajaran Pendidikan Islam dan Pendidikan Moral.
3. Penekanan terhadap aktiviti kokurikulum yang melibatkan semua kaum seperti unit beruniform, sukan dan permainan serta persatuan.

3

Hasil daripada laporan jawatankuasa ini menghasilkan Kurikulum Baru Sekolah Rendah (KBSR) yang diperkenalkan pada tahun 1982. Kurikulum Baru Sekolah Menengah (KBSM) dan Falsafah Pendidikan Negara pula digubal pada tahun 1988.

Falsafah Pendidikan Kebangsaan

Falsafah Pendidikan Negara (FPN) digubal pada tahun 1988 untuk memperteguh hala tuju dan matlamat pendidikan negara ke arah perpaduan. FPN ditukar kepada Falsafah Pendidikan Kebangsaan pada tahun 1996. Falsafah ini menekankan pendidikan yang menyeluruh dan bersepadu bagi membentuk pelajar yang seimbang dari segi jasmani, emosi, rohani dan juga intelek.

Akta Pendidikan 1996

Kedudukan bahasa kebangsaan diperkukuh dengan memperuntukkannya sebagai bahasa pengantar utama dalam sistem pendidikan kebangsaan melalui Akta Pendidikan 1996. Kedudukan ini diperkuat lagi dengan menjadikan bahasa tersebut sebagai mata pelajaran yang wajib diajarkan di semua sekolah dan institusi pendidikan. Institusi pendidikan swasta pula dikehendaki mengadakan pengajaran bahasa kebangsaan, Pengajian Malaysia dan Pendidikan Islam atau Moral untuk memupuk semangat cinta akan negara serta nilai murni.

Fail Edar (Travelling file)

Arahan:

1. Murid dikehendaki berada dalam kumpulan. Setiap kumpulan diberi satu fail yang mengandungi soalan untuk dibincangkan dan dicatatkan.
2. Setelah 15 minit, soalan dan jawapan dimasukkan semula ke dalam fail lalu diedarkan kepada kumpulan lain.
3. Setiap kumpulan digalakkan menambah, membaiki atau menyatakan pendapat pada jawapan dalam fail tersebut.
4. Setelah setiap kumpulan memberikan maklum balas pada jawapan, guru akan mengendalikan perbincangan kelas dan membuat rumusan.

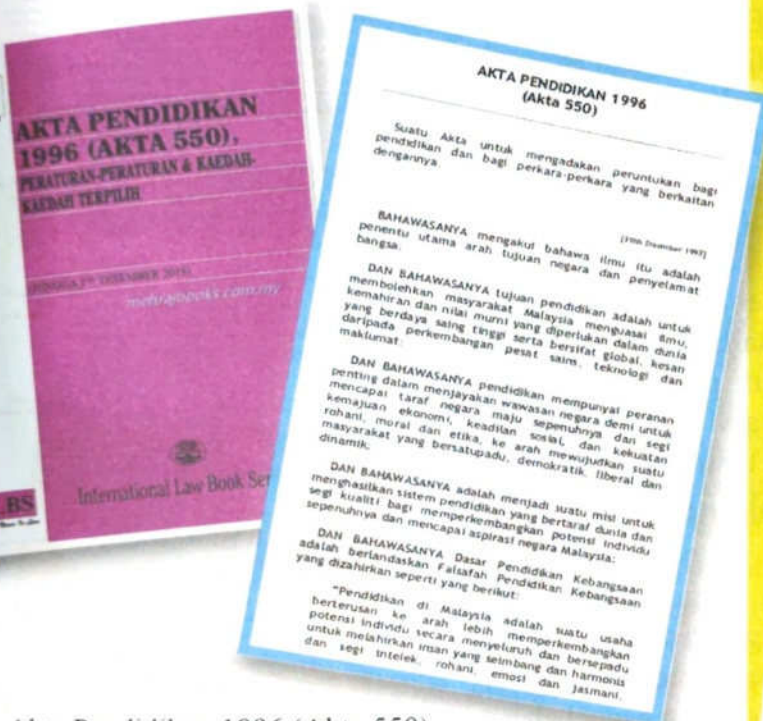
Soalan:

Falsafah Pendidikan Kebangsaan

Pendidikan di Malaysia adalah suatu usaha berterusan ke arah lebih memperkembangkan potensi individu secara menyeluruh dan bersepadu untuk melahirkan insan yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani berdasarkan kepercayaan dan kepatuhan kepada Tuhan. Usaha ini adalah bertujuan melahirkan warganegara Malaysia yang berilmu pengetahuan, berketerampilan, berakhlak mulia, bertanggungjawab dan berkeupayaan mencapai kesejahteraan diri serta memberikan sumbangan terhadap keharmonian dan kemakmuran keluarga, masyarakat dan negara.

Sumber: www.moe.gov.my/index. Dicapai pada 12 Julai 2020.

- (a) Apakah yang dimaksudkan dengan potensi individu?
- (b) Mengapakah potensi individu perlu dikembangkan secara menyeluruh dan bersepadu?
- (c) Bagaimanakah insan yang berakhlak mulia dan berilmu pengetahuan dapat menyumbang ke arah keharmonian dan perpaduan?

Akta Pendidikan 1996 (Akta 550).

Sumber: Lembaga Penyelidikan Undang-Undang, 2019. *Akta Pendidikan 1996 (Akta 550): Peraturan-Peraturan dan Kaedah-Kaedah Terpilih*. Petaling Jaya: International Law Book Services.

Pelaksanaan sistem pendidikan di negara kita berdasarkan Dasar Pendidikan Kebangsaan, Laporan Rahman Talib, Laporan Jawatankuasa Kabinet, Falsafah Pendidikan Kebangsaan dan Akta Pendidikan 1996. Dasar ini digubal untuk mencapai matlamat masyarakat yang bersatu padu. Pelaksanaan ini juga bertujuan meneruskan dan memperkukuh dasar pendidikan kebangsaan. Sebagai rakyat Malaysia, kita perlu menghargai, menyokong serta memberikan komitmen terhadap kepentingan pendidikan bagi mengukuhkan perpaduan kaum dan integrasi nasional.

Seiring dengan kemerdekaan negara, bahasa Melayu diiktiraf sebagai bahasa kebangsaan dan bahasa rasmi. Beberapa langkah dilaksanakan untuk memartabatkan bahasa kebangsaan. Antaranya termasuklah pengenalan Akta Bahasa Kebangsaan, memperkasakan bahasa Melayu dalam sistem pendidikan, penubuhan UKM sebagai pusat keilmuan dan peranan DBP sebagai pusat perkembangan bahasa kebangsaan.

Akta Bahasa Kebangsaan

Bahasa Melayu merupakan bahasa rasmi yang digunakan sebagai alat untuk memupuk perpaduan kaum. Kedudukan bahasa Melayu dimartabatkan melalui penggubalan undang-undang yang dikenali sebagai Akta Bahasa Kebangsaan. Akta Bahasa Kebangsaan diperkenalkan pada tahun 1967. Akta ini dikenali juga sebagai Akta 32. Akta Bahasa Kebangsaan telah digubal di bawah Perkara 152 Perlembagaan Persekutuan Malaysia. Akta ini mula dikuatkuasakan pada 1 Julai 1971.

Bahasa Rasmi Pentadbiran

Bahasa Melayu sebagai bahasa rasmi menjadi antara unsur penggerak jentera pentadbiran negara. Bahasa Melayu juga merupakan alat komunikasi rasmi dalam pelbagai urusan di kementerian dan jabatan kerajaan. Bahasa Melayu digunakan sepenuhnya dalam urusan mahkamah pada tahun 1990.

Memperkasakan Bahasa Melayu dalam Sistem Pendidikan

Pembukaan sekolah menengah kebangsaan yang menggunakan bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar dipergiat di seluruh negara. Antaranya Sekolah Alam Shah, Sekolah Seri Puteri dan Kolej Sultan Abdul Halim menggunakan bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar. Penggunaan bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar dapat memupuk semangat kekitaan dan bersatu dalam kalangan murid. Bilangan guru terlatih bahasa Melayu ditambah di sekolah menengah kebangsaan dan guru khas untuk sekolah menengah jenis kebangsaan. Langkah ini bermatlamat untuk memperkasakan bahasa Melayu sebagai bahasa ilmu dan bahasa perpaduan.

Bahasa ilmu: Merujuk bahasa yang mampu menjadi perantaraan bagi penyampaian ilmu pengetahuan sehingga peringkat tinggi.

Bahasa rasmi: Merujuk bahasa yang digunakan dalam situasi rasmi, iaitu dalam urusan pentadbiran, sistem pendidikan, urusan perdagangan dan kehakiman.

Bagaimanakah penggunaan bahasa kebangsaan dapat memupuk perpaduan rakyat?

UNDANG-UNDANG MALAYSIA

Akta 32

AKTA BAHASA KEBANGSAAN 1963/67

Buatu Akta bagi menafikan undang-undang berhubung dengan penggunaan bahasa kebangsaan.

[Seksyen 9 hingga 11 - 11hb April 1963;
Yang lain-lain - 11hb September 1967.]

- (1) Akta ini bolehlah dinamakan Akta Bahasa Kebangsaan 1963/67 dan hendaklah, tertakluk kepada subseksyen (2), dipakai di seluruh Malaysia.
(2) Akta ini hendaklah mula berkuat kuasa di Negeri-Negeri Sabah dan Sarawak pada tarikh-tarikh yang ditetapkan oleh Pihak-Pihak Bertuasa Negeri masing-masing, melalui enakmen Badan Perundangan Negeri masing-masing dan tarikh-tarikh yang berlainan boleh ditetapkan bagi mula berkuat kuasanya peruntukan-peruntukan yang berlainan dalam Akta ini di Negeri-Negeri itu.

[Akta 7/67.a.11]

- Kecuali sebagaimana diperuntukkan dalam Akta ini dan tertakluk kepada perlindungan-perindungan yang terkandung dalam Perkara 152 (1) Perlembagaan berhubung dengan mana-mana bahasa lain dan bahasa mana-mana kaum lain dalam Malaysia bahasa kebangsaan hendaklah digunakan bagi maksud-maksud rasmi.

[Akta 7/67.a.2]

- Tiada apa-apa jua dalam Akta ini boleh menyentuh hak Kerajaan Persekutuan atau hak Kerajaan mana-mana Negeri untuk menggunakan apa-apa terjemahan bagi dokumen-dokumen atau perutusan-perutusan rasmi dalam mana-mana bahasa lain bagi apa-apa maksud yang difikirkan perlu demi kepentingan awam.

[Akta 7/67.a.3]

Seksyen 2

Akta Bahasa Kebangsaan menetapkan bahawa segala urusan rasmi kerajaan harus menggunakan bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar.

Seksyen 8

Akta Bahasa Kebangsaan menetapkan bahawa bahasa Melayu mesti digunakan dalam mana-mana mahkamah di Malaysia (kecuali pemberian keterangan oleh seseorang saksi).

Akta Bahasa Kebangsaan.

Sumber: Lembaga Penyelidikan Undang-Undang, 2019. Akta Pendidikan 1996 (Akta 550): Peraturan-Peraturan dan Kaedah-Kaedah Terpilih. Petaling Jaya: International Law Book Services.

Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) sebagai Pusat Keilmuan Bahasa Melayu

Penubuhan UKM merupakan usaha untuk memartabatkan bahasa Melayu sebagai bahasa ilmu. UKM ditubuhkan pada 18 Mei 1970. Universiti ini muncul sebagai pusat pengajian tinggi awam pertama yang berjaya memperkenalkan pengajian pelbagai jurusan dan bidang kursus dalam bahasa Melayu.

Penubuhan Institut Bahasa, Kesusasteraan dan Kebudayaan Melayu (IBKKM) pada 1 Disember 1972 menjadikan UKM sebagai pusat penyelidikan dan rujukan dalam bahasa, kesusasteraan dan kebudayaan tamadun Melayu. Institut ini kemudian bertukar nama kepada Institut Alam dan Tamadun Melayu (ATMA) pada tahun 1992. Institut ini menjadi tumpuan para penyelidik, sasterawan, karyawan dan budayawan daripada pelbagai kaum dari dalam dan luar negara. Pengiktirafan terhadap tokoh UKM seperti Muhammad Haji Salleh dan Siti Zainon Ismail sebagai Sasterawan Negara membuktikan kejayaan UKM sebagai pusat keilmuan bahasa Melayu.

Logo ATMA.

Sumber: <https://www.ukm.my/atma/en/>.
Dicapai pada 23 Oktober 2020.

Peranan Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP)

Penubuhan DBP pada 22 Jun 1956 di Bukit Timbalan, Johor Bahru, Johor, hasil daripada resolusi Kongres Bahasa dan Persuratan Melayu Ketiga. Penubuhannya bertujuan memartabatkan bahasa Melayu sebagai bahasa rasmi dan bahasa ilmu. Nama asal DBP ialah Balai Pustaka. Pengarah pertama DBP ialah Ungku Abdul Aziz bin Ungku Abdul Hamid (jawatan ini kini dikenali sebagai Ketua Pengarah). Pembukaan pejabat di wilayah dan cawangan di Pulau Pinang, Johor, Kelantan, Sarawak dan Sabah bertujuan mengembangkan aktiviti bahasa dan sastera sebagai medium untuk memupuk perpaduan.

DBP memainkan peranan penting dalam mengembangkan bahasa dan sastera Melayu melalui penerbitan buku dan majalah, risalah, menganjurkan seminar dan bengkel serta pelbagai aktiviti bersempena dengan Minggu dan Bulan Bahasa Kebangsaan. Peranan DBP ini adalah untuk memupuk perpaduan dalam kalangan masyarakat berbilang kaum di negara ini. Slogan “Bahasa Jiwa Bangsa” dilancarkan pada tahun 1960, agar dapat mengukuhkan pembinaan masyarakat yang bersatu padu melalui bahasa.

Dewan Bahasa dan Pustaka.
Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Logo slogan
“Bahasa Jiwa Bangsa”.

Pengenalan Akta Bahasa Kebangsaan, penggunaan bahasa kebangsaan sebagai bahasa rasmi dalam pentadbiran, pelaksanaan sistem pendidikan berasaskan bahasa Melayu serta peranan UKM dan DBP sebagai pusat ilmu memastikan kedudukan bahasa Melayu sebagai bahasa perpaduan negara. Pemimpin dan rakyat wajar memainkan peranan bagi memartabatkan bahasa kebangsaan untuk kesejahteraan dan kemakmuran negara kita.

7.4 Dasar Kebudayaan Kebangsaan

Dasar Kebudayaan Kebangsaan dibentuk bagi mewujudkan perpaduan negara dan integrasi nasional melalui aspek kesenian dan kebudayaan. Dasar ini menjadi garis panduan masyarakat bagi membentuk dan mengekalkan identiti sebagai warganegara Malaysia.

Sejarah Pembentukan

Dasar Kebudayaan Kebangsaan telah digubal dan diperakui melalui Kongres Kebudayaan Kebangsaan pada tahun 1971. Kongres ini boleh dianggap sebagai lanjutan daripada Kongres Rakyat 1956, iaitu Kongres Kebudayaan Melayu. Kongres ini dirasmikan oleh Perdana Menteri Malaysia kedua, Tun Abdul Razak Hussein di Dewan Tunku Canselor, Universiti Malaya, Kuala Lumpur. Kongres ini dianjurkan oleh Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan.

“Kita mesti menggubal satu identiti bangsa Malaysia dengan mengambil kira semua kaum dan agama. Saya menegaskan bahawa sudah sampai ketikanya bagi kita menentukan identiti atau keperibadian kebangsaan sebagai satu bangsa yang mempunyai maruah dan martabat seperti bangsa-bangsa lain yang merdeka dan berdaulat di dunia ini”.

Petikan ucapan Tun Abdul Razak Hussein ketika merasmikan Kongres Kebudayaan Kebangsaan.

Sumber: Abdul Latiff Abu Bakar, 1987. *Kebudayaan Kebangsaan dalam Pembinaan Negara Bangsa Malaysia*. Kuala Lumpur: Biro Pendidikan Umno Malaysia.

Huraian tentang tiga prinsip utama Dasar Kebudayaan Kebangsaan.

Prinsip Utama

Pembentukan Dasar Kebudayaan Kebangsaan berteraskan tiga prinsip utama.

Prinsip Utama Dasar Kebudayaan Kebangsaan

Berteraskan kebudayaan rakyat asal rantau Melayu sebagai tunjang Dasar Kebudayaan Kebangsaan.

Unsur kebudayaan lain yang sesuai dan wajar diterima sebagai elemen penting.

Islam menjadi unsur yang penting dalam pembentukan Dasar Kebudayaan Kebangsaan.

Membuat Rasionalisasi

Rasionalkan Dasar Kebudayaan Kebangsaan ke arah memupuk keperibadian kebangsaan.

Kongres Kebudayaan Kebangsaan Kali Kedua diadakan di UKM pada 15 April 2017. Antara resolusi kongres tersebut termasuklah:

- Memperkasakan Kebudayaan Nasional sebagai identiti bangsa.
- Menyemarakkan bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan.
- Mempertahankan Perlembagaan Persekutuan.
- Mengukuhkan Rukun Negara sebagai tiang seri negara bangsa.
- Pendidikan sebagai alat penyatuan bangsa.

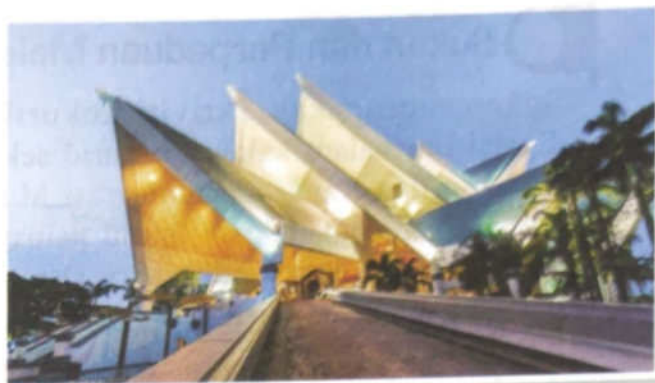
Matlamat Pembentukan

Pembentukan Dasar Kebudayaan Kebangsaan bertujuan mencapai tiga matlamat utama, iaitu:

- Mengukuhkan perpaduan bangsa dan negara melalui kebudayaan.
- Memupuk dan memelihara keperibadian kebangsaan yang terhasil daripada kebudayaan kebangsaan.
- Memperkaya dan mempertingkatkan kualiti kehidupan kemanusiaan dan kerohanian yang seimbang dengan pembangunan sosioekonomi.

Agensi Pelaksana

Pelaksanaan Dasar Kebudayaan Kebangsaan melibatkan semua kementerian, agensi dan jabatan yang berkaitan dengannya. Dasar ini dilaksanakan oleh Kementerian Pelancongan, Kesenian dan Kebudayaan (kini dikenali sebagai Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia), Jabatan Kesenian dan Kebudayaan Negara, Majlis Kebudayaan Negeri, Istana Budaya serta Akademi Seni Budaya dan Warisan Kebangsaan (ASWARA).

Istana Budaya.

Sumber: <http://www.istanabudaya.gov.my>.
Dicapai pada 29 Oktober 2020.

Citrawarna Malaysia

Dasar Kebudayaan Kebangsaan dijemakan melalui program seperti Citrawarna Malaysia yang melibatkan pelbagai kaum dan budaya. Program ini mula dianjurkan pada tahun 1999 yang merupakan promosi pelancongan. Antara program yang dijalankan termasuklah memperagakan kebudayaan, pakaian, tarian dan nyanyian rakyat Malaysia. Program Citrawarna diadakan di Dataran Merdeka pada bulan Mei setiap tahun dengan melibatkan rakyat pelbagai kaum dan budaya.

Penggiat Budaya

Dasar Kebudayaan Kebangsaan melahirkan ramai tokoh dan penggiat budaya yang tersohor. Tokoh ini memberikan sumbangan yang besar terhadap proses membudayakan masyarakat dan kebudayaan bangsa. Sumbangan mereka juga penting dalam menggalakkan penghasilan karya seni tempatan yang bermutu tinggi dan memartabatkan khazanah asli negara.

Azah Aziz
(Mak Ungku), Tokoh
Budayawan.

Hamzah Dolmat,
Seni Muzik
Tradisional.

Lim Swee Tin,
Kesusasteraan.

Samuel Dass,
Muzik Tradisional
India.

Shuhaibun Yussuf,
Budaya dan
Kesusasteraan
Sabah.

Mathew Ngau Jau,
Muzik Tradisional
(Sape) Sarawak.

Pelaksanaan Dasar Kebudayaan Kebangsaan dapat membentuk bangsa yang bersatu padu serta mengekalkan identiti negara. Sebagai rakyat Malaysia, kita mestilah berbangga dengan keunikan budaya masyarakat. Hal ini disebabkan budaya tersebut memperlihatkan keperibadian kebangsaan Malaysia sebagai sebuah negara yang merdeka dan berdaulat.

AKTIVITI

1. Dengan menggunakan pelbagai sumber, kumpulkan maklumat lanjut berkaitan dengan tokoh di atas:
 - Latar belakang kehidupan.
 - Kejayaan yang dicapai.
 - Sumbangan.
2. Bentangkan dapatan anda di hadapan kelas.

7.5 Sukan sebagai Alat Perpaduan

Sukan merupakan satu medium untuk memupuk perpaduan kaum dan integrasi nasional di Malaysia. Sukan dapat mengeratkan hubungan muhibah dan menerapkan rasa saling hormat dalam kalangan peserta. Selain itu, sukan mampu mewujudkan masyarakat yang sanggup memberikan sumbangan demi kesejahteraan sosial dan kecemerlangan sukan negara.

Sukan dan Perpaduan Melalui Pendidikan

Sukan merupakan aktiviti kokurikulum yang sangat digalakkan dalam kalangan murid sekolah. Dasar 1 Murid 1 Sukan dan Rancangan Integrasi Murid untuk Perpaduan (RIMUP) menggalakkan murid pelbagai kaum melibatkan diri dalam sukan yang digemari. Dasar ini juga memberikan peluang kepada murid pelbagai kaum untuk menceburi bidang sukan serta dapat memupuk semangat setia kawan dan berpasukan. Selain itu, dasar ini juga mampu melahirkan atlet yang berkaliber sehingga ke peringkat antarabangsa.

Kejohanan olahraga tahunan sekolah melibatkan murid yang terdiri daripada pelbagai kategori umur dan kaum. Tiada acara sukan yang dipertandingkan mengikut kaum. Rakan-rakan penyokong serta guru penasihat rumah sukan akan bersorak memberikan sokongan kepada atlet rumah sukan masing-masing tanpa mengira kaum.

Pusingan Robin (Round Robin)

Murid secara berkumpulan, bergilir-gilir memberikan maklum balas terhadap gambar yang berikut:

Perbarisan rumah sukan bersempena dengan kejohanan olahraga tahunan sekolah.

Sumber: Ihsan daripada Tuan Haji Ahmad Ali, 2019.

1. Apakah perasaan anda setelah dipilih sebagai salah seorang ahli perbarisan rumah sukan?
2. Bagaimanakah anda memainkan peranan dalam perbarisan rumah sukan yang terdiri daripada pelbagai kaum?
3. Jelaskan manfaat yang boleh didapati daripada kegiatan sukan ini bagi mengukuhkan hubungan dengan rakan kaum lain.

Kerjasama dan semangat bersatu warga sekolah yang berbilang kaum diperlihatkan melalui pelibatan dalam kejohanan olahraga tahunan sekolah.

Sumber: Ihsan daripada Tuan Haji Ahmad Ali, 2019.

Majlis Sukan Universiti Malaysia (MASUM)

Majlis Sukan Universiti Malaysia (MASUM) bermula pada tahun 1974. MASUM ditubuhkan bertujuan mengadakan pertandingan sukan dalam kalangan penuntut dan staf universiti tempatan bagi memupuk perpaduan dan integrasi nasional. MASUM menjadi medan untuk atlet menunjukkan kebolehan dalam sukan. Penganjuran MASUM secara bergilir-gilir dapat menggalakkan integrasi antara negeri.

Logo Sukan Malaysia.

Sumber: Kementerian Belia dan Sukan.

Logo MASUM.

Sumber: Kementerian Pengajian Tinggi.

Sukan Malaysia (SUKMA)

Sukan Malaysia (SUKMA) diadakan secara dwitahunan pada peringkat kebangsaan yang disertai oleh 13 buah negeri dan Wilayah Persekutuan. SUKMA bertujuan mengeratkan hubungan kaum serta integrasi antara negeri. SUKMA pertama diadakan di Kuala Lumpur dari 19 April 1986 hingga 26 April 1986 yang disertai oleh 3849 atlet dari 13 buah negeri di Malaysia.

Penganjuran Sukan

Kejayaan Malaysia menganjurkan pelbagai jenis sukan pada peringkat serantau dan antarabangsa juga membuktikan sukan dapat menyatukan masyarakat berbilang kaum di negara kita. Komitmen pemimpin dan kesungguhan para sukarelawan pelbagai kaum memastikan penganjuran sukan yang cemerlang mendapat pengiktirafan banyak pihak. Antara sukan antarabangsa yang berjaya dianjurkan oleh Malaysia termasuklah Hoki Piala Dunia, Sukan Komanwel, Piala Thomas, South East Asia Games atau Sukan SEA, Sukan Permotoran Formula 1 dan sukan berbasikal Le Tour de Langkawi.

Malaysia menganjurkan Sukan Permotoran Formula 1.

Sumber: <https://www.formula1.com/>. Dicapai pada 26 Oktober 2020.

Penganjuran Le Tour de Langkawi setiap tahun mampu menarik minat pasukan ternama dunia.

Sumber: <https://www.lada.gov.my/>. Dicapai pada 26 Oktober 2020.

Kejayaan Malaysia Kebanggaan Bersama

Kejayaan pasukan negara dalam pertandingan sukan antarabangsa seperti Sukan Olimpik, Sukan Komanwel, Sukan Asia, Sukan SEA dan Pestabola Merdeka merupakan hasil kerjasama serta kesungguhan pelbagai pihak. Dalam pasukan seperti bola sepak, hoki, badminton, renang, boling dan olahraga, pemain dan jurulatih bekerjasama tanpa mengira kaum. Kejayaan pasukan negara ini merupakan harapan seluruh rakyat Malaysia. Jelaslah bahawa sukan memainkan peranan yang penting dalam membentuk sebuah pasukan yang bersatu dan saling bekerjasama untuk mencapai kejayaan.

Malaysia turut melakar kejayaan dalam sukan paralimpik seperti Kejohanan Olahraga Paralimpik Dunia. Atlet negara menunjukkan prestasi cemerlang dengan meraih kemenangan dalam pelbagai jenis sukan seperti olahraga dan memanah.

Pasukan bola sepak kebangsaan berjaya melayakkan diri ke Sukan Olimpik Moscow pada tahun 1980 selepas mengalahkan Korea Selatan 2-1.

Sumber: Ahmad Sarji Abdul Hamid, 2008. *Sports and Recreation*. Kuala Lumpur: Editions Didier Millet.

Pasukan hoki kebangsaan dalam pertandingan Hoki Piala Dunia 1975, diperkenalkan kepada Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong V, Sultan Abdul Halim Mu'adzam Shah ibni Almarhum Sultan Badlishah.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Pasukan badminton Malaysia menjuarai Piala Thomas pada tahun 1967 selepas mengalahkan Indonesia 6-3.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

BAB 7

Senaraikan sukan yang anda ketahui mempunyai pemain dan jurulatih pelbagai kaum di Malaysia.

Membuat Interpretasi

Bagaimanakah perpaduan kaum dalam pasukan membawa kejayaan kepada sukan negara?

Laungan "Malaysia Boleh"

Slogan "Malaysia Boleh" menunjukkan patriotisme rakyat Malaysia tanpa mengira kaum, agama dan budaya ketika menyokong pasukan Malaysia yang bertanding dalam kejohanan peringkat serantau dan antarabangsa. Slogan ini asalnya untuk kempen Malaysia menjadi tuan rumah kejohanan Piala Thomas dan Uber pada tahun 1992 dan penyertaan Malaysia di kejohanan Olimpik yang diadakan di Sepanyol serta kejohanan Sukan SEA di Singapura 1993. Laungan semangat "Malaysia Boleh" oleh penyokong dapat dilihat apabila Malaysia muncul sebagai juara Piala Thomas pada tahun 1992. Sokongan ini membuktikan bahawa rakyat Malaysia bersatu padu untuk kejayaan pasukan negara.

Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong IX, Sultan Azlan Muhibbuddin Shah ibni Almarhum Sultan Yussuf Izzuddin Shah Ghafarullahu-lah menyampaikan pingat kepada pasukan badminton Malaysia yang menjuarai Piala Thomas pada tahun 1992.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Peranan Organisasi dalam Perkembangan Sukan dan Memupuk Perpaduan Kaum

Beberapa agensi diberi tanggungjawab untuk meningkatkan pencapaian dan kecemerlangan sukan negara pada peringkat antarabangsa. Antaranya termasuklah Kementerian Belia dan Sukan, Majlis Sukan Negara, Majlis Olimpik Malaysia serta persatuan sukan peringkat kebangsaan dan negeri. Pegawai pengurusan, pakar perubatan sukan, pegawai teknikal dan panel kejurulatihan yang terlibat dalam organisasi ini terdiri daripada pelbagai kaum dengan kepakaran dalam bidang masing-masing.

Pasukan badminton Malaysia yang menjuarai Piala Thomas pada tahun 1992.

Sumber: Malaysia, 2007. Jubli Emas Merdeka 31

Ogos 1957: Malaysia Ku Gemilang. Kuala Lumpur:

Kementerian Kebudayaan Kesenian dan Warisan Malaysia.

Slogan "Malaysia Boleh" menjadi perangsang semangat kepada rakyat Malaysia.

Sumber: Malaysia, 2007. Jubli Emas Merdeka 31

Ogos 1957: Malaysia Ku Gemilang. Kuala Lumpur:

Kementerian Kebudayaan Kesenian dan Warisan Malaysia.

Atlet sukan negara.

Kepemimpinan Berwibawa

Kejayaan sukan di negara kita merupakan hasil pengurusan sukan yang cekap dan teratur. Kecemerlangan ini juga disebabkan ketokohan pemimpin persatuan sukan, jurulatih, para atlet dan pegawai sukan. Keunikan perkembangan sukan di negara kita memperlihatkan pelibatan kerabat diraja dan ahli politik sebagai penaung atau presiden persatuan sukan. Sementara itu, bekas atlet pula menjadi pengurus atau jurulatih pasukan. Peranan mereka penting untuk menarik minat dan sokongan rakyat terhadap perkembangan industri sukan negara.

AKTIVITI

Perbincangan Bebas (Free Discussion)

Arahan:

Perbincangan murid dalam kumpulan kecil. Semasa sesi perbincangan, murid bertindak sebagai pemudah cara.

Berdasarkan simbol tersebut, lakukan aktiviti yang berikut:

- Perbincangan dalam kumpulan kecil:
 - Nama tokoh pemain yang anda kenal dalam simbol sukan berkenaan.
 - Bincangkan kejayaan yang pernah dicapai oleh tokoh pemain berkenaan.
 - Bagaimanakah kejayaan mereka dapat menyemarakkan semangat perpaduan kaum melalui sukan?
 - Cadangkan langkah untuk mewujudkan perpaduan kaum dan integrasi nasional melalui sukan.
- Perbincangan dalam kumpulan besar.
Dengan bimbingan guru sebagai pemudah cara, kongsikan maklumat hasil perbincangan dengan kumpulan lain dalam bentuk perbincangan bebas.

Sultan Haji Ahmad Shah,
Presiden Persatuan Bola
Sepak Malaysia
(1984–2014).

Sultan Azlan Muhibbuddin
Shah,
Presiden Konfederasi
Hoki Malaysia
(1985–2004).

Tunku Tan Sri Imran Tuanku
Ja'afar,
Presiden Majlis Olimpik
Malaysia
(1998–2018).

Dato' Sieh Kok Chi,
Setiausaha Agung Majlis
Olimpik Malaysia
(1992–2015).

Tan Sri Darshan Singh Gill,
Presiden Persekutuan
Kebangsaan Berbasikal
Malaysia
(1986–1990).

Dato' Peter Velappan,
Setiausaha Agung
Konfederasi Bola Sepak
Asia Malaysia
(1978–2007).

Sukan berupaya untuk mengukuhkan perpaduan antara kaum dalam kalangan masyarakat di Malaysia. Aktiviti sukan memberikan peluang kepada semua yang terlibat membentuk masyarakat yang lebih sopan, berintegriti, bertanggungjawab serta dapat menghargai pentingnya menjaga perpaduan dan keharmonian kaum. Melalui sukan juga, pemimpin dan rakyat saling bekerjasama serta berperanan dalam memajukan kegiatan sukan yang membawa kemakmuran negara.

7.6 Rukun Negara sebagai Tonggak Kesejahteraan Negara

Rukun Negara ialah ideologi negara yang dibentuk sebagai sebahagian daripada usaha kerajaan untuk menyatukan dan membimbing rakyat ke arah perpaduan. Rukun Negara merupakan susunan prinsip hidup masyarakat yang mengandungi nilai kenegaraan dan norma sosial yang mencakupi seluruh aspek kehidupan bernegara seperti politik, ekonomi, agama, budaya dan perundangan. Rukun Negara juga menggariskan ikrar yang perlu dihayati oleh warganegara Malaysia dan dianggap sebagai falsafah hidup rakyat Malaysia.

Sejarah Pembentukan

Rukun Negara dibentuk ekoran daripada peristiwa 13 Mei 1969. Rukun Negara hasil daripada perbincangan dan pemikiran Majlis Perundangan Negara (MAPEN) yang dibentuk oleh MAGERAN pada 29 Januari 1970. Rukun Negara telah diisytiharkan secara rasmi oleh Yang di-Pertuan Agong IV pada 31 Ogos 1970 bersempena dengan ulang tahun kemerdekaan yang ke-13. Pada tahun 2020, genaplah 50 tahun Rukun Negara dicipta.

Bacaan Ikrar Rukun Negara oleh pemimpin dan rakyat.

Sumber: www.kkmm.gov.my. Dicapai pada 28 Oktober 2020.

Logo bersempena dengan sambutan 50 tahun Rukun Negara diperkenalkan.

Sumber: www.moe.gov.my. Dicapai pada 20 Ogos 2020.

- Lima jalur merupakan simbolik lima prinsip Rukun Negara yang perlu dipatuhi.
- Bulan dan bintang melambangkan prinsip kepercayaan kepada Tuhan.
- Tengkolok berkerawang bulan dan bintang merupakan simbol prinsip kesetiaan kepada raja dan negara serta melambangkan prinsip keluhuran perlembagaan dan kedaulatan undang-undang.
- Angka 50 bersempena dengan sambutan ulang tahun Rukun Negara.
- Warna biru melambangkan amalan perpaduan dalam kesopanan dan kesusilaan.

Ideologi ialah fahaman atau ajaran yang digunakan atau dicita-citakan untuk dasar pemerintahan dan tujuan lain.

Majlis Perundangan Negara dianggotai oleh wakil daripada:

- MAGERAN.
- Kerajaan negeri.
- Parti politik.
- Wakil Sarawak dan Sabah.
- Kumpulan agama.
- Badan profesional.
- Perkhidmatan awam.
- Kesatuan sekerja dan persatuan majikan.
- Akhbar.
- Guru-guru.
- Kumpulan minoriti.

AKTIVITI

Berdasarkan maklumat dalam teks, hasilkan peta pemikiran yang sesuai berkaitan dengan matlamat Rukun Negara.

Matlamat ke Arah Kesejahteraan

Rukun Negara dibentuk untuk mendukung cita-cita mencapai beberapa matlamat. Setiap matlamat ini berperanan bagi melahirkan sebuah negara yang rakyatnya hidup bersatu padu, aman dan sejahtera.

Masyarakat Demokratik
Kita mendukung cita-cita hendak memelihara cara hidup demokratik apabila rakyat bertindak melalui parlimen yang dilantik menerusi perlembagaan. Perlembagaan negara menjamin kebebasan hak asasi dan kebebasan kegiatan berpolitik asalkan tidak melanggar undang-undang negara. Kepentingan negara hendaklah diutamakan lebih daripada kepentingan sesuatu kaum.

Masyarakat Liberal
Kita mendukung cita-cita hendak memelihara wujudnya satu masyarakat yang liberal. Ahli masyarakat bebas mengamalkan agama, adat resam serta kebudayaan masing-masing sesuai dengan kepentingan perpaduan negara. Ahli masyarakat bercita-cita mencipta satu masyarakat yang boleh menjadi sumber kekuatan kepada bangsa dan negara Malaysia.

Negara Bersatu
Kita mendukung cita-cita untuk mencipta satu bangsa dan negara yang bersatu padu. Setiap ahli masyarakat menganggap diri mereka sebagai rakyat Malaysia tanpa mengira keturunan atau kepercayaan. Mereka juga mempunyai kesetiaan dan cinta akan negara.

Masyarakat Adil
Kita mendukung cita-cita untuk mencipta satu masyarakat yang adil apabila semua anggota masyarakat mempunyai peluang yang sama untuk menikmati kekayaan negara. Masyarakat yang adil akan wujud apabila pihak yang lemah dan berkurangan dibantu supaya mereka mempunyai peluang yang sama untuk bersaing dan bebas daripada penindasan.

Masyarakat Progresif
Kita mendukung cita-cita hendak menegakkan satu masyarakat yang progresif mengikut kemajuan sains dan teknologi di samping mengamalkan nilai-nilai ketuhanan. Masyarakat progresif adalah satu masyarakat yang bergerak maju sejajar dengan perubahan dan kemajuan pada masa ini.

MATLAMAT RUKUN NEGARA

Bagaimanakah matlamat mewujudkan kesejahteraan negara dapat dilaksanakan dengan berkesan?

Sumber: Arkib Negara Malaysia, 1970. *Rukun Negara Malaysia*. Kuala Lumpur: Arkib Negara Malaysia.

Prinsip Rukun Negara

Rukun Negara mempunyai lima prinsip yang perlu dihayati oleh rakyat Malaysia.

1 Kepercayaan kepada Tuhan

Prinsip ini menunjukkan bahawa agama menjadi panduan hidup untuk membentuk keperibadian yang baik dan landasan dalam membina keharmonian kaum. Perlembagaan Malaysia menetapkan bahawa Islam ialah agama rasmi Persekutuan. Agama dan kepercayaan lain boleh diamalkan dengan aman dan tenteram. Kita perlu saling memahami dan menghormati serta bertoleransi dalam aspek keagamaan.

2 Kesetiaan kepada Raja dan Negara

Prinsip ini menjelaskan bahawa negara kita mengamalkan sistem pemerintahan Raja Berperlembagaan. Raja merupakan simbol penyatuan dan perpaduan rakyat berbilang kaum. Pengamalan prinsip ini dapat melahirkan rakyat yang menghormati simbol kedaulatan negara, mematuhi undang-undang, berusaha untuk meningkatkan imej negara dan berani mempertahankan kedaulatan negara serta mempunyai ciri patriotisme yang teguh.

3 Keluhuran Perlembagaan

Prinsip ini membawa maksud ketertinggian dan juga keagungan perlembagaan atau undang-undang. Perlembagaan berfungsi memberikan perlindungan dan hak kepada setiap anggota masyarakat dalam negara. Prinsip ini menekankan supaya rakyat dapat menerima, mematuhi dan mempertahankan kemuliaan perlembagaan.

4 Kedaulatan Undang-undang

Prinsip ini menuntut setiap rakyat menghormati undang-undang, tidak melakukan kesalahan di sisi undang-undang dan berusaha untuk menyokong penguatkuasaannya. Rakyat perlu bertanggungjawab mempertahankan dan memelihara kedaulatan undang-undang daripada dicabar oleh mana-mana pihak demi mengekalkan kehidupan yang aman dan harmoni.

5 Kesopanan dan Kesusilaan

Prinsip ini adalah untuk memastikan bahawa setiap rakyat perlu sentiasa bersopan santun, hormat-menghormati dan berakhlak mulia. Kesopanan dan kesusilaan dapat menjamin hubungan baik sesama kaum agar terus kekal terpelihara. Prinsip ini menjadi garis panduan yang perlu dijadikan amalan dan disemai dalam diri setiap rakyat Malaysia. Penghayatan nilai murni akan melahirkan suasana yang harmoni dan saling bertolak ansur.

Setiap rakyat Malaysia perlu menghayati sepenuhnya prinsip yang terkandung dalam Rukun Negara. Prinsip Rukun Negara mampu memperkukuh dan mengeratkan perpaduan antara kaum di Malaysia. Oleh itu, Rukun Negara sangat penting sebagai peraturan dan norma hidup bagi mewujudkan perpaduan kaum di negara ini.

Usaha mewujudkan perpaduan memerlukan kesungguhan dan rasa bertanggungjawab semua rakyat Malaysia. Seiring dengan ini, usaha memantapkan perpaduan dipupuk melalui rancangan pembangunan dan kemajuan ekonomi. Usaha ini dilaksanakan untuk meningkatkan kemakmuran negara dan kesejahteraan rakyat.

MEMBINA KESEJAHTERAAN NEGARA

Perpaduan dan Integrasi Nasional

- Maksud Perpaduan dan Integrasi Nasional
- Latar Belakang Hubungan Kaum
- Memperkasakan Perpaduan dan Integrasi Nasional

Dasar Pendidikan Kebangsaan

- Latar Belakang Dasar Pendidikan Kebangsaan
- Laporan Rahman Talib
- Laporan Jawatankuasa Kabinet
- Falsafah Pendidikan Kebangsaan
- Akta Pendidikan 1996

Bahasa Melayu sebagai Bahasa Ilmu dan Bahasa Perpaduan

- Akta Bahasa Kebangsaan
- Bahasa Rasmi Pentadbiran
- Memperkasakan Bahasa Melayu dalam Sistem Pendidikan

Dasar Kebudayaan Kebangsaan

- Sejarah Pembentukan
- Prinsip Utama
- Matlamat Pembentukan
- Agensi Pelaksana
- Citrawarna Malaysia
- Penggiat Budaya

Sukan sebagai Alat Perpaduan

- Sukan dan Perpaduan Melalui Pendidikan
- Majlis Sukan Universiti Malaysia (MASUM)
- Sukan Malaysia (SUKMA)
- Penganjuran Sukan
- Kejayaan Malaysia Kebanggaan Bersama
- Laungan "Malaysia Boleh"
- Peranan Organisasi dalam Perkembangan Sukan dan Memupuk Perpaduan Kaum
- Kepemimpinan Berwibawa

Rukun Negara sebagai Tonggak Kesejahteraan Negara

- Sejarah Pembentukan
- Matlamat ke Arah Kesejahteraan
- Prinsip Rukun Negara

Aktiviti 1: Ulas Gilir (Rotating View)

Arahan:

1. Murid dibahagikan kepada beberapa kumpulan.
2. Setiap murid membincangkan prinsip Rukun Negara. Jawapan dicatat di atas kertas sebak dan memaparkannya dalam kumpulan masing-masing.
3. Setiap kumpulan akan bergerak dari satu kumpulan ke satu kumpulan lain untuk membuat penilaian hasil kerja setiap kumpulan.
4. Mereka boleh membuat komen, memberikan idea tambahan atau persoalan pada kertas berkenaan dengan menggunakan pen yang warna dakwatnya berbeza-beza dan mencatatkan nama kumpulan yang memberikan komen.

Sejarah RUKUN NEGARA

- Diisytiharkan dengan rasminya oleh Duli Yang Maha Mulia Yang di-Pertuan Agong pada 31 Ogos 1970.
- Diperkenalkan sebagai pengikat dan pembina perasaan dan semangat cinta akan negara dalam kalangan rakyat.
- Segala aktiviti dan acara menyambut kemerdekaan pada tahun 1970 telah diisi dengan persembahan yang berteraskan Rukun Negara.

Sumber: Jabatan Arkib Negara

RUKUN NEGARA

Rakyatnya Negara kita, Malaysia mendukung cita-cita berikut:

- Mencapai perpaduan yang lebih erat di kalangan seluruh masyarakatnya;
- Memelihara satu cara hidup demokratik;
- Mencipta satu masyarakat adil di mana kemakmuran Negara akan dapat dinikmati bersama secara adil dan saksama;
- Menjamin satu cara liberal terhadap tradisi-tradisi kebudayaannya yang kaya dan berbagai corak;
- Membina satu masyarakat progresif yang akan menggunakan sains dan teknologi moden.

Maka kami, rakyat Malaysia, berjanji akan menumpukan seluruh tenaga dan usaha kami untuk mencapai cita-cita tersebut berdasarkan atas prinsip-prinsip yang berikut:

- KEPERCAYAAN KEPADA TUHAN;
- KESETIAAN KEPADA RAJA DAN NEGARA;
- KELUHURAN PERLEMBAGAN;
- KEBAHUTAHAN UNDANG-UNDANG;
- KESOPHAN DAN KESUSILAAN

Sumber: <https://www.penerangan.gov.my/>. Dicapai pada 13 November 2020.

1. Perbincangan berkaitan dengan soalan yang berikut:
 - (a) Sebagai rakyat Malaysia yang patriotik, bagaimanakah anda menghayati dan mengamalkan prinsip Rukun Negara dalam kehidupan harian?
 - (b) Prinsip Rukun Negara penting untuk mengekalkan perpaduan kaum dan kesejahteraan negara. Bincangkan.
2. Pembentangan dan perkongsian di hadapan kelas.
Wakil kumpulan membentangkan hasil perbincangan dan membuat rumusan tentang perkara yang dibincangkan.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Maklumat yang berikut merujuk cadangan yang terdapat dalam dasar pendidikan yang diperkenalkan di negara kita.

- Penekanan kepada mata pelajaran Sejarah untuk menanam perasaan cinta terhadap negara.
- Mewajibkan mata pelajaran Tatarakyat untuk membentuk sikap bertoleransi dan bekerjasama antara kaum.

Maklumat tersebut merujuk

- Laporan Rahman Talib 1960
 - Kajian Aminuddin Baki 1964
 - Laporan Jawatankuasa Kabinet 1979
 - Falsafah Pendidikan Kebangsaan 1996
2. Kedudukan bahasa Melayu dimartabatkan melalui Akta Bahasa Kebangsaan di bawah Perkara 152 Perlembagaan Persekutuan.
Bagaimanakah bahasa Melayu dapat dimartabatkan sebagai bahasa kebangsaan?
- Menubuhkan institut pengajian tinggi swasta
 - Memperkasakan peranan Dewan Bahasa dan Pustaka
 - Menjadi bahasa rasmi dalam urusan pentadbiran negara
 - Melaksanakan penggunaan bahasa Melayu dalam pelbagai urusan
- I dan II
 - I dan IV
 - II dan III
 - III dan IV
3. Tokoh di bawah ialah ahli sukan yang berjaya dalam bidang masing-masing.

Dr. M. Jegathesan,
Olahraga.

Nurul Huda
Abdullah,
Renang.

Mohd Azizulhasni
Awang,
Lumba Basikal.

Mohamad Ridzuan
Mohamad Puzi,
Olahraga
Paralimpik.

Muhammad Ziyad
Zolkefli,
Olahraga
Paralimpik.

- Senaraikan kejayaan yang dicapai oleh tokoh di atas sepanjang karier mereka.
- Bagaimanakah sumbangan mereka dapat dihargai dan dikenang oleh rakyat Malaysia?
- Apakah iktibar yang diperolehi daripada pengorbanan tokoh di atas untuk kecemerlangan generasi muda hari ini?

Cakna dan Cerminan Sejarah

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Pelibatan dalam aktiviti sosial dan kemasyarakatan dapat mewujudkan perasaan muhibah dan semangat bermasyarakat yang membawa perpaduan kaum.
- Berganding bahu tanpa mengira kaum dalam menjaga keharmonian dan kesejahteraan demi kemajuan dan pembangunan negara.
- Menghargai jasa dan pengorbanan tokoh dengan mencontohi mereka yang bertolak ansur dalam mengekalkan perpaduan kaum demi keharmonian masyarakat.

Diri dan Keluarga

Sentiasa berdaya saing dan melibatkan diri dalam program pembangunan sosial yang menjadi asas kepada kemajuan dan keharmonian masyarakat setempat.

Negara

Mengekalkan perpaduan dan keharmonian kaum merupakan tanggungjawab kita. Kita perlulah sentiasa bertolak ansur dan bertoleransi antara satu sama lain demi kesejahteraan negara.

BAB 7

Kesejahteraan masyarakat mewujudkan suasana yang harmoni dan membantu perpaduan kaum serta proses pembangunan Malaysia.

BAB 8 MEMBINA KEMAKMURAN NEGARA

SINOPSIS

Pembangunan ekonomi diteruskan selepas pembentukan Malaysia demi kesejahteraan rakyat dan kemakmuran negara. Dasar Ekonomi Baru (DEB) diperkenalkan untuk membasmi kemiskinan dan menyusun semula masyarakat tanpa mengira kaum. Dasar Pembangunan Nasional (DPN) pula diperkenalkan untuk meneruskan hasrat mencapai matlamat DEB. Pelaksanaan kedua-dua dasar ini melalui Rancangan Pembangunan Lima Tahun telah menghasilkan kejayaan dalam meningkatkan taraf hidup rakyat dan membangunkan ekonomi negara.

Inti Pati Pembelajaran

1. Pembentukan Dasar Ekonomi Baru (DEB).
2. Pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru (DEB).
3. Pembentukan Dasar Pembangunan Nasional (DPN).
4. Pelaksanaan Dasar Pembangunan Nasional (DPN).
5. Pencapaian Dasar Ekonomi Baru (DEB) dan Dasar Pembangunan Nasional (DPN).

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Kepentingan memahami dasar kerajaan kepada pembangunan negara.
2. Kepentingan pelibatan rakyat dalam pembangunan negara.
3. Kepentingan menghargai harta awam.
4. Kepentingan menjaga kelestarian alam sekitar.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi pembentukan Dasar Ekonomi Baru.
2. Meneroka bukti usaha yang dilakukan dalam pelaksanaan dasar ekonomi.
3. Membuat interpretasi pencapaian dasar ekonomi dalam menyusun semula masyarakat.
4. Membuat imaginasi keadaan masyarakat berbilang kaum selepas Dasar Ekonomi Baru.
5. Membuat rasionalisasi dasar ekonomi dalam memupuk perpaduan kaum.

Sektor perindustrian berkembang pesat di negara kita.

8.1 Pembentukan Dasar Ekonomi Baru (DEB)

Dasar Ekonomi Baru (DEB) dilaksanakan dalam tempoh 20 tahun bermula pada tahun 1970 hingga tahun 1990 sebagai rancangan pembangunan ekonomi dan perpaduan negara. DEB dilancarkan melalui Rangka Rancangan Jangka Panjang Pertama (RRJP1) yang merangkumi empat Rancangan Pembangunan Lima Tahun Malaysia. Dasar ini bertujuan memulihkan ketidakseimbangan sosioekonomi yang wujud antara kaum, antara wilayah dan antara kawasan dalam wilayah yang sama.

Latar Belakang Pembentukan

Majlis Perundingan Negara (MAPEN) ditubuhkan pada bulan Januari 1970. MAPEN dianggotai oleh pelbagai lapisan masyarakat. MAPEN ditubuhkan untuk mengadakan garis panduan bagi kerjasama antara kaum dan integrasi nasional untuk memupuk identiti kebangsaan dalam kalangan rakyat. Hasilnya, terbentuk satu dasar ekonomi negara yang dikenali sebagai DEB. Beberapa pakar ekonomi dari dalam dan luar negara diamanahkan untuk merancang dan merangka dasar berkenaan. Antara pakar yang terlibat termasuklah Dr. Rais Saniman (Malaysia), Dr. Just Faaland (Norway) dan Dr. Jack R. Parkinson (Britain).

Tun Abdul Razak Hussein, Perdana Menteri Malaysia kedua, memberikan penerangan berkaitan dengan DEB.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Keratan akhbar *Berita Harian* 13 Februari 1971 menunjukkan tujuan DEB diperkenalkan.

Sumber: <https://www.bharian.com.my>. Dicapai pada 22 September 2020.

Rancangan Pembangunan DEB yang dijalankan di bawah DEB.

1. Rancangan Malaysia Kedua (1971–1975).
2. Rancangan Malaysia Ketiga (1976–1980).
3. Rancangan Malaysia Keempat (1981–1985).
4. Rancangan Malaysia Kelima (1986–1990).

Matlamat Dasar Ekonomi Baru (DEB)

Matlamat DEB adalah untuk mencapai perpaduan dan kesejahteraan kaum dengan menggunakan strategi bersifat serampang dua mata.

Strategi Dasar Ekonomi Baru (DEB)

Membasmi kemiskinan dengan menambahkan pendapatan dan memperbanyak peluang pekerjaan kepada rakyat tanpa mengira kaum.

Menyusun semula masyarakat untuk mengurangkan dan menghapuskan pengenalan kaum mengikut fungsi ekonomi.

Terdapat isu yang berkaitan dengan rancangan membasmi kemiskinan dan penyusunan semula masyarakat semasa DEB dilancarkan.

Isu Sosioekonomi

Jurang sosioekonomi antara bumiputera dengan bukan bumiputera.

Jurang sosioekonomi antara pantai timur dengan pantai barat.

Jurang sosioekonomi antara masyarakat desa dengan bandar.

Jurang sosioekonomi antara negeri.

Meneroka Bukti

“Dasar Ekonomi Baru bertujuan membasmi kemiskinan dan menyusun semula masyarakat dengan memberikan peluang kepada rakyat berbilang bangsa untuk menikmati kemakmuran negara dengan lebih adil dan saksama.”

Petikan ucapan Tun Abdul Razak Hussein ketika pelancaran Dasar Ekonomi Baru.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Pembasmian kemiskinan dan penyusunan semula masyarakat boleh mewujudkan perpaduan kaum. Buktikan.

Nyatakan strategi yang digunakan untuk mencapai matlamat DEB.

8.2 Pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru (DEB)

Dasar Ekonomi Baru (DEB) dilaksanakan dengan menggunakan beberapa pendekatan bertujuan melahirkan masyarakat yang bersatu padu melalui agihan ekonomi yang seimbang. Beberapa langkah dilaksanakan berkaitan dengan usaha membasmi kemiskinan dan menyusun semula masyarakat. Antaranya termasuklah meningkatkan taraf hidup rakyat, memperkenalkan Rancangan Buku Hijau, memperkasakan peranan agensi kerajaan, pembangunan tanah oleh FELDA, pembangunan wilayah, pemilikan modal saham, pengenalan Industri Kecil dan Sederhana (IKS) dan pendidikan untuk tenaga kerja mahir.

Meningkatkan Taraf Hidup Rakyat

Rancangan meningkatkan taraf hidup melibatkan penduduk di luar bandar dan di bandar.

Luar Bandar

Tumpuan diberikan kepada penduduk miskin yang terdiri daripada petani, pekebun getah dan kelapa, nelayan, buruh dan penduduk kampung baharu.

- Usaha pembangunan dilakukan menerusi kegiatan Gerakan Koperasi yang sedia ada di luar bandar.
- Program yang dilaksanakan termasuklah penerokaan tanah baharu, bantuan peralatan pertanian, khidmat nasihat, subsidi benih dan baja, kemudahan kredit, pemasaran dan pusat kemajuan peladang.

Bandar

Penduduk di bandar pula menghadapi kemiskinan disebabkan pendapatan yang rendah dan masalah perumahan.

- Usaha dilakukan oleh kerajaan untuk memajukan pelbagai jenis perindustrian dan perniagaan yang membuka peluang pekerjaan lebih banyak dan meningkatkan pendapatan golongan miskin pelbagai kaum.
- Golongan ini juga disediakan dengan kemudahan asas seperti pendidikan, bekalan air dan elektrik, jalan raya, bantuan biasiswa dan buku teks percuma, makanan tambahan kepada kanak-kanak dan program rumah murah.

Rumah kediaman peneroka sebelum dan selepas DEB diperkenalkan menunjukkan perubahan taraf hidup.

Sumber: Muzium Rumah Warisan FELDA Air Tawar 2, Kota Tinggi, Johor.

Rancangan Buku Hijau

Rancangan Buku Hijau peringkat kebangsaan telah dilancarkan oleh Tun Abdul Razak Hussein pada 20 Disember 1974.

- Matlamat rancangan ini untuk menambahkan pendapatan rakyat dan pengeluaran bahan makanan supaya cukup untuk keperluan negara.
- Rancangan ini memberikan tumpuan kepada penggunaan tanah yang sepenuhnya.
- Mengusahakan tanah dengan tanaman jangka pendek, perkebunan berkelompok, penternakan, pemasaran yang baik dan projek kecil yang lain.

Tun Abdul Razak Hussein (duduk dua dari kiri) membuat pengumuman pelancaran rancangan Buku Hijau pada 20 Disember 1974.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Peranan Agensi Kerajaan

Beberapa agensi kerajaan ditubuhkan untuk mempelbagaikan kegiatan ekonomi yang boleh menambahkan pendapatan rakyat dan membuka peluang pekerjaan yang lebih banyak untuk semua kaum. Agensi ini juga memberikan bantuan dari segi peralatan, biji benih, kemudahan pinjaman dan khidmat nasihat. Antara agensi tersebut termasuklah Lembaga Beras dan Padi Negara (LPN), Lembaga Pertubuhan Peladang (LPP), Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia (LKIM) dan Rubber Industry Smallholders Development Authority (RISDA) atau dikenali sebagai Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah.

Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia (LKIM)
Ditubuhkan pada tahun 1971 untuk meningkatkan taraf hidup nelayan dan memodenkan industri perikanan.

Lembaga Pertubuhan Peladang (LPP)
Ditubuhkan pada tahun 1973 untuk membantu pekebun kecil, petani dan peladang yang terlibat dalam kegiatan koperasi.

Lembaga Beras dan Padi Negara (LPN)
Ditubuhkan pada tahun 1971 untuk mengawal selia sektor padi dan beras serta menstabilkan harga padi. Pada tahun 1994, dikenali sebagai Beras Nasional (BERNAS).

Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah (RISDA)
Ditubuhkan pada tahun 1973 untuk membantu dalam penyelidikan dan penanaman semula getah.

Rancangan Buku Hijau.

Mengapakah rancangan ekonomi dikenali sebagai Rancangan Buku Hijau?

Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan (FELDA) dan Pembangunan Tanah

Pembukaan tanah baharu untuk pertanian dilakukan secara teratur di bawah FELDA. Penduduk luar bandar yang miskin dipindahkan ke kawasan FELDA yang baru dibangunkan.

- Mereka diberi tanah seluas 10 ekar untuk diusahakan dengan tanaman kelapa sawit, getah dan rumah kediaman.
- Selain itu, terdapat kemudahan lain seperti klinik, sekolah, pengangkutan dan koperasi FELDA yang dapat mengubah taraf hidup mereka.
- FELDA juga menjalinkan kerjasama dengan kerajaan negeri bagi meneroka pembukaan tanah baharu untuk pertanian.
- Di Sabah, kerjasama FELDA dengan Yayasan Sabah telah membawa kepada pembukaan Felda Wilayah Sahabat (Lahad Datu) dan Felda Umas (Tawau).
- FELDA juga mengadakan kerjasama dengan Sarawak melalui Sarawak Land Consolidation and Rehabilitation Authority (SALCRA) untuk pembukaan ladang kelapa sawit.

FELDA.

Perjanjian persefahaman yang ditandatangani antara FELDA dengan Kerajaan Sabah bagi membolehkan FELDA terlibat dalam pembangunan tanah di Sabah.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Apakah kemudahan yang disediakan oleh FELDA untuk peneroka?

Yayasan Sabah ditubuhkan pada tahun 1966 bertujuan menyediakan peluang pendidikan untuk rakyat Sabah dan mewujudkan peluang bagi pengagihan kekayaan ekonomi yang seimbang dalam kalangan rakyat Sabah. Kini, Yayasan Sabah meluaskan operasinya yang meliputi perladangan agro, perkapalan, pembangunan hartanah, industri makanan, perikanan dan industri minyak.

SALCRA ditubuhkan pada tahun 1976 serta terlibat dalam aktiviti perhutanan, perladangan dan pertanian. Ladang kelapa sawit diusahakan di wilayah Bau-Lundu, Serian, Sri Aman dan Saratok-Saribas, Sarawak.

Kilang kelapa sawit di Lubok Antu, Sri Aman milik Sarawak Land Consolidation and Rehabilitation Authority (SALCRA).

Sumber: salcra.gov.my. Dicapai pada 23 Oktober 2020.

Skim peneroka FELDA tidak hanya dikhaskan untuk membantu bumiputera. Kaum Cina dan India juga diberi peluang oleh FELDA untuk menjadi peneroka. Terdapat beberapa buah FELDA yang menerima peneroka pelbagai kaum seperti di Felda Lurah Bilut (Pahang), Felda Keratong (Pahang) dan Felda Sendayan (Negeri Sembilan).

Tun Abdul Razak Hussein (dua dari kiri) meninjau perkembangan tanaman pokok getah di Felda Lurah Bilut, Pahang.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Pembangunan Wilayah

Program pembangunan wilayah dijalankan dengan pembukaan tanah untuk industri getah dan kelapa sawit.

- Lembaga Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA).
- Lembaga Kemajuan Terengganu Tengah (KETENGAH).
- Lembaga Kemajuan Pahang Tenggara (DARA).
- Lembaga Kemajuan Kelantan Selatan (KESEDAR).

Urban Development Authority (UDA) atau dikenali sebagai Perbadanan Pembangunan Bandar ditubuhkan pada tahun 1971 yang berperanan dalam sektor pembangunan industri dan pembangunan bandar baharu. Antaranya termasuklah pembukaan bandar baharu dan kawasan perindustrian di Bandar Tun Hussein Onn (Cheras) dan Bandar Baru Uda (Skudai).

Lembaga Kemajuan Johor Tenggara (KEJORA).

Sumber: <http://www.kejora.gov.my/>. Dicapai pada 5 November 2020.

Lembaga Kemajuan Kelantan Selatan (KESEDAR).

Sumber: <http://www.kesedar.gov.my/>. Dicapai pada 5 November 2020.

Lurah Bilut di Bentong, Pahang telah dipilih oleh FELDA sebagai rancangan pembangunan tanah secara berkelompok yang pertama ditubuhkan pada tahun 1957. Pada peringkat awal, bilangan peneroka terdiri daripada kaum Melayu seramai 400 orang, kaum Cina 169 orang dan kaum India seramai 47 orang. Semua kerja pembinaan rumah dan penanaman getah dilakukan secara bergotong-royong.

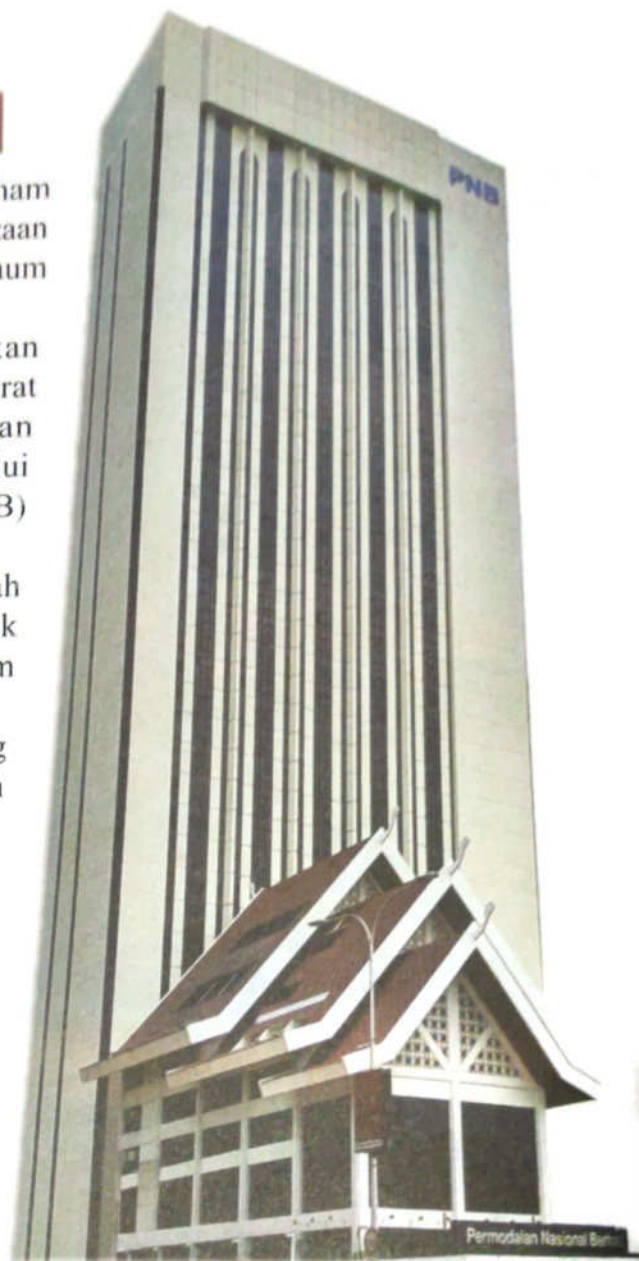
Pemilikan Modal Saham

Kaum bumiputera ketinggalan dalam pemilikan saham syarikat perdagangan. Keadaan ini mewujudkan perbezaan dari segi taraf hidup dan jumlah pendapatan antara kaum bumiputera dengan bukan bumiputera.

- Usaha dilakukan untuk menambah pemilikan modal saham bumiputera dalam sektor korporat bagi mewujudkan Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera (MPPB) melalui penubuhan Permodalan Nasional Berhad (PNB) pada 17 Mac 1978.
- Amanah Saham Nasional (ASN) dan Amanah Saham Bumiputera (ASB) dilancarkan untuk memudahkan kaum bumiputera memiliki saham dalam syarikat berhad.
- Kaum bukan bumiputera turut diberi peluang dalam pemilikan modal saham dengan pengenalan Amanah Saham Malaysia.

Logo Amanah Saham Nasional dan Amanah Saham Bumiputera.

Menara PNB.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Pengenalan Industri Kecil dan Sederhana (IKS)

Industri kecil dan sederhana merujuk industri pembuatan barangan menggunakan modal yang kecil dan tenaga kerja yang tidak ramai. Rakyat diberi peluang mengusahakan industri desa serta IKS. Usaha ini bagi memperbaiki taraf hidup rakyat serta menambah daya pengeluaran dan pendapatan.

- Industri ini meliputi kraf tangan, makanan, pakaian dan inap desa.
- Antara IKS yang berjaya termasuklah Best Farm Co., Nurul Food Industry Enterprise, Ramly Food Processing Sendirian Berhad dan Faiza Marketing Sendirian Berhad.
- Pinjaman, insentif dan nasihat diberikan melalui Bank Bumiputra (1965), Perbadanan Nasional Berhad (1969), Bank Pertanian Malaysia (1969) yang kini dikenali sebagai Agrobank, Skim Pinjaman Khas Pertanian (1970) dan Amanah Ikhtiar Malaysia (1987).

Hasilnya, muncul ramai usahawan muda yang dapat menyumbang kepada pembangunan masyarakat dan negara.

Pendidikan Tenaga Kerja Mahir

Kerajaan mengambil langkah untuk melahirkan tenaga kerja mahir yang mampu menampung keperluan dalam bidang pertanian dan perindustrian.

- Asas kepada latihan kemahiran ini diberikan sejak di bangku sekolah melalui mata pelajaran Kemahiran Hidup.
- Pendidikan menengah atas dibahagikan kepada dua jurusan, iaitu akademik dan vokasional.
- Bagi memenuhi keperluan ini, sekolah teknik dan vokasional, Maktab Perguruan Teknik, politeknik, Universiti Teknologi Malaysia dan Universiti (Institut) Teknologi Mara ditubuhkan.
- Kursus kemahiran ditawarkan dalam pelbagai bidang untuk menampung permintaan terhadap tenaga kerja mahir.

Kesannya, pekerja mahir dapat meningkatkan taraf hidup dan pendapatan melalui kemahiran yang dimiliki.

Politeknik Ibrahim Sultan, Pasir Gudang, Johor.

Sumber: Kementerian Pengajian Tinggi.

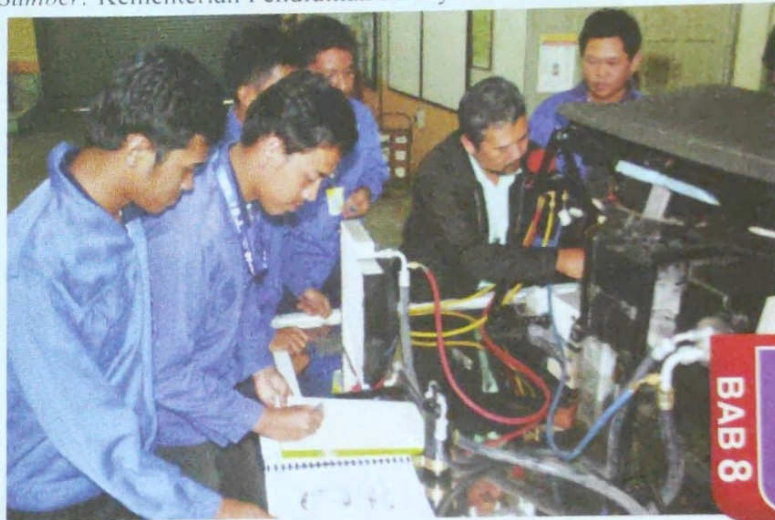
Kolej Vokasional Taiping, Perak.

Sumber: Kementerian Pendidikan Malaysia.

Pelajar membuat latihan kemahiran di Pusat Latihan Teknologi Tinggi (ADTEC), Shah Alam, Selangor.

Sumber: <http://www.adtecsa.gov.my/>. Dicapai pada 27 Oktober 2020.

Pelajar jurusan kemahiran tekun mendengar penerangan daripada tenaga pengajar.

Sumber: <http://www.ilpkb.gov.my/>. Dicapai pada 27 Oktober 2020.

Semua langkah yang dilaksanakan bertujuan membasmi kemiskinan dan menyusun semula masyarakat untuk mencapai matlamat perpaduan negara. Segala program pembangunan yang dilaksanakan seiring dengan penjagaan alam sekitar negara kita. Kita perlu meningkatkan taraf hidup demi kemakmuran negara.

AKTIVITI

Sistem pendidikan yang berteraskan kemahiran menjamin masa hadapan remaja. Bahaskan.

8.3 Pembentukan Dasar Pembangunan Nasional (DPN)

Rangka Rancangan Jangka Panjang Pertama (RRJP1) dan DEB berakhir pada tahun 1990. Dalam tempoh pelaksanaan DEB (1970–1990), ekonomi Malaysia berkembang dengan pesatnya. Kejayaan menyeluruh yang telah dicapai memerlukan masa yang lebih lama untuk menampakkan hasil yang berkesan. Usaha yang dilaksanakan melalui DEB diteruskan pula oleh DPN.

Latar Belakang Pembentukan

Dasar Pembangunan Nasional (DPN) dilancarkan oleh Tun Dr. Mahathir Mohamad, Perdana Menteri Malaysia keempat pada 17 Jun 1991. DPN merupakan kesinambungan DEB yang dirangka untuk tempoh 10 tahun (1991–2000) melalui Rangka Rancangan Jangka Panjang Kedua (RRJP2). DPN merupakan usaha untuk menjadikan Malaysia sebuah negara maju berdasarkan Wawasan 2020.

DASAR PEMBANGUNAN NASIONAL (1991–2000)

Ilustrasi menunjukkan kepesatan pembangunan negara.

Matlamat Dasar Pembangunan Nasional (DPN)

Matlamat DPN adalah untuk mencapai perpaduan negara melalui pengagihan kekayaan. Matlamat ini dapat dicapai melalui pembangunan seimbang antara negeri dan antara bandar dengan luar bandar melalui beberapa aspek. Matlamat DPN dilaksanakan melalui Rancangan Malaysia Keenam dan Rancangan Malaysia Ketujuh.

Rancangan Pembangunan Ekonomi Lima Tahun yang dijalankan di bawah DPN.

1. Rancangan Malaysia Keenam (1991–1995).
2. Rancangan Malaysia Ketujuh (1996–2000).

Objektif Dasar Pembangunan Nasional (DPN)

Objektif DPN adalah untuk mewujudkan masyarakat yang bersatu padu dengan memperkukuh kestabilan sosial dan politik serta mengekalkan pembangunan ekonomi yang berterusan. DPN menetapkan langkah ke arah membolehkan Malaysia mencapai taraf negara yang maju dalam semua aspek seperti keadilan sosial, nilai, etika dan moral, kestabilan politik, kualiti hidup, kecekapan pentadbiran kerajaan serta kecemerlangan ekonomi.

Strategi Dasar Pembangunan Nasional (DPN)

Dasar Pembangunan Nasional (DPN) menggunakan beberapa strategi yang merangkumi bidang ekonomi, sosial serta pembangunan kemudahan fizikal untuk meneruskan usaha membasmi kemiskinan dan menyusun semula masyarakat.

Ekonomi

- Pelibatan aktif pihak swasta dalam pembangunan ekonomi negara.
- Melaksanakan program penanaman semula.
- Penggunaan sains dan teknologi.
- Meningkatkan pemilikan saham bumiputera.

Penggunaan teknologi moden meningkatkan kualiti dan hasil pertanian.

Sosial

- Memberikan insentif serta kemudahan pendidikan untuk kemajuan masyarakat miskin tanpa mengira kaum.
- Mewujudkan masyarakat perdagangan dan perindustrian bumiputera.
- Membentuk masyarakat yang berdisiplin dan progresif.

Pembelajaran tradisional berubah ke arah pembelajaran digital atau e-pembelajaran.

Kemudahan Fizikal dan Alam Sekitar

- Menyediakan dan menambah baik kemudahan asas.
- Pembangunan mapan tanpa mengabaikan alam sekitar.

Dasar Pembangunan Nasional turut memberikan tumpuan terhadap penggunaan teknologi hijau.

8.4 Pelaksanaan Dasar Pembangunan Nasional (DPN)

Strategi asas DEB diteruskan dalam pelaksanaan DPN, iaitu membasmi kemiskinan serta menyusun semula masyarakat untuk memperbaiki ketidakseimbangan sosial dan ekonomi antara kaum. Pelaksanaan DPN juga dilakukan melalui pemilikan modal saham dan pembangunan wilayah.

Pembasmian Kemiskinan

Kerajaan meneruskan usaha untuk menghapuskan kemiskinan tegar dalam kalangan pelbagai kaum khususnya golongan bumiputera.

- Pemberian subsidi dan sokongan diteruskan kepada golongan penanam padi dan nelayan. Tumpuan diberikan ke arah mempertingkatkan produktiviti pengeluaran mereka.
- Golongan belia pula diberi latihan di agensi kerajaan seperti Pusat Latihan Kemahiran Giatmara dan Institut Latihan Perindustrian (ILP) bagi membolehkan mereka mendapatkan kerja yang berkaitan dengan kemahiran dan berpendapatan tinggi.

Pelajar mengikuti latihan kemahiran ILP di Kota Samarahan, Sarawak.

Sumber: <https://ilpks.gov.my>. Dicapai pada 22 September 2020.

Kursus kulinari ditawarkan di Pusat Latihan Kemahiran Giatmara.

Sumber: <https://ewarta.mara.gov.my/>. Dicapai pada 27 Oktober 2020.

Teknologi Kimpalan Arka dan Gas, ILP di Kota Bharu, Kelantan.

Sumber: <https://ilpkb.gov.my>. Dicapai pada 22 September 2020.

Bagaimanakah kemiskinan tegar dalam kalangan rakyat Malaysia dapat dihapuskan?

Penyusunan Semula Masyarakat

Langkah menyusun semula masyarakat dilakukan dengan pembentukan Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera (MPPB). Hal ini bertepatan dengan Perlembagaan Persekutuan (Perkara 153).

- Meningkatkan tenaga kerja dan penyertaan bumiputera dalam pengurusan sektor moden seperti pembuatan dan perkhidmatan.
- Latihan dalam bidang pengurusan harta dan etika perniagaan diberikan oleh agensi kerajaan.
- Pemberian kontrak, kuota dan lesen kepada perniagaan milik bumiputera dan syarikat usaha sama dengan bukan bumiputera turut dilaksanakan.
- Perhatian khusus diberikan kepada penyertaan bumiputera dalam IKS.
- Usaha sama secara aktif antara bumiputera dengan bukan bumiputera digalakkan untuk membolehkan syarikat bumiputera meningkatkan prospek perniagaan.
- Bagi membolehkan bumiputera bersaing dalam perniagaan moden, mereka akan didedahkan dengan teknologi terbaharu, di samping kemudahan modal, maklumat pasaran dan hubungan perniagaan dalam pasaran antarabangsa.

Matlamat penyusunan semula masyarakat akan memastikan corak tenaga kerja di pelbagai sektor dan pekerjaan dalam ekonomi bagi mencerminkan komposisi pelbagai kaum dalam negara.

Barangan keluaran pengusaha IKS.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Pameran hasil keluaran industri syarikat bumiputera.

Nyatakan peranan institusi yang menyediakan latihan kemahiran kepada golongan belia.

Mengapakah insentif diberikan kepada Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera?

Penyusunan Semula Modal Saham

Penyusunan semula modal saham dalam sektor korporat terus dilaksanakan di bawah DPN. Langkah ini dibuat supaya bahagian saham kaum bumiputera dapat dipertingkatkan selaras dengan matlamat asal DEB bagi mencapai sekurang-kurangnya 30 peratus dalam pemilikan, penguasaan dan pengurusan sektor moden. Tindakan akan diambil melalui program penswastaan bagi memperuntukkan sejumlah saham untuk projek yang diswastakan kepada bumiputera. Penswastaan syarikat perniagaan milik agensi amanah yang dikhaskan untuk bumiputera seperti yang berikut:

- Majlis Amanah Rakyat (MARA).
- Perbadanan Nasional Berhad (PERNAS).
- Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri (PKEN).

Pada masa yang sama, kaum bukan bumiputera diberi peluang untuk menyertai projek penswastaan.

Bangunan Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Selangor.

Sumber: www.pkns.gov.my/. Dicapai pada 21 Julai 2020.

Saham ialah pegangan hak milik syarikat dalam bentuk ekuiti.

Dasar penswastaan dilancarkan oleh Tun Dr. Mahathir Mohamad, Perdana Menteri Malaysia keempat pada bulan Mac 1983. Dasar ini bertujuan meningkatkan produktiviti serta kualiti perkhidmatan atau barangan. Penswastaan mempercepat pembangunan ekonomi negara melalui pelaburan modal oleh sektor swasta.

AKTIVITI

Cari maklumat daripada pelbagai sumber berkaitan dengan agensi kerajaan yang terlibat dalam dasar penswastaan. Bentangkan pendapat anda di dalam kelas.

Bangunan MARA, Kuala Lumpur.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Pembangunan Wilayah

Kerajaan meneruskan rancangan pembangunan wilayah untuk meningkatkan integrasi ekonomi yang saling melengkapi antara negeri. Usaha memperbaiki ketidakseimbangan pembangunan wilayah memudahkan pencapaian kesamarataan pendapatan antara kaum di negara ini.

- Malaysian Agricultural Research and Development Institute – MARDI (Institut Penyelidikan dan Kemajuan Pertanian Malaysia) ditingkatkan.
- Konsep pertanian pintar digunakan untuk meningkatkan hasil pertanian.
- Penyebaran industri terpilih digalakkan dengan mendorong sektor swasta menempatkan semula kilang tambahan di negeri yang kurang maju dengan kemudahan fizikal, pendidikan, kesihatan dan perumahan. Kawasan-kawasan ini akan menjadi pusat pertumbuhan baharu ekonomi yang dapat menyumbang kepada pembangunan wilayah.

Penggunaan teknologi dron bagi melancarkan kerja menyembur racun dan baja cecair di sawah padi.

Sumber: <http://k15.upm.edu.my/>. Dicapai pada 27 Ogos 2020.

Penyelidikan dan pembangunan yang dilakukan oleh MARDI menggunakan konsep pertanian pintar mampu meningkatkan hasil pengeluaran petani.

Sumber: <http://blogmardi.wordpress.com>. Dicapai pada 27 Ogos 2020.

Pelaksanaan DPN telah meningkatkan taraf hidup rakyat. Penggunaan teknologi moden mampu meningkatkan pengeluaran dalam pelbagai bidang ekonomi. Seiring dengan ini, berlaku kemajuan dalam pembinaan kemudahan awam untuk kesejahteraan rakyat. Kita mempunyai tanggungjawab untuk menghargai dan menjaga harta awam tersebut. Rakyat perlu menjaga kelestarian alam sekitar bagi mewujudkan negara yang harmoni dan indah.

Pertanian pintar bermaksud penggunaan teknologi pintar bagi meningkatkan pengeluaran hasil pertanian. Penggunaan biji benih berkualiti membolehkan sawah padi diusahakan empat kali setahun dan meningkatkan hasil padi negara. Jentera moden digunakan untuk membajak dan menuai. Jentera ini dikendalikan menerusi alat kawalan jauh. Proses menyembur racun dan baja pula dilakukan dengan penggunaan dron.

8.5 Pencapaian Dasar Ekonomi Baru (DEB) dan Dasar Pembangunan Nasional (DPN)

Pelaksanaan DEB dan DPN membawa perubahan kepada kemajuan ekonomi serta taraf hidup penduduk. Pencapaian kedua-dua dasar ini dapat dilihat dari aspek sosial dan ekonomi.

Aspek Sosial

Pencapaian dari aspek sosial dapat dilihat dari segi penurunan kadar kemiskinan, peningkatan kualiti hidup, kemunculan golongan pertengahan, masyarakat perdagangan dan perindustrian bumiputera. Selain itu, pencapaiannya juga meliputi pembangunan pendidikan, perkembangan sistem pengangkutan dan perhubungan serta perkembangan bandar baharu.

Penurunan Kadar Kemiskinan

Kadar kemiskinan di Malaysia berjaya dikurangkan. Usaha kerajaan mempelbagaikan kegiatan ekonomi membuka peluang pekerjaan dan menambah pendapatan isi rumah yang melibatkan semua kaum. Kerajaan juga menambah baik peluang untuk rakyat mendapatkan kemudahan awam yang dapat meningkatkan taraf dan kualiti hidup. Keperluan tenaga kerja dalam bidang pertanian dan perindustrian dapat mengurangkan masalah pengangguran dan kadar kemiskinan rakyat.

- Pelaksanaan DEB menyebabkan kadar kemiskinan penduduk dapat dikurangkan daripada 49.3 peratus pada tahun 1970 kepada 17.1 peratus pada tahun 1990.
- Pelaksanaan DPN pula mengurangkan kadar kemiskinan kepada 7.2 peratus pada tahun 2000.

Peningkatan Kualiti Hidup

Pertumbuhan ekonomi dan peningkatan pendapatan menyebabkan kualiti hidup rakyat meningkat. Hal ini dapat dilihat dari aspek peningkatan tahap kesihatan rakyat yang semakin baik. Begitu juga dari aspek pendidikan, pemilikan barang keperluan asas dan penyediaan infrastruktur seperti hospital dan klinik untuk keperluan rakyat. Kualiti hidup menunjukkan kesejahteraan rakyat dan kemakmuran negara semakin baik selepas tahun 1990.

Penyediaan infrastruktur kesihatan di negara kita untuk keperluan rakyat.

Dasar Ekonomi Baru (DEB) dan DPN berjaya meningkatkan penyertaan bumiputera dan bukan bumiputera dalam pekerjaan di bandar dengan kewujudan masyarakat baharu yang terdiri daripada golongan profesional, pemodal, teknikal, pentadbiran dan pengurusan.

- Perkembangan ekonomi menyebabkan keperluan terhadap bidang kerja ini semakin meningkat.
- Mereka dianggap sebagai golongan pertengahan dalam masyarakat.
- Kemunculan golongan ini menunjukkan dasar ekonomi yang dilaksanakan oleh kerajaan dan pihak swasta memberikan kesan terhadap peningkatan taraf hidup rakyat.
- Masyarakat baharu ini juga memberikan sumbangan yang besar kepada pendapatan dan kemakmuran negara.

Arkitek muda sedang melakar pelan bangunan.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Perkhidmatan pemeriksaan gigi oleh doktor yang bertauliah.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Jurutera memantau pembinaan bangunan.

Nyatakan empat jenis pekerjaan profesional yang terdapat di negara kita.

Bagaimanakah golongan profesional dapat membantu usaha membasmi kemiskinan rakyat?

Pelajar sedang mendengar penerangan daripada pensyarah.

Sumber: Ihsan daripada Azharudin Mohamed Dali.

Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera

Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera diwujudkan melalui DEB dan DPN yang bergiat dalam pelbagai bidang ekonomi.

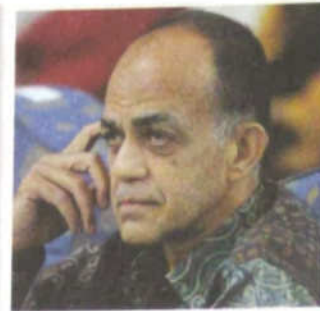
- Golongan ini membentuk kelas bumiputera komersial yang melibatkan diri dalam sektor korporat.
- Muncul tokoh bumiputera dalam bidang perbankan, pemodal saham, pemilik syarikat, pemilik pelabuan dan usahawan muda.
- Kemunculan golongan ini turut memberikan faedah kepada peningkatan taraf hidup golongan miskin dengan tawaran pekerjaan dalam syarikat dan industri yang dimiliki oleh golongan ini.

Tan Sri Mohd Effendi Norwawi
Ahli Perniagaan.

Tan Sri Azman Hashim
Tokoh Perbankan.

Tan Sri Syed Mokhtar al-Bukhari
Tokoh Korporat.

Tan Sri Mustapha Kamal
Tokoh Hartanah.

Pembangunan Pendidikan

Pembangunan pendidikan berlaku seiring dengan pembangunan ekonomi. Pembangunan ekonomi memerlukan tenaga kerja mahir yang berpendidikan.

- Selepas tahun 1990, berlaku pertumbuhan institusi pendidikan di bawah kelolaan pihak kerajaan dan swasta.
- Pada masa yang sama, muncul graduan dalam bidang sains, teknologi dan teknikal.
- Kebolehan dalam bidang ini amat diperlukan kerana permintaan yang tinggi dalam bidang perindustrian dan k-ekonomi.
- Pendidikan tinggi juga memperbaiki taraf hidup rakyat Malaysia.

Universiti Teknologi Malaysia (UTM) merupakan antara pusat pengajian tinggi awam yang menawarkan kursus dalam bidang sains, teknologi dan teknikal.

Pengangkutan dan Perhubungan

Pembangunan ekonomi memberikan kesan terhadap pemodenan pengangkutan awam. Pelaburan dibuat oleh pihak kerajaan dan swasta dalam bidang pengangkutan untuk memenuhi keperluan perindustrian serta perdagangan.

- Jaringan sistem jalan raya, pengangkutan udara, kereta api dan pelabuhan yang moden merancakkan aktiviti ekonomi negara termasuklah ke kawasan pedalaman.
- Sistem pengangkutan juga memudahkan proses integrasi antara Semenanjung Malaysia dengan Sarawak dan Sabah.

Lebuhraya Pantai Timur 2.

Sumber: <http://www.lpt2.com.my/>. Dicapai pada 29 Oktober 2020.

Majlis perasmian pembukaan MRT Laluan Sungai Buloh-Kajang (Laluan SBK) oleh Dato' Sri Mohd. Najib Tun Abdul Razak, Perdana Menteri Malaysia keenam pada tahun 2017.

Sumber: <http://www.mymrt.com.my/>. Dicapai pada 29 Oktober 2020.

Perkhidmatan udara dan kereta api turut memacu pembangunan ekonomi dan menyejahterakan kehidupan rakyat.

Perkembangan Wilayah

Perkembangan ekonomi melalui DEB dan DPN menyebabkan kemunculan beberapa bandar baharu. Antaranya termasuklah Felda Segitiga Jenka yang berkembang daripada sebuah tanah rancangan FELDA menjadi sebuah bandar. Bandar ini kemudiannya dikenali sebagai Bandar Tun Abdul Razak pada 7 Julai 2011.

- Jenka ditubuhkan melalui projek Segitiga Jenka oleh FELDA. Nama Segitiga Jenka digunakan dengan mengambil kira lokasi Jenka yang terletak di antara tiga daerah, iaitu Temerloh, Maran dan Jerantut.
- Pelbagai kemudahan perkhidmatan disediakan seperti pejabat pos, hospital, bank, institusi pendidikan, stadium mini, pusat perniagaan dan pejabat pentadbiran kerajaan.
- Terdapat kilang yang beroperasi di kawasan perindustrian di bandar ini seperti Kilang Alps, Kilang Bimbingan Bank Pembangunan serta bengkel kereta dan motor.

UiTM Cawangan Pahang, Kampus Jenka.

Sumber: <http://www.pahang.uitm.edu.my>.
Dicapai pada
28 Ogos 2020.

AKTIVITI

1. Dengan menggunakan pelbagai sumber, kumpulkan maklumat berkaitan dengan bandar baharu dari aspek:
 - Nama bandar baharu yang muncul selepas DEB dan DPN diperkenalkan.
 - Kemudahan yang terdapat di bandar yang disenaraikan.
 - Kesan pembukaan bandar ini kepada kehidupan sosial dan pembangunan ekonomi masyarakat setempat.
2. Bentangkan dapatan anda di dalam kelas.

Kemudahan stadium mini yang terdapat di Bandar Tun Abdul Razak, Jenka, Pahang.

Aspek Ekonomi

Dasar Ekonomi Baru (DEB) dan DPN juga membawa perubahan dari aspek ekonomi. Kedua-dua dasar ini menyebabkan berlaku perkembangan dalam perindustrian dan perdagangan yang meningkatkan kestabilan ekonomi negara. Perkembangan ini berasaskan perindustrian berteknologi tinggi, perkembangan kawasan perindustrian baharu dan industri kereta nasional.

Perindustrian Berteknologi Tinggi

Mulai tahun 1980-an, program perindustrian negara mengalami satu lagi perkembangan, iaitu industri berat yang bertujuan memperkukuh asas perindustrian negara dan menambahkan kemahiran rakyat dalam bidang teknologi yang lebih tinggi.

- Perindustrian ini melibatkan penggunaan jentera moden yang memerlukan kemahiran tinggi dan modal yang besar.
- Industri teknologi tinggi dikendalikan oleh The Heavy Industries Corporation of Malaysia Berhad (HICOM) yang ditubuhkan pada tahun 1980.
- Antara projek yang dilaksanakan termasuklah membaiki kapal (Limbungan Pasir Gudang, Johor), besi dan keluli (Perai, Pulau Pinang dan Teluk Kalung, Terengganu), loji gas cecair (Bintulu, Sarawak), stesen janakuasa (Raub, Pahang), kilang penapis petroleum (Kerteh, Lutong dan Port Dickson) dan satelit komunikasi.

Stesen cari gali petroleum yang dikendalikan oleh Petronas Carigali.

Sumber: <https://www.petronas.com/our-business/upstream>.
Dicapai pada 28 Ogos 2020.

Zon Perindustrian Pasir Gudang, Johor.

Kawasan Perindustrian Baharu

Pelaksanaan DEB dan DPN mewujudkan pelbagai bentuk kawasan perindustrian. Antaranya termasuklah estet perindustrian, zon perindustrian bebas dan taman teknologi industri. Rasional pembentukan kawasan perindustrian ialah berdekatan dengan sumber bahan mentah, infrastruktur dan bekalan buruh yang mencukupi. Di samping itu, kawasan ini membantu pembangunan ekonomi di kawasan sekitarnya yang kurang maju serta menambah pelaburan modal dari dalam dan luar negara.

Estet Perindustrian

- Estet perindustrian dibangunkan oleh Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri (PKEN), Pihak Berkuasa Pembangunan Wilayah dan pihak swasta.
- Kawasan ini dibangunkan sebagai bandar terancang yang mengandungi kawasan perumahan, pusat perniagaan dan perindustrian serta pusat rekreasi.

Taman Teknologi Perindustrian

- Taman teknologi perindustrian merupakan pusat penyelidikan dan pembangunan industri. Pusat ini di bawah Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi Malaysia.
- Kementerian ini dipertanggungjawabkan untuk menjalankan penyelidikan dan inovasi bagi membangunkan teknologi perindustrian.

Zon Perindustrian Bebas

- Zon Perindustrian Bebas merupakan kawasan perdagangan yang diberi pelepasan cukai atau tarif sebagai insentif.
- Tujuannya menarik pengusaha melabur dan merangsang ekonomi kawasan sekitarnya.
- Kawasan ini sering digunakan oleh syarikat multinasional seperti Sime Darby Berhad, Axiata Group Berhad dan Proton Holdings Berhad untuk menjalankan aktiviti perniagaan dan perdagangan.

Taman Teknologi Perindustrian Kulim (Kulim Hi-Tech Park), Kedah.

Sumber: <https://berita.rtm.gov.my>. Dicapai pada 10 Oktober 2020.

Zon Perindustrian Bebas Pelabuhan Klang.

Kenderaan Buatan Malaysia

Penubuhan HICOM dan Kajian Dasar Perindustrian Malaysia pada tahun 1983 telah menggalakkan pertumbuhan industri kereta dan motosikal buatan Malaysia.

- Industri kereta tempatan dipelopori oleh Perusahaan Otomobil Nasional (PROTON) dan Perusahaan Otomobil Kedua (PERODUA). PROTON ditubuhkan pada 7 Mei 1983 manakala PERODUA pula ditubuhkan pada tahun 1993.
- Motosikal dan Enjin Nasional Sdn. Bhd. (MODENAS) merupakan syarikat pengeluar motosikal nasional yang menghasilkan pelbagai model motosikal kecil 200 cc untuk pasaran tempatan dan antarabangsa.
- Perusahaan kereta dan motosikal nasional membuka peluang pekerjaan untuk tenaga kerja yang terdiri daripada rakyat berbilang kaum di negara ini. Langkah ini dapat meningkatkan pendapatan rakyat dan taraf hidup masyarakat.

Kenderaan buatan Malaysia.

Kereta yang dikeluarkan oleh PROTON dan PERODUA.

Sumber: Pos Malaysia Berhad.

Proton Saga merupakan kereta nasional pertama yang dilancarkan pada 1 September 1985.

Pemasangan peralatan kereta di kilang Perusahaan Otomobil Nasional Berhad (PROTON).

Sumber: <https://www.protontr.com>. Dicapai pada 13 November 2020.

Secara umumnya, kegiatan ekonomi meningkatkan interaksi antara pelbagai kaum di Malaysia dan menyumbang kepada perpaduan kaum dalam masyarakat. Sepanjang tahun 1970 hingga tahun 2000, ekonomi Malaysia mencatatkan prestasi yang membanggakan. Pertumbuhan pesat ekonomi Malaysia berjaya mengurangkan kadar kemiskinan dan meningkatkan taraf hidup rakyat.

Pelaksanaan DEB dan DPN bertujuan membantu rakyat menikmati kehidupan yang lebih baik. Kerajaan sentiasa peka dan prihatin terhadap keperluan rakyat serta pembangunan ekonomi negara. Sebagai rakyat, kita perlu bersyukur dengan kemakmuran yang dikecapi pada hari ini. Selain itu, kita juga perlu menyokong dasar kerajaan demi pembangunan negara dan kesejahteraan rakyat.

1

PEMBENTUKAN DASAR EKONOMI BARU (DEB)

- Latar Belakang Pembentukan
- Matlamat Dasar Ekonomi Baru (DEB)

2

PELAKSANAAN DASAR EKONOMI BARU (DEB)

- Meningkatkan Taraf Hidup Rakyat
- Rancangan Buku Hijau
- Peranan Agensi Kerajaan
- Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan (FELDA) dan Pembangunan Tanah
- Pembangunan Wilayah
- Pemilikan Modal Saham
- Pengenaln Industri Kecil dan Sederhana (IKS)
- Pendidikan Tenaga Kerja Mahir

3

PEMBENTUKAN DASAR PEMBANGUNAN NASIONAL (DPN)

- Latar Belakang Pembentukan
- Matlamat Dasar Pembangunan Nasional (DPN)
- Objektif Dasar Pembangunan Nasional (DPN)
- Strategi Dasar Pembangunan Nasional (DPN)

**MEMBINA
KEMAKMURAN
NEGARA**

4

PELAKSANAAN DASAR PEMBANGUNAN NASIONAL (DPN)

- Pembasmian Kemiskinan
- Penyusunan Semula Masyarakat
- Penyusunan Semula Modal Saham
- Pembangunan Wilayah

5

PENCAPAIAN DASAR EKONOMI BARU (DEB) DAN DASAR PEMBANGUNAN NASIONAL (DPN)

- Aspek Sosial
- Aspek Ekonomi

Pembelajaran Abad Ke-21

Aktiviti: Bulatan dan Pandangan (Circle and Opinion)

Arahan:

1. Setiap murid akan diberi kertas nota untuk membuat catatan dan melontarkan pandangan.
2. Pusingan 1 – Setiap murid bergerak dari satu stesen ke stesen lain dan menulis maklumat pada kertas nota.
3. Pusingan 2 – Setiap murid bergerak dari satu stesen ke stesen lain dan membaca nota murid lain serta membincangkan pandangan masing-masing.
4. Sesi ulasan daripada guru dan rumusan oleh murid.

Sistem perhubungan kereta api yang menyediakan perkhidmatan untuk kesejahteraan rakyat dan pembangunan ekonomi.

Sumber: Pos Malaysia Berhad.

Secara berkumpulan, berdasarkan gambar di atas, lakukan aktiviti yang berikut:

- (a) Apakah yang anda lihat?
- (b) Dengan menggunakan pelbagai sumber, bincangkan sejarah perkembangan perkhidmatan kereta api di negara kita bermula abad ke-19 hingga abad ke-21.
- (c) Bagaimanakah sistem pengangkutan termasuk kereta api membantu dalam kemakmuran ekonomi negara dan kesejahteraan rakyat?
- (d) Ramalkan bentuk dan jenis pengangkutan pada masa hadapan.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Maklumat yang berikut berkaitan dengan Dasar Ekonomi Baru (DEB).

DEB dilaksanakan dari tahun 1970 hingga tahun 1990 sebagai satu rancangan pembangunan ekonomi. Matlamat DEB adalah untuk memupuk perpaduan dan kesejahteraan kaum dengan menggunakan strategi bersifat serampang dua mata.

Apakah strategi yang digunakan untuk mencapai matlamat DEB?

- A. Memajukan pertanian masyarakat luar bandar
- B. Membasmi kemiskinan dengan menambah pendapatan rakyat
- C. Mengurangkan jurang sosioekonomi yang wujud antara kaum
- D. Memperkenalkan pertanian moden dan perindustrian moden di Malaysia

2. Gambar di bawah berkaitan dengan Rancangan Buku Hijau.

Mengapakah kerajaan memperkenalkan Rancangan Buku Hijau?

- A. Membantu meningkatkan pendapatan kerajaan
- B. Menyokong pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru
- C. Memajukan penduduk yang tinggal di luar bandar
- D. Mempelbagaikan hasil tanaman melalui pertanian berkelompok

3. Jadual di bawah merujuk kawasan perindustrian baharu yang diwujudkan di bawah Dasar Ekonomi Baru (DEB) dan Dasar Pembangunan Nasional (DPN).

Jenis Perindustrian	Kawasan
Estet Perindustrian	Shah Alam
Taman Teknologi Perindustrian	Kulim, Kedah
Zon Perindustrian Bebas	Pelabuhan Klang

Apakah ciri Taman Teknologi Perindustrian?

- I. Mengendalikan perdagangan bebas antarabangsa
 - II. Menjalankan inovasi bagi membangunkan teknologi
 - III. Merupakan pusat penyelidikan dan pembangunan industri
 - IV. Mengandungi kawasan perumahan, pusat perniagaan dan rekreasi
- A. I dan II
 - B. I dan IV
 - C. II dan III
 - D. III dan IV

Cakna dan Cerminan Sejarah

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Bersyukur sebagai warga Malaysia kerana kekayaan dan kemakmuran dapat dikongsi bersama.
- Berganding bahu membangunkan negara untuk kesejahteraan dan kemajuan negara pada masa hadapan.
- Gigih berusaha untuk memajukan negara dengan menjaga kelestarian alam sekitar.

Diri dan Keluarga

Sentiasa tabah menghadapi cabaran untuk meningkatkan tahap sosioekonomi diri dan keluarga serta seterusnya menyumbang kepada kesejahteraan masyarakat.

Negara

Kesedaran rakyat dalam memelihara alam sekitar seiring dengan pembangunan ekonomi menjamin persekitaran yang seimbang untuk kesihatan rakyat.

Kegiatan gotong-royong dalam kalangan masyarakat. Kelestarian alam sekitar meningkatkan kualiti hidup rakyat dan memacu ekonomi negara ke arah kesejahteraan dan kemakmuran.

Sumber: Portal rasmi Kementerian Alam Sekitar dan Air.

BAB 9 DASAR LUAR MALAYSIA

SINOPSIS

Dasar luar negara merupakan tindakan pihak kerajaan dalam menjalinkan hubungan dengan negara lain. Malaysia mampu menyatakan pendirian berhubung dengan isu antarabangsa dan serantau yang mempunyai kaitan dengan kedaulatan negara melalui dasar luar negara. Perkara yang dibincangkan meliputi latar belakang dasar luar Malaysia serta asas penggubalan dasar luar dan cabaran untuk mengukuhkan dasar luar Malaysia. Selain itu, perbincangan akan menyentuh pelibatan Malaysia dengan pelbagai pertubuhan antarabangsa seperti United Nations atau Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB), Komanwel, Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) atau Persatuan Negara-negara Asia Tenggara, Non-Aligned Movement (NAM) atau Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak dan Organisation of Islamic Cooperation (OIC) atau Pertubuhan Kerjasama Islam.

Inti Pati Pembelajaran

1. Latar belakang dasar luar.
2. Asas penggubalan dasar luar.
3. Malaysia dalam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB).
4. Malaysia dalam Komanwel.
5. Cabaran mengukuhkan dasar luar.
6. Malaysia dalam Persatuan Negara-negara Asia Tenggara (ASEAN).
7. Malaysia dalam Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak (NAM).
8. Malaysia dalam Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC).

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Kepentingan memahami dasar luar negara.
2. Kepentingan kebijaksanaan mengurus dasar luar negara.
3. Kepentingan mewujudkan hubungan harmoni dengan negara luar.
4. Kepentingan menghormati dasar luar sesebuah negara.
5. Kepentingan kebijaksanaan mengurus hubungan luar.
6. Kepentingan mengambil sikap prihatin dan peka terhadap isu antarabangsa.
7. Kepentingan mengambil sikap berhati-hati dalam menghadapi cabaran.
8. Kepentingan bekerjasama dengan negara lain demi kemakmuran bersama.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi penggubalan dasar luar Malaysia.
2. Meneroka bukti sumbangan tokoh dalam pertubuhan antarabangsa.
3. Membuat interpretasi tentang cabaran mengukuhkan dasar luar Malaysia.
4. Membuat imaginasi keberkesanan pelibatan Malaysia dalam pertubuhan antarabangsa.
5. Membuat rasionalisasi tentang dasar luar Malaysia dalam menjaga kedaulatan negara.

Persidangan PBB di New York, Amerika Syarikat.

9.1 Latar Belakang Dasar Luar

Sejarah hubungan luar di negara ini bermula sejak zaman kerajaan-kerajaan Melayu dan semakin jelas melalui hubungan yang dijalinan oleh Kesultanan Melayu Melaka dengan kerajaan lain sama ada di Alam Melayu atau di luar Alam Melayu. Keadaan ini berterusan sehingga kedatangan kuasa barat. Perubahan berlaku semasa negara ini mencapai kemerdekaan apabila dasar luar yang dirancang dan dilaksanakan adalah untuk memenuhi keperluan dan kepentingan negara.

Hubungan Luar Sebelum Melaka

Sebelum Kesultanan Melayu Melaka, kerajaan-kerajaan awal seperti P'an-p'an, Langkasuka dan Chih-t'u telah mengadakan hubungan dengan China. Pada tahun 424 Masihi, kerajaan P'an-p'an menghantar utusan ke China. Kerajaan Langkasuka pula menghantar utusan ke China pada 523 Masihi dan Chih-t'u pada tahun 608 Masihi. Penghantaran utusan ini menjadi bukti jelas wujudnya hubungan antara kerajaan-kerajaan tersebut dengan negara China.

Hubungan Luar Kesultanan Melayu Melaka

Kesultanan Melayu Melaka mempunyai hubungan yang erat dengan pelbagai kerajaan di rantau atau di luar Alam Melayu pada abad ke-15 dan ke-16.

Hubungan ini terjalin dalam dua bentuk, iaitu hubungan diplomatik dan perdagangan. Hubungan diplomatik dilaksanakan melalui penghantaran utusan. Hubungan perdagangan pula dijalankan dengan beberapa buah kerajaan dan wilayah yang mendatangkan keuntungan kepada Melaka.

Ilustrasi kegiatan perdagangan pada zaman Kesultanan Melayu Melaka.

Sumber: Khamis Hj. Abas (ed.), 2004. *Melaka dalam Dunia Maritim*. Melaka: Perbadanan Muzium Melaka.

Jadual 1 Bentuk Hubungan Kesultanan Melayu Melaka dengan Pihak Asing.

Hubungan Diplomatik	Hubungan Perdagangan
China	China
Ryukyu	Hadhramaut (Yaman)
Siam	Pegu
Makassar	Luzon
Pasai	Gujarat
Turki	Koromandel
	Bengal
	Mesir
	Parsi
	Turki

Zaman British

Pada zaman British, hal ehwal luar negeri Melayu, NNS, Sarawak dan Sabah dikawal oleh Pejabat Tanah Jajahan di London.

Selepas Kemerdekaan

Dasar luar negara memasuki era baharu setelah negara kita mencapai kemerdekaan. Kemerdekaan membolehkan kita menggubal sendiri dasar luar untuk kepentingan negara. Terdapat dua perkembangan penting dalam dasar luar. Pertama, semasa tempoh pentadbiran Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj, dasar luar berbentuk probarat dan antikomunis. Perkembangan kedua bermula ketika pentadbiran Tun Abdul Razak Hussein apabila Malaysia lebih bersikap tidak memihak dan menjalinkan hubungan dengan negara lain tanpa mengira ideologi.

Dasar luar negara yang dapat dilihat bermula pada zaman kerajaan-kerajaan Melayu disesuaikan dengan keperluan dan perubahan pada masa itu. Semasa British menguasai negara kita, dasar luar negara dikuasai oleh pihak British. Kedaulatan yang diperoleh melalui kemerdekaan membolehkan kita menggubal dasar luar negara kita. Sebagai warganegara Malaysia, kita perlu bekerjasama dengan pemimpin bagi memastikan Malaysia dihormati oleh negara lain.

Apakah kepentingan hubungan luar Kesultanan Melayu Melaka?

9.2 Asas Penggubalan Dasar Luar

Penggubalan dasar luar Malaysia dilaksanakan berpandukan perkembangan ekonomi, sosial dan politik pada peringkat domestik dan antarabangsa. Penjelasan tentang penggubalan dasar luar ini dapat dilihat melalui matlamat dasar luar dan faktor penggubalannya.

Matlamat Penggubalan Dasar Luar

- Dasar luar amat penting kepada Malaysia kerana dasar ini mempengaruhi tindakan negara dalam menghadapi suasana perkembangan politik wilayah, serantau dan antarabangsa.
- Kejayaan dasar luar Malaysia dapat diukur dengan wujudnya hubungan berbaik-baik serta kerjasama yang erat dalam bidang ekonomi, politik, pertahanan serta kebudayaan pada peringkat antarabangsa.
- Sejak tahun 1956, persediaan asas untuk menubuhkan Kementerian Luar Negeri telah bermula dan dikenali sebagai Kementerian Hal Ehwal Luar.
- Pada tahun 1966, nama kementerian ini diubah menjadi Kementerian Luar Negeri. Kementerian ini berpindah dari Bangunan Sultan Abdul Samad ke kompleks baharunya dan dikenali sebagai Wisma Putra yang terletak di Bukit Petaling, Kuala Lumpur.
- Pada 17 September 2001, Kementerian Luar Negeri memulakan operasinya di No. 1, Jalan Wisma Putra, Presint 2, Putrajaya.
- Wisma Putra berperanan menggubal dasar luar serta menjaga kepentingan nasional Malaysia pada peringkat antarabangsa.

Membuat Rasionalisasi

Rasionalkan hubungan luar dalam mempertahankan kedaulatan negara.

Mengapakah hubungan baik dengan negara luar perlu diperkukuh?

Perkataan "Putra" pada Wisma Putra diambil bersempena dengan nama Perdana Menteri Malaysia yang pertama, Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj yang juga merupakan Menteri Luar Negeri pertama.

MATLAMAT PENGGUBALAN DASAR LUAR

Mempertahankan kemerdekaan dan kedaulatan negara.

Melindungi kepentingan nasional.

Mempertahankan dan memajukan kepentingan Malaysia.

Memupuk hubungan baik dengan negara luar.

Menghadapi perkembangan serta cabaran politik, ekonomi dan sosial.

Faktor Penggubalan Dasar Luar

Terdapat pelbagai faktor yang mempengaruhi penggubalan dasar luar Malaysia, iaitu ikatan sejarah, keperluan nasional, kepimpinan dan persekitaran luar.

Ikatan Sejarah

- Nilai sejarah yang dilalui merupakan dasar luar yang digubal berdasarkan adanya ikatan sejarah antara negara ini dengan negara lain.
- Ikatan sejarah dan budaya dengan negara serantau dan antarabangsa seperti Singapura, Indonesia, Brunei, Filipina, Thailand, Burma (Myanmar), China dan India menyebabkan Malaysia menjalin hubungan rapat dengan negara-negara ini.
- Hubungan Malaysia dengan Arab Saudi, Mesir, Yaman dan Turki pula dipengaruhi oleh ikatan keagamaan yang terjalin sejak sekian lama.
- Selepas mencapai kemerdekaan, negara kita telah menyertai pertubuhan Komanwel.

Keperluan Nasional

- Keperluan nasional bermaksud memberikan keutamaan kepada kepentingan negara.
- Dalam menggubal dasar luar, kepentingan negara diberi perhatian utama untuk menjaga kedaulatan mahupun dasar yang menguntungkan negara.
- Kedudukan yang strategik menjadi perkiraan utama dalam membentuk dasar luar dengan negara serantau.
- Hubungan baik dengan negara luar membolehkan Malaysia menjaga kebajikan rakyat Malaysia yang berada di luar negara sekiranya diperlukan.
- Kepentingan ekonomi dan keamanan menyebabkan Malaysia mengamalkan dasar luar yang bebas dan berkecuali serta menjalin hubungan dengan semua negara tanpa mengira ideologi.

Kepimpinan

- Kebijaksanaan dan kebolehan seseorang pemimpin negara turut menjadi asas penting dalam penggubalan dasar luar Malaysia.
- Pemimpin perlu peka akan perkembangan pada peringkat antarabangsa serta perubahan yang berlaku bagi menentukan hala tuju dasar luar negara.
- Dasar menjalin hubungan dengan negara sedang membangun pada tahun 1990-an merupakan satu perubahan sikap pemimpin yang sebelum ini lebih cenderung kepada negara maju.
- Malaysia telah menjalin hubungan dengan negara sedang membangun di Afrika dan negara kepulauan di Pasifik Selatan.

Persekitaran Luar

- Perkembangan politik, ekonomi dan sosial antarabangsa yang sentiasa berubah menyebabkan penggubalan dasar luar Malaysia disesuaikan dengan perubahan yang berlaku.
- Penggubalan dasar luar negara ditentukan oleh perkembangan yang berlaku pada peringkat antarabangsa seperti ketika era Perang Dingin. Pada masa itu, dasar **luar negara** dilihat lebih probarat.
- Malaysia mengubah dasar daripada probarat kepada **tidak berpihak** berdasarkan perkembangan yang berlaku pada tahun 1970-an.

Sejak mencapai kemerdekaan, Malaysia menggubal dasar luar yang dinamik dan dilaksanakan untuk memenuhi matlamat menjaga kedaulatan negara serta bebas daripada campur tangan kuasa asing. Dasar yang sebelumnya agak selektif berubah kepada berbaik-baik dengan semua negara membolehkan pandangan Malaysia dihormati oleh negara lain.

Perang Dingin.

Perang Dingin ialah konflik politik yang melibatkan dua kuasa, iaitu negara Blok Barat yang diterajui oleh Amerika Syarikat dengan negara Blok Timur yang diterajui oleh Kesatuan Soviet.

9.3 Malaysia dalam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB)

Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) ditubuhkan pada tahun 1945 dengan matlamat mengekalkan keamanan dan kestabilan dunia. Malaysia menjadi anggota PBB sejak negara mencapai kemerdekaan. Dr. Ismail Abdul Rahman dilantik sebagai wakil tetap ke PBB yang pertama. Pelibatan Malaysia ini dilakukan dengan mendukung Piagam PBB serta menyertai agensi PBB. Pelibatan Malaysia dalam PBB menjadi bukti jelas komitmen Malaysia untuk bekerjasama dan mewujudkan keamanan pada peringkat dunia.

Pelibatan Malaysia

Malaysia memberikan komitmen dan kerjasama yang penuh kepada PBB. Hal ini sejajar dengan pendirian Malaysia dalam soal antarabangsa, iaitu “hidup bersama secara aman”. Komitmen dan kerjasama ini dapat dilihat melalui empat perkara, iaitu mendukung Piagam PBB, terlibat dengan agensi di bawah PBB, memberikan sumbangan untuk misi pengaman dan membenarkan rakyat Malaysia terlibat dalam agensi PBB.

Mendukung Piagam PBB

- Mendukung penuh Piagam PBB yang selaras dengan pendirian negara kita, iaitu menegakkan hak asasi manusia dan menggariskan prinsip yang antaranya berkaitan dengan pencapaian taraf hidup dan hak asasi manusia untuk semua tanpa membezakan kaum, jantina, bahasa atau agama.
- Konsep hormat-menghormati kedaulatan wilayah negara lain.
- Tidak campur tangan dalam urusan hal ehwal negara lain.

AKTIVITI

Perbincangan Bebas

“Penyertaan kita di dalam PBB sangat menakjubkan. Kami semua memakai pakaian kebangsaan. Sebagai tambahan, saya memakai keris yang diselit di pinggang. Ini merupakan kali pertama,

senjata dibawa masuk ke dalam Perhimpunan Agung PBB”.

Sumber: Ooi Kee Beng, 2006. *The Reluctant Politician: Tun Dr Ismail and His Time*. Singapura: ISEAS.

Arahan:

Murid secara berkumpulan dikehendaki mencari maklumat yang berikut:

- (a) Latar belakang Dr. Ismail Abdul Rahman.
- (b) Berikan interpretasi anda terhadap petikan di atas.

Murid lain akan memberikan pandangan.

Dr. Ismail Abdul Rahman (duduk di barisan hadapan, paling kanan) pada Majlis Keselamatan PBB.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

- Terlibat dengan United Nations of Educational, Scientific and Cultural Organization – UNESCO (Pertubuhan Pendidikan, Sains dan Kebudayaan) PBB. Pelibatan aktif Malaysia membolehkan beberapa tapak di Malaysia, iaitu Gunung Mulu dan Taman Kinabalu (2000), Bandar Melaka dan Georgetown (2008) serta Lembah Lenggong (2012) diiktiraf sebagai Tapak Warisan Dunia.
- Bekerjasama dengan Food and Agriculture Organization – FAO (Pertubuhan Makanan Sedunia) dalam bidang pengeluaran makanan serta World Health Organization – WHO (Pertubuhan Kesihatan Sedunia) dalam bidang kesihatan dan perubatan.
- Memberikan kebenaran kepada PBB untuk membuka pejabat United Nations High Commissioner for Refugees – UNHCR (Pesuruhjaya Tinggi Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai Pelarian) di Kuala Lumpur. UNHCR ialah badan yang bertanggungjawab menjaga dan melindungi golongan pelarian serta golongan yang tidak bernegara.
- Menyertai Majlis Keselamatan, badan penting di PBB. Majlis ini bertanggungjawab mengekalkan keamanan dan keselamatan antarabangsa. Malaysia dipilih sebanyak empat kali sebagai anggota tidak tetap Kerusi Majlis Keselamatan PBB, iaitu pada tahun 1965, 1989–1990, 1999–2000 dan 2015–2016.

1. Tapak Warisan Dunia di Malaysia.
2. Kerusi Majlis Keselamatan PBB.

Pendirian Malaysia terhadap pelarian

Malaysia tidak pernah menandatangani Konvensyen Status Pelarian 1951 atau Protokol Status Pelarian 1967 sehingga menyebabkan Malaysia tidak mempunyai rangka kerja perundangan atau pentadbiran yang mengawal status dan hak pelarian di negara ini. Sikap Malaysia lebih kepada dasar kemanusiaan termasuk membenarkan pelarian tinggal sementara di negara ini sebelum ditempatkan ke negara dunia ketiga oleh UNHCR.

Sumbangan dalam Misi Pengaman

Malaysia turut memberikan sumbangan besar dalam menjayakan misi pengaman anjuran PBB di negara yang berkonflik. Disiplin dan kemampuan pasukan tentera Malaysia dalam menggalas tugas misi pengaman ini sememangnya diakui oleh PBB. Antara misi pengaman yang disertai oleh Malaysia termasuklah di Congo, Namibia, Somalia, Bosnia dan Herzegovina, Kemboja (Cambodia), Timor Leste, Ethiopia dan Lubnan. Tugas pasukan pengaman ini antaranya termasuklah memastikan keselamatan penduduk, mengawasi gencatan senjata dalam perang saudara dan mendaftarkan undang-undang negara yang terlibat.

Bosnia dan Herzegovina

United Nations Protection Force (UNPROFOR) dari tahun 1992 hingga tahun 1995.

Lubnan

United Nations Interim Force in Lebanon (UNIFIL) dari tahun 2007 hingga kini.

Ethiopia

United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea (UNMEE) dari tahun 2000 hingga tahun 2008.

Congo

United Nations Operation in the Congo (UNOC) dari tahun 1960 hingga tahun 1964.

Perang Saudara

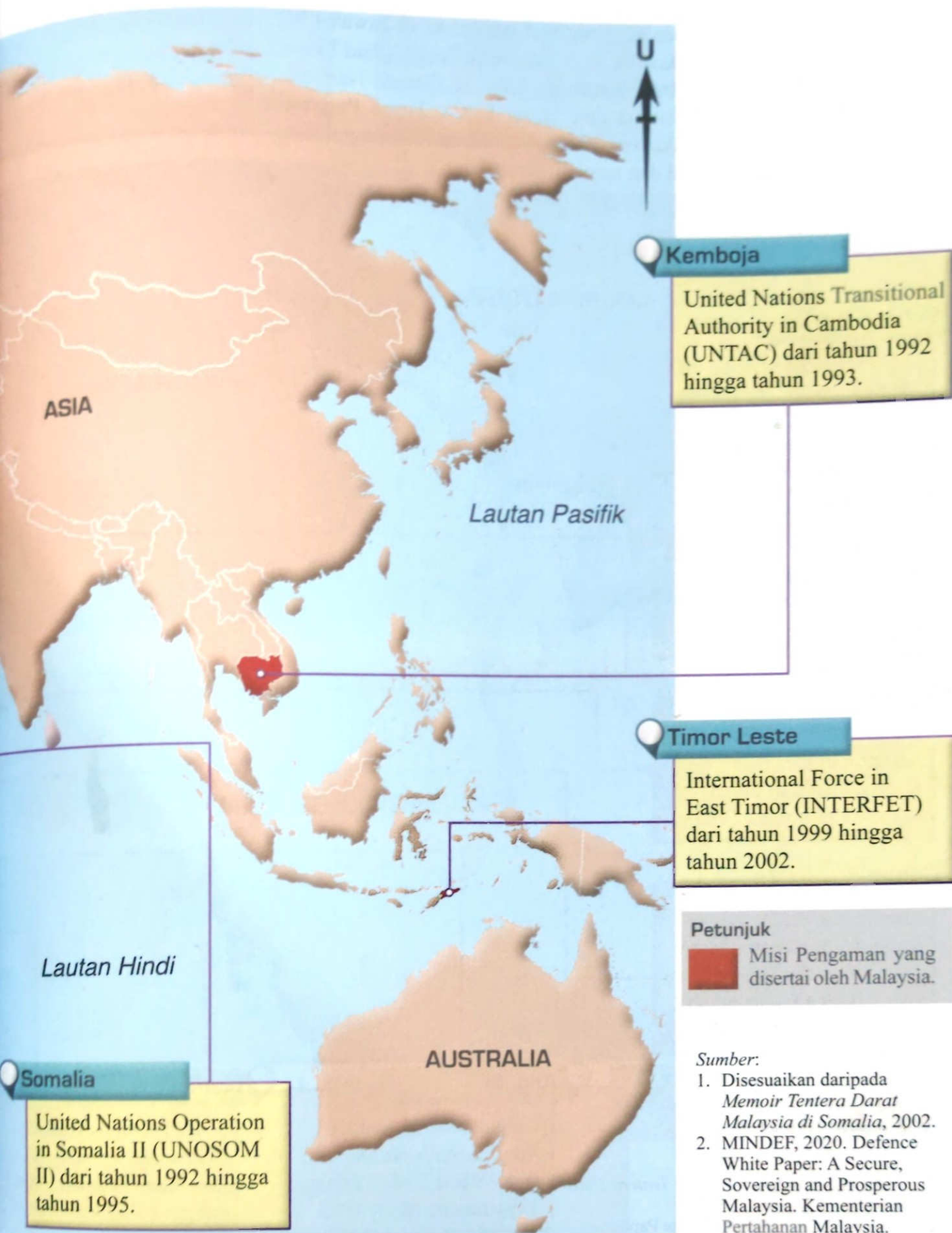
Perang antara dua kumpulan di dalam sesebuah negara. Perang ini kebanyakannya disebabkan oleh pergolakan politik. Matlamat pihak yang terlibat ini adalah untuk mengambil alih kuasa negara atau wilayah bagi mencapai matlamat tertentu termasuk menukar kerajaan.

Namibia

United Nations Transition Assistance Group (UNTAG) dari tahun 1989 hingga tahun 1990.

Misi Pengaman yang disertai oleh Malaysia.

Sumber:

1. Disesuaikan daripada *Memoir Tentera Darat Malaysia di Somalia*, 2002.
2. MINDEF, 2020. Defence White Paper: A Secure, Sovereign and Prosperous Malaysia. Kementerian Pertahanan Malaysia.

Misi Pegawai Pemerhati

Malaysia turut terlibat dalam misi pegawai pemerhati di bawah PBB di negara yang menghadapi konflik seperti di Sierra Leone, Chad-Libya, Bosnia dan Herzegovina, Iraq, Kemboja, Liberia, Congo, Namibia, Angola, Mozambique, Ethiopia dan Timor Leste. Tugas Pegawai Pemerhati antaranya termasuklah membantu pentadbiran dan pengurusan, memberikan latihan teknikal dan menjadi jurubahasa.

Chad-Libya

United Nations Amman Strip Observer Group (UNASOG) pada tahun 1994.

Sahara Barat

United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara (MINURSO) dari bulan Julai 1991 hingga kini.

Sierra Leone

United Nations Mission in Sierra Leone (UNAMSIL) dari tahun 1999 hingga tahun 2005.

Liberia

United Nations Observer Mission in Liberia (UNOMIL) dari bulan Ogos 1993 hingga 1997.

Congo

United Nations Organization Stabilization Mission in the DR Congo (MONUSCO) dari tahun 1999 hingga kini.

Petunjuk

 Misi Pegawai Pemerhati yang disertai oleh Malaysia.

Sumber:

1. Disesuaikan daripada *Memoir Tentera Darat Malaysia di Somalia*, 2002.
2. MINDEF, 2020. Defence White Paper: A Secure, Sovereign and Prosperous Malaysia. Kementerian Pertahanan Malaysia.

Angola

United Nations Angola Verification Mission (UNAVEM II) dari tahun 1991 hingga tahun 1995.

Namibia

United Nations Transition Assistance Group (UNTAG) dari bulan Februari 1989 hingga bulan April 1990.

Misi Pegawai Pemerhati yang disertai oleh Malaysia.

Bosnia dan Herzegovina

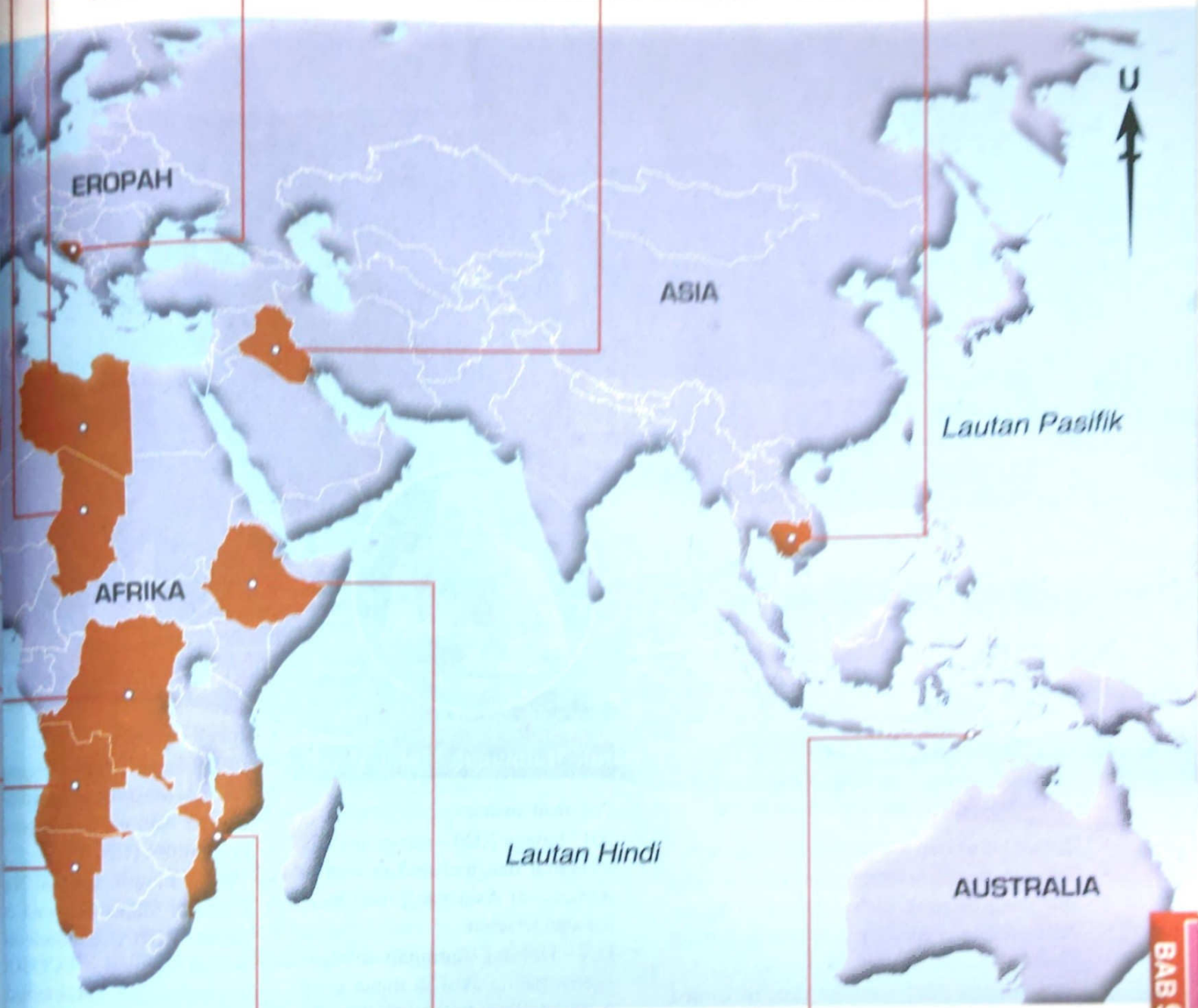
United Nations Mission in Bosnia and Herzegovina (UNMIBH) dari tahun 1995 hingga tahun 1996.

Iraq

United Nations Iraq-Kuwait Observation Mission (UNIKOM) dari tahun 1991 hingga tahun 2003.

Kamboja

United Nations Advance Mission in Cambodia (UNAMIC) dari tahun 1991 hingga tahun 1992.

Mozambique

United Nations Operation in Mozambique (ONUMOZ) dari tahun 1992 hingga tahun 1994.

Ethiopia

United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea (UNMEE) dari tahun 2000 hingga tahun 2008.

Timor Leste

United Nations Transitional Administration in East Timor (UNTAET) dari tahun 1999 hingga tahun 2002.

Tokoh Malaysia dalam Agensi PBB

Selaku anggota PBB yang prihatin, pelibatan Malaysia bukan sekadar menyuarakan pandangan dalam forum dan persidangan PBB atau terlibat dengan misi pengaman, malah negara turut berbangga dengan kejayaan yang dibawa oleh anak Malaysia dalam badan dunia tersebut.

Tan Sri Dr. Jemilah Mahmood

- Doktor perubatan dan aktivis kemanusiaan.
- 2008 – merupakan seorang daripada 16 orang ahli yang dilantik oleh Setiausaha Agung PBB sebagai Penasihat Kumpulan Tabung Tindakan Kecemasan Pusat.
- 2009 hingga 2011 – terlibat dengan United Nations Population Fund (UNFPA), sebuah agensi PBB di New York.
- 2014 – menjawat jawatan Ketua Sekretariat Sidang Kemuncak Kemanusiaan Dunia di PBB yang menyelaraskan aktiviti kemanusiaan di seluruh dunia.

Datuk Maimunah Mohd Sharif

- Penjawat awam.
- 2017 hingga 2020 – mengetuai UN – Habitat dan merupakan wanita pertama di Asia yang menjawat jawatan tersebut.
- UN – Habitat dianggap sebagai agensi paling aktif di dunia yang memberikan tumpuan kepada kehidupan bandar yang mapan ketika populasi dunia berkembang dengan pesatny.

Tan Sri Razali Ismail

- Tokoh diplomat.
- 1990 hingga 1992 – mengetuai delegasi Malaysia ke Mesyuarat United Nations Development Programme (UNDP).
- 1991 – dilantik sebagai Naib Presiden Majlis Ekonomi dan Sosial PBB (Economic and Social Council – ECOSOC) dan bertanggungjawab terhadap usaha pembangunan di negara anggota PBB.
- 2000 hingga 2005 – wakil khas Setiausaha Agung PBB ke Myanmar.

Dr. Jomo Kwame Sundaram

- Ahli akademik.
- Disember 2004 – dilantik sebagai Penyelaras Penyelidikan (Kehormat) Kumpulan Antara Kerajaan G24 bagi Hal Ehwal Kewangan dan Pembangunan Antarabangsa.
- 2005 – dilantik sebagai Penolong Setiausaha Agung bagi Pembangunan Ekonomi di Jabatan PBB Hal Ehwal Ekonomi dan Sosial.
- 2012 hingga 2015 – dilantik sebagai Penolong Ketua Pengarah dan Penyelaras Pembangunan Ekonomi dan Sosial di Pertubuhan Makanan dan Pertanian PBB.

Tan Sri Aboo Samah Aboo Bakar

- Pegawai tentera.
- 1994–Dilantik sebagai Pemerintah Tertinggi UNOSOM II di Somalia.
- Warga Malaysia pertama yang diberi kepercayaan untuk menjadi Pemerintah Tertinggi Tentera PBB.
- Pelantikan ini menandakan pengiktirafan PBB dan masyarakat antarabangsa terhadap komitmen Malaysia dalam usaha mengembalikan keamanan sejagat serta keprihatinan dalam soal kemanusiaan.

Malaysia merupakan antara negara yang memainkan peranan aktif dalam PBB. Selain terlibat dalam Persidangan PBB, negara kita juga memberikan kerjasama dan komitmen dalam usaha membantu PBB melaksanakan pelbagai agenda serta misi badan dunia tersebut. Malaysia turut memberikan sumbangan penting dalam PBB semasa menjalankan tugas misi pengaman. Terdapat juga warga Malaysia yang mengetuai agensi di bawah PBB. Sebagai warga Malaysia, kita wajar menyokong pelibatan negara dalam badan dunia ini. Kita seharusnya berbangga dengan pencapaian cemerlang Malaysia dalam PBB yang mengharumkan nama negara.

9.4 Malaysia dalam Komanwel

Komanwel merupakan sebuah badan yang dianggotai oleh negara bekas tanah jajahan dan naungan British yang telah merdeka. Badan ini ditubuhkan untuk membina semangat setia kawan negara anggota serta mewujudkan kerjasama dalam pelbagai bidang. Penyertaan dalam Komanwel memberikan manfaat besar kepada negara. Malaysia memperjuangkan hak asasi manusia, kerjasama ekonomi, pembangunan bidang sosial serta terlibat dalam pengurusan isu antarabangsa melalui Komanwel.

Penyertaan dan Sumbangan

Malaysia sentiasa memberikan komitmen penuh untuk menjayakan segala rancangan yang diatur dan dilaksanakan oleh Komanwel. Komitmen ini dapat dilihat melalui kerjasama ekonomi dan pembangunan antara negara Komanwel, penyertaan dalam Sukan Komanwel dan membangkitkan pelbagai isu seperti dasar Aparteid dalam Commonwealth Heads of Government Meeting – CHOGM (Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel). Malaysia juga bersetuju menjadi tuan rumah CHOGM pada tahun 1989.

Rancangan Colombo

Malaysia turut menyertai Rancangan Colombo, iaitu rancangan pembangunan ekonomi dan sosial di bawah Komanwel yang dilaksanakan sejak tahun 1951.

- Rancangan ini bertujuan menangani masalah kemiskinan dalam kalangan anggota Komanwel.
- Mendapat khidmat nasihat berkaitan dengan pendidikan, pertanian, teknikal dan kesihatan.
- Terlibat dalam program latihan untuk kakitangan awam dan pembangunan sektor swasta sejak tahun 1995.
- Memberikan bantuan dalam pelbagai bidang kepada negara anggota yang belum membangun melalui Rancangan Colombo ini.

Kerjasama Pertahanan

Malaysia turut terlibat dalam kerjasama pertahanan, iaitu melalui perjanjian yang ditandatangani pada 12 Oktober 1957 antara Britain dengan Tanah Melayu. Perjanjian ini memperkukuh pertahanan dan keselamatan negara.

- Perjanjian ini membolehkan Britain serta negara Komanwel memberikan komitmen terhadap pertahanan negara.
- Kerajaan menyediakan kemudahan kepada tentera Britain dan pasukan Simpanan Strategik Komanwel sama ada untuk obligasi Komanwel mahupun keperluan antarabangsa.

Kerjasama Ekonomi

Negara Komanwel merupakan antara rakan dagang Malaysia yang utama.

- Komoditi utama negara dieksport ke negara anggota Komanwel dengan lebih mudah.
- Kadar cukai yang dikenakan lebih rendah. Contohnya, cukai eksport barangan siap dan cukai produk digital.
- Pelbagai kemudahan turut disediakan seperti kemudahan kredit dan bantuan dana Komanwel.
- Pelaburan daripada negara Komanwel juga penting kepada pembangunan ekonomi negara.

Penentangan Dasar Aparteid

Dasar Aparteid menjadi isu penting yang menarik perhatian Komanwel. Malaysia turut lantang menentang dasar ini.

Asas penentangan Malaysia disebabkan dasar ini menyalahgunakan hak asasi manusia dengan membezakan hak seseorang berdasarkan warna kulit. Ketegasan Malaysia bersama-sama negara lain menyuarakan isu ini dalam Komanwel menyebabkan Afrika Selatan menarik diri daripada Komanwel.

Lawatan Nelson Rolihlahla Mandela ke Malaysia pada tahun 1997.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel (CHOGM)

Malaysia turut terlibat dalam Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel (CHOGM) yang diadakan dua tahun sekali. Persidangan ini diadakan bagi membincangkan isu semasa antarabangsa yang berkaitan dengan negara anggota. Pada tahun 1989, Malaysia dipilih menjadi tuan rumah persidangan ini.

Sukan Komanwel

Sukan Komanwel merupakan sukan yang kedua terbesar di dunia selepas Sukan Olimpik. Sukan ini diadakan setiap empat tahun sekali. Penyertaan Malaysia dalam sukan ini mampu mengeratkan hubungan antara negara anggota. Pencapaian atlet kita dalam sukan ini telah mengharumkan nama negara. Malaysia pernah menjadi tuan rumah sukan ini pada tahun 1998.

Atlet negara bersama-sama pemimpin negara semasa Sukan Komanwel 1998.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Penyertaan Malaysia dalam Komanwel membawa manfaat yang besar dari sudut ekonomi, sosial dan politik kepada negara. Malaysia turut terlibat dalam program yang dilaksanakan oleh badan dunia ini yang menonjolkan kewibawaan negara kita pada peringkat dunia selain lantang menyuarakan pandangan dalam pelbagai isu. Sebagai rakyat Malaysia, kita perlulah bekerjasama memastikan negara kita dihormati oleh negara lain.

Negara-negara Komanwel.

Dasar Aparteid merujuk pemisahan antara kaum kulit putih dengan kaum kulit hitam yang dilaksanakan di Afrika Selatan dari tahun 1948 hingga tahun 1999. Kaum kulit hitam dianggap sebagai golongan yang mempunyai kedudukan yang rendah dan diberi layanan kelas kedua dalam pelbagai bidang sama ada ekonomi, sosial atau politik. Semua bentuk diskriminasi perkauman adalah sah dari segi undang-undang bagi membolehkan kaum kulit putih mengekalkan dominasi mereka. Tindakan kaum kulit putih ini bertentangan dengan prinsip hak asasi manusia.

Nyatakan faedah yang diperoleh Malaysia melalui pelibatan dalam Komanwel.

9.5 Cabaran Mengukuhkan Dasar Luar

Dasar luar Malaysia memasuki fasa baharu sejak tahun 1970-an. Perubahan yang berlaku dalam ekonomi, sosial dan politik pada peringkat antarabangsa turut memberikan kesan kepada negara kita. Tempoh masa ini menjadi penting dalam sejarah dasar luar Malaysia kerana merupakan tempoh pengukuhan serta menguji kemampuan Malaysia menghadapi cabaran baharu. Cabaran ini meliputi aspek politik, pertahanan dan ekonomi.

Cabaran Politik Antarabangsa

Cabaran politik antarabangsa sememangnya sangat mempengaruhi dasar luar Malaysia.

- Malaysia mengamalkan dasar berkecuali apabila menjalin hubungan dengan negara luar tanpa mengira ideologi.
- Keadaan ini membolehkan Malaysia menjalin hubungan dengan negara China melalui lawatan oleh Tun Abdul Razak Hussein ke negara tersebut pada tahun 1974.

Tun Abdul Razak Hussein (kiri) dan pemimpin China, Zhou Enlai (kanan).

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Cabaran Politik Serantau

Peluasan pengaruh komunis di Indochina menyebabkan ketidakstabilan kepada rantau Asia Tenggara.

- Berlakunya banjir pendatang asing Vietnam di Asia Tenggara. Malaysia turut terkesan dengan perkembangan tersebut.
- Pada tahun 1976, Malaysia menggerakkan usaha menyokong Sidang Kemuncak Ketua-Ketua Negara ASEAN di Bali, Indonesia, bagi membincangkan pergolakan di Indochina serta masa hadapan rantau Asia Tenggara.

Cabaran Keselamatan dan Pertahanan

Anglo-Malaysian Defence Agreement (AMDA), iaitu perjanjian antara Malaysia dengan Britain ditamatkan pada tahun 1971.

Dr. Ismail Abdul Rahman (kanan) dan Dawee Chullasappa (kiri) Ketua Marshal Udara Thai menandatangani Perjanjian Sempadan 1965.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Menurut pandangan anda, bagaimanakah hubungan antara Malaysia dengan China pada masa hadapan?

Panglima Angkatan Tentera, Jeneral Tan Sri Raja Mohamed Affandi Raja Mohamed Noor (di tengah) mewakili Malaysia dalam 18th FPDA Defence Chiefs Conference (FDCC).

Sumber: Portal rasmi Markas Angkatan Tentera Malaysia.

Berikutan itu, Malaysia menandatangani perjanjian pertahanan baharu, iaitu Five Power Defence Arrangements–FPDA atau Perjanjian Pertahanan Lima Negara pada 15 April hingga 16 April 1971 yang melibatkan Malaysia, Singapura, Britain, New Zealand dan Australia.

- Malaysia akan memperoleh bantuan teknikal dan latihan bersama bagi memperkukuh pertahanan dan keselamatan negara melalui FPDA.

Malaysia turut bekerjasama dengan negara ASEAN dalam memperkuat pertahanan dan keselamatan rantau Asia Tenggara.

- Mesyuarat Menteri-Menteri Pertahanan ASEAN diadakan bagi membincangkan kerjasama ini.

Malaysia juga menandatangani perjanjian sempadan dengan Thailand pada tahun 1965 untuk menangani isu keselamatan.

Cabaran Pembangunan Ekonomi

Cabaran utama yang dihadapi oleh Malaysia dalam ekonomi ialah wujudnya dominasi negara maju bagi menentukan harga komoditi bijih timah, getah, hasil minyak dan gas negara.

- Malaysia menjadi anggota pertubuhan antarabangsa seperti International Tin Council (ITC) atau Majlis Timah Antarabangsa dan General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) atau Perjanjian Umum Tarif dan Perdagangan.
- Desakan Malaysia agar harga barangan dapat dikawal disuarakan melalui organisasi ini bagi membolehkan Malaysia memperoleh hasil daripada minyak dan gas.
- Selain itu, Malaysia menubuhkan PETRONAS pada tahun 1974 untuk membangunkan sektor minyak dan gas negara.

Perjanjian Berkongsi Pengeluaran Carigali dan Kemajuan Perusahaan Minyak antara PETRONAS dengan ESSO pada 8 Disember 1976 di Kuala Lumpur. PETRONAS diwakili oleh Kadir Shamsuddin (duduk di tengah).

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Perkembangan pada peringkat antarabangsa dalam ekonomi, sosial dan politik menjadi cabaran utama Malaysia. Malaysia menghadapi cabaran tersebut melalui tindakan bijak yang akhirnya membawa manfaat yang besar kepada negara. Sebagai rakyat Malaysia, kita perlu menyanjung kebijakan pemimpin negara dalam usaha mengurus cabaran dasar luar agar kedaulatan negara terpelihara.

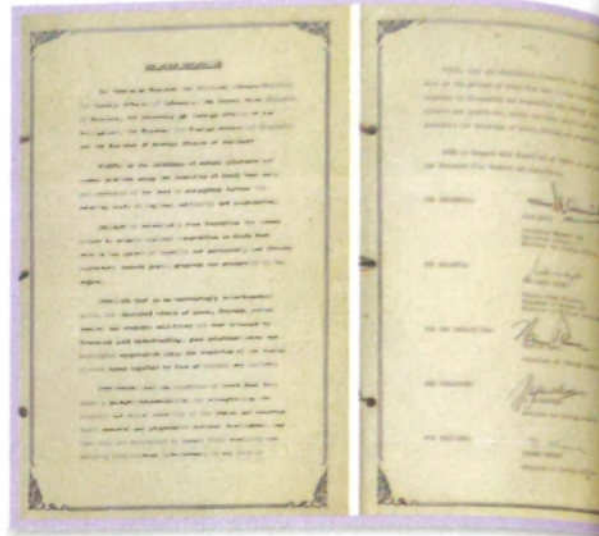
9.6 Malaysia dalam Persatuan Negara-negara Asia Tenggara (ASEAN)

Malaysia memberikan perhatian yang serius dalam hubungannya dengan negara serantau. Malaysia berpandangan bahawa keselamatan dan keutuhan masa hadapan negara berkaitan rapat dengan kemantapan dan keamanan kawasan Asia Tenggara. Keselamatan Malaysia tidak akan terjamin selagi jirannya hidup berpecah belah. Pelibatan Malaysia dalam negara serantau membolehkan negara kita menjadi anggota ASEAN yang memberikan manfaat dalam ekonomi, sosial dan politik.

Pelibatan Malaysia

Persatuan Negara-negara Asia Tenggara (ASA) ditubuhkan pada tahun 1961 merupakan gabungan pertama yang melibatkan tiga negara di Asia Tenggara, iaitu Malaysia, Filipina dan Thailand. Pada tahun 1963, persefahaman yang membabitkan antara Malaysia, Filipina dan Indonesia (MAPHILINDO) diwujudkan bagi menyelesaikan isu pembentukan Malaysia. Namun begitu, MAPHILINDO gagal mencapai matlamatnya.

Dalam usaha untuk meningkatkan semangat setia kawan dan keserantauan, maka diwujudkan ASEAN pada 8 Ogos 1967. Pada peringkat awal, pertubuhan ini hanya dianggotai oleh lima negara, iaitu Malaysia, Indonesia, Singapura, Filipina dan Thailand. Kemudiannya, ASEAN menerima lima anggota baharu, iaitu Brunei, Myanmar, Laos, Kemboja dan Vietnam. Penubuhan ASEAN dianggap sebagai kejayaan cemerlang terhadap dasar luar Malaysia.

Deklarasi ASEAN 1967.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Deklarasi ASEAN 1967 dan negara anggota ASEAN.

Zon Aman, Bebas dan Berkecuali (ZOPFAN)

Deklarasi Zone of Peace Freedom and Neutrality – ZOPFAN (Zon Aman, Bebas dan Berkecuali) diumumkan pada tahun 1971 di Kuala Lumpur. Deklarasi ini menjadi subjek penting yang dikemukakan oleh Malaysia dalam ASEAN.

- Langkah Malaysia menjalin hubungan dengan China turut dilihat sebagai sebahagian daripada pengisian konsep ZOPFAN tersebut.
- Malaysia menjadikan ASEAN sebagai platform terpenting untuk mengisytiharkan perubahan dasar luar negara pada peringkat serantau dan global. Langkah ini termasuklah mendapatkan pengiktirafan daripada kuasa besar seperti Amerika Syarikat, Rusia dan China.

Penyelesaian Konflik Serantau

Malaysia terlibat secara aktif mencari penyelesaian dalam konflik politik yang berlaku di Indochina, terutamanya di Vietnam dan Kemboja kerana dibimbangi akan menjejaskan kestabilan rantau Asia Tenggara.

- Konflik di Vietnam dan Kemboja berkaitan dengan ancaman komunis dan pelarian.
- Malaysia menyeru agar kuasa besar tidak campur tangan dalam isu di Vietnam.
- Isu di Kemboja pula berjaya diselesaikan melalui pilihan raya pada tahun 1993.
- Malaysia turut menghantar pasukan pengaman di bawah PBB (Misi UNTAC).

Kerjasama Ekonomi

Negara anggota ASEAN merupakan rakan dagang Malaysia yang penting. Kerjasama ekonomi ASEAN bermula sejak tahun 1970-an.

- Pada tahun 1978, Projek Industri ASEAN (AIP) dimulakan. Antara projek yang berjaya termasuklah pengeluaran baja urea di Indonesia (1984) dan Malaysia (1986).
- Pengeluaran baja fosfat dan kuprum di Filipina serta penghasilan serbuk soda di Thailand juga berjaya dilaksanakan.
- Potensi perdagangan antara negara ASEAN yang besar menyebabkan Malaysia mempromosikan dan menyokong konsep integrasi ekonomi ASEAN. Sokongan ini diharap mewujudkan satu pasaran tunggal ASEAN yang bebas seperti penggunaan mata wang ASEAN.
- Dalam meningkatkan perdagangan antara negara ASEAN ini, beberapa insentif dilaksanakan termasuklah melalui Skim Keutamaan Perdagangan (SKP) yang dicadangkan pada tahun 1976 dan dilaksanakan pada tahun 1978.
- Pemotongan cukai barangan dilakukan melalui skim ini. Malaysia menawarkan pemotongan cukai ke atas pelbagai jenis produk keluaran negara anggota ASEAN.

Kerjasama Sosial

Malaysia menjalinkan kerjasama sosial melalui penubuhan Southeast Asian Ministers of Education Organization – SEAMEO (Pertubuhan Menteri-Menteri Pendidikan Asia Tenggara).

- Kerjasama dalam semua bidang yang berkaitan dengan pendidikan, pertukaran pelajar dan penubuhan pusat serantau pendidikan seperti pembinaan The Regional Centre for Education in Science and Mathematics – RECSAM (Pusat Serantau Pendidikan untuk Sains dan Matematik) di Pulau Pinang.
- Kerjasama dalam bidang kebudayaan dilaksanakan seperti mengadakan festival kebudayaan dan kesenian melalui penubuhan Tabung Kebudayaan ASEAN.
- Sukan SEA dilaksanakan untuk menjalinkan kerjasama dalam sukan.

RECSAM dan Sukan SEA.

Malaysia merupakan antara pelopor kepada penubuhan ASEAN dan aktif dalam pertubuhan ini sehingga kini. Sejak penubuhannya, ASEAN berjaya membuktikan kejayaannya dalam pelbagai bidang dan dihormati oleh pihak luar sebagai sebuah organisasi yang sangat penting di rantau Asia Tenggara. Pelibatan Malaysia yang aktif dalam pertubuhan ini menunjukkan semangat persahabatan serantau yang kukuh dan sangat penting kepada kemakmuran serta kemajuan negara.

Tun Hussein Onn, Perdana Menteri Malaysia ketiga, berucap dalam Sidang Kemuncak ASEAN pada 23–25 Februari 1976, di Bali, Indonesia.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Logo ASEAN menunjukkan 10 tangkai padi yang melambangkan impian pengasasan ASEAN, iaitu 10 buah negara yang diikat oleh semangat persahabatan dan perpaduan. Moto ASEAN ialah keamanan, kestabilan, kegigihan, kedinamikan, kesucian dan kemakmuran.

AKTIVITI

Murid dikehendaki menyenaraikan lima bendera ASEAN.

9.7 Malaysia dalam Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak (NAM)

Selepas mencapai kemerdekaan, Malaysia mengamalkan dasar probarat. Ketika itu, Malaysia menolak untuk bersikap neutral dan menyertai sebarang pakatan negara tanpa pihak kerana hal ini akan menyebabkan negara terjerumus dalam konflik antarabangsa. Walau bagaimanapun, dasar ini ditamatkan dan Malaysia mengubah dasarnya dengan mengamalkan dasar berkecuali dan terlibat secara aktif dalam NAM. Pelibatan Malaysia dalam NAM membolehkan Malaysia menjalinkan hubungan yang lebih terbuka dengan pelbagai pihak tanpa sebarang sekatan.

Peranan Malaysia

Penyertaan Malaysia dalam NAM bermula dengan kehadiran Muhammad Ghazali Shafie, iaitu Setiausaha Tetap Kementerian Luar Negeri dalam mesyuarat penyediaan bagi Sidang Kemuncak di Dar es Salam, Tanzania pada bulan April 1970. Penyertaan dalam NAM merupakan satu bukti bahawa Malaysia mengubah dasar luarnya daripada probarat kepada dasar yang lebih terbuka berasaskan prinsip neutral, aman bebas dan berkecuali.

Sejak menyertai NAM, Malaysia memainkan peranan penting dalam pelbagai bidang. Kelantangan Malaysia menyuarakan pandangan tentang pelbagai isu yang melibatkan negara anggota NAM telah menaikkan nama negara kita. Peranan Malaysia juga dapat dilihat melalui kesediaannya menjadi tuan rumah Sidang Kemuncak NAM pada tahun 2003, menjadi Pengerusi NAM, memperjuangkan pelbagai isu seperti dasar Aparteid, isu Palestin dan Bosnia dan Herzegovina serta melaksanakan dasar aman dan berkecuali.

Logo NAM.

Sumber: <http://www.mfa.gov.az>.
Dicapai pada 13 Julai 2020.

Tuan Rumah Sidang Kemuncak dan Pengerusi

Latar belakang dan negara anggota NAM.

Malaysia menjadi tuan rumah kepada Sidang Kemuncak NAM kali ke-13 pada tahun 2003.

- Dalam sidang ini, deklarasi Kuala Lumpur menyatakan sikap NAM terhadap isu Palestin serta serangan Amerika Syarikat ke atas Iraq yang dianggap sebagai satu pencerobohan kuasa besar terhadap negara kecil.
- Menjadi tuan rumah bagi Sidang Kemuncak NAM membuktikan kemampuan Malaysia dalam mengendalikan persidangan bertaraf dunia.
- Negara kita menjadi Pengerusi NAM dari tahun 2003 hingga tahun 2006. Tugas ini dilaksanakan dengan jayanya oleh Tun Abdullah Ahmad Badawi yang juga Perdana Menteri Malaysia ketika itu. Perkembangan ini menjulang nama Malaysia dalam kalangan negara anggota. Bagi menggalas tanggungjawab sebagai Pengerusi, Malaysia berusaha untuk meningkatkan tahap kemajuan dan pembangunan anggota NAM serta bekerjasama agar menjadi organisasi yang dihormati.

Peranan dalam Politik

Malaysia lantang menyuarakan isu pencerobohan terhadap hak asasi manusia dan negara lain seperti isu Apartheid serta Bosnia dan Herzegovina.

- Malaysia menjadikan NAM sebagai platform menyuarakan sikap Malaysia terhadap isu Apartheid. Malaysia bersetuju agar tekanan politik dan ekonomi dikenakan kepada Afrika Selatan bagi menangani isu ini.
- Malaysia membangkitkan isu berkaitan dengan Bosnia dan Herzegovina yang sedang ditekan oleh Serbia pada Sidang Kemuncak NAM di Jakarta, Indonesia (1992). Kedudukan Yugoslavia, salah sebuah negara pengasas NAM digantung daripada pertubuhan ini. Tindakan menggantung keahlian Yugoslavia merupakan hasil kejayaan bersama Malaysia dan negara anggota yang lain. Malaysia turut menerima sejumlah pelarian Bosnia dan Herzegovina.

Dasar Keamanan dan Berkecuali

Sejak pelibatan Malaysia dalam NAM, suara serta pandangan Malaysia yang meminta agar rantau Asia Tenggara diterima sebagai sebuah kawasan berkecuali sering diutarakan.

- Malaysia berpandangan bahawa negara kuasa besar seperti China, Rusia dan Amerika Syarikat perlu mengakuinya serta tidak campur tangan atau memberikan tekanan kepada negara di rantau tersebut.
- Dalam isu kawalan senjata nuklear, Malaysia menandatangani Perisytiharan Lusaka pada tahun 1970 sebagai iltizam NAM mendesak pengharaman senjata tersebut.

Tun Abdullah Ahmad Badawi (di barisan hadapan, enam dari kiri) bersama-sama perwakilan mesyuarat menteri NAM berkaitan dengan Palestin pada tahun 2004.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Malaysia memainkan peranan yang berkesan sejak menyertai NAM. Kelantangan Malaysia menyuarakan pandangan bukan sahaja telah menaikkan nama negara tetapi juga membolehkan negara ini dihormati oleh negara lain. Sebagai rakyat Malaysia, kita wajar berasa bangga akan pemimpin yang berusaha mengekalkan hubungan luar dengan negara lain bagi menjamin keamanan dan kesejahteraan dunia.

Jalan Galeri (Gallery Walk)

1. Murid dipecahkan kepada beberapa kumpulan.
2. Setiap kumpulan mendapat tajuk "Latar belakang dan peranan negara tuan rumah Persidangan Kemuncak NAM".
3. Murid dikehendaki menulis tajuk dan isi kandungan.
4. Murid menampalkan hasil kerja kumpulan pada dinding dan ketua kumpulan memberikan penjelasan kepada kumpulan lain.
5. Murid bergerak dan memberikan komen hasil kerja kumpulan lain dengan meletakkan nota pelekat pada hasil kerja kumpulan lain.
6. Guru membuat rumusan setelah selesai sesi Jalan Galeri.

NAM turut dikenali sebagai Pergerakan Negara-negara Berkecuali.

Malaysia menyertai OIC yang dianggotai oleh 57 buah negara. Pertubuhan ini ditubuhkan pada 25 September 1969 bersempena dengan Persidangan Dunia Islam pertama di Rabat, Maghribi, ketika memuncaknya serangan ganas terhadap Masjid al-Aqsa oleh puak Zionis. Tindakan puak Zionis itu mendorong para pemimpin Islam menubuhkan sebuah pertubuhan antarabangsa untuk memperjuangkan kepentingan umat Islam dalam segenap bidang di seluruh dunia. Malaysia merupakan anggota yang aktif menyuarakan pelbagai pandangan yang berkaitan dengan kepentingan Islam.

Logo OIC.

Sumber: <http://www.oic.org>.

Dicapai pada 12 Jun 2020.

Pelibatan Malaysia

Pelibatan awal Malaysia dalam isu masyarakat Islam antarabangsa sebenarnya bermula sejak era Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj. Beliau menyuarakan agar diwujudkan sebuah pertubuhan Islam untuk menjaga kepentingan masyarakat Islam di seluruh dunia. Hasrat ini semakin kuat selepas berlangsungnya Persidangan Pertama Kongres Islam Sedunia Rantau

Asia Tenggara pada tahun 1964 di Kuala Lumpur. Pada bulan April 1969, Kuala Lumpur menjadi tuan rumah kepada Persidangan Islam Antarabangsa. Agenda yang diputuskan di Kuala Lumpur ini dibawa ke Rabat, Maghribi, sehingga tertubuhnya OIC. Perbincangan tentang pelibatan Malaysia dalam OIC dapat dilihat melalui pelantikan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj sebagai Setiausaha Agung Pertama. Malaysia pernah menjadi Pengerusi OIC dan membangkitkan pelbagai isu berkaitan dengan masyarakat Islam.

Setiausaha Agung Pertama

Pelibatan Malaysia dalam OIC dapat dilihat melalui pelantikan Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj sebagai Setiausaha Agung yang pertama dan memegang jawatan tersebut antara tahun 1970 hingga tahun 1974. Tugas utama Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj ini adalah untuk mengukuhkan OIC dan memastikan masyarakat Islam di seluruh dunia mendapat pembelaan yang sewajarnya.

Pengerusi OIC

Malaysia turut memainkan peranan penting dalam OIC apabila Tun Abdullah Ahmad Badawi, Perdana Menteri Malaysia kelima dilantik sebagai pengerusi pertubuhan ini pada tahun 2003. Sebagai pengerusi, Malaysia berhadapan dengan tohmahan yang sedang melanda masyarakat Islam kerana sering dikaitkan dengan 3K, iaitu keganasan, kemiskinan dan kemunduran. Malaysia mengetengahkan nilai kesederhanaan dan menolak keganasan.

Lawatan delegasi Arab Saudi pada 9 Jun 1970 di Kuala Lumpur. Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj (duduk tujuh dari kiri) bersama-sama Raja Al-Malek Faisal (duduk lima dari kiri).

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Negara anggota OIC.

Meneroka Bukti

Buktikan kewibawaan pemimpin negara kita dalam pertubuhan antarabangsa.

Bincangkan faedah ekonomi, sosial dan politik yang diperoleh Malaysia dengan menyertai OIC.

Malaysia bersama-sama OIC memberikan penekanan kepada pembangunan sosial terutamanya dalam bidang pendidikan melalui pembiayaan pelajaran dan kebajikan. Usaha ini ditunjukkan melalui pembinaan Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM) serta memberikan biasiswa kepada pelajar dari negara OIC untuk belajar di universiti ini.

Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM).

Sumber: <https://www.iium.edu.my/new>. Dicapai pada 30 September 2020.

Menangani Isu Politik Negara Islam

Pelibatan Malaysia dalam OIC jelas kelihatan sewaktu menyuarakan pandangan tentang isu politik yang melanda negara Islam seperti Palestin, Afghanistan dan perang Iran-Iraq.

- Malaysia menjadi perantara bagi menyelesaikan konflik Iran-Iraq melalui OIC. Berikutan pengumuman gencatan senjata antara Iran-Iraq pada bulan Ogos 1988, sepasukan 15 orang pegawai tentera Malaysia menyertai pasukan tentera pemerhati PBB.
- Malaysia memberikan sokongan kuat kepada perjuangan rakyat Palestin dan Palestine Liberation Organization – PLO (Pertubuhan Pembebasan Palestin). Malaysia menjadi tuan rumah bagi Persidangan Kesperantauan Asia berkaitan dengan Palestin di Kuala Lumpur pada bulan Mei 1983. Negara kita menyokong hak rakyat Palestin bagi menentukan nasib sendiri termasuk hak mereka untuk mempunyai sebuah negara yang merdeka.
- Malaysia juga menyokong perjuangan Mujahidin Afghanistan terhadap Regim Kabul. Regim Kabul ini dibantu oleh Kesatuan Rusia sejak tahun 1979. Malaysia membenarkan Mujahidin Afghanistan membuka pejabat perwakilan di Kuala Lumpur pada tahun 1984.

Malaysia turut aktif membangunkan ekonomi negara anggota OIC. Negara kita menyokong aktiviti Islamic Development Bank – IsDB (Bank Pembangunan Islam) yang ditubuhkan pada tahun 1973. Malaysia menyertai IsDB pada tahun 1974 dan memperoleh faedah berupa pinjaman daripada bank ini untuk membiayai projek pembangunan negara. Penubuhan IsDB turut membawa perkembangan penting dalam sistem perbankan Islam melalui penubuhan bank Islam di serata dunia seperti Dubai Islamic Bank pada tahun 1975, Islamic Bank of Bahrain pada tahun 1979 dan Bank Islam Malaysia Berhad pada tahun 1983.

Logo Bank Pembangunan Islam.

Sumber: <https://www.isdb.org/>. Dicapai pada 22 September 2020.

Hasrat mewujudkan sebuah pertubuhan untuk negara Islam yang dicadangkan sejak tahun 1960-an membolehkan Malaysia dipandang tinggi dalam kalangan negara Islam. Jawatan pertama Setiausaha Agung OIC yang disandang oleh pemimpin Malaysia memperlihatkan kewibawaan Malaysia. Kerjasama negara anggota OIC adalah untuk memastikan masyarakat Islam di seluruh dunia memperoleh manfaat dalam bidang ekonomi, sosial dan politik.

Dasar luar Malaysia terus diperkukuh selepas kemerdekaan. Wisma Putra memainkan peranan penting dalam mencorakkan dan menggubal dasar luar yang mampu memberikan faedah kepada negara serta mengekalkan kedaulatan negara. Pelibatan Malaysia dalam pelbagai pertubuhan pada peringkat serantau dan antarabangsa menjadi platform kepada negara kita menyuarakan pandangan dalam pelbagai aspek. Pandangan ini meliputi aspek ekonomi, sosial dan politik terutamanya isu yang mempunyai kaitan serta kepentingan kepada Malaysia.

- OIC terdiri daripada gabungan 57 buah negara Islam di seluruh dunia.
- Kebanyakannya dari negara Timur Tengah dan Utara Afrika.
- Terdapat juga ahlinya dari negara Asia Tenggara, Eropah dan juga Amerika.

AKTIVITI

Mencipta Sajak atau Lirik

1. Bentukkan kumpulan pelajar.
2. Cipta sajak atau lirik lagu berkaitan dengan sumbangan Malaysia dalam pertubuhan seperti PBB, Komanwel, ASEAN, NAM dan OIC.
3. Persembahkan hasil nukilan kumpulan masing-masing.

DASAR LUAR MALAYSIA

1

Latar Belakang Dasar Luar

- Hubungan Luar Sebelum Melaka
- Hubungan Luar Kesultanan Melayu Melaka
- Zaman British
- Selepas Kemerdekaan

2

Asas Penggubalan Dasar Luar

- Matlamat Penggubalan Dasar Luar
- Faktor Penggubalan Dasar Luar

3

Malaysia dalam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB)

- Pelibatan Malaysia

4

Malaysia dalam Komanwel

- Penyertaan dan Sumbangan

5

Cabaran Mengukuhkan Dasar Luar

- Cabaran Politik Antarabangsa
- Cabaran Politik Serantau
- Cabaran Keselamatan dan Pertahanan
- Cabaran Pembangunan Ekonomi

6

Malaysia dalam Persatuan Negara-negara Asia Tenggara (ASEAN)

- Pelibatan Malaysia

7

Malaysia dalam Pergerakan Negara-negara Tanpa Pihak (NAM)

- Peranan Malaysia

8

Malaysia dalam Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC)

- Pelibatan Malaysia

Aktiviti 1: Fail Edar (Travelling File)

Arahan:

1. Setiap kumpulan dibekalkan satu fail yang di dalamnya terdapat satu soalan atau kes untuk dibincangkan.
2. Selepas 10-15 minit, soalan dan jawapan dicatatkan dan dimasukkan ke dalam fail dan diedarkan kepada kumpulan lain.
3. Setiap kumpulan yang mendapat fail baharu daripada kumpulan lain dikehendaki membaca dan mengkaji jawapan daripada fail berkenaan sebelum ditambah, diuraikan dan disunting.
4. Setelah setiap kumpulan memberikan maklum balas kepada dua atau tiga fail edar, soalan dan jawapan tersebut dibincangkan di dalam kelas secara keseluruhan.

United Nations

Kumpulan 1

Kumpulan 2

Kumpulan 3

Kumpulan 4

Berdasarkan logo yang diberikan di dalam fail:

- (a) Jelaskan latar belakang pertubuhan ini dengan menggunakan pelbagai sumber.
- (b) Bincangkan sumbangan Malaysia dalam pertubuhan tersebut.

Setiap kumpulan akan membentangkan maklumat yang diperolehi di hadapan kelas.

Aktiviti 2: Carousel

Arahan:

1. Murid dibahagikan kepada kumpulan kecil.
2. Murid bergerak secara kumpulan kecil dan mencatatkan maklumat berkaitan dengan Misi Pengaman ke Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB).
3. Setiap kumpulan akan berbincang tentang maklumat tersebut pada setiap stesen. Mereka boleh menambah dan membaiki idea kumpulan lain.

Pasukan Pengaman PBB Malaysia.

Sumber: Portal rasmi Tentera Udara Diraja Malaysia.

Sumbangan dalam Misi Pengaman yang berikut penting bagi menjamin keamanan dan keselamatan dunia.

Stesen 1	Misi Pengaman di Congo
Stesen 2	Misi Pengaman di Bosnia
Stesen 3	Misi Pengaman di Somalia

1. Perbincangan tentang Misi Pengaman pada setiap stesen:
 - (a) Cari maklumat tentang Misi Pengaman yang diberikan dari aspek tarikh penyertaan, bilangan anggota keselamatan yang terlibat dan pemimpin/ketua pasukan.
 - (b) Tugas yang dilakukan.
 - (c) Cabaran yang dihadapi.
 - (d) Kejayaan yang dicapai.
2. Pembentangan di hadapan kelas.

Kumpulan atau wakil kumpulan membentangkan hasil perbincangan dan membuat rumusan tentang Misi Pengaman yang dibincangkan di hadapan kelas.

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Selepas kemerdekaan, Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj menjalankan dasar
 - A. Berkecuali
 - B. Antikapitalis
 - C. Berkepentingan ekonomi
 - D. Probarat dan antikomunis
2. Apakah usaha untuk menangani masalah kemiskinan dalam kalangan anggota Komanwel?
 - A. Pelan Komanwel
 - B. Rancangan Colombo
 - C. Perjanjian Buku Merah
 - D. Sidang Kemuncak Malaysia
3. Siapakah Setiausaha Agung pertama Pertubuhan Kerjasama Islam (OIC)?
 - A. Dr. Ismail Abdul Rahman
 - B. Tun Abdul Razak Hussein
 - C. Tun Dr. Mahathir Mohamad
 - D. Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj
4. Jelaskan faktor yang mempengaruhi pembentukan dasar luar Malaysia.
5. Bincangkan kejayaan Malaysia dalam misi pengaman melalui Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB).
6. Mengapakah Malaysia perlu mengukuhkan dasar luar yang diamalkan sejak dahulu hingga kini?
7. Jawab soalan berdasarkan gambar yang berikut:

- (a) Apakah sumbangan Tun Abdul Razak Hussein terhadap perkembangan dasar luar Malaysia?
- (b) Pada pandangan anda, mengapakah Tun Abdul Razak Hussein berhasrat untuk menjalin hubungan persahabatan dengan semua negara tanpa mengira ideologi politik?

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

8. Deklarasi ZOPFAN diumumkan pada tahun 1971 di Kuala Lumpur menjadi subjek penting yang dikemukakan oleh Malaysia dalam ASEAN.
- (i) Apakah yang anda faham tentang konsep ZOPFAN?
 - (ii) Jelaskan kepentingan ZOPFAN kepada negara anggota ASEAN.
9. Soalan yang berikut berdasarkan logo di bawah.

PETRONAS

- (a) Dapatkan maklumat tentang sejarah penubuhan PETRONAS.
 - (b) Pada pendapat anda, apakah peranan PETRONAS dalam pembangunan negara?
10. Cadangkan langkah yang perlu dilakukan oleh rakyat untuk menyumbang dalam pembangunan ekonomi negara.
11. Soalan yang berikut berdasarkan gambar di bawah.

Datuk
Maimunah
Mohd Sharif

Tan Sri
Dr. Jemilah
Mahmood

- (a) Dengan menggunakan pelbagai sumber, cari maklumat latar belakang tokoh di atas.
- (b) Apakah sumbangan tokoh di atas terhadap negara?
- (c) Pada pendapat anda, adakah kaum wanita perlu memainkan peranan dalam memastikan negara mencapai kemajuan? Bincangkan.

Cakna dan Cerminan Sejarah

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Hubungan baik yang terjalin antara Malaysia dengan negara lain penting bagi mengukuhkan kedudukan negara dalam pelbagai aspek, iaitu ekonomi, sosial dan politik.
- Pelibatan Malaysia dalam beberapa organisasi dunia seperti PBB dan OIC mencerminkan sikap keprihatinan dan tanggungjawab negara dalam menangani dan menyelesaikan masalah yang berlaku sama ada di dalam negara atau di luar negara.

Diri dan Keluarga

Sikap ambil tahu dan bertanggungjawab amatlah penting dalam diri seseorang untuk kebaikan keluarganya dan masyarakat bagi memastikan keharmonian dan kesejahteraan dapat dikekalkan.

Negara

Hubungan baik antara Malaysia dengan negara serantau mampu membangunkan negara. Sikap prihatin negara kita terhadap isu yang berlaku pada peringkat serantau dan antarabangsa membuka mata negara lain untuk turut menghulurkan bantuan kepada negara yang memerlukan.

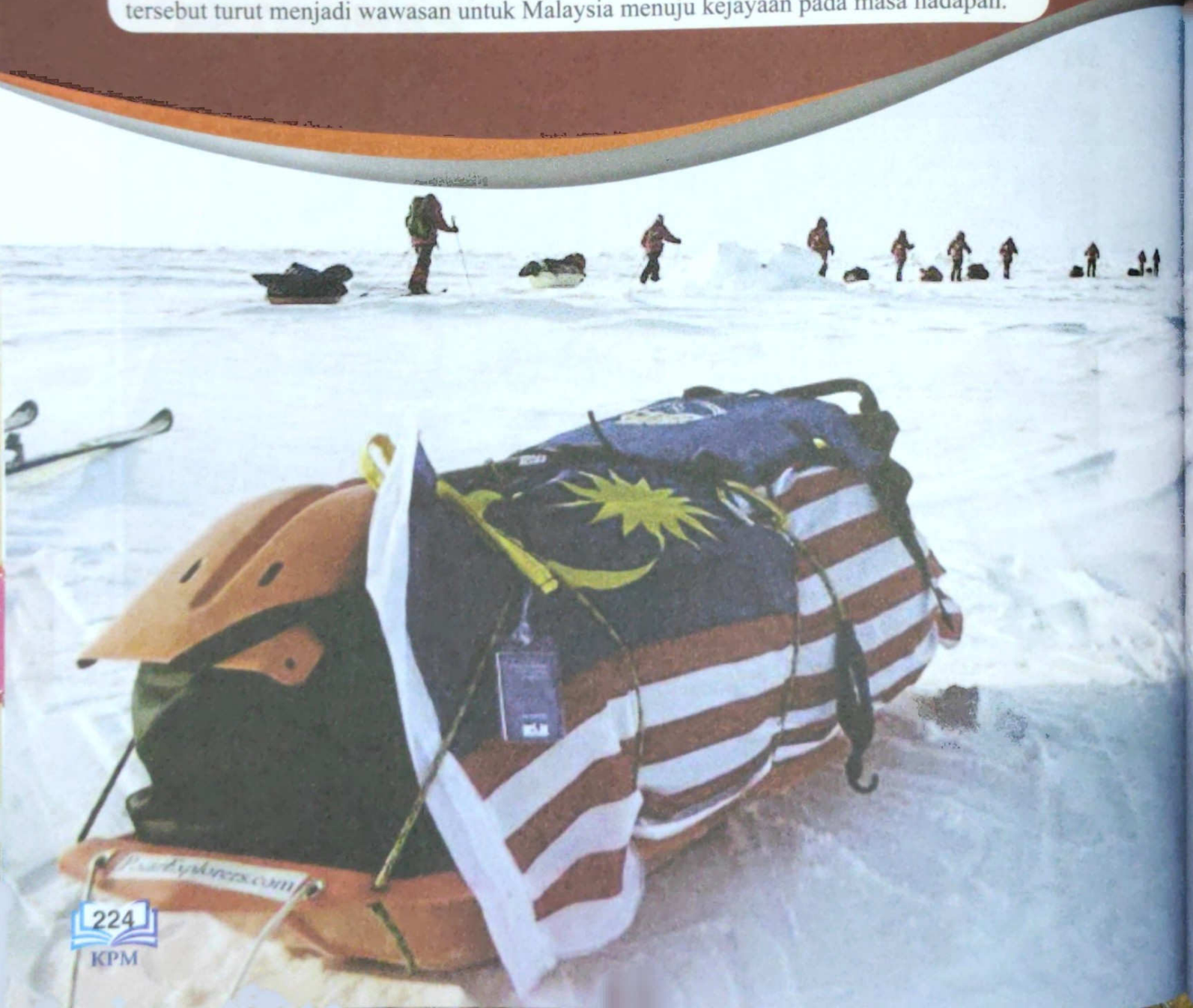

Bangunan PBB di New York, Amerika Syarikat.

BAB 10 KECEMERLANGAN MALAYSIA DI PERSADA DUNIA

SINOPSIS

Malaysia memainkan peranan penting pada peringkat antarabangsa dalam pelbagai bidang. Pelibatan Malaysia dalam usaha membangkitkan isu global menyebabkan negara kita disegani oleh negara lain. Pelibatan Malaysia dalam hubungan ekonomi antarabangsa, isu kemanusiaan dan keamanan serta kelestarian global berjaya meletakkan Malaysia sama taraf dengan negara besar bagi memastikan keamanan dunia berkekalan. Pelibatan rakyat Malaysia dalam isu kemanusiaan dan keamanan serta sikap kesukarelawanan yang tinggi turut menaikkan nama Malaysia di persada dunia. Usaha Malaysia ini pastinya berdasarkan pegangan bahawa dunia ini milik semua yang perlu dijaga sebagai satu warisan. Perkara tersebut turut menjadi wawasan untuk Malaysia menuju kejayaan pada masa hadapan.

Inti Pati Pembelajaran

1. Malaysia dalam isu global kontemporari.
2. Peranan Malaysia dalam hubungan ekonomi antarabangsa.
3. Pelibatan rakyat dalam isu kemanusiaan dan keamanan.
4. Usaha mengekalkan kelestarian global.
5. Wawasan Malaysia menuju masa hadapan.

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Kepentingan kebijaksanaan dalam mengurus isu global.
2. Kepentingan sikap prihatin dan peka terhadap isu serantau.
3. Kepentingan semangat kesukarelawanan dalam isu global.
4. Sikap kerjasama dalam mengekalkan keamanan dunia.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi isu pertindihan sempadan.
2. Meneroka bukti usaha Malaysia menangani isu kemelesetan ekonomi.
3. Membuat interpretasi pengisytiharan Antartika sebagai warisan manusia sejagat.
4. Membuat imaginasi kesungguhan Malaysia dalam menghadapi isu global.
5. Membuat rasionalisasi kepentingan pengisytiharan Deklarasi Langkawi.

Ekspedisi Antartika oleh rakyat Malaysia.

Sumber: <http://www.hmetro.com.my>. Dicapai pada 17 Ogos 2020.

10.1 Malaysia dalam Isu Global Kontemporari

Malaysia tidak terkecuali daripada menghadapi pelbagai perkembangan yang berlaku pada peringkat antarabangsa. Sebagai sebuah negara yang mengamalkan sikap terbuka, isu pada peringkat global sama ada isu ekonomi, sosial mahupun politik turut mempengaruhi perkembangan negara kita. Sikap dan pandangan Malaysia tentang isu tersebut turut disuarakan dalam pelbagai pertubuhan antarabangsa. Dalam keadaan ini, kemampuan Malaysia menangani pelbagai isu dengan baik, tanpa sebarang konflik menunjukkan kebijaksanaan pemimpin negara. Isu global ini termasuklah isu ekonomi dan persempadanan. Kemampuan Malaysia menangani isu ini dengan berkesan membolehkan kedudukan Malaysia dihormati oleh negara lain. Antara isu global yang dihadapi oleh Malaysia termasuklah penyalahgunaan dadah, pertindihan sempadan, kempen antiminyak sawit, pemerdagangan orang dan penyakit berjangkit.

Penyalahgunaan Dadah

Penyalahgunaan dadah merupakan isu global yang dihadapi oleh Malaysia. Dalam hal ini, Malaysia antara negara yang mengisytiharkan perang terhadap penyalahgunaan dadah dan menjatuhkan hukuman berat kepada pesalah dadah.

- Kesungguhan Malaysia memerangi bahaya penyalahgunaan dadah disuarakan dalam forum antarabangsa seperti International Drug Enforcement Conference – IDEC (Persidangan Penguatkuasaan Dadah Antarabangsa) yang ditubuhkan pada tahun 1983 oleh Amerika Syarikat.
- Malaysia turut mendapatkan kerjasama daripada International Criminal Police Organization – INTERPOL (Polis Antarabangsa) dalam usaha memerangi dadah serta bekerjasama dengan negara lain bagi menggubal strategi operasi menangani masalah ini.
- Kelantangan Malaysia memerangi dadah turut disuarakan dalam forum PBB apabila Tun Dr. Mahathir Mohamad, Perdana Menteri Malaysia keempat terpilih sebagai Ketua Jawatankuasa Antidadah Antarabangsa pada tahun 1988.

Delegasi negara anggota ASEAN dalam Mesyuarat Kali ke-40 Pegawai-Pegawai Kanan ASEAN mengenai Perkara Dadah di Siem Reap, Kemboja, 2019.

Sumber: Portal rasmi Agensi Antidadah Kebangsaan, Kementerian Dalam Negeri.

Pertindihan Sempadan

Malaysia turut terlibat dalam isu tuntutan sempadan dan hak milik bertindih dengan negara lain.

- Tuntutan terhadap Pulau Batu Putih melibatkan Malaysia dengan Singapura manakala Pulau Sipadan dan Ligitan antara Malaysia dengan Indonesia.
- Kedua-dua tuntutan ini berjaya diselesaikan melalui keputusan yang dibuat oleh Mahkamah Antarabangsa. Pada tahun 2002, Mahkamah Antarabangsa memutuskan Pulau Sipadan dan Ligitan menjadi hak milik Malaysia.
- Pada tahun 2008, Mahkamah Antarabangsa memutuskan hak milik Pulau Batu Putih kepada Singapura.
- Isu tuntutan Kepulauan Spratly pula melibatkan China, Vietnam, Brunei dan Filipina. Isu ini masih belum selesai sehingga hari ini.
- Kedudukan Kepulauan Spratly yang terletak di tengah-tengah rantau Asia Tenggara bukan sahaja penting dari sudut geostrategik tetapi juga dari aspek perdagangan. Perkara ini menjadi asas perebutan Kepulauan Spratly.
- Bagi Malaysia, tuntutan terhadap Kepulauan Spratly bermula pada tahun 1979 apabila memasukkan sebahagian daripada Kepulauan Spratly ke dalam wilayah Malaysia. Kepulauan ini merangkumi Pulau Kecil Amboyna, Terumbu Ubi, Terumbu Semarang Barat dan Layang-Layang seperti yang termaktub dalam Akta Zon Ekonomi Eksklusif 1984.
- Antara usaha yang dilakukan bagi menyelesaikan isu ini termasuklah membangkitkan isu Spratly dalam Forum ASEAN-China pada tahun 1995.

Pulau Sipadan yang menjadi hak milik Malaysia.

Kedudukan Kepulauan Spratly di Laut China Selatan.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Kepulauan Spratly

- Terletak di Laut China Selatan.
- Seluas 500 batu persegi.
- Kira-kira 100 batu nautika dari pantai Borneo.
- Sebuah kepulauan batu karang yang mempunyai lebih 100 buah pulau kecil berbentuk batuan dan batu karang dengan sembilan daripadanya bersaiz besar.
- Turut dikenali sebagai *Terra Nullius* (tidak mempunyai pemilik).

Isu pertindihan sempadan.

Kempen Antiminyak Sawit

Gerakan antiminyak kelapa sawit yang dilancarkan oleh negara maju secara tidak langsung menggugat ekonomi negara sedang membangun. Isu ini terpaksa dihadapi oleh negara pengeluar minyak sawit termasuk Malaysia dan Indonesia.

- Minyak sawit menjadi pesaing utama kepada minyak kacang soya hingga menyebabkan kempen antiminyak sawit dijalankan oleh pengeluar minyak kacang soya, iaitu American Soybean Association (ASA).
- Gerakan antiminyak sawit dilaksanakan oleh pengeluar minyak kacang soya, iaitu ASA dan pihak NGO Pencinta Alam di Eropah. Bagi ASA, minyak sawit menjejaskan penjualan minyak kacang soya. Bagi NGO Pencinta Alam pula, penanaman kelapa sawit dikatakan menjadi punca pencemaran alam sekitar, kemusnahan hutan dan habitat haiwan liar. Keadaan ini menyebabkan berlaku bantahan dan sekatan terhadap minyak sawit.
- Malaysia menangani isu ini melalui pertubuhan Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO), kempen secara berterusan serta mendapatkan skim pensijilan Malaysian Sustainable Palm Oil (MSPO) sejak tahun 2019. Langkah ini bertujuan menghasilkan pengeluaran minyak sawit secara mampan dan pelaksanaan amalan baik seperti Good Agricultural Practices–GAP (Amalan Pertanian Baik).
- Tindakan Malaysia secara berhemah dalam menangani isu kempen antiminyak sawit ini untuk mengelakkan sebarang konflik dengan negara lain.

Pekerja sedang mengangkut buah kelapa sawit.

Giliran Robin (Rally Robin)

Murid secara bergilir-gilir memberikan maklum balas tentang soalan yang berikut secara lisan.

1. Nyatakan dua pihak yang melancarkan gerakan antiminyak sawit di negara barat.
2. Apakah rasional mereka melancarkan gerakan ini?
3. Pada pendapat anda, apakah yang akan berlaku sekiranya gerakan antiminyak sawit ini berterusan?
4. Apakah tindakan anda bagi memastikan minyak sawit terus berjaya dalam pasaran antarabangsa?

Pemerdagangan Orang

Pemerdagangan orang merupakan jenayah terancang. Aktiviti ini dijalankan tanpa mengenal bangsa, agama, keturunan dan warna kulit. Pemerdagangan orang juga merupakan ancaman terhadap hak asasi manusia dan keselamatan negara. Malaysia tidak terkecuali daripada berhadapan dengan isu ini.

- Perkembangan ekonomi dan kemakmuran Malaysia menarik kehadiran warga asing. Terdapat warga asing yang masuk ke Malaysia melalui sindiket pemerdagangan orang.
- Kedudukan Malaysia yang strategik di Asia Tenggara turut menjadikannya sebagai lokasi transit bagi pemerdagangan orang ke negara lain.
- Malaysia menguatkuasakan undang-undang dan memberikan bantuan kepada mangsa pemerdagangan orang. Undang-undang dikuatkuasakan menerusi Konvensyen PBB mengenai Hak Kanak-Kanak 1989 dan Protokol PBB untuk mencegah, menyekat serta menghukum pesalah pemerdagangan orang.
- Malaysia menubuhkan Council For Anti-Trafficking in Persons and Anti-Smuggling of Migrants–MAPO (Majlis Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran) pada tahun 2008 dan menguatkuasakan Anti-Trafficking in Persons and Anti-Smuggling of Migrants Act 2007–ATIPSOM 2007 (Akta Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran, 2007). Malaysia juga mewujudkan Pelan Tindakan Kebangsaan Antipemerdagangan Orang (2010–2015), menjalankan rundingan dengan negara luar, penguatkuasaan, pendakwaan dan perlindungan.

Penyakit Berjangkit

Penyakit berjangkit merupakan fenomena yang wujud dalam masyarakat di seluruh dunia seperti Acquired Immune Deficiency Syndrome – AIDS (Sindrom Kurang Daya Tahan Melawan Penyakit).

- Penyakit ini dikesan di Malaysia pada tahun 1986. Sehingga tahun 2014, sejumlah lebih 100 000 kes dilaporkan dengan lebih 16 000 kematian. Penyakit ini merebak disebabkan gaya hidup yang tidak sihat serta penyalahgunaan dadah.
- Kerajaan Malaysia melalui Kementerian Kesihatan bertindak proaktif memastikan penyakit ini tidak merebak melalui pemeriksaan kesihatan secara berterusan dan memberikan rawatan kepada mangsa. Tindakan ini menyebabkan Malaysia berjaya mengawal penularan wabak tersebut.
- WHO memperakukan pencapaian Malaysia sebagai antara negara di Asia yang berjaya mengurangkan masalah penularan wabak daripada ibu kepada anak pada tahun 2018.
- Sejak tahun 2011, Malaysia mendukung hasrat PBB untuk menjadikan dunia bebas AIDS pada tahun 2030 melalui pelaksanaan National Strategic Plan for Ending AIDS – NSPEA (Pelan Strategik Kebangsaan Mengakhiri AIDS).
- Malaysia turut menyambut Hari AIDS Sedunia yang diadakan pada 1 Disember setiap tahun.

Malaysia memainkan peranan penting dalam isu global terutama yang berkaitan dengan kepentingan negara. Walaupun berhadapan dengan pelbagai kesukaran, Malaysia tidak pernah menjadikan kekerasan sebagai penyelesaian masalah. Sebagai rakyat Malaysia, kita seharusnya memberikan sokongan terhadap langkah diplomasi dan berhemah yang diambil oleh pihak kerajaan bagi menyelesaikan sebarang konflik antarabangsa.

Pemerdagangan orang didefinisikan sebagai perbuatan yang melibatkan pemerolehan atau pengekalan tenaga kerja atau perkhidmatan seseorang melalui paksaan seperti merekrut, mengangkut, memindahkan, melindungi, menyediakan atau menerima seseorang (Seksyen 2 Akta Antipemerdagangan Orang dan Antipenyeludupan Migran, 2007).

Nyatakan penyakit berjangkit yang menular pada masa ini. Apakah kesan kepada masyarakat dunia jika kita gagal menangani wabak ini?

10.2 Peranan Malaysia dalam Hubungan Ekonomi Antarabangsa

Malaysia mengamalkan ekonomi pasaran bebas selari dengan perkembangan yang berlaku dalam ekonomi antarabangsa. Malaysia turut memainkan peranan besar dalam hubungan ekonomi antarabangsa. Peranan ini dapat dilihat melalui pelibatan dalam pelbagai perjanjian termasuklah ASEAN Free Trade Area – AFTA (Kawasan Perdagangan Bebas ASEAN). Malaysia juga lantang menyuarakan ketidakadilan dalam ekonomi dan bertindak tegas bagi memastikan kedudukan ekonomi negara tidak terjejas.

Meluaskan Pasaran Ekonomi

Pertumbuhan ekonomi sesebuah negara sangat bergantung pada keupayaan negara tersebut menjual barangannya ke pasaran antarabangsa.

- Malaysia bersetuju untuk mempermudah dan meningkatkan perdagangan sesama anggota ASEAN. Hal ini membawa kelahiran AFTA pada tahun 1992.
- Perjanjian AFTA bertujuan menjadikan kawasan ASEAN sebagai tempat produksi yang kompetitif bagi hasil keluaran negara ASEAN. Satu bentuk kerjasama ekonomi dalam kalangan negara ASEAN dapat dilaksanakan melalui AFTA terutama untuk mengurangkan tarif dan cukai barangan.
- Malaysia terlibat sepenuhnya dalam AFTA. Pelibatan ini membawa kebaikan kepada perkembangan ekonomi negara.

Logo AFTA.

Sumber: <https://www.asean.org/>. Dicapai pada 14 Jun 2020.

Tarif – Bayaran yang dikenakan oleh kerajaan terhadap barang dan perkhidmatan yang diimport.

Cukai – Bayaran yang dikenakan oleh kerajaan terhadap orang perseorangan (perbadanan, syarikat, barang-barang) untuk perbelanjaan negara.

**Membuat
Rasionalisasi**

Rasionalkan tindakan Malaysia menentang dominasi ekonomi negara maju.

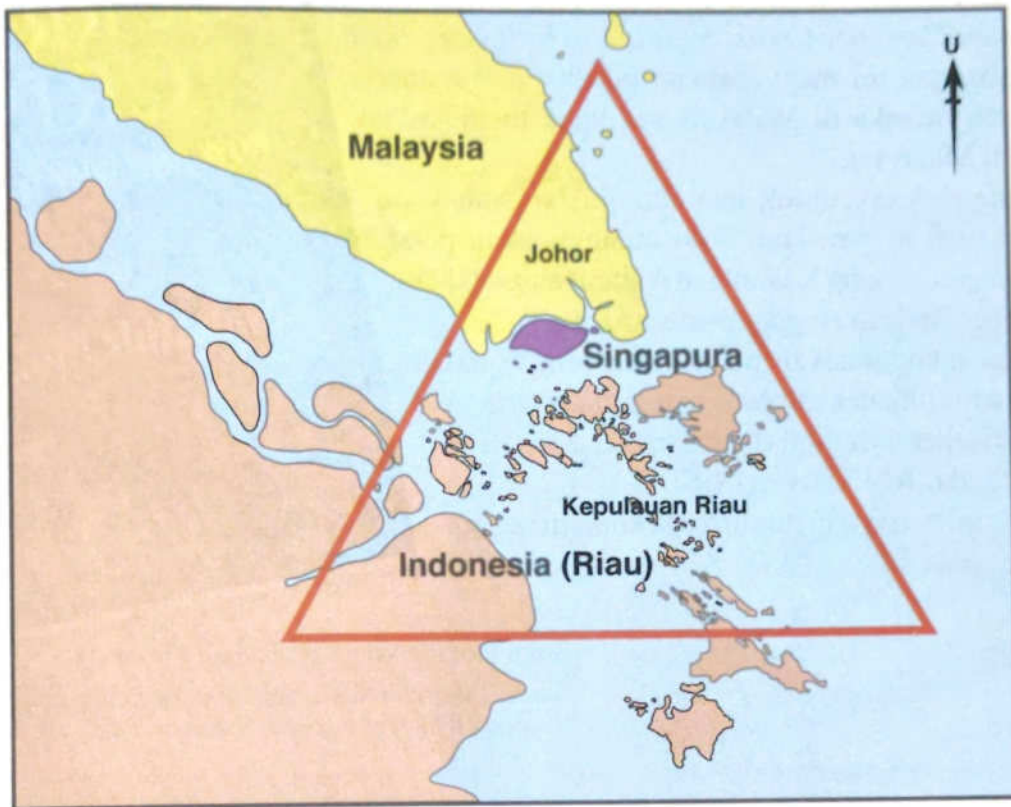
Dominasi Ekonomi Negara Maju

Perkembangan ekonomi Malaysia bukan sahaja bergantung pada pasaran domestik tetapi juga pasaran antarabangsa.

- Malaysia sering berhadapan dengan sikap negara maju yang mengenakan pelbagai sekatan dan halangan perdagangan dalam bentuk tarif dan cukai. Keadaan ini menjejaskan perdagangan negara.
- Malaysia bersuara agar diberikan layanan yang saksama kepada semua negara. Pandangan ini dibangkitkan oleh Malaysia dalam pelbagai forum antarabangsa termasuklah di PBB dan Asia-Pacific Economic Cooperation – APEC (Kerjasama Ekonomi Asia Pasifik).

Kerjasama Pembangunan Ekonomi Segi Tiga

Malaysia memainkan peranan penting dalam pembangunan ekonomi yang melibatkan kerjasama pembangunan segi tiga, iaitu pembangunan wilayah baharu yang dimajukan bersama-sama negara anggota ASEAN. Kerjasama ini bertujuan mendapatkan keuntungan bersama apabila negara jiran saling membantu bagi memajukan kawasan yang terlibat.

Lingkungan kawasan SIJORI – GT.

Sumber: Disesuaikan daripada <http://www.johorbiznet.com/>. Dicapai pada 26 Jun 2020.

Malaysia memperoleh manfaat yang besar melalui kerjasama ini kerana dapat mengurangkan monopoli pasaran barangan dalam ASEAN daripada negara maju. Selain itu, negara kita juga dapat mengurangkan kebergantungan pada pasaran kewangan antarabangsa dengan mewujudkan pelbagai badan yang berkaitan seperti koperasi ASEAN, bank ASEAN serta cadangan untuk menggunakan wang ASEAN dan membendung campurtangan ekonomi negara maju.

Kerusi Panas (Hot Seat)

Murid dikehendaki mengumpulkan maklumat berkaitan dengan kerjasama pembangunan segi tiga yang berikut:

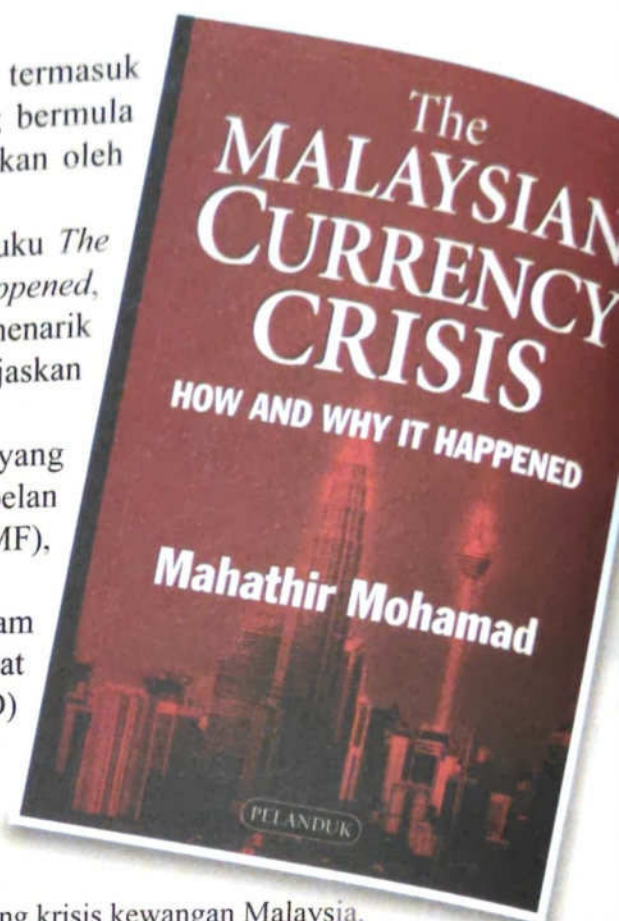
KERJASAMA	
IMT-GT	Indonesia – Malaysia – Thailand Growth Triangle
SIJORI-GT	Singapura – Johor – Riau Growth Triangle
BIMP-EAGA	Brunei – Indonesia – Malaysia – Philippines East ASEAN Growth Area

Setelah itu, seorang murid duduk di kerusi yang disediakan dan menjadi pakar atau watak yang akan menjawab segala soalan yang dilontarkan oleh murid lain berkaitan dengan topik di atas.

Menangani Kemelesetan Ekonomi

Pada tahun 1997–1998, kebanyakan negara Asia termasuk Malaysia menghadapi kemelesetan ekonomi yang bermula dengan kejatuhan nilai ringgit, antara lain disebabkan oleh spekulasi mata wang.

- Menurut Tun Dr. Mahathir Mohamad dalam buku *The Malaysian Currency Crisis: How and Why It Happened*, perkembangan ini menyebabkan pelabur luar menarik pelaburan mereka di Malaysia sehingga menjejaskan ekonomi Malaysia.
- Malaysia didesak untuk mencontohi langkah yang diambil oleh negara lain, iaitu menggunakan pelan perancangan Tabung Kewangan Antarabangsa (IMF), namun negara kita enggan menerimanya.
- Malaysia menggunakan pendekatan sendiri dalam usaha memulihkan keadaan termasuklah menambat kadar pertukaran ringgit (RM) kepada dolar (USD) dengan kadar RM3.80 bagi USD1.
- Langkah ini berjaya memulihkan ekonomi negara.

Buku tentang krisis kewangan Malaysia.

Sumber: Mahathir Mohamad, 2000. *The Malaysian Currency Crisis: How and Why It Happened*. Selangor: Pelanduk Publications.

Spekulasi Mata Wang

Spekulasi mata wang wujud apabila seseorang membeli mata wang asing, bukan bertujuan mengimport sesuatu atau melabur dalam **perniagaan** luar negara tetapi untuk menjual semula pada masa hadapan dengan harga yang lebih tinggi.

Menambat Kadar Mata Wang

Menambat kadar mata wang bermaksud menetapkan satu kadar mata wang pada jumlah tertentu dan diperniagakan dengan kadar tersebut.

Sukuk ialah Sijil Kewangan Islam.

Meneroka Bukti

Malaysia berjaya **menangani** isu kemelesetan ekonomi pada tahun 1997–1998. Buktikan.

Mengantarabangsakan Sistem Kewangan Islam

Sistem kewangan Islam merupakan sistem kewangan yang berlandaskan syarak dan menjadi alternatif kepada sistem kewangan konvensional.

- Malaysia terlibat dalam usaha membangunkan sistem kewangan ini sejak tahun 2001.
- Malaysia membangunkan sistem kewangan Islam yang progresif dan komprehensif sehingga menyumbang kepada keberkesanan sektor kewangan negara.
- Malaysia juga menduduki kedudukan utama dalam pelbagai indeks global berkaitan dengan kewangan Islam termasuk menjadi pasaran sukuk terbesar di dunia.
- Negara kita menjadi negara utama pelaburan dana Islam.
- Malaysia menubuhkan International Centre for Education in Islamic Finance – INCEIF (Pusat Antarabangsa Pendidikan Kewangan Islam) untuk menyokong perkembangan kewangan Islam.

Bangunan INCEIF di Petaling Jaya, Selangor.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Malaysia memainkan peranan penting dalam perkembangan ekonomi antarabangsa. Suara Malaysia agar negara memperoleh layanan yang adil daripada negara maju sering didengar dalam forum antarabangsa. Malaysia turut menekankan hubungan ekonomi dan pembangunan yang baik dengan negara lain. Sebagai rakyat Malaysia, usaha membangunkan ekonomi melalui hubungan pada peringkat serantau dan antarabangsa perlu diberikan sokongan kerana hal ini dapat meningkatkan kemakmuran negara.

Apakah kesan kejayaan Malaysia bagi membangunkan sistem kewangan Islam?

Meja Bulat Serentak (Simultaneous Round Table)

Dalam kumpulan, murid menulis maklum balas kepada soalan-soalan dalam kertas masing-masing. Kemudian, mereka mengedarkan catatan mengikut pusingan jam supaya setiap ahli pasukan dapat menambah atau membetulkan perkara yang dicatat.

1. Berikan maksud sistem kewangan Islam.
2. Buktikan kejayaan Malaysia membangunkan sistem ekonomi Islam.
3. Nyatakan peranan Pusat Antarabangsa Pendidikan Kewangan Islam.

10.3 Pelibatan Rakyat dalam Isu Kemanusiaan dan Keamanan

Malaysia berada di barisan hadapan dalam membangkitkan isu kemanusiaan dan keamanan. Malaysia sering menyuarakan pandangan dalam pertubuhan antarabangsa dan serantau seperti PBB, Komanwel, OIC dan ASEAN. Pandangan yang disuarakan ini berkaitan dengan aspek kemanusiaan dan keamanan terutama dalam kalangan masyarakat yang tertindas. Selain itu, rakyat Malaysia turut aktif terlibat dalam pelbagai aktiviti kesukarelawanan bagi membantu golongan yang tidak bernasib baik sama ada disebabkan bencana alam mahupun peperangan. Tindakan ini secara langsung menaikkan nama Malaysia di mata dunia. Isu Palestin dan Syria merupakan antara isu yang menonjolkan pelibatan rakyat Malaysia dalam pertubuhan antarabangsa. Selain itu, rakyat Malaysia juga terlibat dalam misi kemanusiaan di Aceh dan Sri Lanka.

Isu Palestin

Isu Palestin sememangnya dekat dengan dasar luar dan domestik Malaysia. Perjuangan menegakkan isu Palestin disuarakan oleh semua Perdana Menteri Malaysia, sejak zaman Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj. Sejak tahun 1948, rejim Zionis Israel melakukan kekejaman, pengusiran dan pembunuhan terhadap penduduk Palestin. Tindakan ini menjadi asas penting kepada perjuangan Malaysia bagi memastikan hak dan keadilan rakyat Palestin mendapat pembelaan.

Pelibatan rakyat dalam menangani isu kemanusiaan di Palestin dapat dilihat secara jelas melalui Non-Governmental Organization – NGO (Pertubuhan Bukan Kerajaan). Kewujudan NGO ini membolehkan satu bentuk koordinasi membantu warga Palestin dapat dilaksanakan. Antara NGO yang aktif dalam bidang kesukarelawanan ini termasuklah Aman Palestin dan Cinta Gaza Malaysia (CGM).

Antara NGO yang membantu Palestin termasuklah:

Aman Palestin	• Didaftarkan secara rasmi pada tahun 2006 dan menjadi organisasi yang giat membantu rakyat Palestin secara kolektif, sistematik, berterusan dan berkesan. • Menyalurkan bantuan kebajikan dan sumbangan orang ramai kepada rakyat Palestin.
Majlis Perundingan Pertubuhan Islam Malaysia (MAPIM)	• Gabungan beberapa buah NGO dan turut menjalankan kerja-kerja kesukarelawanan dalam usaha membantu rakyat Palestin yang tertindas. • Antara aktivitinya termasuklah mengadakan Hari Solidariti Rakyat Palestin.
Cinta Gaza Malaysia (CGM)	• Diasaskan oleh Muhammad Nadir Al-Nuri Kamarulzaman dan menjalankan operasi sejak tahun 2013. • Menjalankan aktiviti kutipan dan sumbangan kepada penduduk Gaza terutama kanak-kanak, ibu tunggal dan warga emas. • Melancarkan Projek Ramadan 2020 dengan tema “Ramadan Bulan Berkongsi Kebahagiaan” merangkumi bantuan perubatan, kebajikan belia, teknologi hijau, infrastruktur, pendidikan, pengajian al-Quran serta seni dan budaya.
Muslim Care Malaysia	• Ditubuhkan pada tahun 2006 dan secara aktif menjalankan misi kemanusiaan termasuk di Palestin.

Rakyat Malaysia turut menyatakan sokongan padu kepada rakyat Palestin. Mereka melakukan demonstrasi sebagai tanda sokongan kepada Palestin dan menubuhkan Tabung Palestin untuk mengutip sumbangan kewangan kepada mangsa Zionis di Palestin.

Selain itu, rakyat Malaysia turut terlibat menghantar bantuan makanan dan perubatan ke Palestin menerusi program Freedom Flotilla, iaitu program kemanusiaan yang digerakkan oleh Free Gaza Movement yang ahlinya datang dari seluruh dunia.

Rakyat Malaysia yang menyertai misi kemanusiaan turut menghadapi cabaran seperti ditawan dan dipenjarakan.

- Sebanyak 12 orang sukarelawan Malaysia yang berada di dalam kapal *Mavi Marmara* ditawan oleh pihak Israel pada bulan Mei 2010.
- Dr. Fauziah Mohd Hasan turut serta dalam misi kemanusiaan ke Palestin dalam program "Women's Boat to Gaza" pada bulan Ogos 2016. Kapal *Zaytouna-Oliva* yang dinaiki beliau ditawan oleh pihak Israel.
- Dr. Mohd Afandi Salleh pula terlibat dalam misi kemanusiaan ke Palestin menaiki kapal *Al-Awda* pada tahun 2018. Kapal tersebut ditawan oleh Israel dan beliau ditahan di dalam penjara di Israel sebelum dibebaskan kemudiannya.

lom Sukarelawan!

bersama
WOMEN'S
BOAT
TO GAZA

Sukarelawati Malaysia, Dr. Fauziah Mohd Hasan.

Sumber: <https://www.mycare.org.my>. Dicapai pada 14 Ogos 2020.

Hentian Bas (Bus Stop)

Arahan:

1. Beberapa hentian diwujudkan di dalam kelas. Setiap satu hentian disediakan soalan.
2. Murid bergerak secara berkumpulan dari satu hentian ke hentian yang lain untuk membincangkan soalan yang disediakan.
3. Murid berkongsi pendapat dan merekodkan komen serta maklumat yang diperolehi.

Hentian 1 – Apakah yang anda faham tentang pertubuhan yang berikut?

Hentian 2 – Terangkan peranan Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO) di atas.

Hentian 3 – Jelaskan peranan Malaysia dalam menangani isu kemanusiaan di dunia.

Hentian 4 – Jelaskan peranan rakyat Malaysia dalam usaha membantu mangsa penindasan, peperangan dan bencana yang melanda dunia.

Kumpulan bergerak dari satu hentian ke satu hentian sambil berbincang dan berkongsi maklumat. Guru atau murid boleh membuat rumusan pada akhir pembelajaran.

Membuat Rasionalisasi

Rasionalkan tindakan Malaysia membantu rakyat Palestin sejak zaman Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj sehingga hari ini.

Isu Syria

Krisis politik di Syria yang bermula pada tahun 2011 menyebabkan rakyat Syria mengalami kesengsaraan terutamanya masalah kekurangan makanan dan kemudahan perubatan. Menyedari keadaan ini, Malaysia tampil memberikan bantuan dan sokongan kepada rakyat Syria. Pada 1 Oktober 2015, kerajaan mengumumkan kesediaan untuk menerima 3000 orang pelarian warganegara Syria dalam tempoh tiga tahun secara sukarela atas dasar kemanusiaan. Pelibatan rakyat Malaysia membantu rakyat Syria pula dapat dilihat melalui peranan NGO.

Antara NGO yang terlibat membantu Syria termasuklah:

Organisasi Humanitarian Care Malaysia (MyCare)

- Gabungan enam buah NGO kemanusiaan.
- Melancarkan kempen i4Syria pada tahun 2011 bagi menyalurkan pelbagai bantuan kepada pelarian Syria.
- Mengendalikan aspek pendidikan, kesihatan dan kebajikan pelarian Syria yang berada di Malaysia.

Cinta Syria Malaysia (CSM)

- Ditubuhkan pada tahun 2014.
- Memberikan bantuan kemanusiaan kepada pelarian Syria yang berada di Turki, Lubnan dan Malaysia.
- Menubuhkan "Sekolah KITA", iaitu program pendidikan percuma untuk anak-anak pelarian Syria.

Global Peace Mission (GPM)

- Ditubuhkan pada tahun 2001.
- Aktif menjalankan pelbagai aktiviti kesukarelawanan dan kemanusiaan di 30 buah negara.
- Turut aktif memberikan bantuan kemanusiaan kepada pelarian Syria berupa makanan, ubatan dan peralatan.

Sukarelawan MAPIM ke Syria.

Sumber: <https://mapim.org>.
Dicapai pada 30 Jun 2020.

Rakyat Malaysia memberikan sumbangan melalui Tabung Kemanusiaan Program Penempatan Migran Syria yang dilancarkan pada 20 Mei 2016. Selain itu, rakyat Malaysia turut menyertai perhimpunan solidariti menyokong Syria dan menghantar memorandum bantahan kepada Kedutaan Syria di Kuala Lumpur pada tahun 2017 berkaitan dengan kekejaman terhadap rakyat Syria.

Tsunami di Aceh dan Sri Lanka

Bencana alam seperti tsunami yang memusnahkan Aceh dan Sri Lanka pada tahun 2004 menarik perhatian Malaysia. Penduduk Aceh dan Sri Lanka kehilangan segalanya dalam sekelip mata. Keadaan ini menyebabkan Malaysia melancarkan bantuan segera termasuklah bantuan perubatan, makanan dan keperluan harian. Rakyat Malaysia yang prihatin turut memberikan bantuan melalui badan seperti MERCY Malaysia.

Antara NGO yang terlibat dalam misi kemanusiaan di Aceh dan Sri Lanka termasuklah:

Malaysian Medical Relief Society (MERCY Malaysia)

- Ditubuhkan pada tahun 1999 oleh Tan Sri Dr. Jemilah Mahmood.
- Aktif dalam bidang kesukarelawanan dan kemanusiaan membabitkan negara yang berkonflik dan ditimpa bencana.
- Bertindak memberikan bantuan perubatan serta membina semula pusat kesihatan komuniti di Aceh.
- Membangunkan infrastruktur di Sri Lanka termasuk sekolah dan jambatan bagi kemudahan penduduk.

Angkatan Belia Islam Malaysia (ABIM)

- Ditubuhkan pada tahun 1971.
- Memberikan bantuan kemanusiaan kepada pihak yang memerlukan termasuklah mangsa bencana tsunami di Aceh.
- Mendirikan sekolah dan rumah perlindungan kepada lebih kurang 120 orang anak yatim yang menjadi mangsa tsunami di Banda Aceh.

Yayasan Restu

- Ditubuhkan pada tahun 1998.
- Memberikan bantuan pendidikan percuma kepada warga Aceh.
- Membangunkan rumah anak yatim Babun Najah di Ulee Kareung, Aceh.

Rakyat Malaysia sememangnya prihatin serta sanggup memberikan bantuan kepada golongan yang menghadapi musibah sama ada disebabkan peperangan mahupun bencana alam. Sikap perikemanusiaan yang tinggi dan sanggup melakukan kerja sukarela ini telah menaikkan nama baik negara kita.

Nyatakan bentuk bantuan yang disalurkan oleh Malaysia kepada rakyat Aceh.

10.4 Usaha Mengekalkan Kelestarian Global

Mengekalkan kelestarian global bermaksud usaha untuk mengekalkan serta memelihara keaslian alam sekitar bagi membolehkannya diwarisi oleh generasi akan datang. Malaysia turut memberikan komitmen yang tinggi dalam pemeliharaan alam sekitar. Negara kita juga melibatkan diri dalam pelbagai program bersama-sama pertubuhan antarabangsa.

Mengisytiharkan Deklarasi Langkawi

Pengisytiharan Deklarasi Langkawi merupakan bukti jelas komitmen Malaysia dan negara Komanwel untuk memelihara alam sekitar. Deklarasi Langkawi diadakan pada bulan Oktober 1989 bersempena dengan Mesyuarat Ketua-Ketua Negara Komanwel. Deklarasi Langkawi dilaksanakan sebagai usaha menangani isu alam sekitar terutama kesan rumah hijau, kerosakan dan penipisan ozon serta pencemaran yang disebabkan aktiviti manusia yang tidak terkawal.

- Anugerah Langkawi diberikan kepada warganegara Malaysia yang menunjukkan komitmen dan sumbangan besar dalam bidang alam sekitar. Anugerah ini dimulakan pada tahun 1991.
- Malaysia turut melaksanakan Dasar Alam Sekitar Negara 2002 yang menjadi asas dalam pembangunan negara.
- Pada tahun 2006, kerajaan negeri Kedah mengisytiharkan Langkawi sebagai *geopark* bagi memastikan kelestariannya terjamin.
- Malaysia telah melancarkan Dasar Teknologi Hijau Negara pada tahun 2009 untuk menggalakkan penggunaan produk teknologi hijau bagi mengawal perubahan iklim.

Anugerah Langkawi.

Sumber: <https://ras.doe.gov.my>.

Dicapai pada 15 Ogos 2020.

Meneroka Bukti

Buktikan kerajaan negara kita berjaya mengambil inisiatif bagi mewujudkan kelestarian alam sekitar di Malaysia.

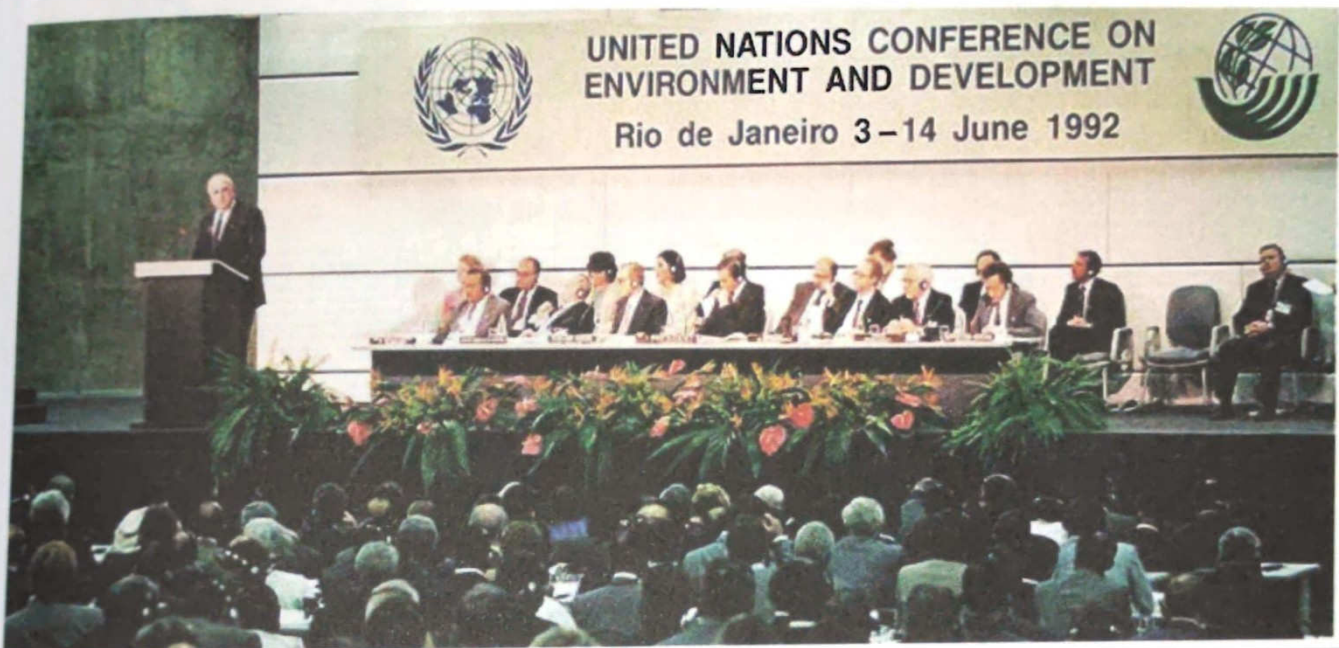

Rumah hijau.

Menyertai Sidang Kemuncak Bumi

Isu pencemaran alam sekitar merupakan salah satu isu yang mencetuskan Sidang Kemuncak Bumi di Rio de Janeiro, Brazil pada tahun 1992. Sidang Kemuncak Bumi ini dianjurkan oleh PBB. Malaysia menunjukkan kesungguhan dalam memulihara alam sekitar dengan menyertai sidang ini.

- Komitmen Malaysia terpapar melalui pelibatan negara dalam Sidang Kemuncak Bumi ini yang mengeluarkan deklarasi Agenda 21.
- Agenda 21 ini merupakan satu dokumen umum yang penting bagi pengurusan aktiviti manusia dalam sesebuah negara. Agenda ini menyentuh tindakan pembangunan abad ke-21 bagi mengatasi masalah kemiskinan, keburluan dan kemerosotan ekosistem.
- Selain itu, Malaysia turut terlibat dalam Protokol Kyoto 1997 dan persidangan alam sekitar di Bali pada tahun 2007. Persidangan-persidangan ini merupakan satu persetujuan sah dan persefahaman negara maju bahawa negara yang terlibat ini akan mengurangkan pembebasan gas rumah hijau secara kolektif dan menggalakkan penggunaan tenaga baharu seperti tenaga solar.
- Hasrat Malaysia adalah untuk menerapkan dan menggunakan pakai segala saranan agenda tersebut dalam program pembangunan bagi memastikan alam sekitar negara tidak terjejas dan dapat diwariskan kepada generasi akan datang.

Sidang Kemuncak Bumi PBB di Rio de Janeiro, Brazil.

Sumber: <https://sgerendask.com>. Dicapai pada 8 Julai 2020.

Gas Rumah Hijau

Peningkatan kadar gas karbon dioksida di atmosfera yang memanaskan bumi. Peningkatan ini berlaku disebabkan aktiviti manusia seperti penggunaan penyaman udara dan baja kimia.

Mengapakah isu alam sekitar perlu diberi perhatian oleh masyarakat dunia?

Antartika sebagai Warisan Sejagat

Malaysia merupakan antara negara yang membangkitkan isu Antartika menganggap bahawa penerokaan terhadap benua ais tersebut dilakukan secara tidak adil.

- Penerokaan terhadap Antartika didominasi oleh hanya sebahagian kecil negara.
- Pandangan Malaysia ini diutarakan sejak tahun 1983 melalui NAM. Dalam Sidang Kemuncak NAM ketujuh di New Delhi, India, Malaysia mendesak PBB mengambil langkah pertama menjadikan Antartika sebagai warisan manusia sejagat.
- Malaysia mencadangkan PBB mentadbir Antartika agar segala bentuk hasil yang terdapat di benua tersebut dapat dikongsi bersama-sama oleh semua negara. Pandangan ini mendapat sokongan daripada negara lain.

Ekspedisi Antartika YPASM, 2016.

Sumber: <https://myantartik2016.uitm.edu.my/>.
Dicapai pada 14 Jun 2020.

IS RENCAM

DR. AZIZAN ABU SAMAH

PENCETUS INSPIRASI

Antartika 'rumah kedua' Dr. Azizan

UJALA Malaysia memuat semua negara di peta dunia sebagai anggota persekutuan kajian saintifik di benua Antartika bukan sekadar impian kosong. Malah, Antartika sebagai sebuah benua yang mempunyai cuaca paling ekstrem dan memuncak di puncak bukit itu sebenarnya pernah menjadi rumah kedua bagi Profesor Datuk Dr. Azizan Abu Samah, 64.

Anak kelahiran Kuala Lumpur yang memegang ijazah dalam Meteorologi (PhD) dalam bidang Meteorologi dari Universiti Reading, United Kingdom (1991) merupakan salah seorang daripada empat saintis pertama negara yang berjaya menjajal ke atas benua Antartika bagi menjalankan kajian saintifik di benua itu sejak tahun 1991 lagi. Azizan yang turut memegang ijazah Sarjana Muda Sains (Fisik) dari Monash University (1977) dan Sarjana Sains (Atmosfera Fisik) dari La Trobe University (1982) kini memegang Pengarah Pusat Penyelidikan Antartika Kebangsaan (PAAC).

Sebagai seorang saintis meteorologi yang memiliki kepakaran merancang bidang penyelidikan dalam iklim, perubahan cuaca dan iklim, Azizan telah diberi mandat oleh kerajaan bagi mengartikan Program Penyelidikan Antartika Malaysia (MAP) di benua itu selama 11 tahun (1998-2010). Selama tempoh itu beliau bertanggungjawab integrasi pelbagai disiplin negara termasuk meteorologi, geografi, biologi, kimia, fisika, geologi, dan lain-lain.

Mulai tahun 1991, saintis Malaysia mula terlibat di Antartika dan dalam tempoh itu negara telah membuat beberapa kali ekspedisi ke benua tersebut.

yang juga Timbalan Pengarah Institut Sains Samudera dan Bumi (IOES), Universiti Malaysia.

Dr. Azizan mengakui tidak mudah bagi orang biasa hendak memahami kecerdasan mengenai para saintis di seluruh dunia datang membuat kajian untuk meneroka kejayaan benua Antartika yang masih belum tercemar itu.

Bayangkan di bawah lapisan aisnya yang tebal dan keras membeku wujud Tasik Woodstock dengan ikan berenang-renang di dalam airnya pada rakat suhu -1.8 darjah Celsius.

Benua itu yang terletak mudi dari 60 darjah selatan, Antartika meliputi 10 peratus daripada muka bumi, dengan keluasan dua kali lebih besar daripada benua Australia.

"Kepada yang belum tahu, Antartika adalah benua ais dan salji dengan burung penguin berlari-lari berkilauan. Memang tanggapan itu tidak salah. Namun, lebih banyak lagi tentang Antartika daripada yang dijangkakan. Banyak kehidupan laut seperti burung penguin, ikan paus dan anjing laut terdapat di sana," katanya.

Menerusi Azizan, cabaran terbesar para saintis yang hendak menjalankan penyelidikan di Antartika ialah mereka perlu mendapat peralatan yang sesuai, selain memikirkan bagaimana memberi tenaga kepada alat itu dan cara menyimpan sampel kajian supaya tidak dicemari apabila dibawa balik ke negara asal masing-masing.

Selama tempoh itu, beliau sendiri sebagai Penyelaras Program Penyelidikan Saintifik Antartika turut menjalankan dua projek sains di Antartika iaitu *Impact of Gravity Wave on Antarctic Boundary Layer* dan kajian ke atas 'katabatik', iaitu fenomena angin kencang yang turun dari bukit.

Melalui projek pertama, Azizan pula mengaplikasikan kajian serban udara sejuk di Antartika dengan gelombang graviti yang membawa angin besar di Pantai Timur yang dijalankan dengan kerjasama Jabatan Meteorologi Malaysia. Secara keseluruhan, Dr. Azizan memberitahu projek-projek yang dijalankan oleh saintis Malaysia

ditawarkan kepada dua kategori iaitu sains atmosfera yang berkait rapat dengan kajian beliau sendiri serta penyelidikan lain mengenai laut, benua, pencemaran serta perubahan iklim di kawasan tropika dan Antartika.

Kategori kedua melibatkan penyelidikan benua yang melibatkan 10 saintis dari Universiti Malaysia (UM), Universiti Sains Malaysia (USM), Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) dan Universiti Putra Malaysia (UPM) untuk melihat kepelbagaian mikrobiologi seperti alga, bakteria dan fungus.

Menerusi Azizan, sejak 1997, usaha untuk mewujudkan satu pasukan petinggi di Antartika bagi memulakan program Penyelidikan Antartika Malaysia (MAP) telah berjaya membuka satu jurusan dalam penyelidikan sains atmosfera, mikrobiologi dan penderian jauh yang kekapannya memang amat diperkukan negara.

Apas yang lebih penting bagi Dr. Azizan, pemerolehan saintis Malaysia di Antartika membuktikan ketahanan jiwa dan semangat anak bangsa merantau cabaran untuk mengembara dan mengembangkan bidang sains yang selama ini hanya dipelopori oleh negara-negara maju seperti Amerika Syarikat, United Kingdom dan Eropah.

"Kini Antartika diakui ramai sebagai petinggi penting perubahan alam sekitar di seluruh dunia dan ramai ahli sains berpendapat bahawa pengetahuan yang sebenar-benarnya tentang kepelbagaian dan taburan biodiversiti Antartika penting untuk mengesan dan mengurus perubahan alam sekitar dalam ekosistem Antartika," katanya.

Pengalaman berkhidmat di Antartika (2010).

DR. AZIZAN ABU SAMAH (DR) bersama Timbalan Sabhan Zainal Abidin (tiga dari kiri) semasa melawat Antartika (2010).

8201 62° AW 446° AW

U.S. AIR FORCE

Keratan akhbar Mingguan Malaysia pada 20 Mei 2018 tentang Dr. Azizan Abu Samah.
Sumber: <http://upm.edu.my/>. Dicapai pada 15 Ogos 2020.

"Antartika perlu dipertahankan sebagai warisan manusia sejagat".
Ulas pernyataan ini.

Biodata Dr. Azizan Abu Samah dan Kedudukan Antartika.

- Malaysia mengambil inisiatif membentuk pasukan penyelidik dalam pelbagai bidang ke Antartika. Antara anak tempatan yang mencatatkan sejarah terlibat dalam penyelidikan ini termasuklah Dr. Haji Omar Abdul Rahman yang melawat Antartika pada tahun 1985.
- Malaysia secara giat melakukan penyelidikan di Antartika sejak tahun 1999 terutama dalam bidang perubahan iklim dan kajian gas rumah hijau.
- Malaysia juga mewujudkan Pusat Penyelidikan Antartika Kebangsaan yang ditempatkan di Universiti Malaya dan diterajui oleh Dr. Azizan Abu Samah.
- Yayasan Penyelidikan Antartika Sultan Mizan (YPASM) di Kuala Lumpur turut terlibat melakukan penyelidikan saintifik di Antartika.
- Komitmen Malaysia dalam penyelidikan Antartika membuktikan bahawa negara kecil juga mampu mencapai kejayaan jika diberi peluang dalam penyelidikan di Antartika.

Logo YPASM, 2016.

Sumber: <http://www.ypasm.my>. Dicapai pada 14 Jun 2020.

Dasar luar Malaysia bukan sekadar melibatkan hubungan diplomatik serta hal berkaitan dengan politik dan pertahanan semata-mata. Hubungan ini turut mencakupi subjek yang luas termasuklah penjagaan alam sekitar. Kelestarian kualiti alam sekitar merupakan amanah yang perlu dijaga bagi kepentingan generasi akan datang. Sebagai rakyat Malaysia, kita wajar memastikan bumi dipelihara demi kesejahteraan bersama.

Pada tahun 1959, sebanyak 12 negara, iaitu Amerika Syarikat, Rusia, Australia, Jepun, United Kingdom, Norway, New Zealand, China, Belgium, Perancis, Afrika Selatan dan Argentina mengadakan pakatan untuk meneroka Antartika. Meskipun demikian, pakatan ini hanya berkuat kuasa pada tahun 1961. Pakatan ini kemudiannya dibekukan selama 30 tahun, iaitu sehingga tahun 1991. Keadaan ini bermakna, hanya selepas tahun 1991, negara tersebut akan melakukan penerokaan mereka di Antartika.

AKTIVITI

“Antartika sebagai bumi yang tidak dihuni adalah milik masyarakat antarabangsa. Negara-negara yang dewasa ini mentadbirkannya hendaklah melepaskannya untuk diserahkan sama ada kepada PBB bagi ditadbirkan atau penghuni-penghuni sekarang bertindak sebagai pemegang amanah kepada semua bangsa di dunia”.

(Dr. Mahathir Mohamad, ucapan di PBB dipetik daripada Faridah Jaafar, “Keperibadian Politik Tun Hussein dan Dasar Luar Malaysia, 1976–1981” dlm. *Sejarah*, No.11, 2013 hlm. 136).

Berdasarkan ucapan di atas, apakah faedah yang diperolehi Malaysia dalam melakukan penyelidikan Antartika? Hujahkan.

YPASM.

10.5 Wawasan Malaysia Menuju Masa Hadapan

Wawasan masa hadapan bermaksud strategi jangka panjang sebagai panduan arah dasar dalam pelbagai aspek berkaitan dengan pembangunan negara. Dalam keadaan ini, dengan melihat kepada perkembangan sejarah serantau dan antarabangsa, Malaysia lebih yakin untuk menuju masa hadapan yang cemerlang dalam pelbagai bidang. Oleh itu, negara kita merangka pelbagai usaha bagi memastikan generasi akan datang turut menikmati kehidupan yang lebih baik.

Komuniti ASEAN

Komuniti ASEAN ditubuhkan pada tahun 2015 melalui Deklarasi Kuala Lumpur sewaktu Sidang Kemuncak ASEAN ke-27.

- Komuniti ASEAN merupakan satu langkah menyeluruh, strategik dan bersifat memandang ke hadapan serta mencerminkan aspirasi ASEAN.
- Wawasan ASEAN memberikan fokus pada ekonomi, sosiobudaya dan keselamatan. Pertumbuhan ekonomi ASEAN diharapkan dapat dipertingkatkan ke tahap yang lebih tinggi.
- Melalui komuniti keamanan pula, menjadi harapan agar keselamatan rantau ASEAN kekal terjamin dan segala konflik dapat diselesaikan secara damai.
- Hasrat komuniti sosiobudaya pula agar integrasi antara negara anggota ASEAN dapat dipertingkatkan ke tahap yang lebih baik.

Komuniti ASEAN.

Keselamatan Makanan

Malaysia serta negara di rantau Asia Tenggara menyedari bahawa satu isu penting yang perlu dihadapi pada masa hadapan ialah isu keselamatan makanan.

- United Nations' Committee (UNC) pada tahun 1996 menyebut bahawa keselamatan makanan merujuk setiap orang pada setiap masa mempunyai akses kepada sumber makanan yang mencukupi, selamat dan berkhasiat yang memenuhi keperluan makanan mereka.
- Antara isu tentang keselamatan makanan termasuklah berlaku kenaikan harga barangan yang keterlaluan, bekalan barangan terhad kerana masalah pengeluaran, bencana alam atau pencemaran makanan.

Sebagai generasi muda dalam komuniti ASEAN, cadangkan usaha anda untuk mengekalkan keamanan dalam kalangan warga ASEAN.

- Malaysia bekerjasama dengan negara anggota ASEAN untuk menubuhkan Rizab Sekuriti Makanan ASEAN. Usaha ini dilakukan untuk mendapatkan maklumat tentang dasar sekuriti makanan bagi negara anggota ASEAN dan membentuk Simpanan Beras Kecemasan ASEAN. Rizab ini boleh digunakan sewaktu kecemasan dan kadar yang ditetapkan sebanyak 50 000 tan yang disimpan sebagai stok.

Alam Sekitar

Isu alam sekitar yang penting dan perlu ditangani oleh Malaysia serta negara di Asia Tenggara ialah isu jerebu. Jerebu merupakan fenomena atau pencemaran udara yang menjejaskan jarak penglihatan dan kesihatan. Hal ini disebabkan pembakaran terbuka yang tidak terkawal terutamanya pembakaran hutan. Oleh hal yang demikian, Malaysia bersama-sama negara ASEAN mengambil langkah aktif bagi memastikan isu ini dapat diatasi pada masa hadapan.

- Langkah ini dilaksanakan melalui Perjanjian ASEAN berkaitan dengan Pencemaran Jerebu Merentas Sempadan.
- Perjanjian ini merupakan sebuah perjanjian serantau pertama di dunia. Menerusi perjanjian ini, negara anggota yang terlibat disarankan untuk mengambil langkah dari aspek undang-undang dan pentadbiran serta tindakan lain yang wajar seperti yang termaktub dalam perjanjian tersebut. Pelaksanaan tersebut amat penting bagi memastikan krisis jerebu tidak akan berlaku lagi di rantau Asia Tenggara dengan menekankan prinsip, “ASEAN Tanpa Jerebu 2020”.
- Malaysia dan Singapura juga bersetuju bekerjasama untuk melaksanakan penyelidikan dan pembangunan dalam bidang pencegahan kebakaran di tanah gambut bagi mencari penyelesaian menangani isu jerebu di rantau ini.

Jerebu di Kuala Lumpur, 2014.

Sumber: <https://kpkkesihatan.com/>. Dicapai pada 15 Ogos 2020.

Zon Bebas Nuklear

Isu pertahanan dan keselamatan merupakan isu penting bagi memastikan rantau Asia Tenggara berada dalam keadaan aman dan selamat terutamanya daripada persaingan senjata nuklear.

- Malaysia menandatangani Southeast Asian Nuclear-Weapon-Free-Zon (SEANWFZ) atau dikenali sebagai Perjanjian Zon Bebas Senjata Nuklear Asia Tenggara pada tahun 1995. Perjanjian ini menekankan agar negara yang terlibat tidak mengembangkan, mengeluarkan, memperoleh, memiliki atau mengawal senjata nuklear.
- Kedudukan Asia Tenggara yang strategik turut menjadikannya terlibat secara langsung dalam kancah persaingan membabitkan kuasa besar seperti China dan Amerika Syarikat yang turut memiliki senjata nuklear.
- Dalam keadaan ini, Malaysia tidak boleh berdiam diri dan membiarkan perairan Selat Melaka dan Laut China Selatan digunakan oleh kapal perang asing yang membawa senjata nuklear. Malaysia berasakan bahawa kedua-dua laluan tersebut perlu bebas daripada senjata nuklear.
- Malaysia bertindak untuk tidak membenarkan kapal yang membawa senjata nuklear berlabuh atau mengadakan latihan di perairan negara ini kerana boleh membawa konflik yang buruk kepada rantau Asia Tenggara.

Kerelevanan Organisasi Antarabangsa

Malaysia memandang serius terhadap pertubuhan dunia seperti PBB dan OIC yang tidak mampu berfungsi dengan baik dalam menjayakan matlamatnya terutama bagi melindungi hak dan kedudukan negara kecil yang sedang membangun.

- Malaysia berpandangan bahawa penggunaan kuasa veto oleh kuasa besar hanya sah jika dua buah negara yang mempunyai kuasa itu bersama-sama tiga anggota yang tidak memiliki kuasa veto bersetuju untuk menggunakannya demi memastikan penyalahgunaan kuasa veto dapat dikurangkan. Negara yang memiliki kuasa veto tidak sepatutnya meletakkan diri mereka terkecuali daripada undang-undang antarabangsa.
- Malaysia menganjurkan Sidang Kemuncak Kuala Lumpur 2019 yang melibatkan kira-kira 56 buah negara Islam dengan 450 perwakilan. Matlamat sidang ini adalah untuk merapatkan jurang dan kedudukan masyarakat Islam bagi menangani pelbagai isu.

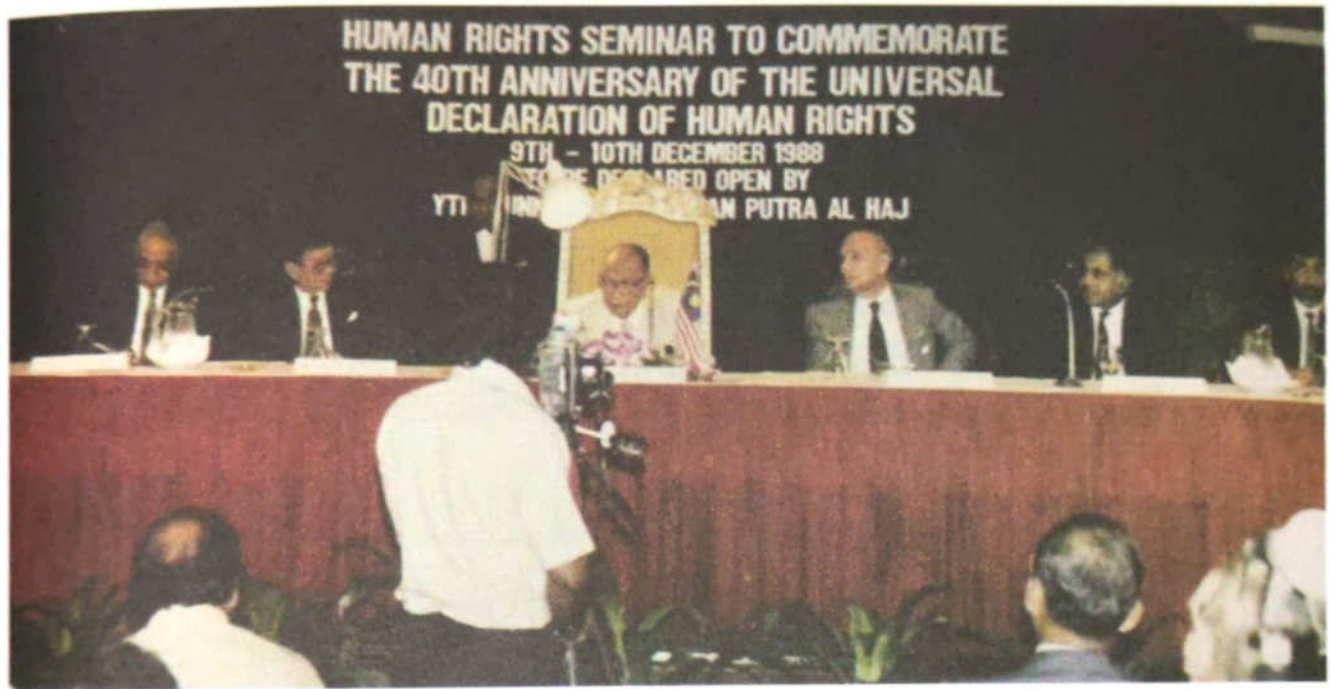
Hak Asasi Manusia, Pelarian dan Pendatang Asing Tanpa Izin (PATI)

Malaysia menyedari bahawa isu hak asasi manusia, pelarian dan pendatang asing tanpa izin (PATI) merupakan isu yang saling berkait dan penting pada masa hadapan. Keamanan, kemakmuran dan pertumbuhan ekonomi yang pesat menjadi faktor penarik kepada kemasukan PATI dan pelarian.

Negara yang mempunyai kuasa veto di Majlis Keselamatan PBB ialah Amerika Syarikat, Rusia, United Kingdom, Perancis dan China.

- Kehadiran PATI dan pelarian ini mampu membawa implikasi terhadap sosial, ekonomi, jenayah, politik dan hubungan diplomatik serta berupaya untuk mengancam ketenteraman dan keselamatan negara. Malaysia turut membendung kemasukan PATI melalui pengukuhan mekanisme pengurusan warga asing.
- Malaysia terlibat dalam pelbagai program di bawah PBB terutama United Nations High Commissioner for Refugees – UNHCR (Suruhanjaya Tinggi Bangsa-Bangsa Bersatu mengenai Pelarian). Malaysia turut dilantik sebagai ahli suruhanjaya ini pada tahun 1993 hingga tahun 1995.
- Sebagai langkah proaktif juga sebuah badan berkaitan dengan hak asasi manusia, iaitu Suruhanjaya Hak Asasi Manusia Malaysia (SUHAKAM) ditubuhkan pada tahun 1999.

Mesyuarat berkaitan dengan hak asasi manusia, Kuala Lumpur, 1988.
Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Logo SUHAKAM.

Sumber: <https://www.suhakam.org.my>.
Dicapai pada 12 Jun 2020.

Malaysia melihat masa hadapan dengan positif. Wawasan yang merangkumi pelbagai perkara menjadi asas penting bagi menghadapi masa hadapan demi kesejahteraan penduduk. Pada peringkat serantau, satu wawasan jelas dilakukan melalui Komuniti ASEAN mahupun kerjasama keselamatan makanan. Malaysia turut memainkan peranan pada peringkat global melalui isu hak asasi manusia yang menekankan kerelevanan pertubuhan antarabangsa.

Secara keseluruhannya, Malaysia mengamalkan sikap pragmatik, berprinsip dan berkecuali dalam dasar luarnya. Amalan ini diteruskan melalui pengiktirafan dan kerjasama ekonomi, politik serta keselamatan dengan negara serantau dan antarabangsa. Strategi diplomatik dua hala dan pelbagai hala yang disokong oleh pelaksanaan dasar luar yang konsisten sejak kemerdekaan mewujudkan imej yang positif pada peringkat antarabangsa. Kelantangan dan kecemerlangan Malaysia dalam menangani isu global menjadi teladan kepada negara lain.

KECEMERLANGAN MALAYSIA DI PERSADA DUNIA

1

Malaysia dalam Isu Global Kontemporari

- Penyalahgunaan Dadah
- Pertindihan Sempadan
- Kempen Antiminyak Sawit
- Pemerdagangan Orang
- Penyakit Berjangkit

2

Peranan Malaysia dalam Hubungan Ekonomi Antarabangsa

- Meluaskan Pasaran Ekonomi
- Dominasi Ekonomi Negara Maju
- Kerjasama Pembangunan Ekonomi Segi Tiga
- Menangani Kemelesetan Ekonomi
- Mengantarabangsakan Sistem Kewangan Islam

3

Pelibatan Rakyat dalam Isu Kemanusiaan dan Keamanan

- Isu Palestin
- Isu Syria
- Tsunami di Aceh dan Sri Lanka

4

Usaha Mengekalkan Kelestarian Global

- Mengisytiharkan Deklarasi Langkawi
- Menyertai Sidang Kemuncak Bumi
- Antartika sebagai Warisan Sejagat

5

Wawasan Malaysia Menuju Masa Hadapan

- Komuniti ASEAN
- Keselamatan Makanan
- Alam Sekitar
- Zon Bebas Nuklear
- Kerelevanan Organisasi Antarabangsa
- Hak Asasi Manusia, Pelarian dan Pendatang Asing Tanpa Izin (PATI)

Aktiviti 1: Fikir-Pasang-Kongsi (Think-Pair-Share)

Arahan:

1. Murid dikehendaki memikirkan maksud topik di bawah.
2. Murid dikehendaki menjawab soalan yang diberikan secara individu.
3. Bersama-sama rakan, bincangkan petikan dan soalan yang diberikan.
4. Kongsi maklumat dan pendapat dengan kumpulan lain.

Warta Sawit.

Sumber: <http://palmoilis.mpob.gov.my>. Dicapai pada 13 Oktober 2020.

Pengeluar produk makanan dan bukan makanan Eropah kini giat memasarkan lebih banyak produk dengan label tanpa minyak sawit atau "No Palm Oil". Perkara ini menyebabkan wujud tanggapan negatif terhadap minyak sawit dalam kalangan pengguna di Eropah. Pengguna menganggap minyak sawit tidak baik untuk kesihatan serta merosakkan alam sekitar.

Warta Sawit, Bil. 7(1), Januari–April 2019.

- (a) Apakah maksud "Sayangi Sawitku"?
- (b) Mengapakah negara maju melancarkan kempen antiminyak sawit?
- (c) Apakah kesan kempen ini kepada Malaysia?
- (d) Cadangkan langkah untuk memajukan ekonomi negara kita.

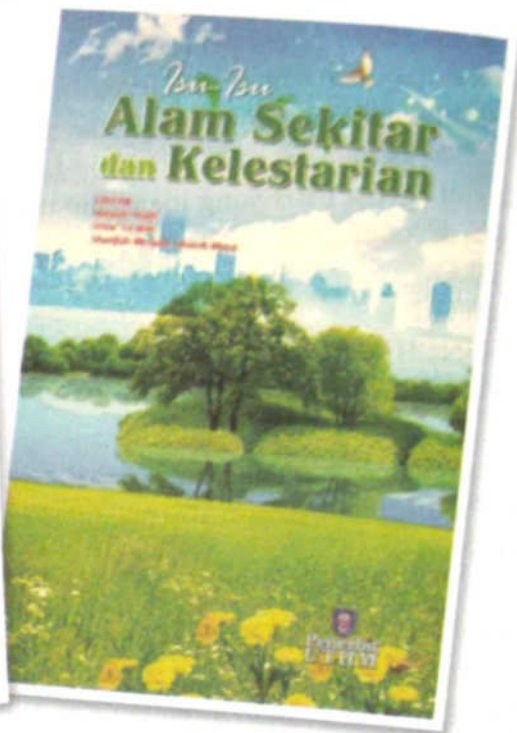

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

9. Jawab soalan yang berikut berdasarkan gambar di bawah.

Sumber: <http://news.ump.edu.my>.
Dicapai pada 13 Oktober 2020.

Sumber: Penerbit Universiti Tun Hussein Onn (UTHM).

- (a) Apakah yang anda faham tentang gambar di atas?
 - (b) Pada pendapat anda, mengapakah kita perlu menjaga dan mengekalkan keaslian alam sekitar?
10. Petikan yang berikut tentang isu Palestin oleh Pertubuhan Kebudayaan Palestin Malaysia (PCOM).

PCOM ingin berterima kasih terhadap tindakan tegas Parlimen Malaysia menggesa penyingkiran Israel daripada keahlian Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) dan membantah rancangan Israel mencerooboh wilayah Palestin di Tebing Barat.

Tindakan tegas ini mencerminkan prinsip mulia yang diperjuangkan Malaysia dan membuktikan penyatuan kukuh kepemimpinan dalam kalangan anggota ahli Parlimen Malaysia, tanpa mengira perbezaan latar belakang parti politik, sama ada kerajaan atau pembangkang.

- (a) Apakah yang anda faham tentang petikan di atas?
- (b) Pemimpin Malaysia tanpa mengira kaum menentang penindasan rakyat Palestin oleh Israel. Sebagai rakyat Malaysia, cadangkan langkah yang perlu dilakukan untuk membantu kerajaan menangani isu Palestin.
- (c) Berdasarkan pengetahuan anda, sejauh manakah pelibatan Malaysia dalam menangani isu kemanusiaan?

Cakna dan Cerminan Sejarah

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Pendedahan terhadap kesukarelawan amat wajar diterapkan pada semua peringkat umur bagi memupuk masyarakat yang mempunyai sifat ingin membantu dan berperikemanusiaan.
- Perasaan cinta akan negara bukan sahaja dari segi menjaga perpaduan dan keamanannya, malah perasaan cinta akan barangan buatan Malaysia turut penting dalam kalangan masyarakat bagi memupuk sikap menghargai dan menyokong produk tempatan.

Diri dan Keluarga

Sebagai ahli dalam keluarga, sikap bertoleransi dan berperikemanusiaan mampu mewujudkan sebuah institusi keluarga yang harmoni. Di samping itu, sikap ini dapat melahirkan generasi yang mempunyai sifat belas kasihan dan perasaan ingin membantu antara satu sama lain.

Negara

Usaha yang ditonjolkan oleh negara kita dalam menangani pelbagai isu dan masalah menunjukkan bahawa negara amat menitikberatkan soal keseimbangan dari segi ekonomi, sosial dan politik. Usaha ini menunjukkan bahawa aspek tersebut penting untuk menjadikan Malaysia sebagai sebuah negara bangsa yang maju dan harmoni.

**BANTERAS
PEMERDAGANGAN
ORANG**

HUBUNGI
03 8000 8000

MALAYSIA GOVERNMENT
CALL CENTER (MYCC)
GURUSANG MEMPERDAGANG DAN MENYALUR
MALLAH KAPADA BAKAT

**HENTIKAN
PEMERDAGANGAN
ORANG**

Jabatan Penderiaan Orang Menderita
Majlis Perundangan Malaysia
Kementerian Keselamatan dan Pertahanan Malaysia

QR Code

Tahun	Mangsa
2017	2945
2018	1474
2019 (Jan. – Jun)	543

Malaysia berpendirian tegas dalam menangani isu pemerdagangan orang.
Sumber: Jabatan Penderiaan Malaysia.